JAARVERSLAG 2024

pensioenfonds PGB voor elkaar

STICHTING PENSIOENFONDS PGB

JAARVERSLAG 2024

72e BOEKJAAR

Dit is ons jaarverslag van 2024

In 2024 hebben we weer hard gewerkt aan de voorbereidingen voor de beoogde overgang in 2027 naar het nieuwe pensioen. In dit jaarverslag kunt u hier meer over lezen. Net als over de verhoging van de pensioenen, de nieuwe pensioenregelingen, duurzaam beleggen en nog veel meer. Voor wie weinig tijd heeft: we hebben ook dit jaar weer een selectie van het nieuws dat we op onze website publiceerden overgenomen. Die is verspreid over het jaarverslag te vinden, en makkelijk te herkennen aan de tijdbalk onderin. We hopen dat u plezier beleeft aan het lezen of doorbladeren van ons verslag over 2024.

Inhoudsopgave

Voorwoord ... 3

Het jaar in vogelvlucht ... 4

Ons profiel ... 5

Het jaar in één oogopslag ... 7

Kerncijfers 2020-2024 ... 8

2024 op hoofdlijnen ... 10

Een blik op de toekomst ... 12

Pensioenfonds PGB in 2024 ... 14

Bestuur en toezicht ... 15

Onze pensioenregelingen ... 26

Pensioenbeheer ... 33

Balans- en vermogensbeheer ... 37

Onze financiële situatie ... 46

Risicomanagement ... 54

Kosten pensioenfonds ... 58

Bijlagen bestuursverslag ... 62

Bijlage 1: Samenstelling fondsorganen ... 63

Bijlage 2: Overige betrokkenen ... 68

Bijlage 3: Samenstelling sectoren ... 70

Bijlage 4: Statuten- en reglementswijzigingen ... 71

Jaarrekening ... 74

Balans per 31 december 2024 ... 75

Staat van baten en lasten over 2024 ... 76

Kasstroomoverzicht over 2024 ... 77

Toelichting behorende tot de jaarrekening ... 78

Toelichting op de balans per 31 december 2024 ... 87

Toelichting op de staten van baten en lasten over 2024 ... 111

Overige gegevens ... 116

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant ... 117

Actuariële verklaring ... 128

Verslag van het verantwoordingsorgaan ... 130

Verantwoording van de raad van toezicht ... 135

Statutaire regeling voor de bestemming van het saldo van baten en lasten ... 141

Bijlagen jaarverslag ... 142

SFDR – Periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten ... 143

Overzicht begrippen jaarverslag ... 153

Voorwoord

Het was een enerverend jaar met veel veranderingen, zowel in de wereld om ons heen als bij ons pensioenfonds. In het land was er veel politieke onrust: pas na maanden kwam er in de zomer van 2024 een nieuw kabinet. Verder van huis waren er opnieuw veel geopolitieke spanningen en conflicten met schommelingen op de financiële markten als gevolg. De Verenigde Staten voerden in april 2025 wereldwijd importheffingen in op goederen. Dit leidde tot veel onrust op de financiële markten.

Ondanks onrust in de wereld en de economie, sloten we het jaar financieel relatief goed af. Dat stelde ons in staat de pensioenen voor het 4e jaar op rij te verhogen: met 0,4 procent per 1 januari 2025. Al was die maar klein, het bracht de totale verhoging sinds 2022 op 15,6 procent.

Bij het nemen van dit soort beslissingen wegen we als bestuur zorgvuldig de belangen van álle betrokkenen af. Een verhoging moet immers voor iedereen, zowel de huidige als toekomstige gepensioneerden, evenwichtig zijn.

Kijkend naar die toekomst: in 2024 hebben we vooral hard gewerkt aan de voorbereidingen voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. En de nodige voortgang geboekt. Dat alles dankzij veel en goed overleg met onze sociale partners (werkgevers, sectoren en vakbonden). Met een speciaal Wtp-portaal konden we hen houvast bieden bij alle veranderingen. En via dit portaal kwamen eind 2024 nagenoeg alle transitieplannen bij ons binnen. Allemaal belangrijke stappen richting het nieuwe pensioenstelsel.

Ook onze deelnemers namen we mee in alle veranderingen. Onder andere met webinars over het nieuwe pensioen. Dat het thema steeds meer speelt, blijkt wel uit het feit dat onze klantenservice hierover vragen kreeg. En het was een belangrijk onderwerp in de contacten met het verantwoordingsorgaan en de Vereniging van Gepensioneerden Pensioenfonds PGB (VVG-PGB).

Binnen het pensioenfonds vonden er ook veranderingen plaats. Per 22 november 2024 nam onze bestuursvoorzitter Jochem Dijckmeester afscheid om naar De Nederlandsche Bank te gaan. Jochem trad in 2016 toe als bestuurder en werd in 2020 voorzitter van ons pensioenfonds. Mede onder zijn leiding zijn we verder uitgegroeid tot hét pensioenfonds voor en door werkgevers uit, inmiddels, 16 verschillende sectoren.

Jochem was een boegbeeld voor Pensioenfonds PGB. We missen hem! Maar we zijn enorm trots op de mooie stap die hij heeft gemaakt naar DNB om vanuit daar verder bij te dragen aan de Nederlandse pensioensector. Vanaf deze plaats dankt het bestuur Jochem voor zijn grote inzet. We wensen hem alle succes toe op zijn nieuwe plek.

Maar in 2024 gebeurde er natuurlijk nog wel meer. Zo voerden we een risicopreferentieonderzoek uit onder onze deelnemers, waarvan de uitkomsten bijdragen aan onze beleggingskeuzes. Daarnaast werkten we hard aan de overgang naar een nieuw administratiesysteem dat past bij het nieuwe pensioen. En we vierden de 100.000^{ste} pensioenontvanger.

In deze veranderende tijden zorgen we ervoor dat we onze klanten houvast bieden, zoals ze van ons gewend zijn. We proberen dat zelfs elke dag een beetje beter te doen. Vandaag, morgen en overmorgen. Zodat we als pensioenfonds nu en in de toekomst toegevoegde waarde blijven houden. Voor elkaar.

Meer over al deze en andere ontwikkelingen leest u in dit jaarverslag.

Amstelveen, april 2025

Het bestuur

Het jaar in vogelvlucht

Ons profiel

MISSIE

Pensioenfonds PGB biedt houvast voor de toekomst
Dat doen we door onze pensioenregelingen toekomstbestendig en met oog voor de belangen van alle betrokkenen uit te voeren en te streven naar optimale toegevoegde waarde voor de ingelegde premies. Zo zorgen wij er vandaag, morgen en ver in de toekomst voor dat onze deelnemers, ook als ze arbeidsongeschikt worden, op hun oude dag een aanvullend inkomen hebben. En dat hun nabestaanden verzekerd zijn tegen de gevolgen van overlijden. Onze ambitie is een betaalbare, moderne pensioenvoorziening die op de lange termijn zo veel mogelijk koopkracht behoudt.

Pensioenfonds PGB is meer dan geld
Pensioenfonds PGB wil ook op andere manier van betekenis zijn, zowel bij de opbouw van het pensioen als in de periode dat het pensioen wordt uitgekeerd. Vanuit onze sociale traditie geloven wij in samenwerken zonder winstoogmerk en de kracht van collectiviteit. Daarom werken wij via beheerste groei en partnerschappen aan schaalvoordelen in het belang van onze deelnemers. Wij geloven dat we daarmee zowel onze bestaande als nieuwe deelnemers het beste kunnen bedienen. En dat we zo bijdragen aan een gezond en toekomstbestendig pensioenstelsel.

VISIE

Veel mensen zijn onzeker over het geld voor later
De wereld wordt steeds gecompliceerder en pensioen staat toenemend onder druk. Pensioenfonds PGB wil daar iets tegenoverstellen. Wij willen angst en onzekerheid over pensioen wegnemen. Dit doen wij door houvast te bieden, begrijpelijk te zijn, misstanden weg te nemen en door pensioen inzichtelijk te maken.

Inzetten op innovatie en beheerste groei
Pensioenfonds PGB heeft geleerd uitdagingen onder ogen te zien en in actie te komen. We zetten in op innovatie van onze dienstverlening aan deelnemers en werkgevers, pensioenregelingen en beleggingsbeleid. En door te streven naar beheerste groei zijn investeringen en kosten beter op te vangen en worden beleggingsrisico’s nog beter gespreid. Doordat meerdere sectoren en bedrijven zich kunnen aansluiten, heeft Pensioenfonds PGB zich ontwikkeld tot een betrouwbaar onderkomen waarin vele sectoren, werkgevers en deelnemers zich nu en in de toekomst thuis kunnen voelen.

WAARDEN

Samen
We geloven in de kracht van collectiviteit en werken samen met onze partners. Dat doen we vanuit de gedachte dat we met elkaar verbonden zijn en we een positieve bijdrage willen leveren.

Betrokken
We besteden aandacht aan onze deelnemers, werkgevers en andere sociale partners, hun pensioen en hun toekomst. Dat doen we zo persoonlijk mogelijk.

Authentiek
Ons verleden kenmerkt wie we zijn: flexibel en innovatief in het belang van de deelnemers. We bewegen mee met de tijd, maar letten daarbij wel op de kosten.

Helder
Openheid vinden we belangrijk. Net als inzicht bieden in pensioen en het delen van expertise.

STRATEGIE

Het nieuwe pensioen

Samen met onze deelnemers, werkgevers en sectoren zijn we onderweg naar het nieuwe pensioen. Onze deelnemers nemen we mee in de veranderingen door tijdens de overgangsperiode heldere informatie te geven. We zijn en blijven in gesprek met sociale partners (sectoren, werkgevers en vakbonden) om inzicht te krijgen in hun behoeftes ten aanzien van onze dienstverlening en producten. En we ondersteunen hen in de uitvoering van hun transitieplannen en de communicatie naar hun medewerkers. We zorgen ervoor dat we op tijd en goed voorbereid klaar zijn voor het nieuwe pensioen en benutten de kansen om de kosten te verlagen, de complexiteit te verkleinen en het vertrouwen te vergroten.

De nieuwe pensioenketen

We werken aan een nieuwe pensioenketen in de overgang naar het nieuwe pensioen. Een nieuw administratiesysteem is daar sinds begin 2025 onderdeel van. En voegt waarde toe voor onze klanten door meer gebruiksgemak, financieel inzicht en online dienstverlening.

Een klantgerichte organisatie

In alles wat we doen, staan onze klanten centraal: deelnemers, werkgevers en) sectoren. Door uitgebreid onderzoek naar verschillende groepen klanten (klantsegmentatie) krijgen we beter inzicht in hun behoeftes. Ook na de overstap naar het nieuwe pensioen willen we ons meer onderscheiden op klantgerichtheid. We kijken naar een versnelde en soepele uitvoering van bestaande en nieuwe initiatieven om de klanttevredenheid verder te verhogen.

FOCUSPUNTEN VOOR 2024-2028

Het bestuur blijft de komende jaren de focus leggen op de volgende thema’s:

Een succesvolle overgang naar en invoering van het nieuwe pensioen

De komende jaren maken we samen met onze deelnemers, werkgevers en sociale partners (sectoren en vakbonden) de overstap naar het nieuwe pensioen. We bieden financieel en sociaal houvast door ze proactief bij deze overgang te betrekken, zodat we samen de overstap maken. Waar mogelijk ontzorgen wij ze daarbij, zodat ze ons ook in deze hectische periode ervaren als een betrokken partner voor nu en de jaren na 2027.

Onderscheidende dienstverlening

We richten onze dienstverlening aan deelnemers en werkgevers anders in, passend bij onze rol als betrokken, ondernemend en uniek pensioenfonds. We luisteren naar klantsignalen en zoeken steeds naar verbetering. We bieden houvast en zijn betrokken, relevant en proactief. We richten onze processen zowel digitaal als niet-digitaal zo helder, eenvoudig en persoonlijk mogelijk in.

Klaar voor de toekomst

De komende jaren ligt onze focus op het succesvol afronden van de complexe overgang naar het nieuwe pensioen met behoud van de huidige aansluitingen. Dat doen we met, en voor elkaar. Deze ontwikkeling biedt ons de kans om een nog duidelijker eigen gezicht te laten zien, passend bij wie we zijn als multisectoraal pensioenfonds. Het zorgt voor zichtbaarheid en een duidelijk, herkenbaar merk. We zijn er voor ondernemend Nederland en staan open voor verdere groei.

Het jaar in één oogopslag

Aantal deelnemers
eind 2024

128.168
deelnemers die pensioen opbouwen

103.233
deelnemers die pensioen krijgen

219.352
deelnemers die in het verleden pensioen opbouwden

Werkgevers
eind 2024

4.019

UFR-dekkingsgraad
eind 2024

116,7%

Beleidsdekkingsgraad
eind 2024

116,2%

Verhoging pensioenen
in 2024

5,2%

Belegd vermogen
eind 2024

€ 34,9
miljard

Rendement
over 2024

9,4%

Kerncijfers 2020-2024

Aan het einde van, respectievelijk over de jaren 2020 t/m 2024.
NB: alle bedragen van de kerncijfers zijn afgerond op miljoenen euro's met uitzondering van de pensioenuitvoeringskosten per deelnemer die luiden in euro's. De percentages zijn berekend op basis van de niet-afgeronde bedragen.

	2024	2023	2022	2021	2020
Aantal werkgevers					
Aangesloten werkgevers	4.019	4.049	4.040	4.004	2.594
Aantal deelnemers					
Premiebetalende deelnemers	121.855	123.079	123.062	119.740	89.139
Deelnemers met toekenning wegens arbeidsongeschiktheid	6.313	5.907	5.623	5.305	4.390
Premievrije deelnemers[1]	219.352	213.156	218.228	217.105	163.123
Totaal	**347.520**	342.142	346.913	342.150	256.652
Aantal pensioenen					
Ingegane ouderdomspensioenen	75.078	72.231	70.141	67.792	58.242
Ingegane partnerpensioenen	27.160	26.728	26.269	25.481	22.669
Ingegane wezenpensioenen	995	958	849	851	749
Totaal	**103.233**	99.917	97.259	94.124	81.660
Pensioenuitvoering					
Premiebijdragen	1.055	1.032	985	923	814
Uitkeringen	965	900	825	766	719
Pensioenuitvoeringskosten	52	48	44	36	33
Reguliere kosten pensioenbeheer per deelnemer	224	210	195	166	187
Beleggingen					
Beleggingen voor risico pensioenfonds inclusief negatieve derivaten	34.302	31.580	28.537	36.568	32.196
Beleggingen voor risico deelnemers inclusief negatieve derivaten	625	420	288	311	232
Totale waarde beleggingsportefeuille inclusief negatieve derivaten	34.927	32.000	28.825	36.879	32.428
Beleggingsopbrengst totale portefeuille	2.910	3.131	-9.274	2.185	2.008
Totaal rendement in %	9,4	11,7	-25,3	6,2	6,8
Z-score	0,27	0,44	0,65	0,75	-0,69
Performancetoets	1,91	1,73	1,41	1,35	1,46
Kosten vermogensbeheer in % gemiddeld belegd vermogen	0,50	0,46	0,53	0,43	0,41
Vermogensmutatie en solvabiliteit					
Technische voorzieningen risico pensioenfonds	29.495	28.120	25.253	31.621	30.985
Technische voorzieningen risico deelnemers	619	464	328	312	229
Eigen vermogen	5.023	3.588	3.393	5.380	802
Aanwezig pensioenvermogen	35.137	32.172	28.974	37.313	32.016
Minimaal vereist eigen vermogen	1.259	1.195	1.073	1.349	1.289
Vereist vermogen o.b.v. strategische beleggingsportefeuille	36.019	34.248	30.786	38.002	36.691
Vrije reserve (+) reservetekort (-) o.b.v. strategische beleggingsportefeuille	-882	-2.076	-1.812	-689	-4.675
Gemiddelde rekenrente in %	2,14	2,32	2,58	0,56	0,16
UFR-dekkingsgraad in %	116,7	112,5	113,2	116,8	102,6
Beleidsdekkingsgraad in %	116,2	116,5	118,7	111,5	96,3
Reële dekkingsgraad in %	87,7	86,9	90,7	89,7	79,4
Vereist vermogen in % o.b.v. werkelijke beleggingsportefeuille	124,5	120,9	115,8	123,4	116,5
Vereist vermogen in % o.b.v. strategische beleggingsportefeuille	121,7	121,4	121,6	120,0	118,3
Verhoging ingegane pensioenen en aanspraken per 1 januari in %					
Toeslagverlening[2]	5,2	7,0	3,0	_	_

[1] *Pensioengerechtigden die hun pensioen nog niet hebben aangevraagd zijn meegeteld bij premievrije deelnemers.*
[2] *Per 1 januari 2025 is de verhoging ingegane pensioenen en aanspraken 0,4 procent.*

De route naar het nieuwe pensioen

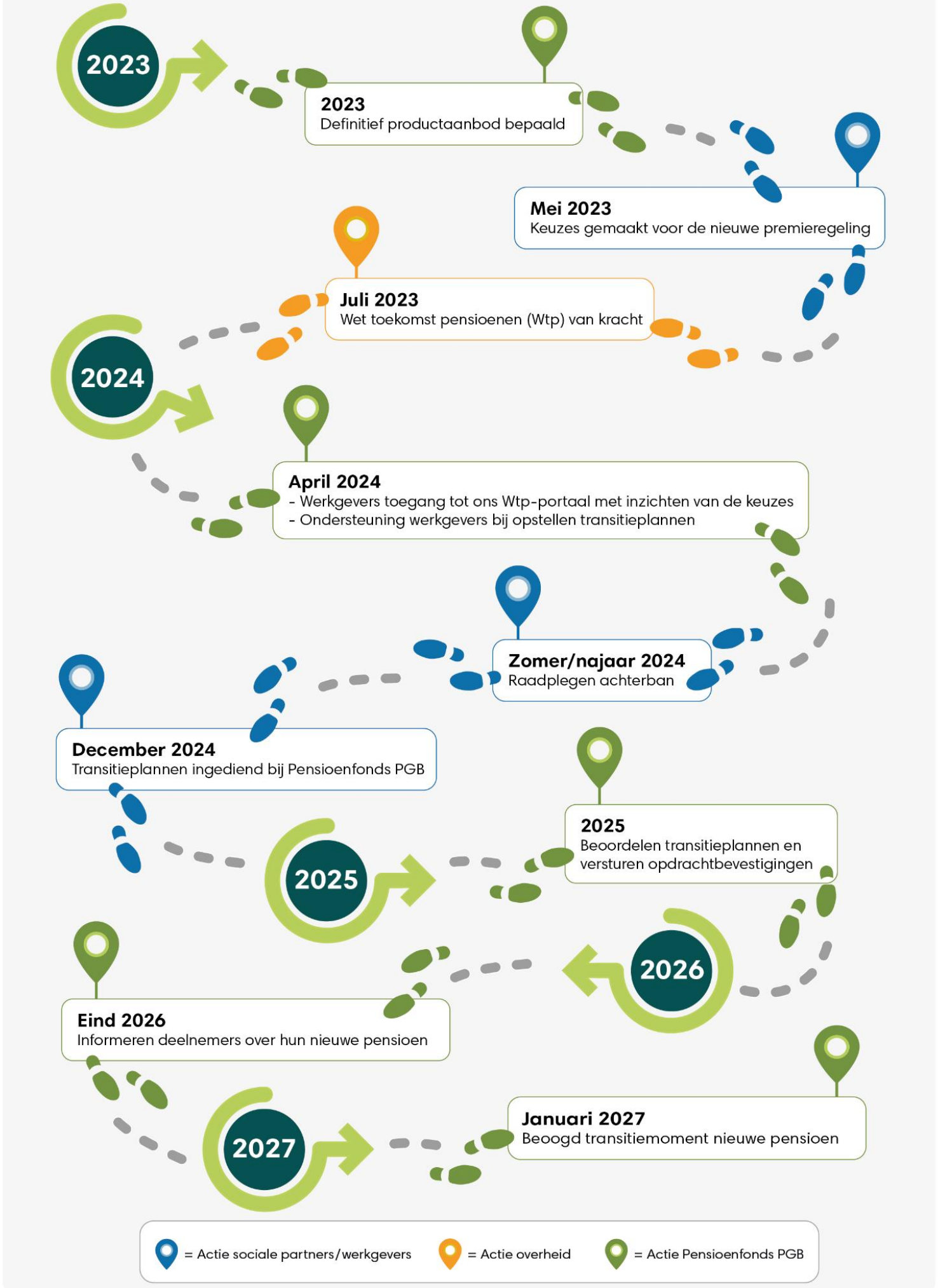

2024 op hoofdlijnen

Er speelde veel bij Pensioenfonds PGB in 2024. Wilt u daar alles over weten? Lees dan vooral ons uitgebreide jaarverslag. Op deze pagina beperken we ons tot een samenvatting op hoofdthema's. Voor wie snel op de hoogte wil zijn van de belangrijkste ontwikkelingen bij ons pensioenfonds.

1 Het nieuwe pensioen

Op 1 juli 2023 ging de 'Wet toekomst pensioenen' (Wtp) in. Daarmee verandert de manier waarop Nederlanders pensioen opbouwen. Uiterlijk 1 januari 2028 moeten alle pensioenuitvoerders zijn overgestapt naar het nieuwe pensioen. Kern is de keuze voor de solidaire premieregeling of de flexibele premieregeling.

Pensioenfonds PGB biedt op dit moment veel maatwerk en dus veel verschillende regelingen. Hoewel we flexibiliteit willen blijven bieden, biedt de nieuwe wet ook de kans op minder uitzonderingen en meer eenheid. In 2023 werkten we hard aan het ontwerpen van een nieuw productaanbod. Dit productaanbod is vervolgens aan alle sectoren en werkgevers gepresenteerd. Speciaal voor hen introduceerden we ook een digitaal Wtp-portaal, dat houvast biedt bij het maken van keuzes. In 2024 hebben zij hun definitieve keuzes aan ons doorgegeven in een transitieplan; dat kon ook via dit portaal.

Onze deelnemers hielden we in 2024 vanzelfsprekend ook weer regelmatig op de hoogte over alle aankomende veranderingen. Dat deden we onder andere via webinars, digitale nieuwsbrieven, het magazine PGB Beeld en op onze website.

2 Vernieuwing van de pensioenketen

Om de uitvoering van de nieuwe regels voor pensioen optimaal en kostenefficiënt te kunnen realiseren, werken we aan een nieuwe pensioenketen. Daar hoort ook de invoering van een nieuw pensioenadministratiesysteem bij. We willen daarmee onze klanten meer gebruiksgemak, financieel inzicht en online dienstverlening bieden. Met het interne programma Lotus werken we hieraan.

In 2024 maakten we de processen en organisatie klaar voor de overgang naar dit nieuwe administratiesysteem. Samen met onze systeemleverancier Lumera zorgden we ervoor dat we onze producten en regelingen vanaf begin 2025 binnen het nieuwe systeem konden uitvoeren.

3 Verhogen pensioenen

In de afgelopen 3 jaar konden we de pensioenen in stapjes verhogen met in totaal 15,2 procent. Per 1 januari 2022 was dat met 3 procent. Per 1 januari 2023 met 7 procent. Per 1 januari 2024 kwam daar 5,2 procent bij. En op 1 januari 2025 ontstond opnieuw ruimte voor een verhoging. Al was die maar klein, namelijk 0,4 procent.

Met hoeveel we de pensioenen kunnen verhogen hangt af van hoe we er financieel voorstaan. Daarvoor kijken we naar onze dekkingsgraad. Dat is de verhouding tussen ons vermogen en onze verplichtingen. Anders gezegd: we moeten voldoende vermogen hebben om nu en in de toekomst de pensioenen te kunnen betalen. Eind december 2024 kwam die dekkingsgraad uit op 116,7 procent. Volgens de wettelijke regels konden we daarom per 1 januari 2025 de pensioenen verhogen met 0,4 procent.

Als bestuur wegen we bij het nemen van het besluit om te verhogen de belangen van alle deelnemers van Pensioenfonds PGB zorgvuldig af. Een verhoging moet goed uitpakken voor iedereen die bij ons pensioen opbouwt of krijgt, voor nu en in de toekomst.

4

Duurzaam beleggen

Pensioenfonds PGB vindt investeren in duurzame beleggingsstrategieën belangrijk. Want duurzaam beleggen draagt op de lange termijn bij aan een stabiele balans met minder risico's. Het levert misschien niet altijd direct een hoger rendement op, maar wel een stabieler rendement dat onze deelnemers ten goede komt. We worden daarin gesteund door onze achterban: 70 procent van onze deelnemers vindt duurzaam beleggen belangrijk.

In 2024 zijn we aan de slag gegaan met het specifieker invullen van onze 3 focusthema's: klimaat, biodiversiteit en voeding. Thema's die het bestuur op basis van onderzoek naar de voorkeuren van onze deelnemers heeft bepaald. Maar voor de juiste focus moet je genoeg kennis in huis hebben. Die hebben we aan boord gehaald door een samenwerking aan te gaan met het Wereld Natuur Fonds (WWF-NL).

Ook hebben we in 2024 gewerkt aan het verbeteren van ons 'ESG-risicomanagement'. Dat betekent het aanpakken van risico's die te maken hebben met het milieu (E), sociale kwesties (S) en goed bestuur (G). De manier waarop bedrijven daarmee omgaan heeft invloed op het lange termijn succes van een bedrijf. Dit is dus relevant voor beleggers, waaronder pensioenfondsen, die investeren in dergelijke ondernemingen.

Op het gebied van uitsluitingen (de 1e pijler van ons duurzaam beleggingsbeleid) is weinig veranderd in 2024. We zijn wel meer bezig geweest met ons 'engagement' (de 2e pijler). In 2025 zullen we naar verwachting meer impactbeleggingen kunnen doen. Dat is een interessante beleggingscategorie binnen onze 3e pijler. En zo krijgt ons duurzaam beleggingsbeleid steeds concreter vorm.

5

Een klantgerichte organisatie

Pensioenfonds PGB wil zich onderscheiden op klantgerichtheid. De klanttevredenheid van onze deelnemers, werkgevers en sectoren staat daarin centraal. In 2024 hebben we hierin opnieuw belangrijke stappen gezet.

Zo hebben we bijvoorbeeld de ambitie zo veel mogelijk digitaal te communiceren. Maar we blijven oog houden voor het persoonlijk contact met onze deelnemers. Daarom werken we vanaf eind 2024 aan een klantbedieningsstrategie. Daarin beschrijven we onder andere wanneer we klanten bij voorkeur digitaal willen helpen en wanneer we dit bewust via menselijk contact willen doen. Bijvoorbeeld bij een ingrijpende gebeurtenis die invloed heeft op het pensioen, zoals een overlijden. Of als iemand extra hulp nodig heeft bij het maken van keuzes voor het pensioen.

Ook startten we in 2024 met de klantreismethodiek om de beleving van onze klanten (deelnemers en werkgevers) in kaart te brengen. Denk bijvoorbeeld aan de beleving van een deelnemer die zijn pensioen bij ons aanvraagt. Op basis van onderzoek keken we welke momenten ertoe doen voor onze klanten. Aan de hand hiervan werken we in 2025 verbeterideeën uit.

Daarnaast willen we ons blijvend verbeteren op basis van feedback van onze klanten. Daarvoor introduceerden we in 2023 een feedbackplatform waarmee we deelnemers en werkgevers vragen naar hun ervaring met ons. We kregen hiervoor in 2023 een Gouden Oor Erkenning met 2 sterren. Hiermee laten we zien dat we goed luisteren én hier iets mee doen. In oktober 2024 vond er een tussentijdse beoordeling plaats, waaruit bleek dat we ons goed ontwikkelen. We streven ernaar om in 2025 een 3e ster te verdienen.

Verder meten we continu de tevredenheid bij onze deelnemers en werkgevers na specifieke interacties of gebeurtenissen. In 2024 beoordeelden deelnemers ons met een 7,9. Werkgevers gaven ons een 8,0.

Een blik op de toekomst

Samen met onze sociale partners en deelnemers zijn we onderweg naar het nieuwe pensioen. Er zijn al mooie stappen gezet maar we hebben ook nog een weg te gaan. Die zien we met vertrouwen tegemoet: we zijn klaar voor de uitdagingen en kansen die voor ons liggen. We blijven onze achterban houvast bieden. Hoe dat eruitziet als het gaat om het begeleiden van onze sociale partners en deelnemers? En wat dat betekent voor onze beleggingen? En onze dienstverlening? 3 bestuursleden lichten dat hieronder toe.

Samen onderweg naar het nieuwe pensioen

Edwin de Jong: 'De overstap naar het nieuwe pensioen maakt Pensioenfonds PGB naar verwachting op 1 januari 2027. Die overgang is voor ons geslaagd als we alle werkgevers die bij ons zijn aangesloten en hun werknemers, hebben kunnen ontzorgen. In 2024 is dat goed gelukt. Eind 2024 hadden we nagenoeg alle transitieplannen binnen. Een enorme mijlpaal die we bereikten dankzij de inzet van een grote groep medewerkers en de sociale partners. Ook onze Vereniging van Gepensioneerden (VVG-PGB) namen we vroegtijdig mee in alle veranderingen. Hiermee vulden we het hoorrecht van de VVG aan de voorkant van het proces in. En dat hoorrecht heeft de VVG-PGB zelf ook proactief opgepakt richting diverse sociale partners rondom de transitieplannen. De belangen van de gepensioneerden zijn daarmee goed gewaarborgd; en dat vinden we belangrijk. Inmiddels zijn we volop bezig met het toetsen van de transitieplannen, het bepalen van de effecten ervan en het beoordelen van de evenwichtigheid van de transitie als geheel. We kijken als bestuur ook vooruit naar de periode ná de overgang naar het nieuwe pensioen. Dat die periode verdere consolidatie zal brengen, staat voor mij vast. En ik ben er ook van overtuigd dat Pensioenfonds PGB dan een vanzelfsprekende partner is die toegevoegde waarde biedt, kostenbewust is en een efficiënte werkwijze voorstaat. We hebben en houden een eigen plek in de pensioenwereld waar ondernemend Nederland welkom is.'

Duurzaam beleggen voor een goed pensioen in een leefbare wereld

Frans van de Veen: '2024 was het startpunt voor het verder toekomstbestendig maken van onze beleggingsportefeuille. We hebben in 2024 een ALM-studie gedaan (Asset Liability Management). Daarmee analyseren we ons vermogen en onze verplichtingen, zoals huidige en toekomstige pensioenuitkeringen. Op basis van deze studie en ons eigen risicopreferentieonderzoek - waarin we nagaan hoeveel risico onze deelnemers kunnen en willen nemen voor mogelijk extra rendement - is naar voren gekomen dat we in de nabije toekomst meer kunnen gaan beleggen in illiquide beleggingen. Dat zijn niet-beursgenoteerde beleggingen. We zien dit als een kans, want juist binnen deze beleggingscategorieën kunnen we de meeste impact maken op duurzaamheid. En duurzaamheid is een integraal onderdeel van onze beleggingsstrategie. Het is geen doel op zich, maar we wegen altijd 4 factoren af bij onze beleggingsbeslissingen: kosten, rendement, risico en duurzaamheid. Daarom deden we in 2024 ook onderzoek naar de duurzaamheidsrisico's voor onze beleggingen. Klimaat en biodiversiteit kwamen daarin naar voren als de grootste risico's. Dat betekent dat als je belegt in bedrijven die daar geen rekening mee houden, of een negatieve impact daarop hebben, het een risico is voor de waarde van je belegging. De andere kant is ook waar: bedrijven die daar goed op scoren, kunnen lange termijn waarde creëren. Het partnerschap dat we eind 2024 sloten met het Wereld Natuur Fonds (zie ook elders in dit jaarverslag) helpt ons de komende jaren biodiversiteitsrisico's in kaart te brengen en nieuwe beleggingen daarop te beoordelen.'

Helder communiceren over pensioen wordt steeds belangrijker

Ronald Heijn: ‘Er zijn nieuwe regels voor pensioen. De zaken die veranderen willen we goed uitleggen aan onze deelnemers en werkgevers. Om onzekerheid en onduidelijkheid weg te nemen. Helaas duurt het nog wel even voor we de deelnemers precies kunnen laten zien wat het persoonlijk voor ze gaat betekenen.
De weg naar de concrete overstap naar het nieuwe pensioen is nog lang. Daarom nemen we onze achterban steeds mee in de verschillende stappen die we zetten. Dat vraagt om klantgerichter denken én communiceren. Dat geldt voor pensioenfondsbestuurders en vermogensbeheerders, maar in feite voor iedereen met klantcontact. Dat is nu al zo, en na de overgang nog meer. Want deelnemers zien bij het nieuwe pensioen straks direct op hun pensioenoverzicht dat er plussen en minnen gehaald worden op de beleggingen. Dat vraagt om enige uitleg. Verder gaan we in de nabije toekomst veel meer segmenteren op leeftijd in onze beleggingen. Dat betekent bijvoorbeeld dat we voor jongeren wat meer risico kunnen nemen en voor ouderen juist minder. Maar de collectiviteit en solidariteit in ons fonds blijven heel belangrijk. We willen dat mensen vertrouwen hebben en houden in pensioen in het algemeen, en in ons pensioenfonds in het bijzonder. Dat betekent steeds helder communiceren om zo te blijven zorgen voor draagvlak.’

Pensioenfonds PGB in 2024

Bestuur en toezicht

U vindt in dit jaarverslag op diverse plekken informatie over het nieuwe pensioen en de nieuwe pensioenregelingen. Onderwerpen die ook op de bestuurstafel en in de vergaderingen van de andere overlegorganen en (bestuurlijke) commissies volop aandacht kregen. Maar er is meer waar we als bestuur oog voor hadden in 2024. Hoe werken bijvoorbeeld de verschillende stakeholders samen. En hoe dragen ze bij aan waar Pensioenfonds PGB voor staat?

In dit hoofdstuk leggen we graag uit hoe het bestuursmodel en de organisatie van ons pensioenfonds eruitzien. Het schema hieronder geeft daarvan een overzichtelijk beeld.

Figuur 1: *Bestuursmodel Pensioenfonds PGB*

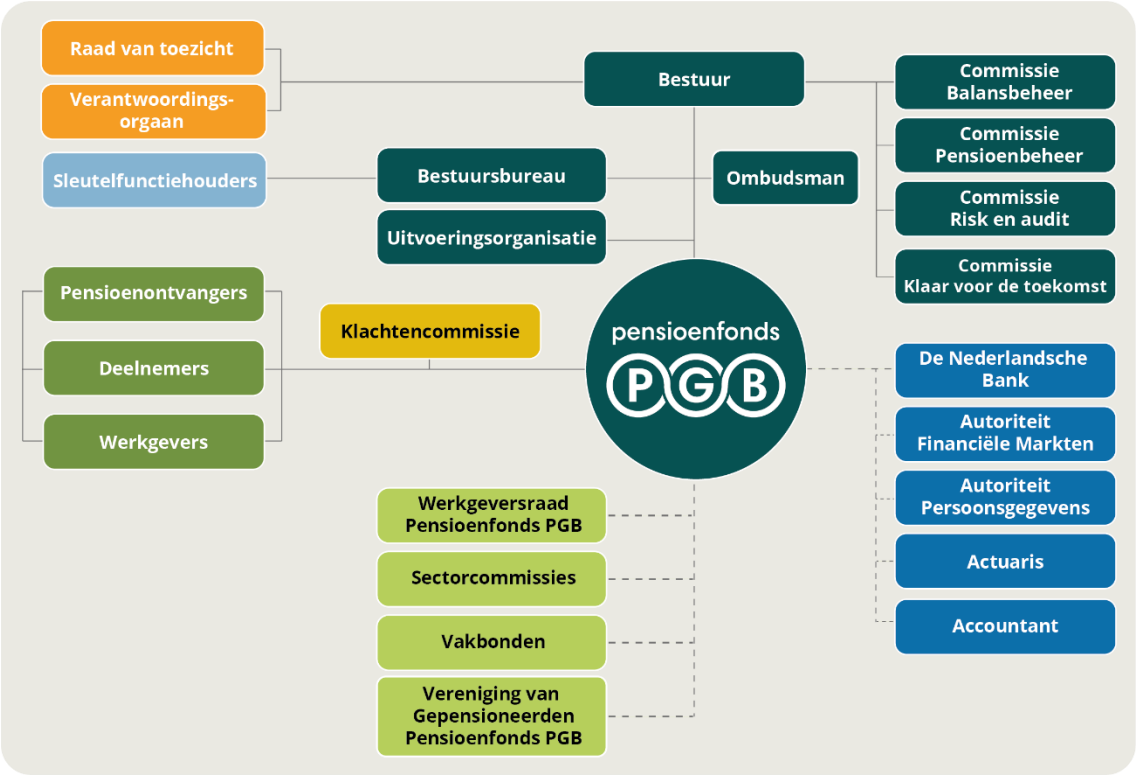

Bestuur

Het bestuur stelt in overleg met de andere organen van het pensioenfonds de doelstellingen en beleidsuitgangspunten, waaronder de risicohouding, van het pensioenfonds vast. We richten ons vooral op de strategisch relevante aspecten, de ontwikkeling van ons fonds, het risicobeheer en het monitoren en sturen van de uitvoeringsorganisatie. Ook het onderhouden van contacten met sociale partners en stakeholders is een belangrijke taak voor het bestuur.

De samenstelling van ons bestuur is gebaseerd op het ‘paritair plus model’. Daarin kan het bestuur zelf 2 onafhankelijke bestuursleden benoemen. We vinden het van groot belang dat sociale partners en gepensioneerden ook in het bestuur zijn vertegenwoordigd.

Het bestuur bestaat uit:

a. 2 werkgeversleden die worden voorgedragen door de werkgeversraad van Pensioenfonds PGB;
b. 2 werknemersleden die worden voorgedragen door de werknemersorganisaties:
   - 1 door FNV en de Nederlandse Vereniging van Journalisten samen en
   - 1 door CNV Vakmensen;
c. 1 vertegenwoordiger van pensioenontvangers die (bij meerdere kandidaten) wordt verkozen door gepensioneerden;
d. 2 onafhankelijke leden die worden benoemd door het bestuur.

Bestuursvergaderingen

Het bestuur vergadert meestal 2 keer per maand collectief. In de ene vergadering worden vooral de reguliere rapportages en beleidszaken besproken. Tijdens de andere vergadering komen vooral de onderwerpen aan bod waarvoor bestuurlijke verdieping nodig is.

Belangrijkste onderwerpen bestuurstafel in 2024

De belangrijkste onderwerpen waarover het bestuur zich in 2024 heeft gebogen zijn:

- bestuurlijke besluiten in het kader van de overgang naar het nieuwe pensioen
- vernieuwing van de pensioenketen
- communicatie naar deelnemers
- communicatie naar betrokken en stakeholders
- premiebeleid
- toeslagverlening
- klantgerichte organisatie
- Informatiebeveiliging/DORA
- duurzaam beleggen en duurzaamheidsrisico's
- governance balansbeheerketen
- risicopreferentieonderzoek
- risicohouding
- ALM-studie

Verder in het jaarverslag leest u meer informatie over de genoemde onderwerpen.

Commissiestructuur

Het bestuur wordt ondersteund door bestuurscommissies die ieder hun eigen aandachtsgebied hebben.

Commissie Balansbeheer

De Commissie Balansbeheer adviseert het bestuur over strategisch balansbeheer en beleggingsbeleid, duurzaam beleggen, beleggingsstrategieën en -keuzes en de omgang met beleggingsrisico's. Daarnaast kan de commissie zelf besluiten nemen, als dat past in het beleid en het bestuur daarvoor vooraf de ruimte heeft gegeven.

Na de governance wijziging in de balansbeheerketen is de Commissie Balansbeheer vanaf 2024, meer dan voorheen, een voorbereidende bestuurscommissie die het bestuur van Pensioenfonds PGB adviseert over strategische onderwerpen rondom balansbeheer. Besluitvorming hierover vindt plaats in het bestuur. Uitvoerende besluiten worden vanaf 2024 door de uitvoeringsorganisatie genomen. De Commissie Balansbeheer monitort en evalueert namens het bestuur de uitvoering van deze opdracht door de uitvoeringsorganisatie.

Commissie Pensioenbeheer

De Commissie Pensioenbeheer adviseert het bestuur over het pensioenbeheerbeleid, vertaalt het beleid naar een uitvoeringsopdracht en monitort de pensioenuitvoering. Daarnaast bewaakt de commissie een aantal strategische doelen van het pensioenfonds, met name op het gebied van communicatie, dienstverlening, productvernieuwing en relatiebeheer.

Commissie Risk en audit

De Commissie Risk en audit houdt toezicht op de risicobeheersing van het pensioenfonds. Dat doet de commissie door de risico- en controlesystemen te monitoren, risicoanalyses en interne audits te laten uitvoeren en het bestuur te adviseren over aanpassingen van het risicobeleid. Ook houdt de commissie toezicht op informatiebeveiliging, de financiële verantwoording, de beheersing van de bedrijfsvoering en de interne cultuur.

Commissie Klaar voor de toekomst

De nieuwe Commissie Klaar voor de toekomst geeft bestuurlijk invulling aan het strategische thema 'Klaar voor de toekomst' zoals opgenomen in de strategie van Pensioenfonds PGB 2024-2028 'Waarmaken en doorbouwen; Voor Elkaar'. De commissie zorgt voor een samenhangend geheel van (uitvoering van) strategie, beleid en processen om klanten aan te trekken en te behouden.

Ontwikkeling samenstelling bestuur

Herbenoemd
- De heer J.H. Dijckmeester is per januari 2024 herbenoemd als voorzitter.
- De heer R. Heijn is per mei 2024 herbenoemd als bestuurslid.
- De heren E.D.O. de Jong en J.H. Kamps zijn per januari 2025 herbenoemd als bestuurslid.

Afgetreden
- De heer J.H. Dijckmeester, voorzitter van het bestuur, is per 22 november 2024 afgetreden als voorzitter van het bestuur.

Een overzicht van de samenstelling van het bestuur vindt u in bijlage 1 ‘Samenstelling fondsorganen’.

Zelfevaluatie

Het bestuur vindt een zelfevaluatie van zijn functioneren van belang. Daarom voeren we die jaarlijks uit. Minimaal eens per 3 jaar vindt een externe evaluatie plaats. Begin 2024 is tijdens een 2-daagse bijeenkomst van het bestuur het eigen functioneren geëvalueerd. Tijdens die heisessie heeft het bestuur de in 2023 doorgevoerde governance wijziging geëvalueerd. Dit betrof de aanscherping van besturing. De gemaakte keuzes pakken goed uit en dragen bij aan het doel om meer daadkracht en slagvaardigheid te creëren. Het bestuur heeft geconcludeerd dat mede hierdoor de vergaderingen efficiënter verlopen en besluiten gedegener en sneller kunnen worden genomen. Als positieve punten zijn benoemd de onderlinge verhoudingen, het vertrouwen, het evalueren van elke vergadering en het tijdens de vergadering kritisch bevragen van elkaar. Het bestuur wil meer aandacht besteden aan het besluitvormingsproces, door nog beter te kijken waar welk onderwerp thuishoort en naar de rolzuiverheid van de gremia. Het bestuur wil blijvend aandacht houden voor de druk op de organisatie en de medewerkers.

In oktober vond een 2e heisessie plaats. Enige tijd daarvoor was bekend geworden dat Jochem Dijckmeester, de voorzitter, elders een baan had aanvaard. Tijdens de 2-daagse heeft het bestuur onder meer gesproken over de wijze waarop zijn vertrek opgevangen kan worden. Voorafgaand was input opgehaald bij bestuursleden. Een extern bureau heeft de kwaliteiten, kennis en ervaring van het bestuursteam en de individuele bestuursleden in kaart gebracht. De uitkomsten waren een mooi uitgangspunt om met elkaar in gesprek te gaan. Daarbij is ook aandacht besteed aan de eisen aan en wensen voor een nieuwe voorzitter.

Het bestuur concludeerde dat het na het vertrek van Jochem Dijckmeester enige tijd met 6 bestuursleden zal en kan functioneren. Hiervoor zijn voor een overgangsperiode voldoende kennis, ervaringen en eigenschappen in het bestuur aanwezig. Een opdracht voor de zoektocht naar een nieuwe voorzitter loopt.

Functiehuis en geschiktheid

Het bestuur werkt met een ‘functiehuis’. Dit is bedoeld om diversiteit in kennis, ervaring en persoonskenmerken te stimuleren en zo de kracht van het collectief te vergroten. Bij een vacature wordt aan de hand van het functiehuis en op basis van de behoefte in het bestuur een profiel samengesteld. Bestuursleden moeten beschikken over de vereiste kennis en aantoonbare expertise. Gezien de omvang en complexiteit van het pensioenfonds streeft het bestuur naar minimaal geschiktheidsniveau B voor alle bestuursleden op de algemene deskundigheidsgebieden. Dit komt overeen met de normen en regelgeving die voor deskundigheid van pensioenfondsbesturen gelden. Alle bestuursleden beschikken over het gewenste geschiktheidsniveau. Beschikt een toekomstig bestuurslid op onderdelen over geschiktheidsniveau A? Dan wordt er een ontwikkelplan opgesteld om op geschiktheidsniveau B te komen. In dit ontwikkelplan worden opleiding, training, coaching, zelfstudie en eventueel andere activiteiten opgenomen. Het ontwikkelplan en de voortgang bij het realiseren worden besproken in de periodieke evaluatiegesprekken tussen het bestuurslid en de voorzitter. De voorzitter en vicevoorzitters zien toe op het functioneren van het bestuur als collectief en de rol die individuele leden hierin spelen. De voorzitter houdt periodiek gesprekken met individuele bestuursleden waarin het functioneren en de ontwikkeling aan de orde komen. Het functioneren van de voorzitter zelf wordt met de vicevoorzitters besproken.

Het bestuur heeft in 2024 zijn kennis op de volgende onderwerpen vergroot door opleidingen en workshops:
- DORA
- vermogensbeheer
- ESG (risico's)
- Wtp-transitie
- IT
- kennissessie biodiversiteit en gezonde voeding

Diversiteit

Naast geschiktheid is diversiteit een belangrijk aandachtspunt in het opvolgingsbeleid van Pensioenfonds PGB. Diversiteit is onderdeel van het geschiktheidsbeleidsplan van het fonds. Om de diversiteit te borgen, brengen we dit nadrukkelijk onder de aandacht bij het onderhouden van contacten met de voordragende partijen. Verder geeft Pensioenfonds PGB bij het opstellen van wervingsprofielen aan waarnaar de (nadrukkelijke) voorkeur uitgaat voor de diversiteit.

Diversiteit gaat naast de man-vrouwverhouding en leeftijd ook over diverse achtergronden, kennis en ervaring. Het bestuur weegt diversiteitsaspecten mee bij de beoordeling van de voorgedragen kandidaat/kandidaten. De leeftijdsopbouw en de man-vrouwverhouding hebben de aandacht bij de acceptatie of selectie van kandidaten.

Eind 2024 is de werving voor een nieuwe voorzitter van Pensioenfonds PGB gestart. In het wervingsprofiel is nadrukkelijk aandacht besteed aan diversiteit in kennis, achtergrond en ervaring. We streven ernaar midden 2025 een nieuwe (externe) voorzitter te benoemen. Pensioenfonds PGB biedt daarnaast een stagepositie aan PensioenLab om jongeren de kans te geven ervaring op te doen in een pensioenfondsbestuur.

Figuur 2: *Samenstelling bestuur naar geslacht en leeftijdsopbouw (eind 2024)*

20 tot 40		40 tot 50		50 tot 60		60 tot 70		70 tot 80	
Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw
1	-	-	1	2	-	2	-	-	-

Bestuursvergoeding

De hoogte van de vaste vergoeding van het bestuur is gebaseerd op de Wet normering topinkomens (WNT). Vanaf 2023 is de hoogte van de vaste vergoeding gebaseerd op een (tijds)factor, maal 90 procent van het algemeen bezoldigingsmaximum uit de WNT. Gezien de sociale en maatschappelijke doelstelling van Pensioenfonds PGB heeft het bestuur besloten het bezoldigingsmaximum op 90 procent te stellen. Voor een bestuurslid is de (tijds)factor 0,5 en voor de voorzitter is dit 0,8.

Sommige bestuursleden zijn in dienst van de organisatie die hen voorgedragen heeft. In dat geval ontvangt de voordragende instantie de vergoeding. Pensioenfonds PGB kent geen variabele beloningen en bonussen. Er kan incidenteel een reiskostenvergoeding worden verstrekt bij reizen buiten het reguliere woon-werkverkeer.

Een overzicht van de vergoedingen van het bestuur en raad van toezicht vindt u in de jaarrekening.

Intern toezicht

De raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan zijn verantwoordelijk voor het intern toezicht bij Pensioenfonds PGB. Hieronder is meer informatie toegevoegd over de ontwikkelingen bij beide interne toezichthouders.

Raad van toezicht

De raad van toezicht is onafhankelijk en bestaat uit 3 leden en houdt toezicht op het beleid van het bestuur, de uitvoering van de strategie en de algemene gang van zaken binnen het pensioenfonds. Ook houdt de raad toezicht op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur. Naast toezicht geeft de raad ook advies. Elk jaar stelt de raad van toezicht een jaarplan op waarin het aangeeft hoe het zijn taken invult en welke onderwerpen in de toezicht- en adviesrol centraal zullen staan.

In 2024 is de raad is 10 keer autonoom bijeengekomen. De raad van toezicht en het bestuur zijn 8 keer bij elkaar gekomen om de voortgang van lopende grote projecten en programma’s te bespreken en te doorgronden. Daarnaast vinden vanuit de raad ook gesprekken plaats met het hele bestuur of delen daarvan. Dit is afhankelijk van de onderwerpen. Beide voorzitters hebben ook periodiek werkoverleg. De voorzitter van de raad van toezicht deelt de uitkomsten daarvan met de overige leden van de raad in de reguliere overleggen.
Ook is er periodiek overleg tussen de raad van toezicht en de sleutelfunctiehouders. Verder zijn er regelmatig incidentele gesprekken met beleidsbepalers en andere functionarissen, zowel intern als extern. Ook vindt er jaarlijks een overleg plaats met de externe accountant in het kader van het jaarverslag. Minimaal 2 keer per jaar is er bovendien overleg tussen de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan. Hierin wordt de verantwoording over het voorgaande jaar en het jaarplan voor het komende jaar besproken. In 2024 is in hun gezamenlijke overleggen daarbij (onder andere) aandacht besteed aan de voortgang van de implementatie van de Wtp en hun rollen en verantwoordelijkheden in dit proces.

Goedkeuringsbesluiten

In 2024 was er sprake van de volgende goedkeuringsbesluiten door de raad van toezicht:

- het jaarverslag 2023 van het pensioenfonds met daarin verantwoording over de eigen toezichthoudende rol;
- 2 uitgaande collectieve waardeoverdrachten en 1 aansluiting bij het fonds.

De herbenoemingen van bestuursleden zijn aan de raad van toezicht voorgelegd. Er is vastgesteld dat deze bestuursleden aan het functieprofiel voldoen. En dat de raad van toezicht geen bezwaren heeft tegen de herbenoemingen.

Zelfevaluatie

De raad van toezicht heeft in 2024 onderling gesproken over zijn eigen functioneren. Deze keer zonder externe ondersteuning.
De raad van toezicht heeft een aantal conclusies getrokken:

- De raad van toezicht is tevreden met de wijze waarop het door het bestuur in positie wordt gebracht. De relatie is open en daar hecht de raad zeer aan. De informatievoorziening is op orde: het bestuur heeft overduidelijk de intentie om de raad vroegtijdig te betrekken bij strategische discussie en slaagt daar ook in. Maar ook vraagstukken die meer operationeel van aard zijn komen aan de orde.
- Er is in de beleving van de raad van toezicht voldoende draagvlak bij het bestuur en verantwoordingsorgaan. Toch is er behoefte om de informele contacten uit te breiden. Het lijkt de raad van toezicht verstandig om jaarlijks individuele gesprekken te voeren met de leden van het bestuur. Tot slot heeft de raad van toezicht binnen het kader van de zelfevaluatie gesproken over zijn governance overtuigingen. Deze zijn vervolgens vastgesteld en vastgelegd (in een toezichtvisie).

De raad van toezicht heeft vastgesteld dat de relatie tussen raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan goed is ingebed en op orde is. De relatie tussen de raad van toezicht en het bestuur kan worden gekarakteriseerd als constructief, open en transparant. Over en weer bestaat waardering voor de samenwerking.

Ontwikkeling samenstelling raad van toezicht

- De heer P. Loven is per 1 maart 2024 benoemd als lid van de raad van toezicht. Hij volgt de heer prof. dr. A. Slager op.

Een overzicht van de samenstelling van de raad van toezicht vindt u in bijlage 1 ‘Samenstelling fondsorganen’.
Het verslag van de raad van toezicht is opgenomen onder de ‘Overige gegevens’.

Verantwoordingsorgaan

Het bestuur legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het beleid en de wijze waarop dit is uitgevoerd. Het verantwoordingsorgaan adviseert het bestuur en behartigt daarbij de belangen van deelnemers en werkgevers. Het verantwoordingsorgaan kwam 6 keer bijeen voor overleg met het bestuur en vergaderde 12 keer autonoom. Ook nam het deel aan een 4-tal kennissessies over vermogensbeheer en over de Wtp. Er was 2 keer een overleg met de raad van toezicht. Daarnaast waren er 2 gezamenlijke overleggen van de raad van toezicht, het bestuur en het verantwoordingsorgaan samen.

Het verantwoordingsorgaan gaf in 2024 advies over aansluitingen, het communicatieplan en het premiebeleid. Daarnaast is het verantwoordingsorgaan door het bestuur geïnformeerd over, en betrokken bij:

- de ontwikkelingen rondom de Wtp
- de risicohouding en het risicopreferentieonderzoek
- de voortgang van de strategie
- het project Lotus (nieuw pensioenadministratiesysteem),
- het jaarverslag 2023
- de toeslag voor 2025
- het strategisch beleggingsbeleid

Het verantwoordingsorgaan heeft zijn commissiestructuur gewijzigd om zijn taak goed uit te voeren. Vanaf 1 oktober 2024 werkt het verantwoordingsorgaan met de volgende commissies: Commissie Governance, Commissie Pensioenbeheer & Communicatie, Commissie Balansbeheer, Commissie Risk & audit en de Commissie Wtp. Via de commissies is er regelmatig contact met individuele bestuursleden.

Goed rendement en verhoging van de pensioenen
Het 4e kwartaal hebben we goed afgesloten: met een rendement van 11,7% op onze beleggingen. Toch daalde onze dekkingsgraad licht. Dit kwam door de scherpe rentedaling en de verhoging van de pensioenen per 1 januari 2024 met 5,2%.

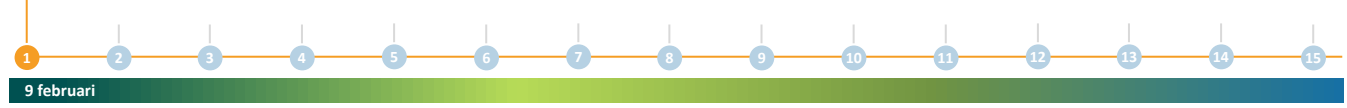

Ontwikkeling samenstelling verantwoordingsorgaan

Benoemd

- De heer B. Rietdijk is per 1 januari 2024 benoemd als voorzitter van het verantwoordingsorgaan en daarmee opvolger van de heer J.G.C. van Rijsingen. De heer van Rijsingen is lid gebleven van het verantwoordingsorgaan.
- De heer H.N.A.M. Vugs is per 1 januari 2024 benoemd als vicevoorzitter en volgt daarmee de heer R.G. de Bree op.
- Mevrouw C. Schutte is per 1 april 2024 benoemd en mevrouw M.G. Bink per 1 september 2024. Beide zijn lid van het verantwoordingsorgaan namens de werkgevers.

Alle (her)benoemingen zijn voor een periode van 4 jaar.

Afgetreden

- De heer R. Boersma heeft per 1 januari 2024 zijn lidmaatschap van het verantwoordingsorgaan beëindigd.
- Mevrouw S. van der Hoeven heeft per 1 januari 2024 haar lidmaatschap van het verantwoordingsorgaan beëindigd.
- De heer G. de Bree heeft per 1 maart 2024 zijn functie in het verantwoordingsorgaan beëindigd.
- De heer W.J. Monsieurs was per 1 mei 2023 aftredend en niet herbenoembaar. Hij heeft zijn werkzaamheden voortgezet tot 31 december 2024 en per die datum is zijn deelname beëindigd.

Het bestuur bedankt mevrouw Van der Hoeven en de heren Boersma, Monsieurs en De Bree voor hun inzet en betrokkenheid.

Een overzicht van de samenstelling van het verantwoordingsorgaan vindt u in bijlage 1 ‘Samenstelling fondsorganen’.
Het verslag van het verantwoordingsorgaan is opgenomen onder de ‘Overige gegevens’.

Sleutelfuncties

Pensioenfonds PGB beschikt over 3 sleutelfuncties, die buiten het bestuur zijn belegd: een actuariële functie, een interne auditfunctie en een risicobeheerfunctie. Het bestuur draagt de verantwoordelijkheid voor het adequaat functioneren van de sleutelfuncties, waarbij de sleutelfuncties hun eigen verantwoordelijkheid hebben voor hun wettelijke taken. Ze zijn als volgt ingericht:

- Actuarieel beheer: het houderschap en de rol van vervuller zijn uitbesteed aan de heer B. Weijers verbonden aan WTW.
- Interne audit: het houderschap is belegd bij mevrouw M. van Maarseveen. De rol van vervuller is uitbesteed aan PwC.
- Risicobeheer: het houderschap is belegd bij de heer R.A. Huisman, die ook de rol van vervuller heeft.

Sleutelfunctiehouders rapporteren aan het hele bestuur. Zij kunnen escaleren naar de raad van toezicht en externe toezichthouders. De sleutelfunctiehouder risicobeheer rapporteert periodiek aan zowel het bestuur als de raad van toezicht.

Extern toezicht

Pensioenfonds PGB staat onder toezicht van De Nederlandsche Bank, de Autoriteit Financiële Markten en de Autoriteit Persoonsgegevens. Het pensioenfonds had in 2024 regelmatig contact met de toezichthouders en nam deel aan een aantal onderzoeken.

PGB Pensioendiensten kiest Macaw als strategische datapartner
Samen gaan zij een nieuwe strategie voor databeheer ontwikkelen en een nieuw dataplatform implementeren. PGB wil zo profiteren van de nieuwe ontwikkelingen op dit gebied. En optimaal voorbereid zijn op de invoering van het nieuwe pensioenstelsel.

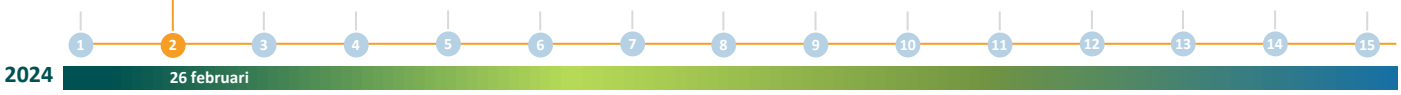

De Nederlandsche Bank

De Nederlandsche Bank (DNB) houdt toezicht op banken, pensioenfondsen, verzekeraars en andere financiële instellingen. DNB let daarbij op de financiële positie en de kwaliteit van het bestuur. DNB doet dit onder andere door het toetsen van bestuurders, het verlenen van vergunningen en aanpakken van financieel-economische criminaliteit. Ook controleert zij of instellingen financieel solide zijn, zodat deze kunnen voldoen aan hun verplichtingen, ook als het economisch tegenzit.

In 2024 is met DNB contact geweest over diverse onderwerpen.

Onderwerp	Achtergrond
Duurzaamheidsindicatoren	In het kader van het thema ESG-risico's heeft DNB een deelonderzoek uitgevoerd naar het gebruik van specifieke duurzaamheidsindicatoren door instellingen.
Sleutelfunctiehouders	In 2023 zijn risico-identificerende gesprekken gevoerd met onze 3 sleutelfunctiehouders. Dit was om inzicht te krijgen in de betrokkenheid van de sleutelfunctiehouders bij de voorbereiding op de Wtp-transitie. In 2024 heeft DNB haar terugkoppeling met Pensioenfonds PGB gedeeld.
Besluitvorming op basis van de toeslag AMvB	DNB heeft bij meerdere pensioenfondsen, waaronder Pensioenfonds PGB, onderzoek gedaan naar de besluitvorming op basis van 'Toeslag AMvB 2023'.
Onderzoek naleving sanctieregelgeving	Dit was een sectorbreed onderzoek naar het naleven van de relevante sanctieregelgeving.
Operationele veerkracht	Dit was een sectorbreed onderzoek om inzicht te krijgen in hoeverre instellingen operationeel zijn voorbereid om na een cyberaanval hun belangrijkste dienstverlening te kunnen voortzetten.
Datakwaliteit	In 2023 is in het kader van de Wtp door DNB met Pensioenfonds PGB een risico-identificerend gesprek gevoerd over de datakwaliteit. De terugkoppeling van dat gesprek vond plaats in 2024.
Uitvragen Wet toekomst pensioenen	In het kader van Wtp heeft DNB diverse vragenlijsten met risicovragen en vragenlijsten over de voortgang aan Pensioenfonds PGB voorgelegd.
Het bij de transitie te hanteren evenwichtigheidskader	DNB heeft een risico-identificerend gesprek met Pensioenfonds PGB gevoerd over het proces en de inhoud van het door Pensioenfonds PGB te hanteren evenwichtigheidskader.
Bijzondere regelingen	DNB heeft bij een aantal fondsen, waaronder Pensioenfonds PGB, informatie opgevraagd hoe wordt omgegaan met bijzondere regelingen in het kader van de Wtp.
Risicohouding in het kader van de Wtp	In december heeft DNB verzocht om een partiële beoordeling van de risicohouding van Pensioenfonds PGB, in het kader van de Wtp. De relevante stukken zijn in januari 2025 bij DNB ingediend.
Loan-level uitvraag woninghypotheken 2024	Via dit onderzoek volgt DNB de ontwikkelingen in de portefeuille hypothecaire dienstverlening.
Sectorbrede analyse niet-financiële risico's (integriteit)	DNB doet jaarlijks sectorbreed een uitvraag bij financiële instellingen naar hun integriteitsrisico's en de beheersmaatregelen die zijn getroffen voor die risico's.
Governance	Dit ging om een sectorbrede uitvraag over de governance, gedrag, cultuur en risicomanagement.

Autoriteit Financiële Markten

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) houdt toezicht op de financiële markten: op sparen, beleggen, verzekeren, lenen, pensioenen, kapitaalmarkten, assetmanagement en accountantsorganisaties en verslaggeving. Het toezicht van de AFM heeft als doel dat het publiek, het bedrijfsleven en de overheid vertrouwen hebben en houden in de financiële markten. Daarvoor is het belangrijk dat de markten op een duidelijke en eerlijke manier werken. Voor de pensioensector houdt de AFM toezicht op de informatieverstrekking door pensioenuitvoerders. In de Pensioenwet is vastgelegd welke informatie pensioenuitvoerders moeten verstrekken of beschikbaar stellen aan de (ex-)deelnemers en pensioenontvangers. Deze informatie moet correct, duidelijk, tijdig en evenwichtig zijn. Hieronder een overzicht van de contactmomenten met de AFM.

Onderwerp	Achtergrond
2e pijler pensioenmarkt	Jaarlijks informatieverzoek over de geadministreerde pensioenen (kapitaal-, premie- en uitkeringsovereenkomsten in de opbouw- en uitkeringsfase).

Vanuit de verplichtingen onder de European Market Infrastructure Regulation ('EMIR') en Securities Financing Transactions Regulation ('SFTR') heeft Pensioenfonds PGB in het najaar van 2024 een 3-tal meldingen bij de AFM gedaan. Deze zijn in 2024 naar tevredenheid van de AFM opgelost.

Autoriteit Persoonsgegevens

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) is opgericht en aangewezen als toezichthouder op de uitvoering van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). De AP is een zelfstandig bestuursorgaan.

We spreken van een datalek als personen of instanties ongeautoriseerd toegang krijgen tot meerdere gevoelige persoonsgegevens van een ander (zogenoemde 'betrokkenen'). Of een datalek gemeld moet worden, is afhankelijk van de (potentiële) impact ervan op de bescherming van persoonsgegevens en de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen. Een datalek hoeft niet gemeld te worden als het niet waarschijnlijk is dat het leidt tot een risico voor de rechten en vrijheden van betrokkenen. Pensioenfonds PGB volgt hierin de richtlijnen van de AP.

In 2024 heeft zich één datalek voorgedaan dat gemeld moest worden aan de AP (in 2023: 0). Deze melding ging over een mailbericht waarbij bijzondere persoonsgegevens bij een andere deelnemer terecht zijn gekomen. Van de overige 8 datalekken (2023: 8) is de potentiële impact voor de betrokkene als laag beoordeeld. Dit vanwege het karakter van de gelekte informatie. De meeste van deze datalekken waren het gevolg van een menselijke fout.

De Pensioenfederatie heeft een gedragslijn Verwerken persoonsgegevens opgesteld. De gedragslijn is door ons ondertekend en wordt nageleefd. Jaarlijks toetst de afdeling Riskmanagement de naleving van de AVG inclusief gedragslijn en rapporteert hierover.

Overige zaken

Naleving Code Pensioenfondsen

In de Code Pensioenfondsen staan principes voor een goed bestuur van pensioenfondsen. Deze principes zijn vastgelegd in de Pensioenwet. Vanaf 1 januari 2024 is er een nieuwe versie van de Code Pensioenfondsen. Deze herziening vond plaats tegen de achtergrond van de Wtp. Het beoogt recente relevante (maatschappelijke) ontwikkelingen, die zich sinds de vorige versie hebben voorgedaan, in de code te laten terugkomen. De wijzigingen hebben vooral te maken met: (1) duurzaamheid en beleggingsbeleid, (2) visie, missie en strategie, en (3) diversiteit en inclusie.

Pensioenfonds PGB heeft de herziene Code Pensioenfondsen in 2024 geïmplementeerd. Het bestuur is periodiek geïnformeerd over de wijzigingen en over welke acties nodig zijn, wie actiehouder is en wat de stand van zaken is.

Jaarlijks stelt het bestuur een 'verslag toepassing Code Pensioenfondsen' op. Dat verslag geeft een goed inzicht in de invulling van 'goed pensioenfondsbestuur' binnen Pensioenfonds PGB en de betrokken belangen. Ons fonds voldeed in 2024 aan de normen van de Code Pensioenfondsen. Norm 37 gaat over het aantal zittingstermijnen van de leden van de pensioenfondsorganen. Hierbij geeft het fonds de volgende toelichting.

De huidige inrichting (in de statuten) is als volgt:
- bestuur: 4 jaar met maximaal 2 herbenoemingen;
- verantwoordingsorgaan: 4 jaar met maximaal 2 herbenoemingen;
- raad van toezicht: 4 jaar met maximaal 1 herbenoeming.

Het fonds houdt de huidige statuten aan. Net als het verantwoordingsorgaan gaat het bestuur in principe uit van 1 herbenoemingstermijn, met de mogelijkheid om onderbouwd een 2e herbenoemingstermijn (van 4 jaar) te hanteren. Dit volgens de norm in de Code Pensioenfondsen.

Pensioenfonds PGB voldeed in 2024 aan de normen over transparantie van beloningen. We verwijzen hiervoor naar de jaarrekening, die onderdeel is van dit jaarverslag.

Gedragscode

Binnen Pensioenfonds PGB is de gedragscode van toepassing. Alle leden van het bestuur, de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan hebben de Verklaring Naleving Gedragscode Pensioenfonds PGB over 2024 ondertekend. De externe compliance officer heeft in zijn rapportage van 23 januari 2025 geconcludeerd dat alle gedragsregels zijn nageleefd.

PGB Pensioendiensten

De uitvoering van onder andere het pensioen- en balansbeheer hebben we uitbesteed aan PGB Pensioendiensten BV, dat zich exclusief toelegt op de dienstverlening aan Pensioenfonds PGB en een nauw verbonden sociaal fonds (ASF). Pensioenfonds PGB is 100 procent aandeelhouder van PGB Pensioendiensten en heeft volledige zeggenschap.

De relatie met PGB Pensioendiensten is een uitbestedingsrelatie in de zin van de Pensioenwet. De taken en verantwoordelijkheden van PGB Pensioendiensten zijn vastgelegd in een uitbestedingsovereenkomst (UBO). Daarin zijn afspraken over de wijze waarop de dienstverlening plaatsvindt op hoofdlijnen uitgewerkt. Voor het pensioen- en balansbeheer zijn aparte contracten opgesteld. Bepaalde aspecten van de dienstverlening op dat gebied zijn verder uitgewerkt en vastgelegd in een service-level-agreement. Ieder kwartaal legt de uitvoeringsorganisatie verantwoording af aan het bestuur over de geleverde prestaties.

Het jaarplan van PGB Pensioendiensten stond in 2024 opnieuw in het teken van het verder ontwikkelen van de kwaliteit van de dienstverlening en het realiseren van de strategische ambities van ons pensioenfonds. In 2024 werd door PGB Pensioendiensten veel aandacht besteed aan de voorbereiding van de overgang naar het nieuwe pensioen.

Klachten en bezwaren

Ook in 2024 zijn er weer stappen gezet in de verdere ontwikkeling van ons klantsignalenbeleid. We analyseren en verwerken proactief zowel positieve als negatieve klantsignalen. Dat doen we omdat we elk klantsignaal willen gebruiken om onze dienstverlening te verbeteren. In 2024 verbeterden we op basis van klantsignalen onder andere ons proces op de volgende onderwerpen:
- communicatie over vakantiegeld
- brief bij einde deelname
- een persoonlijk kaartje naar deelnemers en werkgevers

Voor meer voorbeelden verwijzen we u graag naar pensioenfondspgb.nl/wijluisterengraag.

Daarnaast hebben we een klachten- en geschillenregeling. Deze regelingen willen we bewust laagdrempelig houden. Elke uiting van onvrede behandelen we daarom als klacht. In 2024 waren er 54 klachten (2023: 88) over de dienstverlening en 34 klachten (2023: 57) over de toepassing van het reglement in een individueel geval. Klachten over de dienstverlening gaan bijvoorbeeld over de bejegening door een medewerker van PGB Pensioendiensten, het niet nakomen van toezeggingen zoals een reactietermijn of het gevoel ‘van het kastje naar de muur gestuurd’ te worden.

Klachten

Het grootste aantal klachten komt van deelnemers en is afgehandeld door de klantenservice. De meeste klachten gingen over het beleid van Pensioenfonds PGB (toeslag- en/of beleggingsbeleid). Is een belanghebbende het niet eens met de wijze waarop een klacht is afgehandeld door de klantenservice? Dan kan deze zich wenden tot onze klachtencommissie. Aan de klachtencommissie is in 2024 1 klacht voorgelegd (2023: 1). De klacht ging over de reactie en het klachtproces van de klantenservice.

Bezwaren
Het bestuur behandelde 6 bezwaren in 2024 (2023: 10). Een bezwaar is een klacht die volgens de belanghebbende niet afdoende door de klantenservice opgelost kon worden. In 5 van de 6 bezwaren is de betrokkene niet in het gelijk gesteld. In één geval is de betrokkene deels in het gelijk gesteld. Er is één bezwaar door betrokkene doorgezet naar de onafhankelijke Commissie van Bezwaar van Pensioenfonds PGB. Belanghebbenden die het niet eens zijn met een beslissing van het bestuur over de toepassing van het pensioenreglement kunnen zich tot deze commissie wenden. Het bestuur is door de Commissie van Bezwaar in het gelijk gesteld. De Commissie van Bezwaar is 2024 opgeheven vanwege de nieuw ingestelde Geschilleninstantie Pensioenfondsen.

Onderwerp	Klachten	Klachten voorgelegd aan de klachtencommissie	Bezwaren voorgelegd aan het bestuur
Service en klantgerichtheid	4	1	
Behandelingsduur	9		
Informatieverstrekking	5		
Deelnemersportaal	13		
Pensioenberekening en -betaling	10		6
Registratie werknemersgegevens/ datakwaliteit	3		
Toepassing wet- en regelgeving: algemeen	37		
Toepassing wet- en regelgeving: invaren, transitie	0		
Financiële situatie	1		
Duurzaamheid	1		
Keuzebegeleiding	1		
Overig	4		
Totaal	**88**	**1**	**6**

Geschilleninstantie Pensioenfondsen
Op grond van de Wet toekomst pensioenen moeten pensioenfondsen zich per 1 januari 2024 aansluiten bij een externe geschilleninstantie. De Geschilleninstantie Pensioenfondsen (GIP) is door de overheid aangewezen als officiële geschilleninstantie voor pensioenfondsen. De Ombudsman Pensioenen maakt onderdeel uit van GIP en heeft een bemiddelende rol. De deelnemer moet eerst de interne klachtenprocedure doorlopen voordat hij naar GIP gaat.

Pensioenfonds PGB heeft zich per 1 januari 2024 aangesloten bij GIP. Vanaf deze datum kunnen deelnemers bij GIP terecht als zij het niet eens zijn met een beslissing van het bestuur over de toepassing van het pensioenreglement. Er is dan sprake van een geschil.

PGB-ombudsman
Individuele deelnemers kunnen sinds enkele jaren terecht bij een eigen PGB-ombudsman. De PGB-ombudsman staat naast de deelnemer en helpt hem of haar verder door zaken uit te zoeken, te informeren, te bemiddelen of een dialoog te organiseren. De ombudsman kan ook een kwestie voorleggen aan het bestuur voor een oordeel of besluit. En kijkt, gevraagd of ongevraagd, naar mogelijkheden om de dienstverlening en communicatie te verbeteren.

Deelnemers kunnen de PGB-ombudsman rechtstreeks benaderen als ze er niet uitkomen via de normale kanalen. Daarnaast worden deelnemerskwesties uitgezocht op verzoek van bestuur, klachtenbehandelaars of op eigen initiatief.

In 2024 behandelde de PGB-ombudsman in totaal 32 individuele deelnemerskwesties of -vragen (2023: 26). In 6 gevallen beantwoordde de ombudsman een vraag. In alle andere zaken moest de ombudsman onderzoek doen naar de gang van zaken en/of bemiddelen. Het ombudswerk leidde tot 13 toegezegde of uitgevoerde verbeteringen (2023: 8) en 7 geslaagde bemiddelingen met een positieve oplossing voor de deelnemer (2023: 4). In 5 bemiddelingszaken was de deelnemer tevreden, ook al bleek het niet mogelijk om zijn of haar verzoek te honoreren. In 3 trajecten kon het gevoel van onvrede niet worden weggenomen door bemiddeling. In enkele gevallen werd de klacht geëscaleerd, zodat het bestuur (ook) om een oordeel kon worden gevraagd.

De ombudsman besteedde in 2024 extra aandacht aan het actief communiceren over de gevolgen van de per 1 januari veranderende gegevens (tarieven en factoren) waarmee pensioen wordt berekend. Daarnaast signaleerde de ombudsman dat arbeidsongeschikte deelnemers extra aandacht nodig hebben omdat ze de werkgever als belangrijk informatiekanaal missen.

Uit enkele ombudszaken bleek dat het niet vanzelfsprekend is dat mensen hun actuele pensioeninformatie delen met hun partner. Terwijl partners bij het ingaan van het pensioen vaak instemmingsrecht hebben, bij een scheiding een wettelijk recht hebben op een deel van het ouderdomspensioen en bij overlijden van de partner vaak maar niet altijd recht hebben op nabestaandenpensioen. Daarvoor heeft de ombudsman aandacht gevraagd.

De ombudsman ging in 2024 onder andere in gesprek met de Ombudsman Pensioenen en een sectorcommissie. Samen met collega's gaf ze op de ledenvergadering van de Vereniging van Gepensioneerden een presentatie over 'luisteren naar deelnemers'.

Procedures

Er was een juridisch geschil met Booking.com B.V. dat betwistte onder de verplichtstelling van de reisbranche te vallen. In 2021 heeft de Hoge Raad bepaald dat Booking.com B.V. aan reisbemiddeling doet en op 21 maart 2025 heeft de Hoge Raad in aanvulling daarop geoordeeld dat de onderneming dit ook in hoofdzaak, vanaf 1 januari 1999, doet. Daarmee is vast komen te staan dat Booking.com B.V. onder de verplichtstelling van de reisbranche valt en is een einde gekomen aan dit geschil. Met Booking.com B.V. is overeengekomen dat dispensatie van de verplichtstelling wordt verleend onder de gebruikelijke voorwaarden van actuariële gelijkwaardigheid van de eigen vervangende pensioenregeling (met ingang van 1 januari 1999) en een vergoeding van het verzekeringstechnisch nadeel. Deze dispensatie wordt effectief nadat aan alle overeengekomen en wettelijke voorwaarden is voldaan.

In 2021 is een soortgelijke zaak beoordeeld door de kantonrechter. Daarbij gaat het om de vraag of HaDer Development B.V. onder de werking van de verplichtstelling van de pensioenregeling in de reisbranche valt. HaDer Development B.V. levert de IT-ondersteuning voor onder meer Prijsvrij Vakanties. Prijsvrij is weliswaar reisbemiddelaar, maar de kantonrechter heeft in eerste aanleg in haar vonnis gesteld dat het verwante en serviceverlenende HaDer Development B.V. niet in hoofdzaak aan reisbemiddelingswerkzaamheden doet, wat Pensioenfonds PGB betwist. Pensioenfonds PGB heeft in 2022 daarom hoger beroep ingesteld tegen het vonnis van de kantonrechter. Het hoger beroep is ingesteld bij het Hof Den Bosch. De zitting vond plaats op 28 februari 2024. Het Hof heeft op 16 april 2024 arrest gewezen en heeft bepaald dat HaDer Development B.V. niet onder de verplichtstelling valt. PGB heeft besloten niet in cassatie te gaan. De zaak is daarmee afgerond.

Tot slot is Pensioenfonds PGB samen met pensioenfonds 'Reiswerk in liquidatie' gedagvaard in een collectieve actie door een aantal belanghebbenden. Betwist wordt dat Reiswerk de pensioenen mocht verlagen om vervolgens bij Pensioenfonds PGB aan te kunnen sluiten. Het gaat hier om de hogerberoepprocedure ingesteld door eisers tegen het vonnis van 6 juli 2023 van de rechtbank Amsterdam sector kanton. De eisers hebben in eerste aanleg ongelijk gekregen en hebben hoger beroep aangetekend. Op 6 november 2024 heeft er bij het Hof Amsterdam een zitting plaatsgevonden. Er zal mogelijk op 29 april 2025 uitspraak worden gedaan.

Boetes, dwangsommen, verplichte aanwijzing en bewindvoering

Er zijn in 2024 geen boetes of dwangsommen opgelegd aan het pensioenfonds. Ook was in 2024 geen sprake van een verplichte aanwijzing of van bewindvoering.

Pensioenfonds PGB 'voor elkaar'
Bij Pensioenfonds PGB zijn we er voor elkaar. En we zorgen dat we het goed voor elkaar hebben. Voor jou. Dat laten we ook graag zien, daarom staat 'voor elkaar' vanaf nu in ons logo.

Onze pensioenregelingen

Pensioenfonds PGB is een multisectoraal fonds: we voeren pensioenregelingen uit voor 7 verplichte sectoren. In 9 andere sectoren is vrijwillige aansluiting mogelijk. Hieronder een overzicht van deze sectoren en de verschillende pensioenregelingen die we voor deze sectoren uitvoeren. Ook gaan we in op veranderingen in die regelingen door de komst van het nieuwe pensioen.

Verplichte sectoren

Bij sommige bedrijfstakken is via een 'Verplichtstellingsbesluit' (afgegeven door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid) deelname aan de pensioenregeling verplicht voor alle in het besluit genoemde werknemers. Er geldt meestal één pensioenregeling voor de hele bedrijfstak. Werkgevers in deze sectoren zijn verplicht om hun werknemers aan te melden. Wij zien toe op de naleving van deze verplichtstelling. Daarnaast hebben werkgevers de mogelijkheid om bij ons vrijwillig een aanvullende regeling af te spreken. Bijvoorbeeld in de vorm van een excedentregeling (een aanvullende pensioenregeling voor werknemers die meer verdienen dan het vastgestelde maximum in een bepaald jaar).

Vrijwillige sectoren

Werkgevers uit 9 andere sectoren kunnen zich bij Pensioenfonds PGB vrijwillig aansluiten. Dat kan alleen wanneer de werkzaamheden van de werkgever passen binnen onze statutaire werkingssfeer. In de tabel hieronder staan de verplichte en vrijwillige sectoren.

Sectoren waarin een verplichtstelling geldt	Sectoren waarin vrijwillige aansluiting mogelijk is
Grafimedia en reprografie	Uitgeverijbedrijf
Kartonnage- en flexibele verpakkingenbedrijf	Papierindustrie
Verf- en drukinktindustrie	Chemische en farmaceutische industrie
Groothandel in bloemen en planten	Kunststof-, rubber- en lijmindustrie[3]
Zeevisserij	Procesindustrie
Agrarische en voedselvoorzieningshandel[4]	Dienstverlening
Reisbranche	Informatie- en communicatie-industrie
	(Technische) Groothandel
	Maritieme aannemerij

Een overzicht van de actieve deelnemers en werkgevers per sector vindt u in bijlage 3 'Samenstelling sectoren'.

Verplichte sectoren en vrijwillig aangesloten werkgevers hebben de keuze uit 2 soorten pensioenregelingen: middelloonregelingen (ook wel DB-regelingen genoemd) en beschikbare premieregelingen (ook wel DC-regelingen genoemd). Combinaties van deze beide regelingen zijn ook mogelijk (hybride regelingen). In figuur 3 zie je de verhouding tussen de soorten pensioenregelingen die we uitvoeren. In figuur 4 staat de verhouding tussen verplichte en vrijwillige pensioenregelingen.

Figuur 3: *Pensioenregelingen actieve deelnemers (ultimo 2024)*

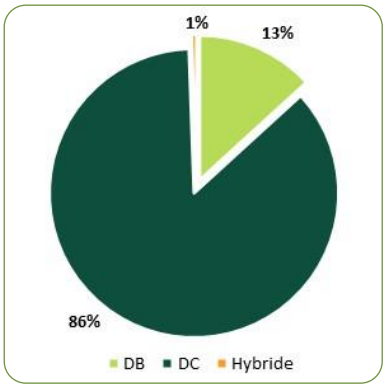

Figuur 4: *Type aansluiting actieve deelnemers (ultimo 2024)*

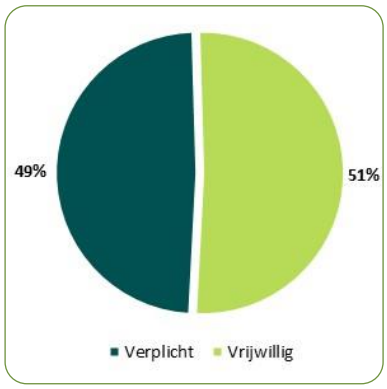

3 *In de kunststof,- rubber- en lijmindustrie geldt geen verplichtstelling. Wel geldt voor een deel van de aangesloten werkgevers een door sociale partners van de cao vormgegeven pensioenregeling.*

4 *De sector agrarische en voedselvoorzieningshandel bestaat uit 4 aparte verplichte sectoren met eigen sociale partners en pensioenregelingen: Groothandel in aardappelen, Groothandel in groenten of fruit, Groothandel in kaas (particulier kaaspakhuisbedrijf) en Groothandel in eieren, eiproducten en de eiproductenindustrie.*

Binnen de middelloon- of beschikbare premieregeling kunnen sociale partners veel keuzes maken. Pensioenfonds PGB maakt jaarlijks een 'Productencatalogus' waarin alle keuzemogelijkheden uitgebreid staan omschreven. Hieronder worden de uitgangspunten van beide regelingen kort uitgelicht.

Middelloonregeling (DB)

Pensioenfonds PGB biedt binnen de middelloonregeling nog een aantal keuzes aan. Om hiervoor een premie te bepalen, stellen we elk jaar de premie van de 'basismiddelloonregeling' vast. In 2024 bedroeg die 28 procent van de pensioengrondslag, net als in 2023.

De basismiddelloonregeling heeft de volgende kenmerken:

- De franchise en het maximum pensioengevend salaris zijn vrij te kiezen binnen fiscale grenzen.
- De pensioenrichtleeftijd is 68 jaar.
- Het jaarlijkse opbouwpercentage voor ouderdomspensioen is 1,75 procent.
- Het partnerpensioen is voor 70 procent van het te bereiken ouderdomspensioen verzekerd. Hiervan is de helft (35 procent) verzekerd op spaarbasis (opgebouwd partnerpensioen).
- Het wezenpensioen bedraagt 14 procent van het te bereiken ouderdomspensioen.
- De premievrijstellingsregeling bij arbeidsongeschiktheid is verzekerd in 6 klassen en bedraagt maximaal 70 procent in geval van volledige arbeidsongeschiktheid.
- De toeslagverlening (verhoging) is voorwaardelijk en wordt gefinancierd uit overrendement.

Verplichte sectoren en vrijwillig aangesloten werkgevers kunnen van bovenstaande pensioenregeling positief of negatief afwijken. Zo kan er gekozen worden voor een ander opbouwpercentage voor ouderdomspensioen, voor meer of minder partnerpensioen op spaarbasis of een premievrijstelling tot 100 procent bij volledige arbeidsongeschiktheid. Dit leidt tot een hogere of juist lagere premie dan 28 procent van de pensioengrondslag. Daarnaast kan de opbouw van het deelnemersbestand ook invloed hebben op de hoogte van de premie. Tot slot is het mogelijk deze regeling vorm te geven als een CDC-regeling (een middelloonregeling met een vaste premie) of in combinatie met een beschikbare premieregeling (hybride regeling).

Beschikbare premieregeling (DC)

Pensioenfonds PGB biedt ook een beschikbare premieregeling aan. Sociale partners kunnen kiezen voor een progressieve premiestaffel, waarbij de in te leggen premie stijgt als de deelnemer ouder wordt. Of voor een vlakke premie, waarbij de ingelegde premie voor elke deelnemer gelijk is. Bij de progressieve premiestaffels is er een keuze tussen verschillende rekenrentes (1,5/2/2,5/3 of 4 procent). Hoe hoger de onderliggende rekenrente, hoe meer de ingelegde premie oploopt met de leeftijd van de deelnemer. Voor de staffels op basis van 3 en 4 procent volgt Pensioenfonds PGB de laatste fiscale aanpassingen van de Belastingdienst. Elke staffel kan ook gedeeltelijk worden toegepast door deze voor minder dan 100 procent te benutten.

De standaard beschikbare premieregeling heeft de volgende kenmerken:

- De franchise en het maximum pensioengevend salaris zijn vrij te kiezen binnen fiscale grenzen.
- De pensioenrichtleeftijd is 68 jaar.
- Het partnerpensioen is vrij te kiezen maar maximaal 1,3125 procent van de pensioengrondslag, verzekerd op middelloon- en op risicobasis.
- Het wezenpensioen is 20 procent van het partnerpensioen en op risicobasis verzekerd.
- De premievrijstellingsregeling bij arbeidsongeschiktheid is verzekerd in 6 klassen en bedraagt maximaal 100 procent bij volledige arbeidsongeschiktheid. Sociale partners kunnen kiezen voor een gelijkblijvende premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid of een premievrijstelling die na ingang jaarlijks wordt verhoogd met de prijsindex.
- Het pensioenkapitaal wordt belegd in een zogeheten *lifecycle*, waarbij het beleggingsrisico met het oplopen van de leeftijd afneemt. Deelnemers kunnen daarbij zelf kiezen voor iets meer risico (offensief profiel), een neutraal profiel (dit is de standaard als een deelnemer geen keuze maakt) of iets minder risico (defensief profiel).
- Het persoonlijk pensioenkapitaal wordt vanaf 10 jaar voor de pensioendatum in stapjes omgezet naar een DB-pensioenaanspraak vanaf pensioendatum. Dit is een keuze voor een 'stabiel' pensioen. Deelnemers hebben ook keuze uit een 'variabel' pensioen, waarbij het pensioenkapitaal tot aan pensioendatum volledig wordt belegd. Bij deze keuze hebben deelnemers de mogelijkheid om op pensioendatum alsnog een middelloonuitkering aan te kopen bij Pensioenfonds PGB, of een variabele uitkering bij een andere pensioenuitvoerder ('shoprecht').

Voor de verplichte bedrijfstakregelingen zeevisserij en groothandel in bloemen en planten wordt de beschikbare premieregeling uitgevoerd met een doorsneepremie.

Aanvullende regelingen

Verplichte sectoren en vrijwillig aangesloten werkgevers kunnen ook aanvullende collectieve regelingen afsluiten als onderdeel van de pensioentoezegging. Zoals een WIA-excedentverzekering of een Anw-hiaatverzekering (Anw-Plusverzekering).

- Collectieve WIA-excedentverzekering: in 2024 waren 16.726 deelnemers collectief verzekerd voor de WIA-excedentverzekering (2023: 17.212).
- Collectieve Anw-Plusverzekering: in 2024 waren 17.829 deelnemers collectief verzekerd voor een Anw-hiaatverzekering (2023: 17.271). Deze verzekering is ook individueel af te sluiten (zie verderop).

Voor alle middelloonregelingen geldt dat deelnemers binnen de fiscaal gestelde grenzen kunnen kiezen voor extra pensioenopbouw via een pensioenkapitaal. Daarvoor kennen wij 2 producten:

- PGB Pensioen Plus: in 2024 hadden via deze regeling 2.177 deelnemers een pensioenkapitaal ondergebracht bij Pensioenfonds PGB, met een vermogen van 29 miljoen euro (2023: 2.478 deelnemers, met een vermogen van 29 miljoen euro). Het rendement over 2024 was 8,4 procent positief[5] (2023: 10,7 procent positief). Deze spaarregeling kent een inleggarantie en is gesloten voor nieuwe deelnemers vanaf 1 januari 2020.
- Het PGB Ouderdomspensioen Plus (OP+) is een bijspaarregeling zonder inleggarantie. Een ander verschil is dat het persoonlijke pensioenkapitaal vanaf 10 jaar voor de pensioendatum in stapjes wordt omgezet in ouderdomspensioenaanspraken vanaf de pensioendatum. In 2024 hadden via deze regeling 335 deelnemers een pensioenkapitaal met een vermogen van 4 miljoen euro (2023: 323 deelnemers met een vermogen van 5 miljoen euro). Het rendement over 2024 was 8,9 procent positief[6] (2023: 11,2 procent positief).

Deelnemers kunnen verder aanvullende regelingen afsluiten om hun partner financieel beter te beschermen bij een eventueel overlijden van de deelnemer. In 2024 waren er 683 deelnemers met een individuele PGB Partnerpensioen Plus-regeling (2023: 775). Dit is een aanvullende opbouw van partnerpensioen in de middelloonregeling, voor wie de werkgever nog niet 70 procent op opbouwbasis heeft verzekerd. Daarnaast waren er 2.863 deelnemers met een individuele Anw-hiaatverzekering (2023: 3.220).

Wet toekomst pensioenen

De 'Wet toekomst pensioenen' (Wtp) is per 1 juli 2023 van kracht en schept een nieuw kader voor pensioencontracten. De kern hiervan is de verplichte overstap naar een nieuwe manier van pensioen opbouwen via de solidaire premieregeling of de flexibele premieregeling. Die regelingen verschillen vooral in het aantal keuzemogelijkheden en de wijze waarop risico's collectief worden gedeeld. De manier waarop vanaf (uiterlijk) 1 januari 2028[7] pensioen wordt opgebouwd, wijzigt vooral door afschaffing van de middelloonregeling en de daarbij behorende doorsneesystematiek. Daar tegenover staat de introductie van een vlakke premie waarin leeftijd dus geen rol meer speelt.

Het jaar 2024 was op het gebied van de Wtp een intensief jaar. Alle sociale partners, zowel van de verplichte sectoren als de vrijwillig aangesloten werkgevers, hadden wettelijk tot 1 januari 2025 de tijd om de keuzes voor het nieuwe pensioen aan ons door te geven in een transitieplan. Om nog speling te hebben, vroegen wij de sociale partners dit vóór 1 december 2024 te doen. En wij vroegen de sociale partners van de verplicht gestelde sectoren dit nog eerder te doen: vóór 1 juli 2024. Dat gaf ons tijd om ook de werkgevers die een aanvullende pensioenregeling (excedent) hadden afgesloten, nog te benaderen.

Vrijwillig aangesloten werkgevers en hun sociale partners kregen in het nieuwe productaanbod de keuze uit beide regelingen die in de wet mogelijk worden gemaakt:

- **De solidaire premieregeling** kenmerkt zich door een collectief beleggingsbeleid, waarbij we 2 soorten rendement (overrendement en beschermingsrendement) leeftijdsafhankelijk kunnen toedelen. Zo laten we ouderen minder risico dragen dan jongeren. Onderdeel van deze regeling is de solidariteitsreserve: een fondsbrede reserve van maximaal 5 procent van het vermogen in de solidaire premieregeling. Deze reserve wordt gevuld vanuit 10 procent van het overrendement van alle deelnemers (actief, slaper of uitkeringsgerechtigd) en wordt vooral ingezet om verlagingen van uitkeringen zoveel mogelijk te voorkomen. Zo dragen we bij aan zo voorspelbaar mogelijke uitkeringen.

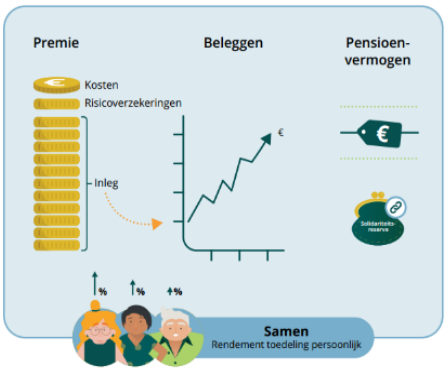

5 *Het rendement van PGB Pensioen Plus is het rendement van het pensioenfonds, verminderd met 1%-punt voor administratiekosten en garantieopslag.*

6 *Het rendement van PGB Ouderdomspensioen Plus is het rendement van het pensioenfonds, verminderd met 0,5%-punt voor administratiekosten.*

7 *Pensioenfonds PGB beoogt om 1 januari 2027 de transitie te hebben gemaakt naar het nieuwe pensioen.*

- **De flexibele premieregeling** kenmerkt zich door een individueel bij te sturen beleggingsbeleid, waarbij deelnemers zelf kunnen kiezen voor een meer offensief, een meer defensief of neutraal beleggingsprofiel. De focus verschuift in alle gevallen van meer rendement als de deelnemer jong is naar meer zekerheid naarmate de pensioendatum nadert. We hebben ervoor gekozen geen gezamenlijke reserve te voeren om tegenvallende resultaten op te vangen, zoals een risicodelingsreserve. Wel krijgt de deelnemer keuze uit een variabele uitkering of een stabiele uitkering. Deze laatste wordt uitgevoerd vergelijkbaar met het huidige financieel toetsingskader (FTK), waarvoor wettelijk verplichte reserves gelden.

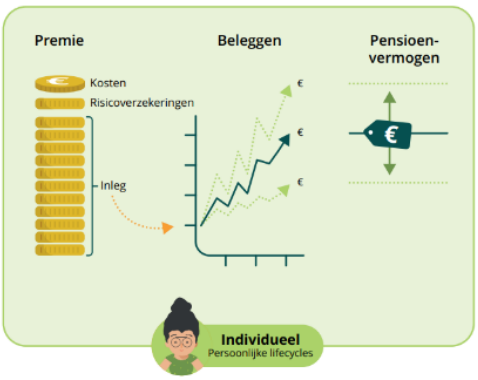

Binnen de regelingen zijn er nog enkele keuzes, zoals de hoogte van de franchise en het maximum pensioengevend salaris (binnen fiscale grenzen), de hoogte van de premie (maximaal 30 procent van de pensioengrondslag). Maar ook de hoogte van het partnerpensioen (maximaal 50 procent van het pensioengevend salaris) en 2 keuzes voor premievrijstelling bij arbeids-ongeschiktheid: gelijkblijvend of stijgend met de consumentenprijsindex. Een hybride regeling (deels solidair, deels flexibel), is niet meer mogelijk vanwege de complexiteit van de uitvoering en de begrijpelijkheid voor de deelnemer, vooral in de uitkeringsfase.

Sociale partners, zowel van de verplichte sectoren als de vrijwillige werkgevers, hebben bij de overgang naar een nieuwe pensioenovereenkomst de keuze om alle opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten met een collectieve waardeoverdracht om te zetten naar het door hen gekozen nieuwe type premieovereenkomst (invaren). De wetgever stuurt daar sterk op aan. Dit blijft echter een keuze voor sociale partners die daarbij een eigen belangenafweging kunnen maken.

Omdat Pensioenfonds PGB honderden verschillende regelingen uitvoert, hebben wij in 2024 samen met alle sociale partners opgetrokken. Speciaal voor de overgang naar het nieuwe pensioen ontwikkelden wij een ‘Wtp-portaal’ (zie figuur 5). Sociale partners konden op dit portaal de effecten van de overgang voor hun eigen deelnemers zien en beoordelen: op deze manier boden wij inzicht in de specifieke gevolgen bij bepaalde keuzes. Met verschillende maatstaven konden alle sociale partners op deze manier beoordelen of hun werknemers er naar verwachting op voor- of achteruit zouden gaan in het nieuwe pensioen. En of het nodig was om de keuzes aan te passen of een compensatieregeling te treffen. Ook konden ze via het portaal nieuwe opties onderzoeken en opnieuw door ons laten berekenen. Sociale partners konden hun overeengekomen transitieplan invullen en insturen via dit Wtp-portaal. Daardoor was het proces voor de aangesloten werkgevers en sectoren redelijk eenvoudig, zodat ze konden focussen op de inhoud. Tegelijkertijd stelde het ons in staat om alle transitieplannen op een vergelijkbare manier te ontvangen.

Risicopreferentieonderzoek: vooral digitaal hoge respons
In totaal nodigden we 408.711 deelnemers uit voor het onderzoek, per brief of digitaal. Er reageerden 22.668 personen (5,55%). Een ruim voldoende (representatieve) score dus. De digitale respons was zelfs 12,39%. Het bestuur gaat de resultaten verwerken in het beleggingsbeleid.

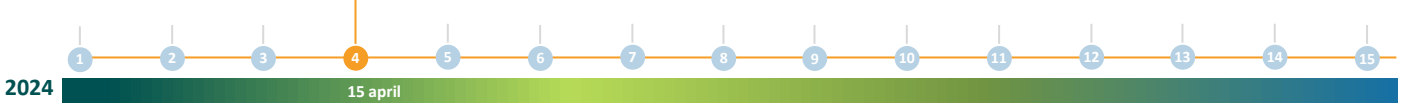

Figuur 5: *Een voorbeeld van het Wtp-portaal met daarin het 'dashboard' met transitie-effecten*

In totaal ontvingen wij in 2024 bijna 400 transitieplannen van de vrijwillig aangesloten werkgevers en verplichte sectoren. Daarnaast hebben we nog honderden transitieplannen ontvangen van werkgevers die een aanvullende regeling (excedent) naast de verplichte regeling hebben. Ook ontvingen we enkele transitieplannen van gesloten regelingen. Dit gaat vooral om slapende rechten van pensioenfondsen en werkgevers die in het verleden kozen voor een collectieve waardeoverdracht naar Pensioenfonds PGB. In andere gevallen bestaan er geen sociale partners meer en kan er dus geen transitieplan worden ingestuurd. In die gevallen zullen de pensioenrechten ook niet worden ingevaren. Vanzelfsprekend zullen de hierin opgebouwde pensioenen wel worden uitgekeerd vanaf pensionering van de betreffende deelnemers volgens de nu bestaande regels.

De overgang naar het nieuwe pensioen heeft ook tot gevolg dat er weinig sociale partners op zoek gaan naar een nieuwe uitvoerder. In tegenstelling tot eerdere jaren waren er daardoor weinig nieuwe aansluitingen en collectieve waardeoverdrachten. En, net als andere jaren, waren er ook nauwelijks sociale partners die ervoor kozen om op het eind van het contract weg te gaan bij ons pensioenfonds. Uitzondering hierop is de sector kartonnage- en flexibele verpakkingenbedrijf (K&FV). Zij kozen er helaas voor om hun solidaire premieregeling vanaf 1 januari 2026 onder te brengen bij PNO Media. In 2024 hebben K&FV en Pensioenfonds PGB goed samengewerkt, en het vertrek verloopt in goede harmonie.

Eind 2024 hebben we nagenoeg alle transitieplannen ontvangen. In 2025 beoordelen we die integraal. En versturen we de opdrachtaanvaardingen hiervan.

Relevante wijzigingen wet- en regelgeving

Pensioenfonds PGB heeft te maken met wet- en regelgeving op het gebied van pensioen- en vermogensbeheer. Hieronder worden relevante implementatietrajecten in 2024 kort, op hoofdlijnen, uitgelicht.

Wet toekomst pensioenen

Per 1 juli 2023 en per 1 januari 2024 waren onderdelen van de Wtp onmiddellijk van toepassing. Wij noemen de volgende:

- Artikel 150d: Transitieplan. Het transitieplan vormt de basis voor de overstap naar een nieuwe pensioenregeling. Alle keuzes, overwegingen en berekeningen die ten grondslag liggen aan de overgang naar de nieuwe regeling worden opgenomen in een transitieplan. Dit plan is een belangrijk instrument in het arbeidsvoorwaardelijke proces tussen werkgever, werknemers, OR, personeelsvertegenwoordiging of personeelsvergadering. In het plan moet duidelijk worden verantwoord waarom de transitie als geheel evenwichtig is. Vereniging(en) van gepensioneerden en/of verenigingen van gewezen deelnemers worden tijdens de transitieperiode via het 'hoorrecht' in staat gesteld om een oordeel te geven over het transitieplan. In 2024 is Pensioenfonds PGB een traject gestart om van alle sectoren en aansloten werkgevers de transitieplannen te verzamelen (zoals hierboven uitvoerig is uiteengezet).
- Met ingang van 1 januari 2024 is de externe geschilleninstantie pensioenfondsen (GIP) van kracht (artikel 48c). Na het doorlopen van de interne klachten- en geschillenprocedure heeft een belanghebbende nu de mogelijkheid om die voor te leggen aan deze permanente externe instantie. Pensioenfonds PGB heeft zich aangesloten bij het GIP. Als gevolg hiervan is de externe Commissie van Bezwaar van Pensioenfonds PGB per 1 juli 2024 ontbonden.
- De toetredingsleeftijd is per 1 januari 2024 gesteld op 18 jaar (artikel 8).

Daarnaast is in 2024 de volgende regelgeving van toepassing geworden, als onderdeel van de Wtp:

- Het Besluit gegevensverstrekking voor keuzebegeleiding pensioenen (onderdeel van het BUP en WvB) is per 1 juli 2024 in werking getreden. Hierdoor is het mogelijk om, met instemming van de deelnemer, gegevens over pensioenaanspraken en -rechten van deze deelnemer uit te wisselen tussen pensioenuitvoerders.
- Het Besluit Gelijke aanpassingen met spreiden bij de solidaire premieregeling is op 12 juli 2024 in werking getreden. Op basis van dit Besluit kunnen pensioenuitvoerders eenvoudiger communiceren over de verhogingen of verlagingen van de pensioenen, omdat dit gelijk is voor alle pensioengerechtigden.

DORA (Digital Operational Resilience Act)

Op 17 januari 2025 is de *Digital Operational Resilience Act* (DORA) in werking getreden. Het doel hiervan is om de digitale weerbaarheid van de financiële sector in Europa te vergroten. Het bevat daarom gedetailleerde verplichtingen over de beveiliging van netwerk- en informatiesystemen voor de financiële sector. DORA bestaat uit 4 pijlers: 1) ICT-risicobeheer; 2) ICT-incidentmanagement; 3) beheer risico's bij uitbesteding aan (kritieke) derde ICT-aanbieders; en 4) testen van de ICT-weerbaarheid. DORA bestaat uit technische standaarden, uitvoeringsnormen en richtsnoeren (gedelegeerde regelgeving). In 2024 hebben we belangrijke onderdelen van de DORA voorbereid en geïmplementeerd. Het incidentmeldingsproces is in lijn met gebracht met de DORA vereisten, de kennis over informatiebeveiliging is verhoogd en het informatieregister is gevuld. In 2025 ronden we de implementatie af en borgen we de veranderingen.

Wet digitale overheid

De datum van inwerkingtreding van deze wet is 1 juli 2023. De wet gaat over veilige toegang tot de digitale dienstverlening van de overheid, maar geldt ook voor financiële instellingen en dus voor Pensioenfonds PGB. Verplichtingen uit deze wet treden gefaseerd in werking en stellen eisen aan inlogmethoden op het deelnemersportaal en werkgeversportaal. We hebben de implementatie van deze wet in 2024 opgepakt. In 2025 gaan we hiermee verder.

Herziening Code Pensioenfondsen

De ingangsdatum van de herziene Code is 1 januari 2024. Pensioenfondsen hebben vanaf 1 januari 2024 een jaar de tijd om de Code te implementeren. De Code Pensioenfondsen 2024 bestaat uit 5 thema's die aansluiten bij de driehoek bestuur, intern toezicht en verantwoording:

- goed zorgen voor het pensioen van belanghebbenden;
- goed besturen;
- effectief intern toezicht houden en controle uitoefenen;
- verantwoording en inspraak organiseren;
- effectief functioneren van fondsorganen.

De driehoek geeft de kern aan wat 'goed fondsbestuur' is. Het bestuur heeft in 2024 de gevolgen van de herziene Code Pensioenfondsen in kaart gebracht en heeft de implementatie daarvan afgerond.

Staffelbesluit pensioenen

In de zomer van 2024 is door de Belastingdienst een nieuw Staffelbesluit pensioenen gepubliceerd. Voor werknemers van 18 en 19 jaar die deelnemen aan een pensioenregeling die al op 30 juni 2023 bestond, wordt onder bepaalde voorwaarden uitgegaan van de premie voor de leeftijdsklasse van 20 tot en met 24 jaar. Deze voorwaarden zijn met het nieuwe staffelbesluit aangepast. Daarnaast worden premiestaffels uitgebreid voor werknemers die doorwerken nadat ze de leeftijd van 68 jaar hebben bereikt, tot maximaal 5 jaar na de AOW-leeftijd.

AOW-leeftijd

Op 8 november 2024 is de AOW-leeftijd voor 2030 bekendgemaakt. Deze gaat ten opzichte van 2029 niet omhoog. De AOW-leeftijd tot en met 2030 is als volgt vastgesteld:

- in 2024 tot en met 2027: 67 jaar;
- in 2028 tot en met 2030: 67 jaar en 3 maanden.

De pensioenrichtleeftijd, die wordt gebruikt om de pensioenopbouw te berekenen, blijft gehandhaafd op 68 jaar.

Wet bedrag ineens

De 'Wet bedrag ineens' geeft deelnemers de mogelijkheid om tot maximaal 10 procent van het pensioen als bedrag ineens uit te laten keren. Dat kan op de pensioendatum (AOW-datum) of in de maand januari van het jaar erop, wat fiscaal aantrekkelijker kan zijn. Deze keuzemogelijkheid biedt deelnemers bij de start van de uitkeringsfase meer flexibiliteit. Het idee is dat dit de welvaart van deelnemers verhoogt, doordat het pensioen beter kan worden afgestemd op de persoonlijke leefsituatie en bestedings-behoefte. Bovendien kan dit de betrokkenheid van deelnemers bij het pensioenstelsel en hun eigen pensioensituatie vergroten. Pensioenfonds PGB zal deelnemers begeleiden bij deze keuze.

Op 8 oktober 2024 is het wetsvoorstel door de Tweede Kamer aangenomen. De behandeling van de Wet in de Eerste Kamer is gestart. Daarbij zal ook de ingangsdatum duidelijk moeten worden.

Enkele relevante verplichtingen uit hoofde van EMIR

EMIR (European Market Infrastructure Regulation) is een Europese verordening die regels bevat voor de rapportage van transacties in derivaten. Sinds het 3e kwartaal 2023 is Pensioenfonds PGB vanuit die verordening verplicht om bepaalde OTC-derivaten centraal te *clearen*. In april 2024 zijn verdere verplichtingen van toepassing geworden uit hoofde van EMIR Refit. Hierdoor zijn onder meer rapportageverplichtingen gewijzigd. Deze wijzigingen hebben we geïmplementeerd. Verder is in december 2024 EMIR 3.0 gepubliceerd, om het clearen bij Europese centrale tegenpartijen verder te stimuleren en faciliteren. De implementatie van nieuwe verplichtingen als gevolg hiervan is in werking gezet binnen Pensioenfonds PGB. En de ontwikkeling van nadere regels vanuit de Europese toezichthouders wordt nauwlettend gevolgd.

Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) en de Taxonomieverordening

Pensioenfonds PGB is sinds 2021 onderworpen aan de transparantieregels van de SFDR level 1. Per 1 januari 2023 kwamen daar met de inwerkingtreding van de SFDR level 2 aanvullende eisen bij. Daarmee zijn verdere en meer gedetailleerde transparantieregels gaan gelden voor, onder andere, pensioenfondsen op het gebied van duurzaamheid. Gezien deze verplichtingen hebben we aanvullende documenten opgesteld, gepubliceerd en bijgewerkt op onze website, op Pensioen 1-2-3 en in het jaarverslag (zie 'Bijlagen jaarverslag').

De Taxonomieverordening heeft ook invloed op de SFDR en deze bevat een classificatiesysteem - de taxonomie - dat investeerders moet voorzien van duidelijke en transparante informatie over de milieuduurzaamheid van financiële producten. Dit om onder meer 'greenwashing' tegen te gaan. In dit verband stelt de Taxonomieverordening strenge eisen om producten als ecologisch duurzaam te mogen kwalificeren. Op basis van documenten van Europese toezichthouders die in de loop van 2024 gepubliceerd zijn, wordt verwacht dat een herziening van SFDR zal plaatsvinden waarbij minimumeisen geïntroduceerd worden voor verschillende categorieën beleggingen. Pensioenfonds PGB volgt ook de ontwikkelingen op dit gebied nauwlettend.

Een overzicht van de wijzigingen in de statuten en reglementen vindt u in bijlage 4 'Statuten- en reglementswijzigingen'.

Pensioenbeheer

Als pensioenfonds werken we nauw samen met onze uitvoeringsorganisatie PGB Pensioendiensten. Deze regelt alles om ervoor te zorgen dat onze deelnemers hun pensioen krijgen. Zoals de administratie, het innen van de premie en het verstrekken van de uitkeringen. En de communicatie hierover met deelnemers, werkgevers en sectoren. In dit hoofdstuk leest u meer over onze pensioenuitvoering en pensioencommunicatie in 2024.

Pensioenuitvoering

In 2024 waren 2 thema's het meest impactvol voor de uitvoeringsorganisatie:

1. ***Wet toekomst pensioenen***
   Op 1 juli 2023 ging de Wet toekomst pensioenen (Wtp) in. In 2024 hebben we er hard aan gewerkt om sectoren en werkgevers te begeleiden bij het vastleggen van hun keuzes voor het nieuwe pensioen in een transitieplan. We slaagden erin om van de meeste sectoren en werkgevers een transitieplan te ontvangen. Daarnaast werkten we aan de voorbereiding van de implementatie van de Wtp in het administratiesysteem, en het verder verbeteren van datamanagement en de datakwaliteit.

2. ***De nieuwe pensioenketen***
   Om de uitvoering van de nieuwe regels voor pensioen optimaal en kostenefficiënt te kunnen realiseren, werken we aan een nieuwe pensioenketen. Daar hoort ook de invoering van een nieuw pensioenadministratiesysteem bij. We willen daarmee onze klanten meer gebruiksgemak, financieel inzicht en online dienstverlening bieden. Met het interne programma Lotus werken we hieraan. In 2024 maakten we de processen en organisatie klaar voor de overgang naar dit nieuwe administratiesysteem. Samen met onze systeemleverancier Lumera zorgden we ervoor dat we onze producten en regelingen vanaf februari 2025 binnen het nieuwe softwarepakket AxyLife konden uitvoeren.

Daarnaast werkten we verder aan 3 thema's die samenhangen met een meer klantgerichte organisatie en het toenemende belang van IT en data.

1. ***Een klantgerichte organisatie: klantsignalen, klantreismethodiek en goed omgaan met klachten***
   Door het veranderende pensioenstelsel wil Pensioenfonds PGB zich nog meer onderscheiden op klantgerichtheid. In 2023 ontwikkelden we het klantsignalenbeleid. In 2024 werkten we verder aan de inrichting van onze organisatie volgens dat beleid. Zo gebruikten we de klantreismethodiek om de beleving van klanten in kaart te brengen. En wat de omgang met klachten betreft: in de jaarlijkse meting van de Pensioenfederatie 'Gedragslijn goed omgaan met klachten' scoorden we zeer goed met 97 procent op een schaal van 100 procent. Een stijging van 3 procent ten opzichte van het jaar daarvoor. Hiermee kwamen we op de 4e plaats in de sector.

2. ***Technologische ontwikkeling en informatiebeveiliging***
   - Door de toename van dreigingen van buitenaf willen we continu aandacht besteden aan de verbetering van informatiebeveiliging en cybersecurity. Dit geldt ook voor de leveranciers die gegevens van Pensioenfonds PGB in eigen omgevingen beheren. Om regie te houden over de hele informatievoorziening verbeteren we doorlopend de interne IT-processen. In dat licht hebben we een CISO-office ingericht. Dit experticecentrum op het gebied van informatiebeveiliging staat onder aanvoering van een Chief Information Security Officer (CISO). Zo geven we onze visie op dit gebied vorm, laten we het landen in de organisatie en leiden we de uitvoering in goede banen.
   - Op 17 januari 2025 is de Digital Operational Resilience Act (DORA) in werking getreden. Het doel hiervan is om de weerbaarheid van de financiële sector in Europa te vergroten. DORA bestaat uit technische standaarden, uitvoeringsnormen en richtsnoeren. In 2024 voerden we deze deels al in. In 2025 ronden we de implementatie af.

3. ***Datamanagement***
   Goed datamanagement bevordert de efficiëntie van interne processen en geeft de mogelijkheid nieuwe (datagedreven) producten en werkwijzen te ontwikkelen. Daarnaast is goed datamanagement noodzakelijk bij de overgang naar het nieuwe pensioen. Ook de toezichthouder stelt steeds meer concrete eisen aan datamanagement. In 2024 focusten we ons op datakwaliteit. Dit zijn de belangrijkste resultaten:
   - Implementatie van een datakwaliteitstool. Hiermee controleren we periodiek data op basis van vooraf gedefinieerde controleregels. De tool wordt in 2025 verder uitgebreid.
   - Ontwikkeling van een datamanagement volwassenheidsmodel. Met dit model meten we periodiek de volwassenheid van datamanagement binnen de organisatie.
   - Afronding van fases 1 tot en met 4 van het programma Wtp Datakwaliteit. Hierin werd een 'get clean en stay clean'-plan opgeleverd. Dit zijn plannen om aantoonbaar in controle te zijn op onze datakwaliteit, nu en in de toekomst.

Pensioencommunicatie

Onze merkbelofte is 'voor elkaar'. We begeleiden en ondersteunen onze diverse belanghebbenden. We betrekken ze bij beslissingen die we nemen. We luisteren naar ze en blijven verbeteren waar nodig. En maken het graag zo persoonlijk, relevant en makkelijk mogelijk. Passend bij deze ambitie hebben we in 2024 nieuwe stappen gezet.

De beleving van onze klanten in kaart brengen

In 2024 gebruikten we de klantreismethodiek om de beleving van onze klanten (deelnemers en werkgevers) in kaart te brengen. Denk bijvoorbeeld aan de beleving van een deelnemer die zijn pensioen bij ons aanvraagt. Of van een werkgever die zich bij ons aansluit. We onderzochten de daadwerkelijke beleving, emoties en blokkades op basis van de klantreismethodiek. Dit deden we onder andere via diepte-interviews. Op basis van de onderzoeksresultaten keken we welke momenten ertoe doen voor onze klanten. Aan de hand hiervan werken we in 2025 verbeterideeën uit.

Luisteren naar feedback van deelnemers en werkgevers

We willen ons blijvend verbeteren op basis van feedback van onze klanten. We hebben een Gouden Oor-erkenning met 2 sterren. Hiermee laten we zien dat we goed luisteren én hier iets mee doen. In oktober 2024 vond er een tussentijdse beoordeling plaats. De conclusie was dat we ons goed ontwikkelen:

- Steeds meer medewerkers tonen verantwoordelijkheid door klantsignalen op te vangen én op te volgen;
- Deelnemers en werknemers staan steeds dichter bij ons in alles wat we doen. Dat ziet de onderzoeker onder andere terug in onze visie, onze data-analyse, het besef dat er geen klantsignaal verloren mag gaan, de oprechte interesse in wat er leeft bij onze klanten en de stappen die we zetten op het gebied van de klantreismethodiek.

We laten in 2025 opnieuw onderzoeken of ons luisterend vermogen verder verbeterd is. We streven ernaar om dan een 3e ster te verdienen.

Wilt u weten wat we al verbeterden met de hulp van onze klanten? Kijk op pensioenfondspgb.nl/wijluisterengraag.

Meten en verbeteren van klanttevredenheid

We meten continu de tevredenheid bij onze deelnemers en werkgevers na specifieke interacties of gebeurtenissen (transactionele metingen). Bijvoorbeeld nadat een klant contact met ons heeft gehad en een signaal heeft gegeven waarvan we kunnen leren. In 2024 beoordeelden deelnemers ons met een 7,9. Werkgevers gaven ons een 8,0.

Digitaal communiceren met oog voor persoonlijk contact

Onze (toekomstige) dienstverlening aan onze deelnemers vindt steeds vaker digitaal plaats. Bijvoorbeeld via e-mails, onze deelnemers- en werkgeversportalen, de website, maar ook via digitale nieuwsbrieven.

Voordelen digitale communicatie

- We bereiken onze klanten sneller.
- We kunnen klanten beter begeleiden.
- We besparen kosten.
- Het past binnen een duurzaam beleid.

We hebben de ambitie zo veel mogelijk digitaal te communiceren. Maar we blijven oog houden voor het persoonlijk contact met onze deelnemers. Om dit vorm te geven, werken we vanaf eind 2024 aan een klantbedieningsstrategie. Daarin beschrijven we onder andere wanneer we klanten bij voorkeur digitaal willen bedienen. En wanneer we dit bewust via menselijk contact willen doen. Bijvoorbeeld bij een ingrijpende gebeurtenis die invloed heeft op het pensioen, zoals een overlijden. Of als iemand extra hulp nodig heeft bij het maken van keuzes voor het pensioen.

Welkom voor onze 100.000e pensioenontvanger!
Het was voor Peter Falter (66) uit Den Haag een grote verrassing. Hij werd de 100.000e pensioenontvanger van Pensioenfonds PGB. Dat werd gevierd met een mooi aandenken. En natuurlijk met bloemen.

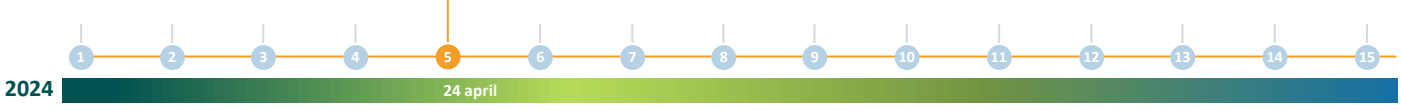

Onderzoek naar de wensen van deelnemers en werkgevers

We willen zo goed mogelijk aansluiten op de wensen van onze deelnemers en werkgevers. In 2024 deden we hier een aantal onderzoeken naar om ons beleid en onze dienstverlening te verbeteren.

Risicopreferentieonderzoek

Via een 'risicopreferentieonderzoek' onderzochten we eind 2023 hoeveel risico onze deelnemers kunnen en willen nemen voor een mogelijk hoger rendement op onze beleggingen. De uitkomsten helpen ons onze beleggingen nog beter te laten aansluiten op de wensen en voorkeuren en de risicodraagkracht van onze deelnemers. In 2024 informeerden we deelnemers en werkgevers over de uitkomsten van dit onderzoek.

Zo informeerden we deelnemers en werkgevers:

- meerdere nieuwsberichten via verschillende kanalen
- een column
- informatieblad met de resultaten in cijfers (*factsheet*)
- video met toelichting van bestuurslid Anne Kock en CIO Peter Kolthof
- dialoogsessie met de Vereniging van Gepensioneerden

Reputatie- en imago-onderzoek

Eind 2024 startten we een reputatie- en imago-onderzoek om na te gaan wat onze stakeholders van ons vinden en verwachten. Denk aan deelnemers, werkgevers en andere sociale partners (zoals vakbonden). In 2025 gaan we aan de slag met de uitkomsten van dit onderzoek.

Onderzoek communicatievoorkeuren jongere deelnemers

Eind 2024 startten we ook een onderzoek onder deelnemers van 30 tot 40 jaar. We willen weten welke communicatievoorkeuren deze groep heeft. Zodat we onze communicatie hierop aan kunnen passen om de betrokkenheid van jongere deelnemers te vergroten. En ze te motiveren zich meer te verdiepen in hun pensioen. In 2025 verwerken we de uitkomsten van dit onderzoek en ondernemen we waar nodig actie.

Communicatie over duurzaam beleggen

In 2024 zetten we verschillende communicatiemiddelen in om onze deelnemers meer te vertellen over ons (duurzaam) beleggingsbeleid:

- We startten de nieuwe rubriek 'Beleggerspraat', waarin bestuurslid Anne Kock en CIO Peter Kolthof onze deelnemers stap voor stap meenamen in dit thema. We zetten de reeks in 2025 voort.
- In een column deelde Anne Kock haar dilemma's rondom duurzaam beleggen met onze deelnemers.
- In Dagblad Trouw vertelde Anne Kock over de ambitie van Pensioenfonds PGB: duurzaam beleggen is een noodzaak en geen bijzaak.

In dialoog met gepensioneerden

In het 2e kwartaal van 2024 startten we met dialoogsessies voor gepensioneerden. In deze sessies gingen Ronald Heijn (bestuurder Pensioenfonds PGB), Fieneke van den Brink (bestuurder bij de Vereniging van Gepensioneerden) en een wisselende inhoudsdeskundige in op diverse thema's. Ook beantwoordden zij vragen die voor en tijdens de sessie gesteld werden. De sessies vonden ongeveer eens per maand plaats. Er was veel belangstelling voor: gemiddeld deden er 65 gepensioneerden per sessie aan mee. In 2025 gaan we hiermee door.

Communicatie in cijfers

	2024
Schriftelijke informatieverzoeken klantenservice	30.450
Telefonische informatieverzoeken klantenservice	31.006
Best gelezen nieuwsbericht op de website: 'Het nieuwe pensioen in 1,5 minuut: bekijk de video'	58.700
Op tijd verzonden Uniforme Pensioenoverzichten (UPO's)	100%
Aantal live kijkers webinar 'Bijna met pensioen'	1.120
Aantal verzonden pensioenoverzichten	501.597

Op weg naar het nieuwe pensioen

Op 1 januari 2027 beogen wij over te stappen naar het nieuwe pensioen. In 2024 zetten we flinke stappen op weg naar het nieuwe pensioen. Op verschillende manieren namen wij werkgevers en deelnemers hierin mee.

Communicatie richting werkgevers

- In 2024 gaven we alle sectoren en vrijwillig aangesloten werkgevers toegang tot een eigen portaal met informatie over het nieuwe pensioen en de nieuwe regelingen van Pensioenfonds PGB. Hierin zagen de sectoren en werkgevers ook meteen de effecten van de verschillende keuzes die ze konden maken en hun transitieplan invullen.
- In 2024 maakten we 6 kennisfilmpjes, onder andere over partnerpensioen en compensatie. Zo zijn sectoren en werkgevers goed geïnformeerd om een keuze te maken voor de nieuwe pensioenregeling.
- In 2024 besloot ons bestuur om 2 verbeteringen door te voeren in onze nieuwe producten. Hierover informeerden wij alle sectoren en vrijwillig aangesloten werkgevers via een digitale brochure met een visuele weergave van de veranderingen.

Communicatie richting deelnemers

Voor de deelnemers maakten we een animatie over het nieuwe pensioen. En een laagdrempelige quiz waarin iedereen z'n kennis van het nieuwe pensioen kan testen. Ook maakten we de route naar het nieuwe pensioen inzichtelijk met een tijdlijn op de website. Daarnaast werkten we hard aan het wettelijke communicatieplan dat we bij de Autoriteit Financiële Markten (AFM) moeten inleveren. Hierin staat onder andere een gedetailleerde planning van wie, wat, wanneer en hoe we deelnemers meenemen in de veranderingen. We verwachten dat we het plan in 2025 inleveren.

Voor actuele informatie over het nieuwe pensioen kunnen deelnemers en werkgevers terecht op onze website. Verder informeerden we hen periodiek via nieuwsberichten op onze website, de digitale nieuwsbrief en ons pensioenmagazine PGB Beeld.

Balans- en vermogensbeheer

We beleggen het pensioenvermogen om het te laten groeien ten opzichte van de pensioenverplichtingen. Zodat we een goed pensioen kunnen bieden aan onze deelnemers, nu en in de toekomst. Balansbeheer gaat over hoe we onze beleggingen afstemmen op onze pensioenverplichtingen. Vermogensbeheer is een onderdeel van balansbeheer en richt zich op het beheren en investeren van het pensioenvermogen. De afdeling balansbeheer van PGB Pensioendiensten geeft hierbij advies en ondersteuning. Ook voert het ons beleggingsbeleid uit. In dit hoofdstuk leest u meer over wat er in 2024 gebeurde op het gebied van balans- en vermogensbeheer bij ons pensioenfonds.

Beleggingsresultaten op hoofdlijnen

De pensioenverplichtingen stegen in 2024 met 5,5 procent en groeiden in omvang van 28,6 miljard naar 30,1 miljard euro per eind 2024. Het jaar 2024 was een goed beleggingsjaar voor ons pensioenfonds, ondanks onrust in de wereld en op de financiële markten. De beleggingen rendeerden met 9,4 procent. Het belegd vermogen groeide van 32,0 naar 34,9 miljard euro.

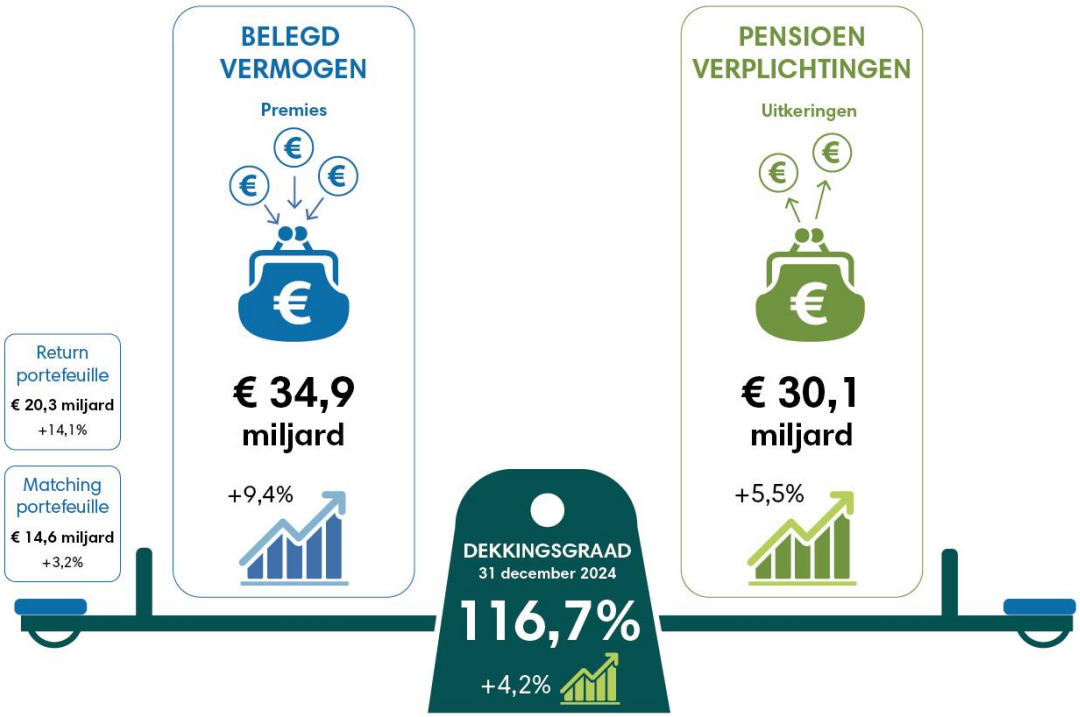

Terugblik 1e kwartaal: een goede start en verhoging van de pensioenen
In ons 1e kwartaalbericht van 2024 kijkt bestuursvoorzitter Jochem Dijckmeester terug op een goed 1e kwartaal van 2024. We sloten die af met een positief rendement van 3,3%. Onder meer door goede beleggingsresultaten.

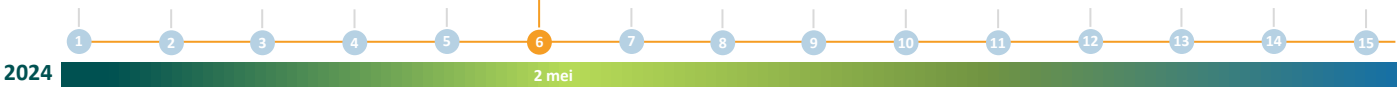

Ontwikkelingen beleggingsbeleid

Risicohouding en ALM-studie

Pensioenfonds PGB maakt zich op voor de overgang naar het nieuwe pensioen. De manier waarop we rendementen en risico's met elkaar delen verandert: dit wordt persoonlijker, in de vorm van een persoonlijk pensioenvermogen. Het beleggingsbeleid wordt afhankelijker van de leeftijd van elke deelnemer. Dit noemen we ook wel *lifecycle* beleggen. Dit benadrukt het belang dat we rekening houden met de risicobereidheid en risicodraagkracht van verschillende leeftijdsgroepen in het pensioenfonds.

Om een passend risicoprofiel voor elke leeftijdsgroep te kunnen bepalen, hebben we in 2024 de risicohouding opnieuw vastgesteld. Hiervoor hebben we gebruikgemaakt van de uitkomsten van het risicopreferentieonderzoek onder deelnemers, dat we eind 2023 hebben uitgevoerd. In de daaropvolgende ALM-studie heeft Pensioenfonds PGB binnen de vastgestelde grenzen van de risico-houding het beleggingsbeleid voor de nieuwe solidaire en flexibele premieregeling vormgegeven. Daarbij beleggen we voor jongere deelnemers met meer risico en verwacht rendement en bouwen we dit risico met de leeftijd af, passend bij de voorkeuren van onze deelnemers. Alle leeftijdsgroepen bij elkaar opgeteld, is de collectieve risicohouding en het daarbij passende beleggingsbeleid beperkt gewijzigd.

Evaluatie beleggingscategorieën

In 2024 zijn de beleggingscategorieën waar Pensioenfonds PGB in belegt geëvalueerd. Om alle beleggingscategorieën op een consistente manier te beoordelen, heeft het bestuur de beleggingscategorieën getoetst aan een duidelijk kader. Dit kader bestaat uit de toets op het beleidskwadrant (rendement, risico, kosten en duurzaamheid), bestuurlijke afwegingen (zoals uitlegbaarheid en beleidscontinuïteit van de categorie), onze in 2023 vernieuwde beleggingsovertuigingen en of de categorie ook past in de toekomstige beleggingsportefeuille in het nieuwe pensioen.

Naar aanleiding van de evaluatie van de aandelenportefeuille is deze in 2024 aangepast naar een andere regioverdeling. Eerder belegden we relatief meer in aandelen van ondernemingen in Europa en opkomende markten en minder in Noord-Amerika en Azië-Pacific. We beleggen nu marktkapitalisatie gewogen. Dat betekent dat we beleggen naar verhouding van de beurswaarde van elke onderneming, wereldwijd. We maken dus niet langer een actieve keuze in welke regio's meer of minder te beleggen.
De manier waarop we in aandelen beleggen is ook veranderd. Tegenvallende factorstrategieën zijn verruild voor passief beheer. Dat betekent dat we minder actieve keuzes maken in welke ondernemingen meer of minder te beleggen ten opzichte van de wereldwijde index.

Ook is de hoogrentende waarden portefeuille geëvalueerd. Uitkomst van deze evaluatie is dat publiek verhandelbare categorieën in deze portefeuille, zoals *high yield*, beperkte toegevoegde waarde hebben ten opzichte van bijvoorbeeld aandelen. Het verwachte rendement weegt niet op tegen de verwachte risico's. Daarop is besloten deze portefeuille te verkopen en een nieuwe bestemming te geven in de vorm van private beleggingen. Daarmee kan ook betere invulling worden gegeven aan ons duurzaamheidsbeleid.
De verkoop van hoogrentende waarden heeft in het laatste kwartaal van 2024 plaatsgevonden.

In 2025 betrekken we de uitkomsten van de evaluaties van de verschillende beleggingscategorieën in de beleidsvorming, via investment cases.

Lange termijn beleggingsbeleid

Ons beleggingsbeleid is gebaseerd op de risicobereidheid en risicodraagkracht van de deelnemers. En op onze ambitie om zoveel mogelijk koopkracht te behouden. Dat doen we door de pensioenen te verhogen als onze financiële situatie dat toelaat. De huidige graadmeter voor onze financiële situatie is de dekkingsgraad.

In de afweging tussen de kans op verhogen en het risico op verlagen zit de volgende dynamiek:

- Bij hoge dekkingsgraden kunnen we de pensioenen verhogen met de inflatie. En hoeven we minder risico te nemen om onze ambitie van een koopkrachtig pensioen te behalen.
- Bij lage dekkingsgraden is er de kans dat we de pensioenen moeten verlagen. Ook dan nemen we minder risico om de omvang van de mogelijke verlagingen te beperken.
- Tussen de lage en hoge dekkingsgraden nemen we meer risico om de kans op verhogen te vergroten.

Met de overgang naar het nieuwe pensioen blijft onze ambitie het realiseren van een koopkrachtig pensioen. Hoe we die ambitie kunnen realiseren, verandert wel. Het beleggingsbeleid voor de solidaire en flexibele premieregeling wordt niet langer afgestemd op de dekkingsgraad, maar op de risicohouding van elke leeftijdsgroep. Het risicoprofiel start hoger voor jongere deelnemers en

bouwt af naar een lager risico voor oudere deelnemers. De rendementen die we behalen, verdelen we over de leeftijdsgroepen. Vergeleken met het huidige stelsel kunnen we de rendementen sneller verdelen om de pensioenen eerder te verhogen. Als het tegenzit, moeten de pensioenen ook eerder omlaag.

Risicobudget

De mate van risico nemen - het risicobudget - beweegt nu mee met de actuele dekkingsgraad op marktwaarde en is vastgelegd in de beleidsmatrix (zie grafiek 1). Rondom het risicobudget gebruiken we bandbreedtes om marktbewegingen op te vangen. Zo beheersen we de transactiekosten van het vermogensbeheer.

Grafiek 1: *Risicobudget bij actuele dekkingsgraad op marktwaarde*

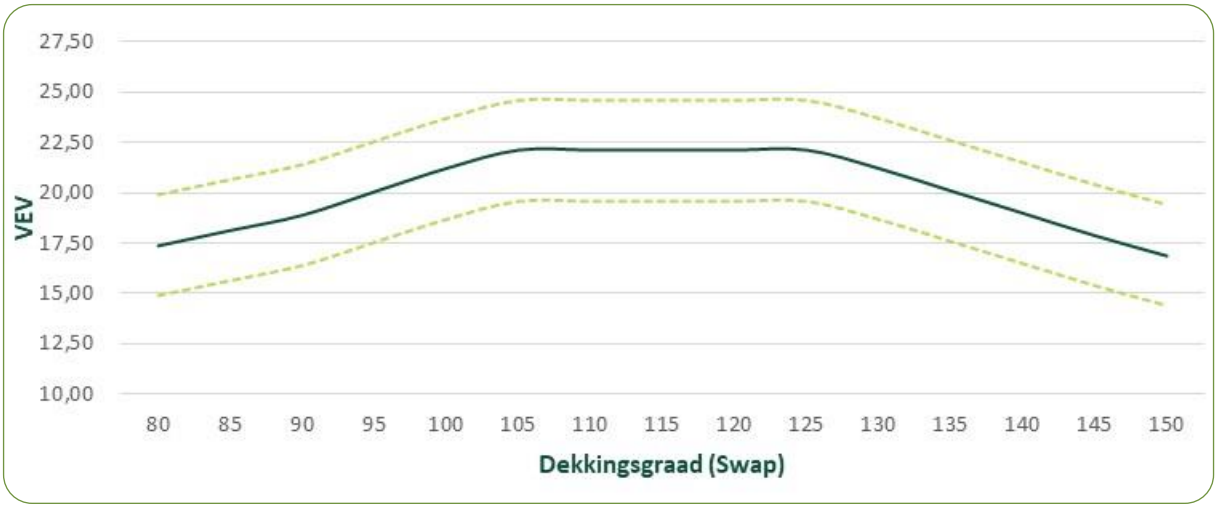

Het risicobudget is een optelsom van vooral aandelen-, rente-, valuta- en kredietrisico en wordt weergegeven in de vorm van een VEV-percentage (zie grafiek 2). Dit percentage is gebaseerd op een model dat gebruikmaakt van de methodiek van het vereist eigen vermogen (VEV) van toezichthouder De Nederlandsche Bank (DNB).

Grafiek 2: *Verdeling van het risicobudget over risicobronnen (31 december 2024)*

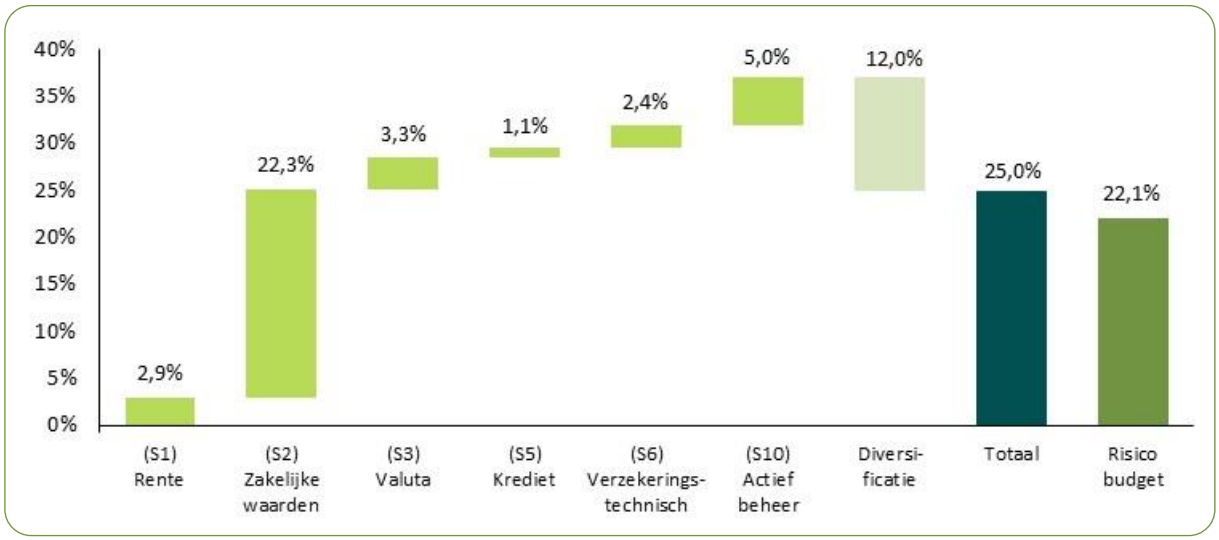

Matching- en returnportefeuille

Elke 3 jaar voeren we een ALM-studie uit. Dat is een onderzoek naar het gewenste risicobudget om onze ambitie te kunnen realiseren. De uitkomst van de ALM-studie is een beleggingsportefeuille op hoofdlijnen. In de portefeuilleconstructie die daarop volgt, wordt het risicobudget vertaald naar de daadwerkelijk gewenste verhouding tussen de matching- en de returnportefeuille. En daarbinnen naar de verschillende beleggingscategorieën. In tabel 1 zijn de werkelijke en strategische verdeling van de matching- en returnportefeuille en de onderliggende beleggingscategorieën per eind 2024 opgenomen.

Matchingportefeuille

De beleggingscategorieën die samen de matchingportefeuille vormen, zijn: euro-staatsobligaties (uitgeven door Nederland en Duitsland), euro-liquiditeiten, euro-bedrijfsobligaties en Nederlandse woninghypotheken. Daarnaast worden derivaten, euro-renteswaps en euro-rentefutures ingezet voor het renteafdekkingsbeleid.

Returnportefeuille

De beleggingscategorieën die samen de returnportefeuille vormen, zijn: aandelen, vastgoed, infrastructuur, *private equity* en hoogrentende waarden. Aandelen vormen veruit de grootste beleggingscategorie in de returnportefeuille. Daarbinnen is er een onderverdeling naar ontwikkelde en opkomende markten.

Tabel 1: *Beleggingsportefeuille*

	Werkelijke portefeuille 31 december 2024	Strategische portefeuille 31 december 2024
	%	%
Matchingportefeuille	**41,7**	**42,3**
Euro-staatsobligaties	26,5	-
Euro-bedrijfsobligaties	10,9	-
Hypotheken	4,3	-
Returnportefeuille	**58,3**	**57,7**
Aandelen	51,1	49,7
Alternatieve zakelijke waarden	6,7	6,6
Alternatieve vastrentende waarden	1,4	1,4
Valuta-afdekking	-0,9	-
Renteafdekkingspercentage	**70,2**	**70,3**
Valuta-afdekkingspercentage	**70,8**	**73,8**

Afdekkingsbeleid

Renteafdekking

Het renteafdekkingsbeleid is ontwikkeld om het renterisico dat we over onze pensioenverplichtingen lopen zo goed mogelijk te beheersen. Renterisico is het risico dat het pensioen ‘duurder’ wordt door een daling van de rente. De renteafdekking is gekoppeld aan de hoogte van de 20-jaars euroswaprente (zie grafiek 3). Het renteafdekkingsbeleid wordt via de matchingportefeuille uitgevoerd.

Per eind 2024 was de renteafdekking 70,2 procent van het renterisico van de pensioenverplichtingen. Het renteafdekkingsbeleid bood daardoor bescherming in een omgeving van rentedalingen. Dit droeg positief bij aan het rendement op de matching-portefeuille.

Grafiek 3: *Renteafdekking afhankelijk van niveau 20-jaars euroswaprente*

Valuta-afdekking

Een deel van het vermogen is belegd in andere valuta (munteenheden) dan de euro. Met als voornaamste vreemde valuta de Amerikaanse dollar, het Britse pond en de Japanse yen. Het risico van beleggen in vreemde valuta is dat deze in waarde dalen ten opzichte van de euro, waardoor de belegging in euro's gemeten in waarde daalt. Met ons valuta-afdekkingsbeleid dekken wij het valutarisico van niet-eurobeleggingen in ontwikkelde markten gedeeltelijk af. Per eind 2024 was het valuta-afdekkingspercentage 70,8 procent. Per 2025 is Pensioenfonds PGB overgegaan naar een strategische afdekking van 50 procent. Een lagere valuta-afdekking draagt bij aan een lagere dekkingsgraadbeweeglijkheid vanuit een totaal portefeuilleperspectief bezien. Dat wil zeggen dat we rekening houden met zowel de beweeglijkheid van de vreemde valuta zelf, alsook de beweeglijkheid van de onderliggende beleggingscategorie (zoals aandelen).

Aandelenrisicobeheersing

Om het pensioenvermogen voor een deel te kunnen beschermen tegen een extreme daling van de aandelenkoersen passen we aandelenrisicobeheersing toe. Bij negatief sentiment in de financiële markten worden aandelenindex-putopties gekocht, op voorwaarde dat de aankoopkosten acceptabel zijn en opwegen tegen het risico. Deze beheersmaatregel biedt bescherming tegen grote aandelenkoersdalingen.

De beheersmaatregel heeft geen continu karakter. Het continu beschermen van het pensioenvermogen tegen een daling van aandelenkoersen gaat te veel ten koste van het rendement. Door het positieve beurssentiment in 2024 zijn er tijdens het jaar geen aandelenindex-putopties aangeschaft.

Verbeteringen in onze solidaire premieregeling
Het bestuur van Pensioenfonds PGB kijkt steeds of de overgang naar het nieuwe pensioen evenwichtig is voor onze deelnemers. Zodat we op tijd kunnen bijsturen als dat nodig is. Zo kwam het bestuur tot 2 verbeteringen in de solidaire premieregeling.

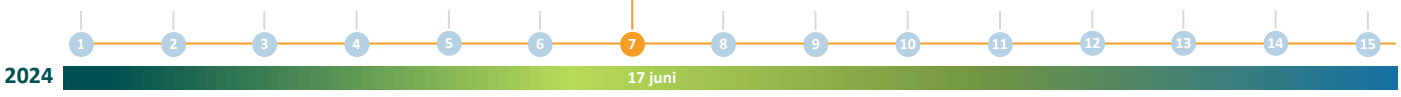

Beleggingsrendementen

Tabel 2: *Rendement beleggingen*

	Rendement	
	Pensioenfonds PGB	Benchmark
	%	%
Totaal rendement	**9,4**	**9,5**
Matchingportefeuille[8]	**3,2**	**3,3**
Euro-staatsobligaties	-0,8	-0,8
Euro-bedrijfsobligaties	3,6	3,6
Hypotheken	5,3	5,3
Returnportefeuille	**14,1**	**14,2**
Aandelen	17,2	17,2
Alternatieve zakelijke waarden	8,9	8,9
Alternatieve vastrentende waarden	6,7	7,6

Financiële markten en totaalrendement

De wereldwijde economie kende in 2024 een gematigde groei. Deze groei werd ondersteund door veerkrachtige economieën zoals de Verenigde Staten, Japan en India, terwijl Europa en China achterbleven bij de verwachtingen. Geopolitieke spanningen, waaronder de oorlog in Oekraïne en conflicten in het Midden-Oosten, verhoogden de onzekerheid op de financiële markten en drukten de economische vooruitzichten. In de eurozone daalde de inflatie dankzij lagere energieprijzen en een afname van verstoringen in de logistieke toeleveringsketens. De afnemende inflatie stelde de Europese Centrale Bank (ECB) in staat om de rente 4 keer te verlagen in 2024. De kortlopende rente werd teruggebracht tot 3,0 procent om de vertragende economie van de eurozone te ondersteunen.

Deze economische en financiële ontwikkelingen in groei, inflatie en rente waren positief voor onze beleggingen. Met een behaald rendement van 9,4 procent op de beleggingsportefeuille was 2024 dan ook een goed beleggingsjaar. Zowel de matching- als de returnportefeuille droegen daar positief aan bij. De benchmark kende een rendement van 9,5 procent[9]. Vergeleken met een portefeuillerendement van 9,4 procent is deze opdracht uitgevoerd in lijn met onze verwachtingen. Het relatief rendement van -0,1 procent houdt verband met de gemaakte kosten voor uitvoering van het vermogensbeheer die niet toewijsbaar zijn aan de onderliggende portefeuilles, zoals beheer- en bewaringskosten. De beleggingsportefeuille rendeerde meer dan de pensioen-verplichtingen, die groeiden met 5,5 procent. Hierdoor verbeterde onze financiële positie in 2024.

Matchingportefeuille

De matchingportefeuille bestaat uit vastrentende beleggingen die worden ingezet om de rentegevoeligheid van de pensioenverplichtingen deels op te vangen: te ‘matchen’. De matchingportefeuille geeft daarmee uitvoering aan het renteafdekkingsbeleid. Het rendement op de matchingportefeuille over het jaar 2024 was 3,2 procent.

De beleggingen in euro-bedrijfsobligaties en hypotheken droegen daar positief aan bij, met een rendement van respectievelijk 3,6 en 5,3 procent. Deze beleggingen in hoogwaardig krediet boden een hogere renteopbrengst dan beleggingen met lager risico, zoals euro-staatsobligaties. Euro-staatsobligaties kenden een negatief rendement van -0,8 procent. Aanhoudende zorgen over oplopende staatsschulden en geopolitieke onzekerheden leidden tot opgelopen rentes op staatsobligaties, waaronder ook van de Nederlandse en Duitse staat waar we in beleggen.

8 Dit totaal wordt beïnvloed door het rendement op renteswaps en rentefutures die niet afzonderlijk in de weergegeven rendementscijfers zijn opgenomen, omdat deze niet over een relevante marktwaarde beschikken. Het totaalrendement over 2024 komt hierdoor hoger uit dan op basis van de weergegeven onderliggende cijfers zou worden verwacht.

9 De benchmark in het jaarverslag is gewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar. Voorgaand jaar werd een benchmark gehanteerd die de lange termijn strategische beleidskeuzes reflecteert. De in dit jaarverslag gehanteerde benchmark sluit beter aan bij de opdracht van het vermogensbeheer en de horizon van de getoonde beleggingsrendementen van één jaar.

Returnportefeuille

De returnportefeuille bestaat uit beleggingen in zakelijke waarden en vastrentende waarden met een hoger risico. Deze beleggingen dragen bij aan het realiseren van de koopkrachtambitie. Het rendement op de returnportefeuille over het jaar 2024 was 14,1 procent.

Over de hele linie heeft de returnportefeuille positieve rendementen behaald. Aandelen stegen het meeste met 17,2 procent. Hoewel groeiprognoses van bedrijven bescheiden waren, ondersteunden renteverlagingen door centrale banken (waaronder de ECB) en afnemende inflatie de aandelenkoersen. Het rendement werd grotendeels gedreven door grote Amerikaanse groeiaandelen.

Het rendement op alternatieve zakelijke waarden was 8,9 procent. Beleggingen in private equity (niet-beursgenoteerde aandelen) en infrastructuur presteerden goed. De private equity portefeuille is grotendeels uit de opbouwfase, waardoor de verhouding tussen behaald rendement en gemaakte kosten is verbeterd. Binnen de infrastructuurportefeuille zijn diverse ondernemingen en projecten verkocht boven de taxatiewaarden. Vastgoedbeleggingen rendeerden per saldo positief. Daar waar kantoor- en winkelbeleggingen een negatief rendement behaalden door toegenomen leegstand en faillissementen, droegen beleggingen in woningen positief bij aan het rendement.

Alternatieve vastrentende waarden behaalden een rendement van 6,7 procent. De verschillende categorieën binnen deze portefeuille van obligaties en leningen presteerden grotendeels gelijk aan elkaar. De obligaties en leningen zijn van lagere kredietwaardigheid. Hiervoor ontvingen we een hogere renteopbrengst ten opzichte van beleggingen met een lager risico, zoals in de matchingportefeuille. Het rendement van de alternatieve vastrentende waarden portefeuille bleef met -0,9 procent achter bij de benchmark, hoofdzakelijk door de verkoop van deze portefeuille in het laatste kwartaal van 2024. Tot aan deze verkoop was sprake van een beperkt negatief rendement ten opzichte van de benchmark. Door de verkoop van obligaties en leningen lagen de rendementen tussen de portefeuille en de breed gespreide benchmark verder uit elkaar dan gebruikelijk. De opbrengsten van de verkoop zijn tijdelijk belegd in aandelen en euro-staatsobligaties, met als lange termijn bestemming private beleggingen. De achtergrond hiervan is toegelicht in de paragraaf ‘Ontwikkelingen beleggingsbeleid’.

Z-score: positief over 2024, boven vereist minimum over 5 jaar

Pensioenfonds PGB moet een Z-score berekenen volgens de eisen voor verplicht gestelde bedrijfstakpensioenfondsen. Over 2024 hebben we een Z-score behaald van 0,27 (2023: 0,44). De uitkomst van de performancetoets over de periode begin 2020 tot en met eind 2024 is 1,91 (2023: 1,73). Daarmee blijft de performancetoets, nadat daarbij 1,28 is opgeteld, boven het vereiste minimum van 0,00.

In het algemeen gebruiken we voor de berekening van de Z-score dezelfde benchmarks als in het strategisch beleggingsplan. Daar waar er voor beleggingscategorieën geen passende belegbare benchmarks bestaan, hanteert Pensioenfonds PGB, volgens de richtlijnen, ‘rente+1 procent’ als benchmark. Dit geldt bijvoorbeeld voor illiquide beleggingen. In een aantal gevallen is er helemaal geen representatieve belegbare benchmark te definiëren; in dat geval wordt het benchmarkrendement gelijkgesteld aan het portefeuillerendement.

Het Vrijstellingsbesluit Wet Bpf 2000 biedt ondernemingen de gelegenheid vrijstelling te verkrijgen van de verplichtstelling van deelname aan een bedrijfstakpensioenfonds. Bijvoorbeeld als uit de performancetoets, uitgevoerd over een periode van 5 kalenderjaren, blijkt dat het feitelijk behaalde beleggingsrendement in negatieve zin aanzienlijk afwijkt van de vastgestelde normportefeuille. Volgens het Vrijstellingbesluit Wet Bpf 2000 is daarvan sprake als de uitkomst van de berekening, nadat daarbij 1,28 is opgeteld, van de performancetoets lager is dan het vereist minimum van 0,00. Voor het jaar 2024 is dit niet het geval.

Duurzaam beleggen

Onze belangrijkste taak is om te zorgen voor een goed pensioen in een leefbare wereld. Daarom is duurzaamheid volledig geïntegreerd in ons beleggingsproces. Dat wil zeggen: bij al onze beleggingen maken we een afweging tussen rendement, risico, kosten en duurzaamheid.

Er zijn 4 elementen die daarbij specifiek zijn voor de manier waarop we duurzaam beleggen:

1. onze beleggingsovertuiging en risicobereidheid;
2. de focusthema's waarop we ons willen richten;
3. de invulling die we geven via de 3 pijlers;
4. de integrale aanpak die we volgen.

Hieronder lichten we die elementen verder toe.

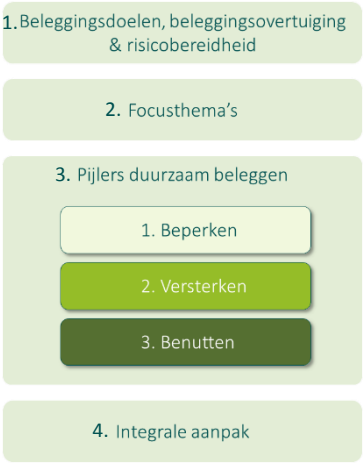

1. Beleggingsovertuiging en risicobereidheid

We houden rekening met de voorkeuren van onze achterban. Daarom hebben we gesprekken gevoerd met en onderzoeken uitgevoerd onder deelnemers, werkgevers, de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan. Dit om input te verzamelen voor de vaststelling van onze beleggingsovertuiging en risicobereidheid voor duurzaam beleggen. Beide hebben we in 2023 vastgesteld en staan hieronder kort weergegeven.

Beleggingsovertuiging duurzaam beleggen

"Wij achten duurzaamheid noodzakelijk om ervoor te zorgen dat onze deelnemers kunnen genieten van een goed pensioen in een leefbare wereld. Om onze lange termijn beleggingsdoelstelling conform onze pensioenambitie te realiseren, beoordelen wij al onze beleggingen op de elementen rendement, risico's, kosten én duurzaamheid."

Risicobereidheid duurzaam beleggen

"Pensioenfonds PGB is niet bereid om beleggingsbeslissingen te nemen zonder de duurzaamheidsaspecten ervan te begrijpen, noch het risico te lopen om in strijd met duurzaamheidswetgeving te handelen."

2. Focusthema's

Als je duurzaam wil beleggen dan kun je verschillende doelen nastreven. Door de Verenigde Naties zijn er 17 vastgesteld (zie onderstaande afbeelding).

Tegelijkertijd beseffen we dat onze middelen en invloed beperkt zijn. Er is dus focus nodig om doelgericht en effectief bij te dragen aan duurzaamheidsdoelen. Daarom hebben we in 2023 een onderzoek onder de deelnemers gehouden om een beter beeld te krijgen van welke thema's zij daarin het belangrijkst vinden. Op basis van de uitkomsten heeft het bestuur vervolgens 3 focusthema's vastgesteld:

1. klimaat
2. biodiversiteit
3. voeding

Vanaf 2024 geven deze focusthema's richting aan ons duurzaam beleggingsbeleid.

Het bestuur heeft in de loop van 2024 diverse kennissessies en uitgebreide discussies gevoerd over de focusthema's. Want om gericht in te kunnen zetten op de focusthema's, hebben we daar voldoende kennis over nodig. Voor het thema voeding hebben we daarvoor contact gezocht met de Universiteit van Wageningen. En om het thema biodiversiteit concreet uit te werken zijn we eind 2024 een 3-jarige samenwerking met het Wereld Natuur Fonds aangegaan.

3. Pijlers van duurzaam beleggen

Ons duurzaam beleggingsbeleid steunt op 3 pijlers: beperken, versterken en benutten. Elke pijler geeft antwoord op een specifieke vraag.

1. Beperken: waar beleggen we niet in?
2. Versterken: hoe motiveren we de bedrijven en sectoren waarin we wel beleggen om bij te dragen aan de eerlijke transitie naar een duurzame economie en samenleving?
3. Benutten: welke specifieke, meetbare impact willen we verder realiseren?

4. Integrale aanpak

Het duurzaam beleggingsbeleid is onderdeel van het beleggingsbeleid van het pensioenfonds. Dat betekent concreet dat we alle beleggingsvoorstellen integraal beoordelen op verwacht rendement, kosten, risico's en duurzaamheid.

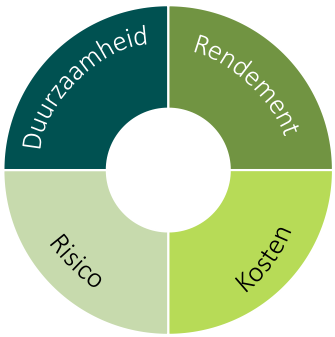

Klimaatplan

De gevolgen van klimaatverandering worden alsmaar duidelijker. Daarom nemen we deel aan het klimaatcommitment van de Nederlandse pensioenfondsen en scherpen we ons klimaatplan (dat we in 2022 opstelden) regelmatig aan. Dit klimaatplan maakt deel uit van ons duurzaam beleggingsbeleid. Onze belangrijkste klimaatdoelen zijn:

- halveren van de CO_2-voetafdruk van onze beursgenoteerde beleggingen tegen eind 2030;
- minimaal 9 procent van de matchingportefeuille beleggen in groene obligaties;
- het transitierisico beperken door strikte uitsluitingsregels op teerzandolie, schaliegas en thermische kolen.

SFDR

In 2023 hebben we besloten om voortaan ook inzicht te geven in de negatieve impact van de beleggingen van Pensioenfonds PGB. Dat doen we volgens de spelregels van de Europese Unie, aan de hand van een 'verklaring ongunstige effecten' volgens de SFDR. De 1e rapportage over 2024 wordt medio 2025 gepubliceerd.

Risicomanagement

In 2024 hebben we gewerkt aan de versterking van ons ESG-risicomanagement. ESG staat voor Environmental (omgevingsfactoren), Social (sociale aspecten) en Governance (goed bestuur). Dan gaat het bijvoorbeeld over hoe een bedrijf omgaat met milieuschade, eerlijke arbeidsomstandigheden of corruptie. Dat zijn aspecten die invloed kunnen hebben op de lange termijn waarde van dat bedrijf. Voor lange termijn beleggers zoals Pensioenfonds PGB is het dus belangrijk om die factoren ook goed in te kunnen schatten. Daarom hebben we onderzocht wat de belangrijkste strategische risico's zijn op dit gebied. En die vervolgens onderdeel gemaakt van ons bestaande risicoraamwerk. Zodat we in onze integrale afweging bij beleggingsbeslissingen ook deze risicoaspecten altijd meewegen. De volgende stap is dat we deze risico's ook transparanter gaan maken in onze rapportages.

Wilt u meer weten over de ontwikkelingen in duurzame beleggingen? In april 2025 publiceren we een apart (digitaal) jaarverslag over duurzaam beleggen op pensioenfondspgb.nl/duurzaambeleggen.

Terugblik 2e kwartaal: weer iets ruimer in ons jasje
Onze financiële positie verbeterde in het 2e kwartaal iets dankzij de hogere rente. Onze beleidsdekkingsgraad steeg licht van 116,5% naar 116,6%. Ook onze buffers zijn groter.

Onze financiële situatie

De financiële situatie van het pensioenfonds meten we aan de hand van de dekkingsgraad. Dat is de verhouding tussen het vermogen en de pensioenen die we nu en in de toekomst moeten uitbetalen. De dekkingsgraad drukken we op 2 manieren uit: de *actuele dekkingsgraad* (UFR-dekkingsgraad) en de *beleidsdekkingsgraad*. De actuele dekkingsgraad eindigde op 31 december 2024 op 116,7 procent (2023: 112,5 procent). Die stijging komt vooral door de stijging van de aandelenkoersen. Dat effect werd gedempt door daling van de rente en de verleende toeslag van 0,4 procent per 1 januari 2025.

Rekenrente

Pensioenfondsen hebben lange termijn verplichtingen en beleggen daarom ook voor de lange termijn. De vermogenspositie, en dus ook de dekkingsgraad, wordt telkens op één moment op marktwaarde bepaald. Dit leidt ertoe dat bij sterk schommelende rentestanden of beurzen ook de dekkingsgraad hevig beweegt. Een lastig aspect bij de waardering op marktwaarde is dat de looptijd van pensioenverplichtingen zo lang is, dat daar geen goede marktnotering voor bestaat. Om aan dit bezwaar enigszins tegemoet te komen wordt bij de rekenrente voor lange looptijden uitgegaan van de Ultimate Forward Rate (UFR). Eind 2024 bedroeg de gemiddelde rekenrente 2,14 procent (2023: 2,32 procent).

Dekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de UFR-dekkingsgraad over de afgelopen 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad is bepalend bij het vaststellen of sprake is van een tekort of dat het pensioenfonds een toeslag mag verlenen (verhogen). Zowel de beleidsdekkingsgraad als de UFR-dekkingsgraad op 31 december is van belang voor de vraag of het pensioenfonds de pensioenen moet verlagen. De beleidsdekkingsgraad is in 2024 nauwelijks veranderd: van 116,5 procent naar 116,2 procent.

In grafiek 5 geven we het verloop weer van de UFR-dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad ten opzichte van de minimaal vereiste dekkingsgraad (oftewel minimaal vereist vermogen: 104,2 procent ultimo 2024).

Grafiek 5: *Ontwikkeling dekkingsgraden Pensioenfonds PGB*

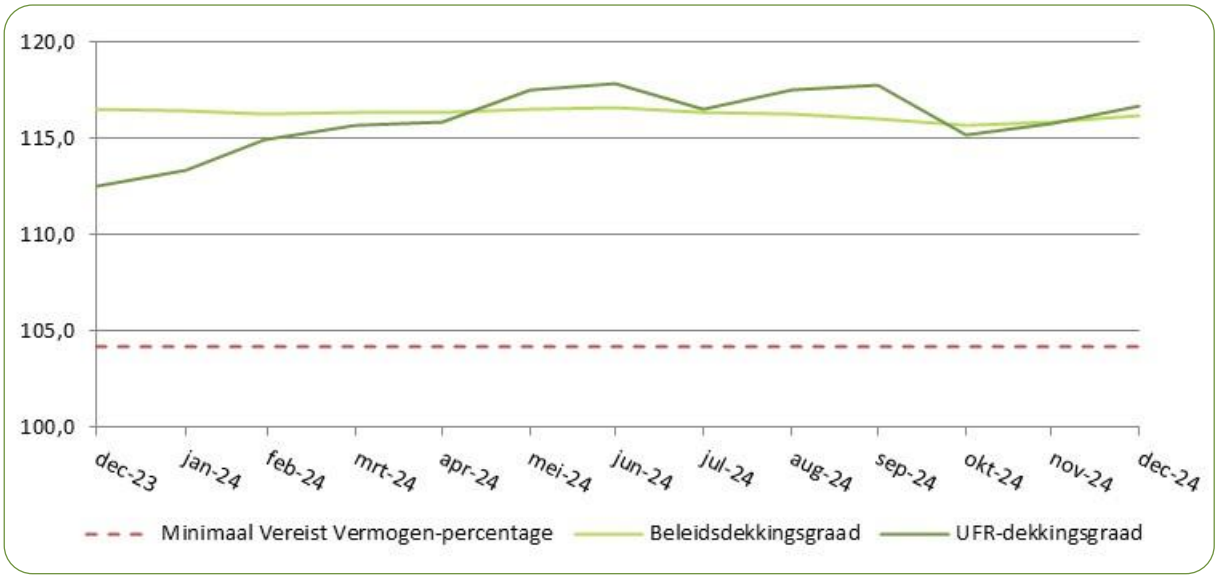

In tabel 3 ziet u hoe in 2024 de stijging van de UFR-dekkingsgraad van 112,5 procent (de dekkingsgraad op 31 december 2023) naar 116,7 procent tot stand is gekomen.

Tabel 3: *Verklaring ontwikkeling UFR-dekkingsgraad*

	2024	2023
	%	%
Dekkingsgraad 1 januari	**112,5**	**113,2**
M1 Premie	0,2	0,4
M2 Uitkering	0,5	0,5
M3 Toeslagverlening	-0,4	-5,8
M4 Rentetermijnstructuur	-2,1	-3,8
M5 Overrendement	6,2	8,3
M6 Overig	-0,2	-0,3
Dekkingsgraad 31 december	**116,7**	**112,5**

Hieronder volgt een toelichting op de ontwikkeling van de UFR-dekkingsgraad:

- Het resultaat op premie (M1) in 2024 komt overeen met de verwachting uit het geactualiseerde herstelplan 2024. De premie-dekkingsgraad in 2024 (123 procent) was hoger dan de dekkingsgraad op 1 januari 2024 (112,5 procent). Hierdoor had de premie een positief effect op de dekkingsgraad.
- De dekkingsgraad op 1 januari 2024 van 112,5 procent zorgde voor een vrijval van eigen vermogen door uitkeringen. De uitkeringen (M2) hadden daardoor een positief effect op de dekkingsgraad.
- Er is per 1 januari 2025 een toeslag verleend van 0,4 procent. De toeslagverlening (M3) heeft daarmee een negatief effect op de dekkingsgraad.
- De wijziging van de rentetermijnstructuur is vooral het gevolg van marktontwikkelingen. In 2024 is de gemiddelde rente uit de rentetermijnstructuur gedaald. Hierdoor zijn de technische voorzieningen gestegen. Dit heeft een negatief effect van 2,1 procentpunt op de dekkingsgraad (M4).
- Het feitelijke rendement is hoger dan de benodigde interesttoevoeging aan de technische voorzieningen. De beleggings-rendementen hebben, na aftrek van de benodigde rente, een positief effect op de dekkingsgraad van 6,2 procentpunt (M5).
- Het negatieve effect van 0,2 procent op de dekkingsgraad onder overige resultaten (M6) komt vooral door kruiseffecten. Deze ontstaan doordat de procentuele effecten van M1 tot en met M5 worden berekend ten opzichte van de dekkingsgraad eind 2023. Hierdoor is de dekkingsgraad eind 2023, vermeerderd met alle afzonderlijke effecten, niet gelijk aan de dekkingsgraad eind 2024.

Het pensioenvermogen steeg van 32,2 naar 35,1 miljard euro. Het rendement van de beleggingen over 2024 is positief. De beleggingen voor de afdekking van het renterisico (matchingportefeuille) hebben een positief rendement behaald door de daling van de rente. Het positieve rendement komt ook door het gebruik van rentederivaten. Deze verhogen de rentegevoeligheid van de beleggingen waardoor deze beter aansluiten bij de rentegevoeligheid van de pensioenverplichtingen. De returnportefeuille, die vooral uit aandelen bestaat, heeft over 2024 ook een positief rendement behaald. Daarnaast daalt het pensioenvermogen door de pensioenuitkeringen. Tegenover deze dalingen stijgt het pensioenvermogen door de premiebetalingen.

Het gewogen gemiddelde van de rente waarmee de technische voorzieningen moeten worden berekend, daalde van 2,32 procent eind 2023 naar 2,14 procent eind 2024. Deze rentedaling verhoogde de technische voorzieningen. Daarnaast stegen de technische voorzieningen door toeslagverlening en de toevoeging van de pensioenopbouw in het boekjaar. Tegenover deze stijging staan dalingen van de technische voorzieningen als gevolg van vrijval door uitkeringen en wijzigingen van de actuariële grondslagen. De technische voorzieningen voor rekening en risico van de deelnemers bedroegen 619 miljoen euro. In totaal zijn de technische voorzieningen gestegen van 28,6 naar 30,1 miljard euro.

Tabel 4: *Kengetallen financieel toetsingskader (FTK) op basis van de rentetermijnstructuur van DNB*

Bedragen in miljoenen euro's

	31 december 2024	31 december 2023
Totaal pensioenvermogen	35.137	32.172
Technische voorzieningen risico pensioenfonds	29.495	28.120
Technische voorzieningen risico deelnemers	619	464
Reserves	5.023	3.588
UFR-dekkingsgraad	116,7%	112,5%
Vereist vermogen in % werkelijke beleggingsportefeuille	124,5%	120,9%
Vereist vermogen in % strategische beleggingsportefeuille	121,7%	121,4%

Herstelplan

In het herstelplan staat hoe het pensioenfonds naar verwachting binnen de wettelijke termijn uit het reservetekort komt. Dit betekent dat onder de gehanteerde aannames het vermogen binnen de wettelijke termijn minimaal gelijk zal zijn aan het vereist vermogen op basis van de strategische beleggingsportefeuille. Jaarlijks wordt getoetst of Pensioenfonds PGB naar verwachting binnen de gestelde termijn van 10 jaar het vereist vermogen zal bereiken.

Volgens het geactualiseerde herstelplan van 31 december 2023 werd per 31 december 2024 een beleidsdekkingsgraad van 113,8 procent verwacht. De daadwerkelijke beleidsdekkingsgraad kwam uit op 116,2 procent. Voor de UFR-dekkingsgraad geldt dat deze uitkwam op 116,7 procent, terwijl deze dekkingsgraad op basis van het verwachte herstelplan 114,3 procent zou zijn. Dit wordt met name veroorzaakt door een hoger overrendement. Hiermee loopt het herstel voor op de verwachting uit het herstelplan. De actualisatie van het herstelplan vanaf 31 december 2024 is 31 maart 2025 ingediend bij De Nederlandsche Bank (DNB).

Haalbaarheidstoets

De haalbaarheidstoets geeft inzicht in de samenhang tussen de financiële opzet, het verwachte pensioenresultaat en de risico's die daarbij gelden. Jaarlijks voeren we een haalbaarheidstoets uit om te toetsen of het verwachte pensioenresultaat overeenkomt met de ambitie.

In tabel 5 vindt u de resultaten van de haalbaarheidstoets op basis van de door DNB voorgeschreven scenarioset 2024 en de ondergrenzen.

Tabel 5: *Uitkomsten haalbaarheidstoets*

	Uitkomst	Ondergrens
	%	%
Pensioenresultaat vanuit actuele dekkingsgraad	83,5	82,5
Pensioenresultaat vanuit vereiste dekkingsgraad	n.v.t.	87,5
Maximale afwijking in slechte omstandigheden	34,7	37,5

De resultaten van de haalbaarheidstoets geven aan dat de doelen en grenzen ook haalbaar zijn. Het gaat om een statistische analyse met een horizon van 60 jaar, zoals die door de wet- en regelgeving is gedefinieerd. Het pensioenresultaat op basis van de vereiste dekkingsgraad wordt alleen berekend als een aanvangshaalbaarheidstoets is uitgevoerd. In boekjaar 2024 is die niet uitgevoerd omdat het beleid niet significant is aangepast.

Toeslagbeleid

In november 2024 besloot het bestuur tot een toeslagverlening van 0,4 procent per 1 januari 2025. Hieronder een toelichting op dat besluit.

Het bestuur heeft de ambitie om op de pensioenrechten en pensioenaanspraken jaarlijks per 1 januari een toeslag te verlenen op basis van de prijsontwikkeling. Bij een negatieve prijsontwikkeling wordt de toeslag op minimaal 0 gesteld.

Het bestuur besluit elk jaar uiterlijk in januari of en in hoeverre per 1 januari van dat jaar de pensioenrechten en pensioen-aanspraken worden aangepast. Voor de toeslagverlening per 1 januari is de verwachte beleidsdekkingsgraad per 31 december van het voorgaande jaar bepalend. Hierbij wordt de wettelijke randvoorwaarde van toekomstbestendig indexeren in acht genomen.

De verwachte beleidsdekkingsgraad per 31 december van het voorgaande jaar wordt vastgesteld op basis van het 12-maands-gemiddelde van de actuele dekkingsgraden van het voorgaande jaar. Vaststelling gebeurt in het 4e kwartaal. Zijn op dat moment de actuele dekkingsgraden nog niet bekend? Dan wordt verondersteld dat deze gelijk zijn aan de meest recent vastgestelde actuele dekkingsgraad.

Bij de besluitvorming in november 2024 is de verwachte beleidsdekkingsgraad per 31 december 2024 vastgesteld door de actuele dekkingsgraden per eind november en per eind december gelijk te stellen aan de actuele dekkingsgraad per eind oktober.

De prijsontwikkeling betreft het 12-maandsgemiddelde volgens de consumentenprijsindex, alle huishoudens, afgeleid. Dit gemiddelde is gebaseerd op de door het Centraal Bureau voor de Statistiek gepubliceerde cijfers over de periode van oktober van het voorgaande jaar tot en met september van het lopende jaar. Dit percentage wordt afgerond op 1 decimaal.

Het bestuur mag afwijken van bovenstaande procedure als de financiële positie van het fonds daartoe aanleiding geeft.

In tabel 6 vindt u de mogelijke toeslagen en kortingen die gelden vanaf 15 november 2023.

Tabel 6: *Toeslagbeleid*

Bij een (verwachte) beleidsdekkingsgraad van:	Kunnen de pensioenen zich als volgt ontwikkelen:
Onder het MVV-percentage	Geen toeslag, wel (voorwaardelijke) korting mogelijk als het vereiste eigen vermogen niet binnen 10 jaar kan worden bereikt en verplichte onvoorwaardelijke korting als 5 jaar onder MVV-percentage.
Het MVV-percentage tot 110%	Geen toeslag, wel (voorwaardelijke) korting mogelijk als het vereiste eigen vermogen niet binnen 10 jaar kan worden bereikt.
110% tot de toeslagdekkingsgraad	Toekomstbestendige toeslagverlening op basis van de prijsontwikkeling.
De toeslagdekkingsgraad en hoger	Toeslag volgens de prijsontwikkeling en ongedaan maken eventuele korting.

Het beleid van Pensioenfonds PGB kent geen inhaaltoeslagen.

Per 31 december 2024 bedraagt het minimaal vereist vermogen (MVV) 104,2 procent. In het uiterste geval kan het bestuur genoodzaakt zijn om op grond van de financiële situatie de pensioenen van deelnemers en pensioenontvangers te verlagen. Tot nu toe heeft Pensioenfonds PGB deze maatregel niet hoeven nemen.

Het bestuur heeft in mei 2024 besloten om in 2024 niet over te gaan op het ‘transitie-FTK’ (een financieel toetsingskader in de aanloop naar het nieuwe pensioen). Daarvan gebruikmaken kan namelijk alleen als alle pensioenen die bij ons zijn ondergebracht worden ingevaren. Pensioenfonds PGB heeft wel die intentie, maar we hebben ook enkele aansluitingen waarvan we weten dat die dat niet zullen doen. Bijvoorbeeld omdat een actieve werkgever ontbreekt (zoals bij faillissement). Hierdoor moeten we voor het toeslagbesluit per 1 januari 2025 uitgaan van de regels in het huidige FTK (toekomstbestendig indexeren vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110 procent).

De toeslagmaatstaf is voor iedereen gelijk. Er wordt dus geen onderscheid gemaakt in de toeslagverlening aan deelnemers, ex-deelnemers of pensioenontvangers. Ook heeft het bestuur bekeken wat de gevolgen zijn op de korte en lange termijn voor de verschillende belanghebbenden.

Op basis van het toeslagbeleid heeft het bestuur op 21 november 2024 besloten om per 1 januari 2025 een toeslag van 0,4 procent te verlenen.

Premiebeleid

Het bestuur bepaalt jaarlijks de premie van de basismiddelloonregeling. Hierbij streeft het bestuur een evenwichtige premie na. De volgende uitgangspunten wegen daarbij mee:

- een zoveel als mogelijk dekkingsgraadneutrale of andere kostendekkende premie. Een verschil tussen de werkelijke premie en de dekkingsgraadneutrale premie wordt beoordeeld in het kader van evenwichtige belangenafweging;
- een zo stabiel mogelijke premie met draagbare premiestappen van maximaal 2 procentpunt;
- draagvlak bij sociale partners;
- de premie wordt niet als sturingsinstrument gebruikt in geval van een tekort: er is geen sprake van verhoging van de premie of bijstortingen als de dekkingsgraad onder de (minimaal) vereiste dekkingsgraad ligt;
- er is geen sprake van premiekorting of terugstorting van premie.

Het bestuur heeft de bevoegdheid van bovenstaand beleid af te wijken.

De zogenoemde kostendekkende premie volgens de definitie van de Pensioenwet wordt ten behoeve van stabiliteit gedempt. Dat is mogelijk volgens artikel 128 van de Pensioenwet. Pensioenfonds PGB hanteert een systematiek van premiedemping op basis van verwacht rendement, gecorrigeerd voor de toeslagambitie van het pensioenfonds. Dat past beter bij ons beleid en is gebruikelijk bij grote bedrijfstakpensioenfondsen.

De premie voor de basismiddelloonregeling is voor 2024 vastgesteld op 28 procent. De premie voor 2025 is ook vastgesteld op 28 procent. Bij de vaststelling van de premie zijn stabiliteit en evenwichtigheid voor langere tijd een belangrijk uitgangspunt. Daarbij is ook van belang dat dit evenwichtig zou uitpakken voor de verschillende groepen belanghebbenden. Het bestuur keek ook naar de financiële situatie van het fonds en de overgang naar het nieuwe pensioen.

In tabel 7 vindt u de samenstelling van de zuivere kostendekkende premie volgens de definitie van de Pensioenwet op basis van de door DNB gepubliceerde rekenrente per 31 december 2023 (premie 2024) en 31 december 2022 (premie 2023), en de gedempte toetspremie.

Extra pensioenkeuze ‘bedrag ineens’ opnieuw uitgesteld
Minister Van Hijum van SZW heeft laten weten dat de eerder aangekondigde ingangsdatum van 1 januari 2025 niet meer haalbaar is.

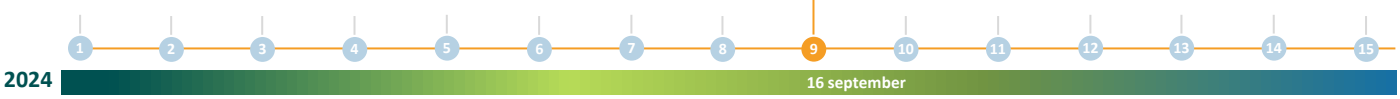

Tabel 7: *Samenstelling feitelijke premie, zuivere kostendekkende premie en gedempte toetspremie*

Bedragen in miljoenen euro's

	2024	2023
	€	€
Feitelijke premie		
Werkgeversgedeelte	531	501
Werknemersgedeelte	384	394
Totaal feitelijke premie	**915**	**895**
Zuivere kostendekkende premie		
Inkoop aanspraken ouderdoms- en partnerpensioen	656	613
Risico nabestaandenpensioen en arbeidsongeschiktheid	60	57
Kosten	30	28
Opslag solvabiliteit	156	147
Totaal zuivere kostendekkende premie	**902**	**845**
Gedempte toetspremie		
Inkoop aanspraken ouderdoms- en partnerpensioen	323	346
Risico nabestaandenpensioen en arbeidsongeschiktheid	35	37
Kosten	30	28
Opslag solvabiliteit/toeslag	303	284
Totaal gedempte toetspremie	**691**	**695**

Toelichting: *De feitelijke premie betreft de pensioenpremie over het premiejaar 2024. In de jaarrekening zijn naast de pensioenpremie over premiejaar 2024 ook de pensioenpremie over voorgaande jaren en overige premies opgenomen.*

In 2024 was de feitelijke premie hoger dan de gedempte toetspremie. Hiermee is voldaan aan de gestelde wettelijke eisen. Bij de berekening van de zuivere kostendekkende premie en de gedempte toetspremie zijn de totale uitvoeringskosten opgenomen. De gepresenteerde zuivere kostendekkende premie is inclusief een solvabiliteitsopslag van 21,8 procent (2023: 21,9 procent).

De zuivere kostendekkende premie en de gedempte toetspremie worden bepaald op basis van de grondslagen aan het begin van het boekjaar. De gewogen gemiddelde rekenrente van de zuivere kostendekkende premie begin 2024 bedroeg 2,16 procent (2023: 2,27 procent).

De premiedekkingsgraad geeft de verhouding weer tussen de premie en de kostprijs van de pensioenopbouw. Voor 2024 gold een premiedekkingsgraad van 123 procent (in 2023: 129 procent). De UFR-dekkingsgraad bedroeg 112,5 procent ultimo 2023. Door de daling van de rente in 2024 ligt de premiedekkingsgraad aan het eind van het verslagjaar lager (117 procent).

Actuariële analyse

Het pensioenfonds maakt voor de financiële opzet gebruik van veronderstellingen. De actuariële analyse geeft inzicht in de verschillen tussen deze veronderstellingen en de werkelijkheid zoals die na afloop van het verslagjaar kunnen worden vastgesteld. De actuariële analyse van het saldo van baten en lasten is als volgt:

Tabel 8: *Actuariële analyse*

Bedragen in miljoenen euro's

	2024	2023	2022	2021	2020
	€	€	€	€	€
Premieresultaat					
Premiebijdragen	1.020	991	939	886	710
Pensioenopbouw (inclusief risicokoopsommen)	-851	-793	-1.130	-1.164	-934
	169	**198**	**-191**	**-278**	**-224**
Kostenresultaat					
In premie begrepen bedrag voor kosten	33	30	28	21	19
Vrijval voor kosten uit voorziening	19	18	16	15	14
Pensioenuitvoeringskosten (betaalde kosten)	-52	-48	-44	-36	-33
	-	**-**	**-**	**-**	**-**
Interestresultaat					
Beleggingsresultaten (direct en indirect, na aftrek kosten vermogensbeheer)	2.855	3.093	-9.211	2.162	1.990
Rentetoevoeging technische voorzieningen	-969	-825	163	181	93
Toeslagverlening	-114	-1.373	-2.573	-	-
Wijziging marktrente	-542	-877	10.021	2.233	-3.486
	1.230	**18**	**-1.600**	**4.576**	**-1.403**
Overig resultaat					
Resultaat op waardeoverdrachten (saldo-overdracht van rechten)	-5	-3	109	242	1
Resultaat op kanssystemen (overige wijzigingen)	-39	-14	20	42	41
Wijziging overige actuariele uitgangspunten	78	-	-328	-	843
Overige baten	-	-	3	-	8
Overige lasten	2	-4	-	-4	-
	36	**-21**	**-196**	**280**	**893**
Totaal saldo baten en lasten	**1.435**	**195**	**-1.987**	**4.578**	**-734**

Premieresultaat

De pensioenopbouw bestaat voor de middelloonregelingen uit de ingekochte aanspraken. De premies worden gefinancierd op basis van een doorsneepremie. De koopsommen worden gefinancierd op basis van de in 2024 geldende inkooptarieven. Voor de beschikbare premieregelingen bestaat de pensioenopbouw uit de ingelegde premies.

De verschuldigde premie voor de basismiddelloonregeling van Pensioenfonds PGB was 28 procent in 2024. Deze premie is in oktober 2023 vastgesteld op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur eind september 2023 en het premiebeleid van het pensioenfonds. De actuarieel benodigde premies zijn berekend op de grondslagen van eind 2023.

Het premieresultaat is inclusief koopsommen en exclusief de opslag voor pensioenuitvoeringskosten. De opslag voor pensioen-uitvoeringskosten is in het kostenresultaat opgenomen. In totaal bedraagt de inkoop uit de premies en koopsommen 851 miljoen euro, dit is inclusief bijstellingen inkoop voor voorgaande boekjaren. Financieel stond hier 1.020 miljoen euro tegenover waardoor er een positief resultaat van 169 miljoen euro overblijft. Dit positieve resultaat wordt vooral veroorzaakt door de premiedekkings-graad in boekjaar 2024 van 123 procent (gebaseerd op de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur van 31 december 2023).

Kostenresultaat

Het kostenresultaat wordt vastgesteld door de totale werkelijke pensioenuitvoeringskosten te verminderen met de vrijval voor excassokosten. Het bedrag dat overblijft wordt vervolgens in zijn geheel onttrokken aan de ontvangen premies. Op deze wijze ontstaat een kostenresultaat van nihil.

Interestresultaat

Voor 2024 bedraagt de benodigde interesttoevoeging aan de technische voorzieningen 3,439 procent (dit is de eenjaarsrente per 31 december 2023). In 2024 is de gemiddelde rekenrente (UFR) gedaald. Per saldo is het resultaat op wijziging marktrente negatief. Door de verhoging van de pensioenaanspraken en pensioenrechten van 0,4 procent per 1 januari 2025, nemen de technische voorzieningen toe. De beleggingsresultaten waren daarnaast positief. Per saldo ontstaat een positief interestresultaat van 1.230 miljoen euro.

Overig resultaat

Het totaal van de overige resultaten bedraagt 36 miljoen euro positief. Dit wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door het resultaat op wijziging overige actuariële uitgangspunten. Dat bedraagt 78 miljoen euro positief. Het resultaat is drieledig:

- Op 12 september 2024 publiceerde het Actuarieel Genootschap een nieuwe overlevingstafel. De nieuwe overlevingstafel leidt tot een afname van de technische voorzieningen van 56 miljoen euro.
- Per eind december 2024 is de technische voorziening vastgesteld op basis van de nieuwe ervaringssterfte en leidt tot een afname van de technische voorziening van 46 miljoen euro.
- Wijziging in de reservering voor het latent wezenpensioen leidt tot een toename van de technische voorziening van 24 miljoen euro.

Tegenover het positieve resultaat op wijziging overige actuariële uitgangspunten staat een negatief resultaat op kanssystemen. Dat bedraagt 39 miljoen euro negatief en bestaat uit het resultaat op sterfte, arbeidsongeschiktheid en overige mutaties:

- Het resultaat op sterfte is 29 miljoen euro positief. Er overleden meer deelnemers, pensioenontvangers en nabestaanden dan verwacht.
- Het resultaat op arbeidsongeschiktheid bedroeg 54 miljoen euro negatief. Belangrijke oorzaak daarvan is de verhoging van de pensioengrondslagen van de arbeidsongeschikten door de hoge inflatie en een toename in het aantal invalideringen.
- Het resultaat op overige mutaties is 14 miljoen euro negatief. Dit wordt vooral veroorzaakt door de tarieven voor het vervroegen van het ouderdomspensioen. De vervroegingsfactoren zijn per eind 2019 voor een periode van 5 jaar bevroren als gevolg van de harmonisatie van de pensioenaanspraken naar de pensioenrichtleeftijd 68 jaar. In het resultaat in boekjaar 2024 zijn de renteveranderingen tussen 2019 en 2024 in de vervroegingsfactoren verwerkt. Per 1 januari 2025 is de bevriezingsperiode van de vervroegingsfactoren geëindigd.

Vertrek bestuursvoorzitter Jochem Dijckmeester naar De Nederlandsche Bank
Per 15 november 2024 vertrekt Jochem Dijckmeester bij Pensioenfonds PGB naar De Nederlandsche Bank. Daar wordt hij directeur Toezicht Pensioenfondsen. Jochem werkte bijna 9 jaar bij ons. We gaan hem missen.

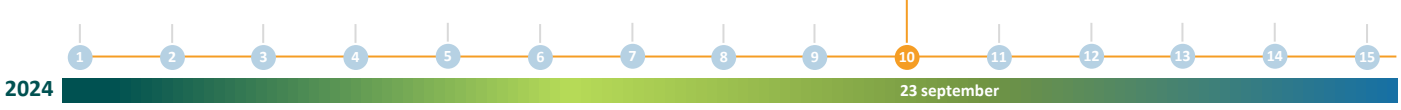

Risicomanagement

Risicomanagement zorgt voor de beheersing van 4 soorten risico's: strategische, financiële, integriteits- en operationele risico's. Op die manier levert risicomanagement een bijdrage aan het behalen van de strategische doelstellingen van Pensioenfonds PGB. En aan het borgen van de effectiviteit en continuïteit van het pensioenfonds. Verder stimuleert risicomanagement het risicobewustzijn bij alle betrokkenen: bestuur, bestuursbureau, uitvoeringsorganisatie en externe organisaties (bij uitbestedingsprocessen). Voor het bestuur maakt de beheersing van de 4 genoemde risico's integraal onderdeel uit van de *governance*.

We werken hierbij volgens het zogenoemde *three lines*-model. Daarin bestaat onderscheid tussen primaire processen (1e lijn) en monitorende, beoordelende en toetsende processen (2e lijn). De 3e lijn verschaft op verzoek op onafhankelijke wijze een bepaalde mate van zekerheid over de beheersing van de 1e- en 2e-lijnsprocessen.

Risicobereidheid en risicoprofiel

Strategische risico's

Bij het vormen van de strategie en het nemen van besluiten, bijvoorbeeld in het kader van de Wet toekomst pensioenen (Wtp), betrekt het bestuur de eigen risicohouding en de risicobereidheid van de deelnemers. Het bestuur heeft een gebalanceerde risicobereidheid. Dit betekent dat het per categorie heeft beschreven welke risico's het fonds acceptabel vindt. Aan de ene kant is Pensioenfonds PGB bereid risico's te nemen als daar een positief verwacht (financieel) rendement tegenover staat. Aan de andere kant wil het risicobewust en zorgvuldig handelen om te voorkomen dat risico's een te grote impact hebben op onze deelnemers en werkgevers. Met andere woorden: Pensioenfonds PGB handelt ondernemend om kansen te benutten, maar wil ook het vertrouwen van deelnemers en werkgevers waarmaken. In 2024 is het risicobeleid herijkt. Hierbij is de risicobereidheid op de risicocategorieën nader vormgegeven.

Financiële risico's

Het pensioenfonds heeft hier een risicohouding die past bij de risicobereidheid van de deelnemers en de solvabiliteitspositie van het pensioenfonds. Deelnemers hebben in een onderzoek naar risicobereidheid aangegeven enig risico met hun pensioendoelstelling te willen lopen om op termijn indexatie (een hoger pensioen om de inflatie te compenseren) mogelijk te maken. De uitkomsten van het risicobereidheidsonderzoek vormen de basis van ons (strategische) beleggingsbeleid. Dit brengt met zich mee dat we bereid zijn een zeker risico te lopen op de financiële markten (aandelenkoersen, rentestanden en valutakoersen).

Integriteitsrisico's

Voor wat betreft integriteitsrisico's is het bestuur kritisch. Risico's in dit domein kunnen de goede reputatie van Pensioenfonds PGB schaden. Om dit risico te mitigeren wordt toezicht gehouden op nevenfuncties, mogelijke belangenverstrengelingen, is een awareness programma opgesteld en wordt jaarlijks een SIRA uitgevoerd. De combinatie van maatregelen leidt tot een voldoende mitigatie van het risico.

Operationele risico's

In dit domein heeft het bestuur een kritische risicohouding omdat deze risico's niet beloond worden. We streven naar zo weinig mogelijk fouten in de pensioenuitvoering en het beheer van de beleggingen. Als het toegevoegde waarde heeft automatiseren we processen, waarbij we goed op de kosten letten. Tegelijkertijd zien we dat veranderende wet- en regelgeving kansen biedt voor innovatie. De Wtp is hiervan een voorbeeld.

Proces en organisatie

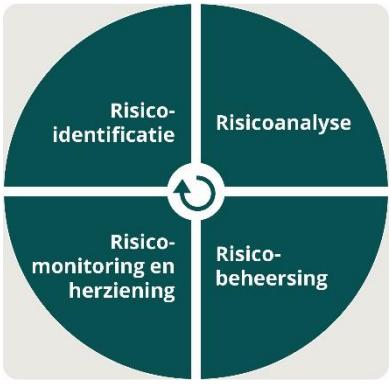

Ons risicomanagementproces bestaat uit 4 stappen die continu doorlopen worden (zie afbeelding hiernaast). Zo stimuleren we het zelflerende en zelfsturende vermogen van het bestuur en de uitvoeringsorganisatie. Dit draagt bij aan een beheerste en integere bedrijfsvoering. Dit proces sluit aan bij de inhoud van het raamwerk risicomanagement van De Nederlandsche Bank en de wereldwijde risicomanagementstandaarden.

Het bestuur houdt toezicht op de naleving van het beleid en de realisatie van de fondsdoelstellingen door onafhankelijke rapportages. Die gaan over de strategische, operationele en de financiële risico's. Waar nodig stuurt het bestuur bij door aanvullende beheersmaatregelen en/of aanscherping van het beleid. Het bestuur steunt daarbij op de Commissies Risk en audit, Balansbeheer, Pensioenbeheer en de Commissie Klaar voor de Toekomst. Risicobeheer en belangenafweging maken een integraal onderdeel uit van het besluitvormingsproces binnen die commissies en het bestuur. Daarnaast neemt het bestuur kennis van de observaties van de externe accountant, de certificerend actuaris en de sleutelfuncties, waarbij gesteund wordt op de werkzaamheden van de afdeling risicomanagement van de uitvoeringsorganisatie en de interne auditfunctie.

Risicoclassificatie

De tabel hieronder geeft een overzicht van de risicostructuur die het bestuur en de uitvoeringsorganisatie hanteren bij de risicobeheersingsprocessen.

Strategische risico's	Integriteitsrisico's	Financiële risico's	Operationele risico's
1. Bedrijfsmodel en Strategie 1.1 Levensvatbaarheid bedrijfsmodel 1.2 Houdbaarheid strategie **2. Gedrag, cultuur, Governance en risicomanagement** 2.1 Interne governance 2.2 Gedrag en cultuur 2.3 Imago 2.4 Risicomanagement **3. Juridische risico's** 3.1 Veranderende wet- en regelgeving inclusief fiscaal risico	**4. Integriteit** 4.1 Witwassen 4.2 Terrorismefinanciering 4.3 Sanctiewetgeving 4.4 Corruptie 4.5 Maatschappelijk onbetamelijk gedrag	**5. Kapitaal** 5.1 Kapitaalpositie **6. Prudentieel** 6.1 Kredietrisico 6.2 Marktrisico 6.3 Renterisico 6.4 Operationeel risico 6.5 Liquiditeitsrisico 6.6 Verzekeringstechnisch risico 6.7 Valutarisico **7. ESG-risico** 7.1 Klimaatrisico-fysiek 7.2 Klimaatrisico-transitie 7.3 Biodiversiteitsrisico 7.4 Sociaal risico	**8. Procesinrichting, Organisatie & mensen** 8.1 Risico op onvoldoende dienstverlening 8.2 Risico m.b.t. datakwaliteit 8.3 Modelrisico 8.4 Projectrisico's 8.5 kostenbeheersing **9. Uitbesteding en infrastructuur** 9.1 IT-continuïteit en uitvoeringsrisico 9.2 (Onder)uitbestedingsrisico 9.3 Informatiebeveiligings- en cyberrisico

De diverse risicogebieden zijn nader uitgewerkt in het risicobeleid van het fonds. De uitvoeringsorganisatie heeft een vergelijkbare taxonomie en heeft de risico's vertaald naar risicokaarten waarin de diverse risicocategorieën zijn uitgewerkt in kwalitatieve en/of kwantitatieve normeringen. Deze normeringen worden bewaakt door onder meer de risicomanagement afdeling van de uitvoeringsorganisatie.

De hierboven samengevatte risicotaxonomie van ons pensioenfonds is de basis voor het 'Integrated Risk Management-dashboard'. In dit dashboard wordt gevolgd hoe de risico's van het pensioenfonds zich ontwikkelen. Dit rapport samen met (beleggingtechnische) rapportages geeft het fonds inzicht in de impact van risico's op de resultaten en de financiële positie van het pensioenfonds. Waarbij gemonitord wordt hoe deze risico's zich verhouden tot elkaar en tot de door het bestuur geformuleerde risicotolerantiegrenzen.
Met het oog op het nieuwe pensioenstelsel worden door het fonds al voorbereidingen getroffen om de risicobeheersing aan te passen aan de nieuwe situatie.

Strategische risico’s

Anders dan veel pensioenfondsen, voeren wij de pensioenregeling uit voor meerdere bedrijfstakken en een groot aantal vrijwillig aangesloten ondernemingen. De implementatie van de Wtp heeft ook daardoor grote impact. Het heeft op een groot aantal arbeidsvoorwaardentafels tot besluitvorming geleid. We formuleerden daarvoor strakke kaders en tijdlijnen. Dat vroeg in 2024 dan ook een grote inspanning van Pensioenfonds PGB en de aangesloten partijen. Bij een beperkt aantal aangesloten partijen met afwijkende wensen kon geen oplossing worden geboden. Zij hebben er vervolgens voor gekozen om de pensioenopbouw en/of pensioenvoorziening ergens anders onder te brengen. Binnen Pensioenfonds PGB heeft dit de hoogste prioriteit en aandacht. Dit komt dan ook naar voren in de strategische thema's voor de komende jaren.

Integriteitsrisico’s

Integer gedrag begint bij de eigen normen, waarden en gedrag. Het bestuur heeft hier in 2024 aandacht aan gegeven door het uitvoeren van een Systematische Integriteitsrisicoanalyse (SIRA). Hierbij is ook stilgestaan bij het risico van fraude. Dit risico wordt als beperkt ingeschat. De SIRA besteedde daarnaast aandacht aan de bijbehorende beheersmaatregelen. En het bestuur volgde een *awareness* sessie. Beleid, procedures en controles zijn in 2024 ingericht. Doel is de cultuur en bewustwording rondom integriteitsrisico’s te vergroten. En bij te dragen aan het waarborgen van integer handelen bij ons pensioenfonds.

Financiële risico’s

Het bestuur monitort de beheersing van de balansrisico’s door onafhankelijke balans- en beleggingsrapportages. Daarbij gaat de aandacht naar allocaties, rendementen, risico’s, ESG-factoren en kosten. Ook worden beleggingsvoorstellen aan het bestuur voorzien van een onafhankelijke risico-opinie door de sleutelfunctiehouder.

De financiële risico’s worden gestuurd en bewaakt op bandbreedtes zoals in de beleggingsrichtlijnen zijn vastgelegd. De belangrijkste financiële risico’s voor Pensioenfonds PGB zijn: rente-, markt- en verzekeringstechnisch risico. Wij hebben een deel van het renterisico op de balans niet afgedekt omdat een stijging van de rente kan bijdragen aan een hogere dekkingsgraad. Verder brengt beleggen in aandelen en alternatieve beleggingen marktrisico’s met zich mee, zoals private equity, hoogrentende waarden en infrastructuur. Deze worden beperkt door zoveel mogelijk te spreiden (te diversifiëren) over landen en regio’s, sectoren en specifieke beleggingen daarbinnen.

Actief beheer risico

Het actief beheer risico is het risico dat ingenomen posities die afwijken van de benchmark negatief uitwerken, door verkeerde keuzes in beleggingsinstrumenten of timing. In 2024 is afscheid genomen van 2 externe managers en is ervoor gekozen om passiever te beleggen om zo het actief beheer risico te verlagen.

Tijdens het jaar is het open renterisico intensief gemonitord en beheerst op basis van een rentestaffel. Daarbij is de hoogte van de renteafdekking afhankelijk van de hoogte van de 20-jaars euroswaprente. Deze rente heeft jaar-op-jaar geen grote bewegingen gemaakt in 2024, en daarmee ook de hoogte van de renteafdekking van Pensioenfonds PGB niet.

In 2024 is een ALM-studie uitgevoerd. De uitkomsten hebben geleid tot aanpassingen in het (strategisch) beleggingsbeleid waarbij rekening is gehouden met de risicobereidheid van de deelnemers. Ook wordt er in de besluitvorming nadrukkelijk rekening gehouden met ESG-factoren.

Operationele risico’s

De belangrijke operationele risico’s in 2024 hadden te maken met de volgende onderwerpen:

Uitbestedingsrisico

Het pensioenfonds heeft de uitvoering grotendeels uitbesteed aan de uitvoeringsorganisatie. De uitvoeringsorganisatie verzorgt de pensioenadministratie en het vermogensbeheer. De uitvoerder rapporteert daarover aan het bestuur via periodieke *service level*-rapportages, incidentenrapportages en beoordelingen door de afdeling risicomanagement. Deze onafhankelijke rapportages gaan over de effectiviteit van de interne beheersing bij de uitvoeringsorganisatie, en over de naleving van het beleid, zoals het risicomanagementbeleid en het aansluitingenbeleid. In 2024 is het uitbestedingsbeleid herijkt, ook vanwege de DORA-wetgeving. Op basis hiervan is de hele uitbestedingsketen verder in kaart gebracht, inclusief onderuitbestedingen.

Projectrisico
In 2024 hebben we gewerkt aan verschillende strategische projecten, zoals de invoering van een nieuw pensioenadministratiesysteem (Lotus) en de overgang naar het nieuwe pensioen (Wtp). Deze strategische projecten hebben in 2024 grote voortgang geboekt, maar zijn nog niet volledig afgerond. Het nieuwe pensioenadministratiesysteem is in het 1e kwartaal van 2025 afgebouwd, getest en in productie genomen. De Wtp wordt door het fonds doorlopend gemonitord. Hiervoor is er binnen het fonds een projectteam opgezet dat zorgt voor het tijdig en adequaat adresseren van de gevolgen van de Wtp.

Informatiebeveiligingsrisico
Het informatiebeveiligingsrisico is het risico dat bedrijfsprocessen, IT-infrastructuur en informatievoorziening onvoldoende, niet continu of onvoldoende integer beveiligd zijn. Informatie- en communicatietechnologie (IT) vormt een belangrijke pijler van de pensioenadministratie en het vermogensbeheer van Pensioenfonds PGB. Alhoewel in 2024 de beheersing van de IT-processen verder is geprofessionaliseerd zal dit ook in 2025 nadrukkelijk aandacht blijven krijgen, net als de verdere implementatie van DORA.

Interne audit

De interne auditfunctie is een proces waarbij wordt gecontroleerd of bedrijfsprocessen en werkwijzen goed en betrouwbaar functioneren. Dit vereist een objectieve blik. Een externe partij voert daarom deze 3e-lijnsfunctie (sleutelfunctiehouder) uit en rapporteert hierover aan het bestuur. Het is een aanvulling op monitoring door riskmanagement. En het vormt het sluitstuk van alle waarborgen binnen het pensioenfonds voor een beheerste en integere bedrijfsvoering.

Jaarlijks stelt het bestuur een auditplan vast. De basis daarvan is het processenmodel dat geldt voor Pensioenfonds PGB. Aanvullend vraagt de sleutelfunctiehouder interne audit input van de leden van de Commissie Risk en audit, het bestuur, de 2e lijn en de directie van de uitvoeringsorganisatie.

Dit resulteert in een auditplan waarbij in 2024 de volgende audits zijn uitgevoerd:
- datamanagement
- HR
- verplichtstelling
- informatiebeveiliging
- Lotus
- leveranciersmanagement
- renterisico

De rapportages daarover zijn besproken in de Commissie Risk en audit. En als daar aanleiding toe was ook in het bestuur en/of de relevante commissies. De interne auditfunctie is van mening dat de resultaten/bevindingen van de audits over het algemeen worden opgevolgd.

Ook beoordeelt interne audit ieder kwartaal de opvolging van de openstaande auditbevindingen. En ieder kwartaal informeert de sleutelfunctiehouder interne audit de Commissie Risk en audit over de belangrijkste ontwikkelingen rondom de interne auditwerkzaamheden. Het bestuur en de raad van toezicht ontvangen deze rapportages ook.

Terugblik 3e kwartaal: Stabiel en op koers
In het 3e kwartaal zagen we goede rendementen op onze beleggingsportefeuille: een stijging van ruim 8% sinds eind 2023. Tegelijkertijd daalde de rente, waardoor we meer geld opzij moeten zetten voor de pensioenen. Ook onze dekkingsgraad daalde licht, maar staat nog steeds gezond op 116,0%.

Kosten pensioenfonds

De uitvoeringskosten van Pensioenfonds PGB bestaan uit kosten van pensioenbeheer en kosten van vermogensbeheer. Het bestuur ziet erop toe dat de totale uitvoeringskosten passend zijn voor de karakteristieken van de beleggingsportefeuille en de kwaliteit van de dienstverlening.

Totale kosten

In 2024 zijn de totale kosten gestegen tot 0,66 procent (2023: 0,62 procent) doordat de kosten van vermogensbeheer, relatief gezien, stegen ten opzichte van het voorgaande jaar. Deze stijging is grotendeels veroorzaakt doordat de reserveringen voor prestatievergoedingen van alternatieve zakelijke waarden hoger zijn dan in 2023. Met name door hogere prestatievergoedingen binnen de portefeuille private equity.

Tabel 9: *Kosten vermogensbeheer, transactiekosten en pensioenbeheer (als percentage van het gemiddeld belegd vermogen)*

	2024	2023
	%	%
Reguliere kosten vermogensbeheer	0,43	0,39
Transactiekosten vermogensbeheer	0,07	0,07
Totale kosten vermogensbeheer	*0,50*	*0,46*
Kosten pensioenbeheer	0,16	0,16
Totale uitvoeringskosten	**0,66**	**0,62**
Totale kostenratio (excl. transactiekosten)	0,59	0,55
Kosten pensioenbeheer (in euro per deelnemer)	224	210

Kosten pensioenbeheer

De pensioenbeheerkosten bestaan uit een aandeel in de kosten van de pensioenfondsorganisatie. En alle kosten van de uitvoeringsorganisatie die direct of indirect zijn toe te wijzen aan pensioenbeheer.

- De kosten van de pensioenfondsorganisatie hebben betrekking op: het bestuur, de adviesorganen, het bestuursbureau en kosten voor het toezicht. Deze kosten zijn verdeeld op basis van de direct aan pensioenbeheer en vermogensbeheer toerekenbare kosten.
- Bij de toerekenbare kosten van de uitvoeringsorganisatie gaat het om de kosten voor: deelnemers- en werkgeversadministratie, het doen van uitkeringen, de voorlichting aan deelnemers en werkgevers en de uitvoering van projecten.

Tabel 10: *Kosten pensioenbeheer*

Bedragen in miljoenen euro's

	2024	2023
	€	€
Kosten pensioenfondsorganisatie	2,7	2,0
Kosten uitvoeringsorganisatie	49,1	46,0
Totale kosten pensioenbeheer	**51,8**	**48,0**

De totale kosten pensioenbeheer stegen in het verslagjaar met 3,8 miljoen euro tot 51,8 miljoen euro. Deze stijging wordt met name veroorzaakt door loonkostenontwikkeling en inflatie, kosten in verband met de voorbereiding op de Wet toekomst pensioenen en extra IT-kosten in het kader van informatiebeveiliging.

Bij het aangaan van verplichtingen kijkt Pensioenfonds PGB kritisch naar de kosten. Hierbij wordt gestreefd naar verlaging van de kosten per deelnemer. Daarom investeert het pensioenfonds de komende jaren verder in nieuwe processen en systemen voor een efficiëntere uitvoering.

Per deelnemer die pensioen opbouwt of ontvangt, zijn de kosten in 2024 met 14 euro gestegen naar 224 euro (2023: 210 euro). De kosten 'Baseline' in 2024 zijn ten opzichte van 2023 (2023: 183 euro) gelijk gebleven. De kosten 'Baseline' zijn de kosten exclusief de kosten voor de veranderthema's. In 2024 zijn aanvullende kosten gemaakt voor de veranderthema's 'Wet toekomst pensioenen' voor 29 euro per deelnemer en 'De nieuwe pensioenketen' voor 5 euro per deelnemer.

Daarnaast zijn in 2024 extra IT-kosten gemaakt in het kader van 'Technologische ontwikkelingen en informatiebeveiliging' om de stabiliteit en beheersing van de IT-organisatie te vergroten. Dit heeft een effect van 7 euro per deelnemer.

Grafiek 6 geeft inzicht in de opbouw van de kosten per deelnemer.

Grafiek 6: *Opbouw kosten per deelnemer (in euro)*

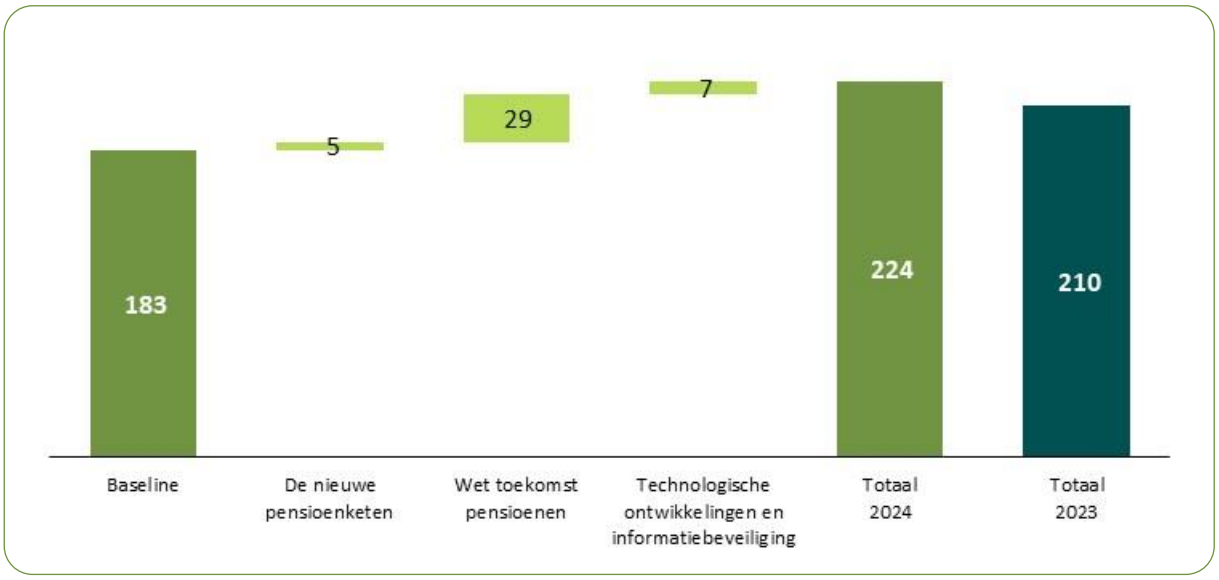

In 2024 heeft Pensioenfonds PGB meegedaan aan het benchmarkonderzoek van het Institutioneel Benchmarking Instituut (IBI). De resultaten uit dit onderzoek worden onder andere gebruikt bij de beoordeling van het niveau van de pensioenbeheerkosten vergeleken met andere geselecteerde pensioenfondsen (de *peergroup*). De resultaten van het onderzoek hebben betrekking op het jaar 2022.

De uitkomsten over 2022 tonen aan dat Pensioenfonds PGB lagere kosten per deelnemer heeft in vergelijking met het gemiddelde van alle deelnemende fondsen van de IBI benchmark. Wel komt naar voren dat Pensioenfonds PGB hogere kosten per deelnemer heeft ten opzichte van vergelijkbare pensioenfondsen uit het IBI Benchmark onderzoek (de peergroup). De verklaring hiervoor is dat ons pensioenfonds een multisectoraal fonds is met veel verplicht en vrijwillig aangesloten sectoren en werkgevers. Ieder met hun eigen pensioenregeling. Hierdoor scoren we hoger op het onderdeel complexiteit dan de andere pensioenfondsen in de peergroup. Ondanks de hogere score op het onderdeel complexiteit, is de mate van automatisering van de processen hoger dan de peergroup. De mate van serviceverlening van Pensioenfonds PGB is nagenoeg gelijk aan de peergroup.

Kosten vermogensbeheer

De kosten voor het beheer van het vermogen bestaan uit kosten voor portefeuillebeheer, selectie en monitoring door de uitvoeringsorganisatie van externe beheerders, bewaarloon, accountants, juridische adviseurs en eventuele prestatieafhankelijke vergoedingen. Omdat de kosten voor administratievoering en bewaarloon beperkt zijn, heeft Pensioenfonds PGB ervoor gekozen deze niet apart te verantwoorden, maar op te nemen onder de kosten pensioenfondsorganisatie.

Voor de vermogensbeheerkosten streeft het bestuur een voortdurende optimalisatie na van het rendement-risicoprofiel. Hogere uitvoeringskosten zijn acceptabel zolang zij perspectief bieden op een hoger rendement voor de deelnemers. Daar waar de toegevoegde waarde van een actieve beleggingsstijl niet opweegt tegen de meerkosten, kiest het pensioenfonds voor het volgen van een index (dat is: passiever beleggen).

Tabel 11: *Kosten vermogensbeheer*

Bedragen in miljoenen euro's

	2024	2023
	€	€
Beheerkosten directe en indirecte beleggingen	77,5	69,6
Kosten uitvoeringsorganisatie	29,8	29,4
Kosten pensioenfondsorganisatie	6,8	5,2
Subtotaal	**114,1**	**104,2**
Prestatievergoeding directe en indirecte beleggingen	29,1	12,1
Totaal	**143,2**	**116,3**

Toelichting: *in de jaarrekening worden de kosten verantwoord die in rekening worden gebracht bij het pensioenfonds. Dit is volgens de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving 610. Uit toelichting 14 bij de beleggingsresultaten blijkt dat deze kosten 58 miljoen euro bedragen (2023: 59 miljoen euro). De overige beheerkosten zijn ten laste van het rendement gebracht.*

De beheerkosten voor directe en indirecte beleggingen zijn gestegen met 7,9 miljoen euro. Deze kostenstijging is grotendeels toe te wijzen aan de verdere opbouw van de beleggingscategorie *private equity*. Door de toename van de waarde binnen die beleggingscategorie wordt over een hogere waarde een managementvergoeding berekend. Hierdoor stijgt de absolute managementvergoeding.
Per saldo zijn de kosten uitvoerings- en pensioenfondsorganisatie samen gestegen met 2,0 miljoen euro. Deze stijging komt voornamelijk door inflatie en loonontwikkelingen en kosten in verband met de voorbereiding op de Wet toekomst pensioenen.
De prestatievergoedingen van externe vermogensbeheerders bedragen 29,1 miljoen euro (2023: 12,1 miljoen euro). De stijging van deze kosten is het gevolg van de hogere prestatievergoedingen voor alternatieve zakelijke waarden. Met name binnen de portefeuille private equity.

Transactiekosten

De transactiekosten worden gemaakt om een beleggingstransactie tot stand te brengen en uit te voeren. Deze kosten zijn in de meeste gevallen onderdeel van de aan- en verkoopprijs, en in eerste instantie verwerkt in het behaalde rendement. Voor het grootste deel van de transacties zijn de werkelijke kosten vastgesteld. Als deze informatie (nog) niet beschikbaar is, is gebruik gemaakt van schattingen. Van de totale transactiekosten is 18 procent geschat. Het gaat om de beleggingscategorieën vastrentende waarden (2,7 miljoen euro) en afdekkingsportefeuilles (1,3 miljoen euro).

Tabel 12: *Transactiekosten*

Bedragen in miljoenen euro's

	2024	2023
	€	€
Vastrentende waarden	4,3	4,5
Aandelen	3,1	6,6
Alternatieve beleggingen	13,0	6,7
Afdekkingsportefeuilles	1,4	2,4
Totaal	**21,8**	**20,2**

In 2024 zijn de transactiekosten 1,6 miljoen euro lager dan in het voorgaande jaar. Dit komt vooral door afbouw van een aantal mandaten bij alternatieve beleggingen. Bij de overige 3 categorieën daalden de transactiekosten. Bij aandelen met name doordat de transactiekosten van aandelen in de opkomende markten daalden. In 2023 waren de kosten van deze categorie hoger door gedeeltelijke afbouw van een mandaat en volledige afbouw van een fonds. De transactiekosten van de afdekkingsportefeuilles daalde vooral doordat er niet in opties gehandeld is en er relatief weinig gehandeld in renteswaps, omdat de rente niet sterk fluctueerde. En doordat de benodigde renteafdekking vooral via staatsobligaties heeft plaatsgevonden.

Beleggingsstijl en kosten

Bij de inrichting van de beleggingsportefeuille kijkt het bestuur naar de samenhang tussen kosten, rendement, risico en duurzaamheid. Het pensioenfonds belegt alleen in beleggingscategorieën met hogere kosten als hier naar verwachting een hoger nettorendement tegenover staat. Jaarlijks worden de kosten vermogensbeheer geëvalueerd.

De kosten vermogensbeheer van Nederlandse pensioenfondsen worden gepubliceerd door De Nederlandsche Bank. De gegevens over 2024 zijn bij het opstellen van dit jaarverslag nog niet beschikbaar. De kosten vermogensbeheer, inclusief transactiekosten, van Pensioenfonds PGB zijn 46 basispunten over 2023 (2022: 53 basispunten). Het gemiddelde van de peergroup van Pensioenfonds PGB is 46 basispunten over 2023 (2022: 48 basispunten). De kosten van Pensioenfonds PGB zijn over 2023 lager dan over 2022, mede door lagere prestatievergoedingen bij beleggingen in de portefeuille infrastructuur.

Tabel 13: *Vermogensbeheerkosten per beleggingscategorie (inclusief transactiekosten)*

Bedragen in miljoenen euro's

	Gemiddeld belegd vermogen	Kosten	2024 kosten in basis-punten	Gemiddeld belegd vermogen	Kosten	2023 kosten in basis-punten
	€	€		€	€	
Vastrentende waarden*	17.400	50,2	29	15.130	41,4	27
Aandelen	15.017	30,6	20	13.352	33,6	25
Vastgoed en infrastructuur	1.851	38,8	210	1.858	32,6	175
Liquiditeiten en derivaten	-1.620	1,6	10	-1.098	4,5	41
Private equity	532	43,8	823	310	24,4	787
Totaal vermogensbeheerkosten	**33.180**	**165,0**	**50**	**29.552**	**136,5**	**46**
***Vastrentende waarden**						
Staatsobligaties	8.604	13,4	16	6.076	9,6	16
Bedrijfsobligaties	4.471	7,9	18	4.717	8,1	17
Hypotheken	1.532	5,8	38	1.490	5,8	39
Hoogrentende vastrentende waarden	2.303	21,6	94	2.276	15,8	69
Obligaties opkomende markten	490	1,5	31	571	2,1	37
Totaal vastrentende waarden	**17.400**	**50,2**	**29**	**15.130**	**41,4**	**27**

Het is vooral de beleggingsmix die het niveau van de totale vermogensbeheerkosten bepaalt. De kosten van illiquide beleggingen zijn bijvoorbeeld een stuk hoger dan de kosten van beursgenoteerde beleggingen. Dat komt doordat het beheer van de portefeuilles vastgoed, infrastructuur en private equity bewerkelijker is. Naar verwachting staat hier een hoger rendement op langere termijn tegenover. De totale kosten voor vermogensbeheer stegen in het verslagjaar van 136,5 miljoen euro naar 165,0 miljoen euro. De stijging is grotendeels het gevolg van hogere prestatievergoedingen, hogere beheersvergoedingen en een toename van de transactiekosten.

De kosten voor private equity stegen door een verdere opbouw van deze categorie en een toename van de prestatievergoedingen. De kosten van vastgoed en infrastructuur stegen door een toename van de prestatievergoedingen. De kosten van vastrentende waarden stegen vooral door hogere transactiekosten door afbouw van een aantal portefeuilles binnen hoogrenderende vastrentende waarden. De kosten in de categorie liquiditeit en derivaten daalden door lagere transactiekosten. Dit is mede het gevolg van minder transacties in renteswaps en opties in 2024.

De kosten van private equity zijn normaal gesproken hoger ten opzichte van andere categorieën. Dit komt door de relatief hoge beheervergoedingen en prestatievergoedingen die voor private equity gelden. Hier staat tegenover dat het verwachte lange termijn rendement hoog is en dat toevoegen van private equity aan de portefeuille het risicoprofiel verbetert. Over 2024 stegen zowel de beheervergoedingen als de prestatievergoedingen in deze portefeuille.

Amstelveen, 16 april 2025

Stichting Pensioenfonds PGB
Het bestuur

Bijlagen bestuursverslag

Bijlage 1: Samenstelling fondsorganen

Bestuur

Samenstelling bestuur

De heer mr. T.J. (Tim) van Dijk (1987)
Bestuurslid Pensioenfonds PGB (werknemers)

Nevenfuncties
- Bestuurslid Pensioenfonds Horeca en Catering

De heer R.A.L. (Ronald) Heijn RBA EPP (1965)
Vicevoorzitter Pensioenfonds PGB (gepensioneerden)

Nevenfuncties
- Voorzitter raad van toezicht bij PPF APG (personeelspensioenfonds)
- Executive lecturer Universiteit Nyenrode

De heer E.D.O. (Edwin) de Jong (1964)
Bestuurslid Pensioenfonds PGB (werkgevers)

Nevenfuncties
- Lid raad van toezicht PMA

De heer drs. J.H. (Hans) Kamps (1959)
Vicevoorzitter bestuur Pensioenfonds PGB (werkgevers)

Nevenfuncties
- Lid raad van commissarissen Van Wijnen Holding B.V.
- Adviseur directie en raad van commissarissen Heisterkamp Beheer II B.V.
- Lid raad van commissarissen Jumbo Holding B.V.
- Lid raad van commissarissen IHC Merwede Holding B.V.

Minister Van Hijum krijgt inzicht in pensioentransitie bij Pensioenfonds PGB
Op 4 november bracht minister Van Hijum van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) een bezoek aan Pensioenfonds PGB. “Pensioenfonds PGB pakt de transitie zorgvuldig aan”, concludeerde de minister. “Het is goed om te zien dat de Vereniging van Gepensioneerden zo vroegtijdig meedoet.”

Mevrouw ir. A.C.C. (Anne) Kock-de Kreuk (1979)
Bestuurslid Pensioenfonds PGB (onafhankelijk)

Nevenfuncties
- Adviseur beleggingsadviescommissie Vfonds
- Opleidingsdirecteur certified pensioen executive vermogensbeheer Erasmus Universiteit
- Lid raad van toezicht van Pensioenfonds SNS Reaal

De heer F.A. (Frans) van de Veen CPE BBs CRA (1965)
Bestuurslid Pensioenfonds PGB (werknemers)

Nevenfuncties
- Coördinator pensioenafdeling CNV Vakmensen
- NUB-er van APF Unilever, voorzitter auditcommissie
- Lid projectgroep Transitiehandleiding Pensioenakkoord van de Stichting van de Arbeid namens CNV

Zittingstermijn bestuur

Bestuurder	In bestuur sinds	Aftredend volgens rooster	Na huidige termijn herbenoembaar
mr. T.J. van Dijk	december 2022	december 2026	Ja. 1e termijn
R.A.L. Heijn RBA EPP	mei 2020	mei 2028	Ja. 2e termijn
E.D.O. de Jong	januari 2021	januari 2029	Ja. 2e termijn
drs. J.H. Kamps	januari 2021	januari 2029	Ja. 2e termijn
ir. A.C.C. (Anne) Kock-de Kreuk	juni 2023	juni 2027	Ja. 1e termijn
F.A. van de Veen CPE BBs CRA	januari 2022	januari 2026	Ja. 1e termijn
Vacature voorzitter			

Intern toezicht Pensioenfonds PGB

Raad van toezicht

De leden worden voor een periode van 4 jaar benoemd door het bestuur, na bindende voordracht van het verantwoordingsorgaan. Een lid van de raad van toezicht kan maximaal één keer worden herbenoemd.

Samenstelling raad van toezicht

Naam	Functie	Geboor-tejaar	Geslacht	Aandachtsgebieden	Datum ingang	Aftredend volgens rooster	Herbe-noembaar
drs. H.C.P. Noten	voorzitter	1958	man	Governance, algemene gang van zaken, pensioenen, wet- en regelgeving en communicatie	april 2019	april 2027	Nee. 2e termijn
P.A.M. Loven	lid	1956	man	Balansmanagement, risicomanagement, beleggingsbeleid, vermogensbeheer	Maart 2024	Maart 2028	Ja. 1e termijn
M. Poot	lid	1966	vrouw	Administratieve organisatie en interne controle, uitbesteding, communicatie	september 2022	september 2026	Ja. 1e termijn

Nevenfuncties leden van raad van toezicht

De heer drs. H.C.P. Noten
- voorzitter ambulancezorg Nederland
- lid bestuur Liedhuis
- voorzitter van toezichthoudend orgaan van Vitens waterbedrijf

De heer P.A.M. Loven
- technisch voorzitter Stichting Pensioenfonds Vliegend Personeel KLM
- technisch voorzitter Stichting Algemeen Pensioenfonds KLM
- onafhankelijk voorzitter en niet uitvoerend bestuurder Stichting Pensioenfonds van de ABN AMRO Bank
- Paul Loven Coaching en Bestuursadvies BV

Mevrouw M. Poot
- manager Pensioenuitvoering Pensioenfonds Rail & Openbaar Vervoer

Resultaten risicopreferentieonderzoek bekend
Het belangrijkste inzicht is wel dat vooral leeftijd bepaalt hoeveel risico deelnemers willen nemen. En het merendeel van de deelnemers vindt dat het pensioen mag meebewegen met de economie en de resultaten van beleggingen. Het bestuur neemt de inzichten mee in het beleggingsbeleid.

2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

2024 7 november

Verantwoordingsorgaan

Samenstelling verantwoordingsorgaan

Naam	Functie	Groep	Geboorte-jaar	Geslacht	Aanwijzende organisatie	Datum ingang	Aftredend volgens rooster
M.G. Bink	lid	werkgevers	1972	vrouw	Werkgevers-raad	sept 2024	sept 2028
C. Camps	lid	werknemers	1969	man	FNV	april 2022	april 2026
T. Klein Hemmink	lid	gepensioneerden	1949	man	VVG	juli 2014*	mei 2026
mr. R. Manning CPL CPE	lid	werkgeversraad	1961	man	Werkgevers-raad	mei 2021	mei 2025
G.W. van der Peijl	lid	werkgevers	1963	man	Werkgevers-raad	oktober 2018	oktober 2026
B. Rietdijk	voorzitter	gepensioneerden	1949	man	VVG	mei 2023	mei 2027
J.G.C. van Rijsingen	lid	gepensioneerden	1953	man	VVG	mei 2016	mei 2028
E.W. Rozenkamp	lid	gepensioneerden	1955	man	FNV	april 2022	april 2026
P.J.C. Schimmel	lid	werknemers	1956	man	FNV	april 2022	april 2026
C. Schutte	lid	werkgevers	1990	vrouw	Werkgevers-raad	april 2024	april 2028
P. Verhorst	lid	werknemers	1951	man	CNV	juli 2014*	juli 2026
J. Visser	lid	werkgevers	1958	vrouw	Werkgevers-raad	maart 2020	maart 2028
H.N.A.M. Vugs	lid	gepensioneerden	1954	man	CNV	juli 2021	juli 2025
Vacature	lid	werknemers					

* *Ingangsdatum Wet versterking bestuur pensioenfondsen*

Commissies verantwoordingsorgaan

Per 1 oktober 2024 is de samenstelling van de commissies van het verantwoordingsorgaan als volgt:

Commissie Governance

Aandachtsgebieden: agendastelling en regiefunctie, procesbewaking, risicobeheersing, introspectie en scholing en ontwikkeling.

Samenstelling: H.N.A.M. Vugs, B. Rietdijk, T. Klein Hemmink, R. Manning en J. Visser

Commissie Pensioenbeheer & Communicatie

Aandachtsgebieden: het beoordelen van het aansluitingenbeleid, van adviesaanvragen voor specifieke aansluitingen, begrijpelijke communicatie aan stakeholders, het ontwikkelen van een actief informatiebeleid over het verantwoordingsorgaan en luisteren naar de achterban.

Samenstelling: J. Visser, R. Manning, P. Verhorst, E.W. Rozenkamp en J.G.C. van Rijsingen

Commissie Balansbeheer

Aandachtsgebieden: het beleid van het bestuur ten aanzien van het beleggingsbeleid en balansbeheer.

Samenstelling: R. Manning, B. Rietdijk, G.W. van der Peijl, P.J.C. Schimmel en M.G. Bink

Commissie Risk & Audit

Aandachtsgebieden*:* het beleid van het bestuur ten aanzien van kostenbeheersing en risicomanagement, inclusief de begroting en het jaarverslag.

Samenstelling: H.N.A.M. Vugs, T. Klein Hemmink, G.W. van der Peijl en C. Schutte

Commissie Wet toekomst pensioenen

Aandachtsgebieden*:* procesbewaker met betrekking tot de nieuwe pensioenwet (Wtp).

Samenstelling: T. Klein Hemmink en J. Visser

Pensioenpremie in 2025 ongewijzigd op 28%
Dat heeft het bestuur besloten na een positief advies van het verantwoordingsorgaan. Belangrijkste uitgangspunt voor het ongewijzigd laten van de premie was: rust creëren in aanloop naar het nieuwe pensioen.

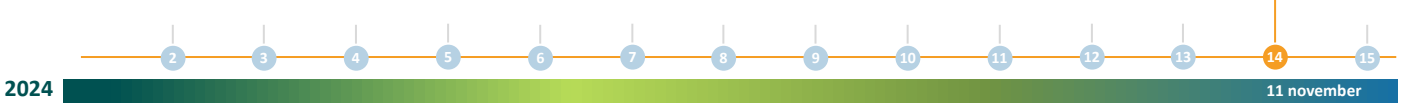

Bijlage 2: Overige betrokkenen

Klachtencommissie

Pensioenfonds PGB heeft een klachtencommissie die in laatste instantie oordeelt over schriftelijke klachten van belanghebbenden over de klantenbehandeling. De bevoegdheden van deze commissie zijn vastgelegd in een reglement.

De samenstelling van de *klachtencommissie*

- E.D.O. de Jong
- T.J. van Dijk

Commissie van Bezwaar

Tot voor kort beschikte Pensioenfonds PGB over een Commissie van Bezwaar. De Commissie van Bezwaar is in juni 2024 opgeheven, aangezien alle pensioenfondsen vanaf 1 januari 2024 verplicht zijn aangesloten bij de Geschilleninstantie Pensioenfondsen (GIP). Pensioenfonds PGB heeft zich aangesloten bij het GIP.

Sectorcommissies

Pensioenfonds PGB biedt sectoren waarvoor het de pensioenregeling verzorgt, de mogelijkheid tot het instellen van een sectorcommissie. Deze sectorcommissies bestaan uit vertegenwoordigers van de sociale partners betrokken bij het arbeidsvoorwaardenoverleg in de betreffende sector. De diverse sectorcommissies komen op gezette tijden bij elkaar en bepalen zelf de agenda-onderwerpen. De sectorcommissies kennen een reglement. Deze commissies worden secretarieel ondersteund door de uitvoeringsorganisatie. Sectorcommissies zijn er op dit moment voor de volgende sectoren:

- grafimedia
- kartonnage- en flexibele verpakkingenbedrijf*
- verf- en drukinktindustrie
- uitgeverijbedrijf
- groothandel in bloemen en planten
- zeevisserij
- kunststof-, rubber- en lijmindustrie
- agrarische en voedselvoorzieningshandel (betreft de sectoren groothandel in respectievelijk eieren, kaas, groente & fruit, aardappelen)
- reisbranche

** In maart 2024 is een opzegging ontvangen van de sector kartonnage- en flexibele verpakkingen.*

Het voornaamste doel van de sectorcommissies is de uitwisseling van informatie tussen het pensioenfonds en de sociale partners in de aangesloten sectoren over zaken die van belang zijn voor de inhoud en uitvoering van de pensioenregelingen. In 2024 is in de sectorcommissies veel aandacht besteed aan het Wtp productontwerp van Pensioenfonds PGB en de transitieplannen op weg naar de nieuwe pensioenregeling.

Vereniging van Gepensioneerden van Pensioenfonds PGB (VVG)

Pensioenontvangers van Pensioenfonds PGB kunnen lid worden van de Vereniging van Gepensioneerden (VVG-PGB). De VVG draagt namens de pensioenontvangers een kandidaat voor als bestuurder en benoemt 3 leden van het verantwoordingsorgaan namens de pensioenontvangers.

Werkgeversraad

Werkgevers kunnen participeren in de werkgeversraad. Die draagt kandidaten voor bij vacatures voor bestuurders namens de werkgevers en benoemt leden van het verantwoordingsorgaan namens werkgevers.

Vakorganisaties FNV, NVJ en CNV

Vakorganisaties behartigen de belangen van actieve, gewezen en gepensioneerde deelnemers bij pensioenfondsen.
Bij Pensioenfonds PGB zijn dat FNV, NVJ en CNV. Zij dragen bestuurders voor namens werknemers en pensioenontvangers.
Ook benoemen zij leden van het verantwoordingsorgaan: 5 namens werknemers en 2 namens pensioenontvangers.

Bestuursbureau

Het bestuur en de commissies worden ondersteund door een bestuursbureau. Dit verzorgt het bestuurssecretariaat, de bestuursagenda, de beleidsvoorbereiding en de monitoring van de uitvoeringsorganisatie. Op het bestuursbureau werken 8 mensen per 31 december 2024.

Kantoor bestuursbureau

Bestuursbureau Pensioenfonds PGB:
Prof. E.M. Meijerslaan 2 - 1183 AV Amstelveen ● Postbus 2311 - 1180 EH Amstelveen ● Nederland
www.pensioenfondspgb.nl

Uitvoeringsorganisatie

Het pensioen- en balansbeheer is uitbesteed aan PGB Pensioendiensten B.V. waarvan Pensioenfonds PGB de enige aandeelhouder is. De uitvoeringsorganisatie ondersteunt het bestuur bij de uitvoering van de strategie en het beleid. De dienstverlening van de uitvoeringsorganisatie bestaat uit pensioenadministratie en -communicatie, vermogensbeheer, balansmanagement, businessinformatiemanagement, finance, risk en actuariaat.
Naast het werk voor Pensioenfonds PGB verzorgt PGB Pensioendiensten B.V. van oudsher de administratie van Stichting Algemeen Sociaal Fonds voor de Grafimediabranche. Bij de uitvoeringsorganisatie werken 338 mensen per 31 december 2024.

Kantoor uitvoeringsorganisatie

PGB Pensioendiensten B.V.
Prof. E.M. Meijerslaan 2 - 1183 AV Amstelveen, Postbus 2311 - 1180 EH Amstelveen, Nederland
www.pgbpensioendiensten.nl

Certificerend actuaris

De heer drs. B. Weijers AAG verbonden aan WTW

Accountant

De heer W. Kevelam RA van KPMG Accountants N.V.

Compliance officer

De heer R. de Greef van HVG Law LLP (tot en met eind 2024). Per 1 januari 2025 de heer Ruud van de Mast van het Nederlands Compliance Instituut.

Sleutelfunctiehouders

Risicobeheerfunctie

De heer drs. R.A. Huisman verbonden aan het bestuursbureau van Pensioenfonds PGB

Actuariële functie

De heer drs. B. Weijers AAG verbonden aan WTW

Interne auditfunctie

Mevrouw drs. M. van Maarseveen RA verbonden aan het bestuursbureau van Pensioenfonds PGB

De pensioenen gaan met 0,4% omhoog in 2025
De verhoging van 0,4% geldt voor iedereen die pensioen van ons krijgt, bij ons opbouwt of nog bij ons heeft staan. De verhoging gaat in op 1 januari 2025. We hebben de verhoging bepaald door rekening te houden met de belangen van al onze deelnemers.

Bijlage 3: Samenstelling sectoren

Aantal actieve deelnemers (uitgesplitst per sector)

	31 december 2024	31 december 2023
Agrarische en voedselvoorzieningshandel	25.486	24.966
Grafimedia en reprografie	18.342	18.931
Procesindustrie	10.393	10.506
Chemische en farmaceutische industrie	8.947	9.027
Uitgeverijbedrijf	8.539	8.476
Dienstverlening	8.521	8.655
Reisbranche	7.671	7.424
Groothandel in bloemen en planten	7.582	7.703
Kunststof-, rubber- en lijmindustrie	5.715	6.091
Kartonnage- en flexibele verpakkingenbedrijf	5.683	6.092
Maritieme aannemerij	5.449	5.343
(Technische) Groothandel	4.555	4.598
Papierindustrie	2.657	2.699
Verf- en drukinktindustrie	1.933	1.958
Zeevisserij	694	692
Informatie- en communicatie-industrie	259	280
Overig	358	351
Deelnemers met meerdere dienstverbanden	-929	-713
Totaal aantal deelnemers per 31 december	**121.855**	**123.079**

Aantal actieve werkgevers (uitgesplitst per sector)

	31 december 2024	31 december 2023
Grafimedia en reprografie	1.143	1.214
Agrarische en voedselvoorzieningshandel	912	902
Reisbranche	681	633
Groothandel in bloemen en planten	542	559
Kartonnage- en flexibele verpakkingenbedrijf	127	137
Kunststof-, rubber- en lijmindustrie	117	115
Uitgeverijbedrijf	112	104
Dienstverlening	73	72
Procesindustrie	72	70
Chemische en farmaceutische industrie	70	68
Verf- en drukinktindustrie	69	71
(Technische) Groothandel	62	64
Papierindustrie	21	20
Zeevisserij	20	23
Maritieme aannemerij	8	8
Informatie- en communicatie-industrie	6	6
Overig	2	2
Werkgevers in meerdere sectoren	-18	-19
Totaal aantal werkgevers per 31 december	**4.019**	**4.049**

Bijlage 4: Statuten- en reglementswijzigingen

Het reglement van Pensioenfonds PGB kent 3 delen: het basisreglement (deel I), het reglement waarin werkgevers- of sectorspecifieke bepalingen zijn weergegeven (deel II) en de bijlage met actuariële factoren en de wettelijke referentiegegevens (deel III).

De basisreglementen en sectorspecifieke reglementen zijn te vinden op de website van Pensioenfonds PGB.

Statuten (geen wijzigingen in 2024)

Pensioenreglement uitkeringsovereenkomst Pensioenfonds PGB

Per 1 januari 2025 (bestuursbesluit 5 december 2024)

Deel I Basisregeling

De volgende artikelen zijn aangepast:

- Artikel 2: Schijnzelfstandigen die een beroep kunnen gaan doen op pensioenaanspraken bij Pensioenfonds PGB, omdat met terugwerkende kracht is vastgesteld dat er sprake is van een arbeidsovereenkomst, dienen zich binnen 9 maanden na deze vaststelling aan te melden als deelnemer;
- Artikel 4: Tekstuele aanpassing zonder materiële impact;
- Artikel 15: Een ex-partner met een geconverteerd pensioen heeft dezelfde mogelijkheden tot uitruil van ouderdomspensioen in partnerpensioen als een (gewezen) deelnemer;
- Artikel 20: Tekstuele aanpassing zonder materiële impact;
- Artikel 20a: Een ex-partner met een geconverteerd pensioen heeft dezelfde mogelijkheden tot flexibilisering van pensioen als een (gewezen) deelnemer;
- Artikel 27: Mogelijkheid tot vrijwillige voortzetting voor deelnemers vervalt. Lopende vrijwillige voortzettingen eindigen uiterlijk op de datum van overgang naar het nieuwe pensioen;
- Artikel 29: De deelnemer kan, na uitdiensttreding bij zijn werkgever die PGB+ aanbiedt, bij indiensttreding bij een werkgever die geen PGB+ maar wel OP+ aanbiedt, zijn PGB+-kapitaal omzetten in OP+-kapitaal. Ook een vrijwillige overstap is mogelijk. Na uitdiensttreding vindt omzetting van pensioenkapitaal in pensioenaanspraken plaats, als de deelname niet binnen 2 maanden wordt hervat;
- Artikel 29a: Gelijk aan artikel 29a vindt bij OP+ omzetting naar pensioenaanspraken van pensioenkapitaal na uitdiensttreding plaats, als niet binnen 2 maanden de deelname wordt hervat. De 10-jaarstermijn waarbinnen pensioenkapitaal wordt omgezet naar pensioenaanspraken (de carrousel) begint per de 1e van de maand waarin de deelnemer, naar verwachting, de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt;
- Artikel 33: Na afwijzing van zijn klacht kan de deelnemer in beroep bij de externe Ombudsman Pensioenen en/of de Geschillen Instantie Pensioenfondsen. De gang naar de Commissie van Bezwaar is vervallen;
- Artikel 34d: Tekstuele aanpassing zonder impact;
- Bijlage IV bij artikel 18: Tekstuele aanpassing zonder materiële impact.

Deel II Sectorspecifieke bepalingen

Voor de sectoren Groothandel in Aardappelen, Groente en Fruit, Groothandel in eieren, Groothandel in kaas, de Bereide Verf- en of Drukinktindustrie, de Reisbranche, Grafimedia en Reprografie en Kartonnage- en Flexibele Verpakkingenbedrijf zijn de volgende wijzigingen in werking getreden. De premiegegevens (factoren) die hieronder niet worden weergegeven zijn ongewijzigd ten opzichte van 2024.

Groothandel in Aardappelen, Groente of Fruit

- Totale premie : 26,65 procent van de pensioengrondslag (2024: 26,70 procent)
- Maximum pensioengevend loon : € 39.181 per jaar (2024: € 39.000)
- Franchise : € 16.655 per jaar (2024: € 16.474)

Groothandel in kaas Particulier Kaaspakhuisbedrijf

- Maximum pensioengevend loon : € 46.340 per jaar (2024: € 43.456)
- Franchise : € 20.647 per jaar (2024: € 19.362)
- Maximum pensioengrondslag : € 25.693 per jaar (2024: € 24.094)
- Opbouw ouderdomspensioen : 1,54 procent (2024: 1,536 procent)

Groothandel in eieren en eiproducten en de eiproductenindustrie

- Totale premie : 24,75 procent van de pensioengrondslag (2024: 25,05 procent)
- Maximum pensioengevend loon : € 41.484 per jaar (2024: € 40.842)
- Franchise : € 18.987 per jaar (2024: € 18.345)

Bereide verf- en of drukinktindustrie

- Maximum pensioengevend loon : € 93.552 per jaar (2024: € 88.399)
- Franchise : € 19.730 per jaar (2024: € 18.643)
- Maximum pensioengrondslag : € 73.822 per jaar (2024: € 69.756)

Reisbranche

- Maximum pensioengevend loon : € 55.903 per jaar (2024: € 53.635)
- Franchise : € 18.475 per jaar (2024: € 17.545)
- Maximum pensioengrondslag : € 37.428 per jaar (2024: € 36.090)

Grafimedia en Reprografie

- Maximum pensioengevend loon : € 75.864 per jaar (2024: € 71.628)
- Franchise : € 18.229 per jaar (2024: € 16.943)
- Maximum pensioengrondslag : € 57.635 per jaar (2024: € 54.685)

Kartonnage en Flexibele Verpakkingenbedrijf

- Franchise : € 22.992 per jaar (2024: € 21.834)
- Maximum pensioengrondslag : € 114.808 per jaar (2024: € 115.966)

Pensioenreglement premieovereenkomst

Per 1 januari 2025 (bestuursbesluit 5 december 2024)

Deel I Basisregeling

De volgende artikelen zijn aangepast:

- Artikel 2: Schijnzelfstandigen die een beroep kunnen gaan doen op pensioenaanspraken bij Pensioenfonds PGB, omdat met terugwerkende kracht is vastgesteld dat er sprake is van een arbeidsovereenkomst, dienen zich binnen 9 maanden na deze vaststelling aan te melden als deelnemer;
- Artikel 15: De 10-jaarstermijn waarbinnen pensioenkapitaal wordt omgezet naar pensioenaanspraken (de carrousel) begint per de 1e van de maand waarin de deelnemer, naar verwachting, de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt;
- Artikel 20a: Een ex-partner met een geconverteerd pensioen heeft dezelfde mogelijkheden tot flexibilisering van pensioen als een (gewezen) deelnemer;
- Artikel 21: Tekstuele aanpassing zonder materiële impact;
- Artikel 29: Mogelijkheid tot vrijwillige voortzetting voor deelnemers vervalt. Lopende vrijwillige voortzettingen eindigen uiterlijk op de datum van overgang naar het nieuwe pensioen;
- Artikel 30a: Minimumbedrag voor extra premie-inleg vervalt;
- Artikel 32a: Na afwijzing van zijn klacht kan de deelnemer in beroep bij de externe Ombudsman Pensioenen en/of de Geschillen Instantie Pensioenfondsen. De gang naar de Commissie van Bezwaar vervalt;
- Artikel 33c: Tekstuele aanpassing zonder impact;
- Bijlage IV bij artikel 19: Tekstuele aanpassing zonder materiële impact.

Deel II Sectorspecifieke bepalingen

Voor de sectoren Zeevisserij en Groothandel Bloemen en planten zijn de volgende wijzigingen in werking getreden.

Zeevisserij

- Maximum pensioengevend loon : € 75.920 per jaar (2024: € 71.630)
- Franchise : € 18.590 per jaar (2024: € 17.550)
- Maximum pensioengrondslag : € 57.330 per jaar (2024: € 54.080)
- ANW Plus Verzekering : € 23.262 per jaar (2024: € 21.805)

Groothandel Bloemen en Planten

- Maximum premie functiegroepen 1 t/m 6: 8,3 procent pensioengevend salaris (tot en met september 2024: 8 procent)
- Maximum pensioengevend loon : € 75.864 per jaar (2024: € 71.628)
- Franchise : € 18.475 per jaar (2024: € 17.545)
- Maximum pensioengrondslag : € 57.389 per jaar (2024: € 54.083)
- Benuttingspercentage : 78 procent per jaar (2024: 83 procent)
- Premiestaffel:

Leeftijd	*2025*	*2024*
Tot en met 19 jaar	5,46%	5,81%
20 tot en met 24 jaar	6,08%	6,47%
25 tot en met 29 jaar	7,10%	7,55%
30 tot en met 34 jaar	8,19%	8,72%
35 tot en met 39 jaar	9,52%	10,13%
40 tot en met 44 jaar	11,08%	11,79%
45 tot en met 49 jaar	12,87%	13,70%
50 tot en met 54 jaar	15,05%	16,02%
55 tot en met 59 jaar	17,63%	18,76%
60 tot en met 64 jaar	20,83%	22,16%
65 tot en met 67 jaar	24,02%	25,65%

Uitvoeringsreglement Uitkeringsovereenkomst Pensioenfonds PGB

Per 1 juli 2024 (bestuursbesluit 25 juli 2024)

De volgende artikelen zijn aangepast:

- Artikel 3: Tekstuele aanpassing in verband met de wijziging van artikel 8;
- Artikel 8: Gewijzigd als gevolg van het gewijzigde Herzieningsbeleid Pensioenfonds PGB;
- Artikel 21: Na afwijzing van zijn klacht kan de werkgever niet meer in beroep bij de Commissie van Bezwaar, aangezien deze per 1 juli 2024 is opgeheven.

Uitvoeringsreglement Premieovereenkomst Pensioenfonds PGB

Per 1 juli 2024 (bestuursbesluit 25 juli 2024)

De volgende artikelen zijn aangepast:

- Artikel 8: Gewijzigd als gevolg van het gewijzigde Herzieningsbeleid Pensioenfonds PGB;
- Artikel 21: Na afwijzing van zijn klacht kan de werkgever in niet meer in beroep bij de Commissie van Bezwaar, aangezien deze per 1 juli 2024 is opgeheven.

Reglement Commissie van Bezwaar

Per 1 juli 2024 (bestuursbesluit 25 juli 2024)

Het reglement is komen te vervallen als gevolg van de opheffing van de Commissie van Bezwaar. Vanaf 1 januari 2024 is Pensioenfonds PGB verplicht aangesloten bij de Geschillen Instantie Pensioenfondsen.

Jaarrekening

Balans per 31 december 2024

(na bestemming van saldo van baten en lasten)

Bedragen in miljoenen euro's

	Toelichting*	31 december 2024		31 december 2023	
ACTIVA					
Vastgoed en infrastructuur		2.137		2.155	
Aandelen		16.958		13.430	
Vastrentende waarden		17.662		17.493	
Derivaten		2.428		3.223	
Beleggingen voor risico pensioenfonds**	(1)		39.185		36.301
Vastgoed en infrastructuur		50		39	
Aandelen		398		241	
Vastrentende waarden		203		204	
Derivaten		26		34	
Beleggingen voor risico deelnemers**	(2)		677		518
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen	(3)		19		15
Deelneming	(4)		1		1
Materiële vaste activa	(5)		23		24
Vorderingen en overlopende activa	(6)		175		937
Overige activa	(7)		41		49
Totaal activa			**40.121**		**37.845**
PASSIVA					
Stichtingskapitaal en reserves	(8)		5.023		3.588
Technische voorzieningen risico pensioenfonds	(9)		29.495		28.120
Technische voorzieningen risico deelnemers	(10)		619		464
Overige schulden en overlopende passiva	(11)		4.984		5.673
Totaal passiva			**40.121**		**37.845**
Actuele UFR-dekkingsgraad			116,7		112,5
Beleidsdekkingsgraad			116,2		116,5

* *De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op de balans.*

** *In 2024 heeft een presentatiewijziging plaatsgevonden wat resulteert in een verschuiving tussen beleggingen voor risico pensioenfonds en beleggingen voor risico deelnemers. De vergelijkbare cijfers 2023 zijn hierop aangepast.*

Staat van baten en lasten over 2024

Bedragen in miljoenen euro's

	Toelichting*		2024		2023
BATEN					
Premiebijdragen voor risico pensioenfonds	(12)		933		924
Premiebijdragen voor risico deelnemers	(13)		122		108
Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds	(14)		2.855		3.093
Beleggingsresultaten voor risico deelnemers	(15)		55		38
Totaal baten			**3.965**		**4.163**
LASTEN					
Pensioenuitkeringen	(16)		965		900
Pensioenuitvoeringskosten	(17)		52		48
Mutatie technische voorzieningen voor risico pensioenfonds	(9)				
Pensioenopbouw		722		678	
Toeslagverlening		114		1.373	
Rentetoevoeging		969		825	
Onttrekking voor uitkeringen en uitvoeringskosten		-988		-921	
Wijziging marktrente		542		877	
Wijziging actuariële uitgangspunten		-78		-	
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten		21		-23	
Overige mutaties technische voorzieningen		73		58	
			1.375		2.867
Mutatie technische voorzieningen voor risico deelnemers	(10)		155		136
Saldo herverzekering	(18)		2		-1
Saldo overdracht van rechten	(19)		-19		18
Totaal lasten			**2.530**		**3.968**
Saldo van baten en lasten			**1.435**		**195**
Bestemming van het saldo van baten en lasten					
Mutatie vereiste reserve			1.435		195

** De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op de staat van baten en lasten.*

Kasstroomoverzicht over 2024

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

Bedragen in miljoenen euro's

		2024	2023
	*Toelichting**		
Kasstroom uit pensioenactiviteiten			
Ontvangen premies van werkgevers en werknemer		932	914
Ontvangen premies voor risico deelnemers		122	108
Betaalde pensioenuitkeringen		-964	-899
Betaalde pensioenuitvoeringskosten		-82	-52
Ontvangen waardeoverdrachten		62	79
Betaalde waardeoverdrachten		-61	-82
Overige mutaties pensioenen		2	-8
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten		**11**	**60**
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten			
Verkopen beleggingen voor risico pensioenfonds		60.727	100.109
Verkopen beleggingen voor risico deelnemers		860	823
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten		538	570
Aankopen beleggingen voor risico pensioenfonds		-61.049	-101.796
Aankopen beleggingen voor risico deelnemers		-848	-830
Betaalde kosten vermogensbeheer		-58	-57
Gestelde zekerheden in liquide middelen		781	668
Overige mutaties beleggingen		-970	471
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten		**-19**	**-42**
Mutatie liquide middelen		**-8**	**18**

Samenstelling geldmiddelen		2024	2023
Liquide middelen einde boekjaar	(7)	41	49
Liquide middelen begin boekjaar		49	31
Mutatie liquide middelen		**-8**	**18**

** De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op de balans.*

Toelichting behorende tot de jaarrekening

Inleiding

Het doel van de Stichting Pensioenfonds PGB, statutair gevestigd te Amsterdam (hierna 'Pensioenfonds PGB'), opgericht in 1953, ingeschreven in het handelsregister onder nummer 41198535, is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden. Ook verstrekt Pensioenfonds PGB uitkeringen aan arbeidsongeschikte deelnemers. Pensioenfonds PGB geeft invulling aan de uitvoering van de pensioenregeling voor ondernemingen en onderdelen van ondernemingen die bedrijfsactiviteiten uitoefenen die vallen onder de werkingssfeer van Pensioenfonds PGB.

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 610 Pensioenfondsen.

Het bestuur heeft op 16 april 2025 de jaarrekening vastgesteld.

Algemene grondslagen

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Presentatie- en functionele valuta

De jaarrekening wordt gepresenteerd in miljoenen euro's (tenzij anders vermeld), wat ook de functionele valuta is.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2024, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2024.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaand jaar.

Presentatiewijzigingen

In 2024 heeft een presentatiewijziging plaatsgevonden wat resulteert in een verschuiving tussen beleggingen voor risico pensioenfonds en beleggingen voor risico deelnemers. De vergelijkbare cijfers 2023 zijn hierop aangepast en resulteert in een verschuiving van 49 miljoen euro.

Er hebben geen andere presentatiewijzigingen plaatsgevonden.

Schattingswijzigingen

De actuariële grondslagen en methoden worden periodiek beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de technische voorzieningen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid.

Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien van sterfte, langleven en arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen voor zowel de gehele bevolking als specifiek voor de populatie van het pensioenfonds.

Vanaf 30 september 2024 is de grondslag voor de overlevingskansen gebaseerd op de Prognosetafel AG2024 zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG). De algemene sterftekansen die volgen uit de tafel worden voor het pensioenfonds gecorrigeerd in verband met de ervaringssterfte aan de hand van recente gegevens over het deelnemersbestand. In boekjaar 2024 is een onderzoek uitgevoerd naar de gehanteerde ervaringssterfte. Naar aanleiding van dit onderzoek is de ervaringssterfte gewijzigd per einde van het boekjaar. Daarnaast is een voorziening getroffen voor het latent wezenpensioen.

De overgang naar de nieuwe prognosetafel, de wijziging van de ervaringssterfte en de aanpassing in de reservering voor het latent wezenpensioen hebben tezamen geleid tot een afname van de technische voorzieningen met 78 miljoen euro.

Er hebben geen andere schattingswijzigingen plaatsgevonden.

Consolidatiekring

Pensioenfonds PGB houdt alle aandelen in de uitvoeringsorganisatie PGB Pensioendiensten B.V. te Amstelveen.
PGB Pensioendiensten B.V. is een groepsmaatschappij, maar wordt niet geconsolideerd in de jaarrekening van het pensioenfonds in verband met de te verwaarlozen betekenis. Dit wordt afgemeten aan de invloed van de dochtermaatschappij op solvabiliteit en liquiditeit. Het pensioenfonds maakt gebruik van de vrijstelling zoals bepaald in art. 2:407 lid 1 BW.

Verwerking van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar Pensioenfonds PGB zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Als een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's van een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Hierdoor kan sprake zijn van een post 'nog af te wikkelen transacties'. Deze post kan zowel een actief als een passief zijn. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Verantwoording van baten en lasten

Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen als sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De rentebaten en rentelasten die samenhangen met de gesaldeerd opgenomen financiële vaste activa en financiële verplichtingen, worden ook gesaldeerd opgenomen.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur een oordeel vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten.

De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden periodiek beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Wijzigingen in schattingen in de voorziening voor pensioenverplichtingen worden toegelicht onder de betreffende waarderingsgrondslag. Het financieel effect wordt gekwantificeerd vermeld in de toelichting op de jaarrekening.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's, de functionele valuta van Pensioenfonds PGB, tegen de koers per balansdatum. Voor de omrekening worden de koersen gebruikt zoals WM/Reuters (fixing van 16:00, Londense tijd) die verstrekt. Baten en lasten die voortvloeien uit transacties in vreemde valuta's, worden omgerekend tegen de koers per transactie-datum. Alle valutakoersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten. Valutaresultaten voortvloeiend uit beleggingen zijn opgenomen in het resultaat beleggingen.

	31 december 2024	Gemiddelde 2024	31 december 2023	Gemiddelde 2023
	€	€	€	€
GBP	0,83	0,85	0,87	0,87
JPY	162,89	163,83	155,72	151,95
USD	1,03	1,08	1,10	1,08
CHF	0,94	0,95	0,93	0,97
HKD	8,04	8,44	8,62	8,47
AUD	1,67	1,64	1,62	1,63
CAD	1,49	1,48	1,46	1,46
SEK	11,46	11,44	11,14	11,47

Specifieke grondslagen

Beleggingen voor risico pensioenfonds

Algemeen

Beleggingen voor risico pensioenfonds en voor risico deelnemers worden tegen actuele waarde gewaardeerd. Participaties in beleggingsfondsen gespecialiseerd in een bepaald soort beleggingen, worden gerubriceerd en onderliggend gewaardeerd volgens de grondslagen voor dat soort beleggingen.

Overige vorderingen en schulden inzake beleggingen zijn de nog af te wikkelen verhandelde posities op balansdatum c.q. tijdelijke banksaldi in verband met beleggingstransacties. Deze posities worden opgenomen overeenkomstig de waardering van de betreffende beleggingscategorie. In de specificaties worden zij als 'Overig' gerapporteerd.

De bepaling van de waarderingssystematiek, is mede afhankelijk van de beschikbaarheid van objectieve gegevens. Hierbij wordt een getrapte aanpak toegepast. Wanneer een objectieve waarderingsmethode niet (goed) bruikbaar is, wordt een minder objectieve aanpak gevolgd overeenkomstig de hieronder beschreven niveaus. De wijze van bepalen wordt hieronder beschreven.

Genoteerde marktprijzen (level 1)

In liquide marktomstandigheden wordt de waardering gebaseerd op de '*mark-to-market*' methode. Er wordt dan gebruik gemaakt van beurskoersen en uit de markt herleidbare objectieve prijzen, verstrekt door externe prijsleveranciers als ICE, IHS Markit, SIX Financial en Bloomberg.

Onafhankelijke taxaties (level 2)

Als er geen, door externe prijsleveranciers verstrekte beurskoersen en uit de markt herleidbare, objectieve prijzen beschikbaar zijn, wordt de actuele waarde gebaseerd op door markthandelaren afgegeven broker quotes of op door onafhankelijke deskundigen verrichte taxaties.

Modelmatige waarderingen (level 3)

In illiquide en bilaterale markten wordt volgens de '*mark-to-model*'-methode gewaardeerd aan de hand van door de uitvoerder beheerde modellen. Deze aanpak wordt onder meer toegepast bij bilateraal verhandelde derivaten waarbij markconforme waarderingsmodellen worden gevoed met uit actieve markten herleidbare variabelen. En bij illiquide kapitaalbelangen zoals onderhandse leningen en hypotheken.

Andere waarderingsmethoden (level 4)
Als de actuele waarde niet ontleend kan worden aan marktdata, wordt deze gebaseerd op aannamen en schattingen. Dit is onder meer het geval bij beleggingen gewaardeerd op intrinsieke waarde aan de hand van de meest recente rapportages.
Wanneer niet-beursgenoteerde beleggingen worden verkocht, en er is op balansdatum een bindend bod ontvangen, dan worden deze beleggingen verantwoord tegen de geboden waarde van dat bod, onder aftrek van de kosten die met de verkoop samenhangen.

Kapitaalbelangen in fondsen worden verantwoord tegen de nettovermogenswaarde, de waardering overeenkomstig de grondslagen die een fonds hanteert voor de waardering van zijn activa en passiva. Bij deze grondslagen worden beleggingen gewaardeerd op basis van de door de fondsmanager toegepaste modellen en externe taxaties. Hierbij wordt vaak aangesloten bij de internationaal erkende waarderingsrichtlijnen van brancheorganisaties, zoals IPEV (infrastructuur en private equity) en RICS (vastgoed).

Investeringen in hypotheekfondsen worden ook verantwoord tegen de nettovermogenswaarde. De onderliggende hypotheken worden gewaardeerd volgens de '*mark-to-model'*-methode, waarbij toekomstige kasstromen worden verdisconteerd tegen uit de markt herleidbare rentetarieven.

Vastgoed en infrastructuur
Beursgenoteerde beleggingen in vastgoed en infrastructuur worden gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoersen. Niet-beursgenoteerde (indirecte) beleggingen in vastgoed en infrastructuur worden gewaardeerd tegen de nettovermogenswaarde volgens opgaven van de fondsmanagers. Waar nodig worden correcties gemaakt op basis van recente ontwikkelingen of andere betrouwbare informatie over deze investeringen.

Aandelen
Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoersen.

Niet-beursgenoteerde kapitaalbelangen in private-equityfondsen worden gewaardeerd tegen de nettovermogenswaarde die door fondsmanagers of het management van de betreffende beleggingen zijn bepaald. De waarderingen per ultimo boekjaar baseren zich op de formele waardering door de fondsmanagers per eind 3e kwartaal. Deze formele waarderingen worden aangepast voor kasstromen in het 4e kwartaal. Waar nodig worden correcties gemaakt op basis van recente ontwikkelingen of andere betrouwbare informatie uit externe bronnen.

Vastrentende waarden
Vastrentende waarden die verhandeld worden op liquide markten, worden gewaardeerd tegen uit actieve markten herleidbare prijzen, *broker quotes,* of modelwaarderingen met inachtneming van de eerder beschreven getrapte aanpak. Waar vastrentende waarden niet via liquide markten verhandeld worden en er geen uit actieve markten herleidbare prijzen beschikbaar zijn, vindt waardebepaling plaats op grond van de door deze beleggingen genereerde verwachte kasstromen (rente en aflossingen). Deze worden contant gemaakt tegen de geldende rekenrente en rekening houdend met het risicoprofiel (kredietrisico en/of oninbaarheid) en de looptijd.

Derivaten
Derivaten worden gewaardeerd tegen actuele waarde op grond van relevante beursnoteringen of, als niet beschikbaar, op basis van modelwaarderingen bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingsmodellen die gevoed worden met uit actieve markten herleidbare variabelen. Derivaten met positieve marktwaarden worden opgenomen onder 'Beleggingen'; derivaten met negatieve marktwaarden worden opgenomen onder 'Overige schulden en overlopende passiva'.

Beleggingen voor risico deelnemers

De grondslagen voor de waardering van beleggingen voor risico deelnemers komen overeen met die voor de 'Beleggingen voor risico pensioenfonds'.

Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Bij de waardering worden de herverzekerde uitkeringen contant gemaakt tegen de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur voor pensioenfondsen per 31 december 2024, onder toepassing van de actuariële grondslagen van het pensioenfonds. Uitgaande herverzekeringspremies worden verantwoord in de periode waarop de herverzekering betrekking heeft.

Vorderingen uit herverzekeringsovereenkomsten worden verantwoord op het moment dat de verzekerde gebeurtenis zich voordoet.

Vorderingen uit hoofde van winstdelingsregelingen in herverzekeringsovereenkomsten worden verantwoord op het moment van toekenning door de herverzekeraar.

Deelneming

Deelnemingen worden gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde, op basis van de grondslagen van het pensioenfonds. Gebruikmakend van de vrijstelling in art. 2: 407 lid 1 BW wordt er geen geconsolideerde jaarrekening opgesteld. De deelneming PGB Pensioendiensten B.V. brengt zelfstandig een jaarverslag uit.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden in de balans verwerkt als het waarschijnlijk is dat de toekomstige prestatie-eenheden van dat actief zullen toekomen aan het Pensioenfonds PGB en de kosten van het actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld. De bedrijfsgebouwen en -terreinen, andere vaste bedrijfsmiddelen en materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De kostprijs van de genoemde activa bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Hierbij rekening houdend met de eventuele restwaarde van de individuele activa. Op bedrijfsterreinen, materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven. Afschrijving start op het moment dat een actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij afstoting.

Materiële vaste activa met een beperkte gebruiksduur worden afzonderlijk afgeschreven op basis van de economische levensduur. De onderneming past de componentenbenadering toe voor materiële vaste activa als belangrijke afzonderlijke bestanddelen van een materieel vast actief van elkaar te onderscheiden zijn. Rekening houdend met verschillen in gebruiksduur of verwacht gebruikspatroon, worden deze bestanddelen afzonderlijk afgeschreven.

De volgende afschrijvingstermijnen worden hierbij gehanteerd:

Bedrijfsgebouwen	:	40 jaar
Verbouwingen	:	25 jaar
Andere vaste bedrijfsmiddelen	:	4-10 jaar

Onderhoudsuitgaven worden alleen geactiveerd als zij de gebruiksduur van het object verlengen en/of leiden tot toekomstige prestatie-eenheden van het object.

Bijzondere waardeverminderingen

Voor de deelneming en materiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingsverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingsverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingsverlies voor het actief zou zijn verantwoord.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking, worden vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde als geen sprake is van transactiekosten), voor zover van toepassing onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Vorderingen en overlopende activa worden onderscheiden van vorderingen in verband met beleggingstransacties. Vorderingen uit hoofde van beleggingstransacties worden gepresenteerd onder de beleggingen met uitzondering van de vorderingen uit hoofde van onderpand in liquide middelen.

Overige activa

Liquide middelen

Liquide middelen worden tegen nominale waarde opgenomen. Onder de liquide middelen zijn opgenomen de banktegoeden die onmiddellijk opeisbaar zijn. Deze worden onderscheiden naar tegoeden in verband met beleggingstransacties. Liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties worden gepresenteerd onder de beleggingen.

Stichtingskapitaal en reserves

Het eigen vermogen van Pensioenfonds PGB bestaat uit het stichtingskapitaal en verschillende reserves. Het stichtingskapitaal en de reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle activa en verplichtingen, inclusief technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen zijn verwerkt in de balans.

Stichtingskapitaal

Het stichtingskapitaal is het kapitaal zoals in de statuten vermeld.

Vereiste reserve

Onder de vereiste reserve wordt opgenomen het bedrag aan solvabiliteitsbuffers dat moet worden aangehouden in de zogenoemde evenwichtssituatie van het vereiste vermogen van Pensioenfonds PGB. Onderdeel van de vereiste reserve is het vereist eigen vermogen dat moet worden aangehouden in relatie tot de technische voorzieningen voor risico deelnemers (solvabiliteitsreserve risico deelnemers).

Vrije reserve

Onder de vrije reserve wordt verstaan: het ter vrije besteding van het bestuur blijvende gedeelte van de middelen, dat uitgaat boven de verplichtingen en de solvabiliteitsbuffer. De vrije reserve wordt onder meer aangehouden om eventuele toeslagen van pensioenrechten en pensioenaanspraken te kunnen financieren. Het saldo van baten en lasten wordt, voor zover niet toegevoegd aan de vereiste reserve, toegevoegd aan de vrije reserve.

Technische voorzieningen risico pensioenfonds

De technische voorzieningen risico pensioenfonds worden gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen op balansdatum. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toeslag-)toezeggingen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de rentetermijnstructuur zoals door DNB voorgeschreven.

Bij de berekening van de technische voorzieningen is uitgegaan van het geldende pensioenreglement op de balansdatum en van de verworven aanspraken over de verstreken deelnemersjaren. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of op de opgebouwde pensioenaanspraken een toeslag kan worden verleend. Alle per balansdatum bestaande toeslagbesluiten zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen. Bij de berekening van de technische voorzieningen wordt rekening gehouden met de contante waarde van de pensioenopbouw waarvoor premievrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

De actuariële uitgangspunten zijn bepaald op prudente grondslagen, waarbij rekening is gehouden met de te verwachte trend in overlevingskansen. De technische voorzieningen zijn de actuarieel bepaalde gekapitaliseerde waarden van de tot de berekeningsdatum verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten inclusief, als van toepassing, de toeslag op de verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten per 1 januari van het volgende jaar. Bij de technische voorzieningen worden de volgende verzekeringstechnische grondslagen in acht genomen:

- Overlevingstafel: Prognosetafel AG2024;
- Ervaringssterfte: Factoren met fondsspecifieke ervaringssterfte ter correctie van de overlevingstafel, toegepast op de overlevingskansen van de hoofd- en meeverzekerde variërend naar geslacht en leeftijd. De ervaringssterfte is gebaseerd op het postcodemodel van Aon Hewitt;
- Langlevenvoorziening: Bij collectieve waardeoverdrachten wordt een populatiespecifieke ervaringssterfte afgeleid. Aan de hand van deze populatiespecifieke ervaringssterfte wordt de koopsom gecorrigeerd met een langlevencorrectie. De ontvangen langlevenopslagen worden aangehouden in de langlevenvoorziening. Deze voorziening valt vrij op het moment dat de fondsspecifieke ervaringssterfte wordt herijkt;
- Leeftijdsverschil: Alle mannen zijn 3 jaar ouder verondersteld dan hun partner;
- Partnerfrequenties: Voor niet-gepensioneerde deelnemers wordt er een factor toegepast die de kans weergeeft dat de hoofdverzekerde een partner heeft en er daarom na overlijden een partnerpensioen op de medeverzekerde ingaat. Vanaf leeftijd 66 jaar is de factor 100 procent om te bereiken dat er voldoende voorziening voor partnerpensioen is indien de hoofdverzekerde besluit tot uitruil of andere vormen van flexibilisering overeenkomstig het pensioenreglement. Voor gepensioneerde deelnemers wordt uitgegaan van de feitelijke burgerlijke staat;
- Rente: De door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur voor pensioenfondsen.
- Met betrekking tot de financiering van de op te bouwen aanspraken tot de pensioendatum van verzekerden die arbeidsongeschikt zijn geldt:
  - De technische voorzieningen zijn gelijk aan de contante waarde van in de toekomst op te bouwen pensioenaanspraken voor de arbeidsongeschikte deelnemers.
  - Er wordt rekening gehouden met de mate van arbeidsongeschiktheid.
  - Er wordt geen rekening gehouden met een revalidatiekans;
- Excassokosten: Ter dekking van toekomstige administratiekosten van ingegane pensioenen is in de technische voorzieningen een opslag van 2 procent opgenomen. Deze opslag is voldoende om de kosten van de uitvoering te betalen indien er geen premieontvangsten meer zijn;
- IBNR: Voor deelnemers die in enig jaar ziek zijn en als gevolg daarvan binnen 2 jaar arbeidsongeschikt kunnen worden en dan in aanmerking komen voor premievrijstelling voor toekomstige pensioenopbouw wordt de IBNR-voorziening vastgesteld als de opslag die door het pensioenfonds voor premievrijstelling in de premie is opgenomen in de afgelopen 2 jaren. Ook de IBNR-opslagen vanuit collectieve waardeoverdrachten worden aan de IBNR-voorziening toegevoegd. De opslagen worden periodiek herrekend in verband met de wijziging van de rente tussen het moment waarop de opslag betaald wordt en het moment waarop de opslag gebruikt wordt voor de schadelast;
- Garantievoorziening PGB Pensioen Plus: De voorziening voor de garantie bij de PGB Pensioen Plus regeling (inleggarantie) wordt bepaald als de optiewaarde van de garantie;
- Latent wezenpensioen: Voor het latent wezenpensioen bedraagt de reservering 1 procent van de voorziening voor het latent partnerpensioen behorende bij niet pensioengerechtigden.
- Niet opgevraagde pensioenen: De voorziening niet opgevraagde pensioenen wordt vastgesteld op basis van de fondsgrondslagen. Er wordt geen rekening gehouden met niet verrichte uitkeringen;
- Afwijkingen van de pensioenregeling zijn vastgelegd in excedentcontracten en worden meegenomen bij de bepaling van de technische voorzieningen.

Technische voorzieningen risico deelnemers

De waarde van de technische voorzieningen risico deelnemers is gelijk aan de waarde van de tegenover deze voorziening aangehouden beleggingen vermeerderd met een solvabiliteitsopslag van 1 procent.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking, worden overige schulden en overlopende passiva gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde als geen sprake is van transactiekosten). Overige schulden en overlopende passiva worden onderscheiden van schulden in verband met beleggingstransacties. Schulden uit hoofde van beleggingstransacties worden gepresenteerd onder de beleggingen met uitzondering van de schulden uit hoofde van onderpand in liquide middelen en de schuldpositie derivaten.

Dekkingsgraden

Voor de berekening van de dekkingsgraad wordt de actuele waarde van de beleggingen gedeeld door technische voorzieningen per balansdatum. Voor de berekening van de technische voorzieningen wordt gebruik gemaakt van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per balansdatum. De beleidsdekkingsgraad van een pensioenfonds is de gemiddelde dekkingsgraad van de 12 maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling.

Bij het berekenen van de reële dekkingsgraad van het pensioenfonds worden ten behoeve van deze berekening de technische voorzieningen herrekend, rekening houdend met de verwachte prijsinflatie.

Premiebijdragen voor risico pensioenfonds

Premiebijdragen zijn aan de periode toegerekend waarop zij betrekking hebben en waarin de arbeidsprestatie geleverd is. De premie wordt berekend op basis van het pensioenreglement. Op basis van extrapolatie vindt een schatting plaats voor zover de van werkgevers te ontvangen informatie niet is verkregen. De premiebijdragen bestaan uit:

- de feitelijke premie op basis van het pensioenreglement;
- overlopende post inzake nog te ontvangen premie over het boekjaar.

Premiebijdragen voor risico deelnemers

Premiebijdragen zijn aan de periode toegerekend waarop zij betrekking hebben en waarin de arbeidsprestatie geleverd is. De premie wordt berekend op basis van het pensioenreglement.

Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds

De beleggingsresultaten worden aan de periode toegerekend waarop ze betrekking hebben, onder aftrek van de kosten van vermogensbeheer. Directe en indirecte beleggingsresultaten evenals aan de verslagperiode toegerekende beleggingskosten worden afzonderlijk gepresenteerd.

Onder de directe beleggingsresultaten worden de opbrengsten uit rente, dividend en dergelijke gepresenteerd, evenals bronbelasting en daarmee samenhangende terugvorderingen. Dividenden worden op het moment van betaalbaarstelling verantwoord. Indirecte beleggingsresultaten zijn waardeveranderingen die aan de periode waarin zij optreden, worden toegerekend. Waardeveranderingen omvatten zowel de gerealiseerde als de ongerealiseerde waardemutaties.

Beleggingsresultaten voor risico deelnemers

De grondslagen voor de bepaling van de beleggingsresultaten voor risico deelnemers komen overeen met die voor de ‘Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds’.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen worden in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarop zij betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten worden in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarop zij betrekking hebben.

Mutatie technische voorzieningen voor rekening pensioenfonds

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuarieel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de technische voorzieningen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en partnerpensioen.

Toeslagverlening

Het bestuur heeft in de bestuursvergadering van 21 november 2024 besloten tot een toeslagverlening per 1 januari 2025 van 0,4 procent. Aangezien het besluit is genomen vóór 1 januari 2025, is deze toeslag verwerkt in de technische voorzieningen per 31 december 2024.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de nominale marktrente op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. Aan de technische voorzieningen wordt een rente toegevoegd op basis van de eenjaarsrente van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur primo verslagjaar.

Onttrekking voor uitkeringen en uitvoeringskosten
De vrijval wordt ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in de periode waarin de lasten bij de berekening van de voorziening waren voorzien.

Wijziging marktrente
De wijziging marktrente op balansdatum als gevolg van wijzigingen in de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur, wordt in de staat van baten en lasten opgenomen.

Wijziging actuariële uitgangspunten
In boekjaar 2024 zijn de volgende actuariële uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de technische voorzieningen gewijzigd:
- De overlevingstafel is geactualiseerd. Op 12 september 2024 heeft het Actuarieel Genootschap een nieuwe overlevingstafel gepubliceerd, namelijk de Prognosetafel AG2024. De prognosetafel AG2024 is vanaf 30 september 2024 verwerkt in de technische voorzieningen;
- De factoren met fonds specifieke ervaringssterfte ter correctie van de overlevingstafel zijn gewijzigd. Deze aanpassing is vanaf 30 november 2024 verwerkt in de technische voorzieningen;
- Voor het latent wezenpensioen is een voorziening getroffen. De reservering bedraagt 1 procent van de voorziening voor het latent partnerpensioen behorende bij niet pensioengerechtigden.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten
Het resultaat op waardeoverdrachten bestaat uit resultaten op individuele waardeoverdrachten. In 2024 hebben er geen collectieve waardeoverdrachten plaatsgevonden.

Overige mutaties technische voorzieningen
De overige mutaties worden toegekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Mutatie technische voorzieningen voor risico deelnemers

De mutatie in de technische voorzieningen voor risico deelnemers heeft vooral betrekking op ontvangen premiebijdragen, toevoeging van rendement, in- en uitgaande waardeoverdrachten en omzetting naar technische voorzieningen voor rekening pensioenfonds (carrousel).

Saldo herverzekering

Het saldo herverzekering heeft betrekking op de betaalde premie aan de herverzekeraar, ontvangen claims van de herverzekeraar en op de mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen. De mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen heeft betrekking op de toe- en afname van het aantal arbeidsongeschikte deelnemers in de beschikbare premieregeling, wijziging marktrente, onttrekking voor pensioenopbouw en overige mutaties.

Saldo overdracht van rechten

Waardeoverdrachten worden in de staat van baten en lasten opgenomen op het moment van overdracht van de pensioenverplichtingen.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is overeenkomstig de directe methode opgesteld. Dit houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven ook als zodanig worden gepresenteerd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en kasstromen uit beleggingsactiviteiten. Onder de post ontvangen waardeoverdrachten zijn de liquide middelen verantwoord die bij de waardeovernames zijn ontvangen.

Toelichting op de balans per 31 december 2024

Activa

1. Beleggingen voor risico pensioenfonds

De mutaties in de beleggingen voor risico pensioenfonds zijn als volgt:

Bedragen in miljoenen euro's

	Vastgoed en infrastructuur	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2024	**2.155**	**13.430**	**17.493**	**3.223**	**36.301**
Aankopen/verstrekkingen	353	9.601	15.194	791	25.939
Verkopen /aflossingen	-521	-8.493	-16.134	-259	-25.407
Herwaardering	163	2.419	15	-254	2.343
Overige mutaties	-13	1	1.094	-1.073	9
Stand per 31 december 2024	**2.137**	**16.958**	**17.662**	**2.428**	**39.185**
Schuldpositie derivaten				-4.883	-4.883
Belegd vermogen per 31 december 2024	**2.137**	**16.958**	**17.662**	**-2.455**	**34.302**

Bedragen in miljoenen euro's

	Vastgoed en infrastructuur	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2023	**2.318**	**13.514**	**13.988**	**3.779**	**33.599**
Aankopen/verstrekkingen	344	6.386	15.116	1.165	23.011
Verkopen /aflossingen	-352	-7.660	-13.073	-478	-21.563
Herwaardering	-88	1.496	717	386	2.511
Overige mutaties	-67	-306	745	-1.629	-1.257
Stand per 31 december 2023	**2.155**	**13.430**	**17.493**	**3.223**	**36.301**
Schuldpositie derivaten				-5.551	-5.551
Vorderingspositie cash collateral			781		781
Belegd vermogen per 31 december 2023	**2.155**	**13.430**	**18.274**	**-2.328**	**31.531**

Het belegd vermogen van de portefeuille is inclusief collateral en de schuldpositie derivaten. Collateral wordt met tegenpartijen uitgewisseld in de vorm van cash en obligaties. Cash collateral wordt door liquiditeitenbeheer beheerd als onderdeel van de liquide middelen en staat daarmee als bezit en verplichting op de balans onder de kortlopende vorderingen en kortlopende schulden. Uitgewisseld onderpand in de vorm van obligaties staat niet op de balans. De waarde hiervan bedraagt op balansdatum 42 miljoen euro ontvangen onderpand en 3.176 miljoen euro gesteld onderpand.

Gezien het liquide karakter van deposito's en geldmarktfondsen worden vrijgevallen en geherinvesteerde gelden in deze beleggingscategorieën per maand gesaldeerd als aankoop of verkoop. Met derivaten worden specifieke risico's voor een bepaalde periode afgedekt, waarbij deze op de einddatum van een contract telkens wordt doorgerold. Aangezien de afdekking van risico's vergelijkbaar in stand wordt gehouden, worden de aan- en verkopen wegens het verschuiven van de afloopdatum ook gesaldeerd per maand meegenomen.

De renteafdekking is dynamisch, wat inhoudt dat deze wordt aangepast aan het renteniveau. Bij fluctuerende rente wordt gehandeld in vastrentende waarden en rentederivaten, waardoor de aan- en verkopen stijgen. De valuta-afdekking is ook dynamisch en wordt aangepast afhankelijk van de valutakoersen van de Amerikaanse dollar, het Britse pond en de Japanse yen.

Overige mutaties zijn de transacties die niet onder de andere type mutaties geclassificeerd kunnen worden. Dit zijn bijvoorbeeld de *cash settlements* van aan- en verkopen, ontvangsten uit opbrengsten, geldoverboekingen tussen de categorieën, betaalde kosten en herrubriceringen.

De levelindeling van de beleggingen voor risico pensioenfonds is als volgt:

Bedragen in miljoenen euro's

	level 1	level 2	level 3	level 4	Totaal
	€	€	€	€	€
Vastgoed en infrastructuur					
Indirect vastgoed	368	825	-	-	**1.193**
Infrastructuur	-	-	-	930	**930**
Liquide middelen	13	-	-	-	**13**
Overig	1	-	-	-	**1**
	382	**825**	**-**	**930**	**2.137**
Aandelen					
Aandelen volwassen markten	14.368	-	-	-	**14.368**
Aandelen opkomende markten	1.688	-	-	-	**1.688**
Private equity	-	-	-	633	**633**
Liquide middelen	227	-	-	-	**227**
Overig	42	-	-	-	**42**
	16.325	**-**	**-**	**633**	**16.958**
Vastrentende waarden					
Staatsobligaties	10.422	-	-	-	**10.422**
Bedrijfsobligaties	3.888	-	-	-	**3.888**
Hypotheken	-	-	1.825	20	**1.845**
Leningen met schuldbekentenis	407	-	-	-	**407**
Deposito's	357	-	-	-	**357**
Bank loans	47	-	-	-	**47**
Liquide middelen	729	-	-	-	**729**
Overig	-33	-	-	-	**-33**
	15.817	**-**	**1.825**	**20**	**17.662**
Derivaten					
Rentederivaten	-	-	-2.279	-	**-2.279**
Valutaderivaten	-	-	-335	-	**-335**
Liquide middelen	159	-	-	-	**159**
	159	**-**	**-2.614**	**-**	**-2.455**
Totaal beleggingen 31 december 2024	**32.683**	**825**	**-789**	**1.583**	**34.302**
Procentuele verdeling	*95%*	*2%*	*-2%*	*5%*	*100%*
Totaal beleggingen 31 december 2023	30.844	802	-1.391	1.276	31.531
Procentuele verdeling	*97%*	*3%*	*-4%*	*4%*	*100%*

De waarde van de vastrentende waarden bevat ook de cash collateral. Voor 2024 is de waarde van cash collateral nihil (2023: 781 miljoen euro). Op de balans is de vorderingspositie van de cash collateral die voor 2024 nihil is (2023: 782 miljoen euro) opgenomen onder 'Vorderingen en overlopende activa' en de schuldpositie van de cash collateral die voor 2024 nihil is (2023: 1 miljoen euro) opgenomen onder de 'Overige schulden en overlopende passiva'.

De waarde van de derivaten bevat ook de derivaten met een negatieve marktwaarde. Hierdoor wijkt deze waarde met 4.883 miljoen euro (2023: 5.551 miljoen euro) af van de balanswaarde. Op de balans zijn de derivaten met een negatieve marktwaarde opgenomen onder de 'Overige schulden en overlopende passiva'.

Toelichting op de levelindeling is opgenomen in de grondslagen.

Vastgoed en infrastructuur
Onder de vastgoed- en infrastructuurbeleggingen vallen investeringen in beursgenoteerde aandelen, vastgoed- en infrastructuurfondsen. Investeringen in beursgenoteerde aandelen zijn gepresenteerd in level 1. Vastgoedinvesteringen in level 2 betreffen vastgoedfondsen, terwijl de level 4-waarderingen infrastructuurfondsen omvatten.

Aandelen
Pensioenfonds PGB belegt in aandelen door middel van extern beheerde aandelenmandaten. Dit zijn level 1-investeringen, omdat de aandelen beursgenoteerd zijn en liquide. Deze beursgenoteerde aandelen worden (semi-)passief en actief beheerd door externe managers. Het onderscheid tussen volwassen en opkomende markten wordt gemaakt op basis van de indeling door de OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling).

De private equity investeringen worden voornamelijk gedaan via 2 door Pensioenfonds PGB gemaakte private equity fondsen. Deze investeringen zijn opgenomen in level 4. Deze fondsen realiseren de komende jaren een groot deel van de strategische allocatie naar private equity in Europa en de Verenigde Staten. Deze fondsen worden door 2 strategisch adviseurs beheerd die gespecialiseerd zijn in private equity fonds investeringen in de betreffende regio's.

Vastrentende waarden
De staatsobligaties en een deel van de bedrijfsobligaties worden aangehouden om het renterisico op de verplichtingen af te dekken. Dit zijn liquide beleggingen met een hoogwaardig kredietrisicoprofiel die met interne mandaten worden beheerd. Vanwege de hoge liquiditeit worden ze geclassificeerd als level 1-investeringen.

De allocatie naar hypotheken wordt grotendeels gerealiseerd door middel van investeringen in een Nederlands hypothekenfonds. Door de modelmatige waardering is dit een level 3-belegging.

De categorieën deposito's en liquide middelen worden aangehouden in het kader van liquiditeitenbeheer.

Derivaten
Pensioenfonds PGB houdt derivaten aan om de financiële impact van risico's te beheersen. Onder rentederivaten vallen renteswaps en rentefutures. Aandelenexposure wordt ingenomen en afgedekt door middel van aandelenfutures, respectievelijk aandelenopties. Valutatermijncontracten worden afgesloten om de valutarisico's in de portefeuille te beheren. Derivaten worden modelmatig gewaardeerd, contractuele input kenmerken zoals looptijd, nominale waarden, rentetermijn en valuta's worden aangevuld met objectief uit de markt herleidbare parameters zoals rentes en valutakoersen, en worden daarom als level 3 posities gepresenteerd.

Liquide middelen en overig
De binnen de categorieën opgenomen regel 'Liquide middelen' bestaat uit geld dat administratief in de beleggingsstructuur aan die categorie wordt toegerekend. Deze moeten dus in samenhang met elkaar worden gezien.

De regel 'Overig' bestaat uit openstaande vorderingen en schulden die samenhangen met transacties die nog niet financieel zijn afgewikkeld. Aangekochte en verkochte posities zijn zichtbaar in de verschillende regels, maar de bijhorende overlopende activa en passiva worden opgenomen onder de regel 'Overig'.

2. Beleggingen voor risico deelnemers

Beleggingen voor risico deelnemers bestaat uit de beschikbare premieregeling (DC-regeling) voor een bedrag van 585 miljoen euro (2023: 430 miljoen euro) en PGB Pensioen Plus/Ouderdomspensioen Plus voor een bedrag van 34 miljoen euro (2023: 34 miljoen euro). In de beleggingen voor risico deelnemers is 1 procent solvabiliteitsopslag inbegrepen van 6 miljoen euro (2023: 5 miljoen euro).

De mutaties in de beleggingen voor risico deelnemers zijn als volgt:

Bedragen in miljoenen euro's

	Vastgoed en infrastructuur	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2024	**39**	**241**	**204**	**34**	**518**
Aankopen/verstrekkingen	7	181	176	15	379
Verkopen /aflossingen	-10	-158	-214	-9	-391
Herwaardering	3	48	2	-8	45
Overige mutaties	11	86	35	-6	126
Stand per 31 december 2024	**50**	**398**	**203**	**26**	**677**
Schuldpositie derivaten				-52	-52
Belegd vermogen per 31 december 2024	**50**	**398**	**203**	**-26**	**625**

Bedragen in miljoenen euro's

	Vastgoed en infrastructuur	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2023	**28**	**161**	**115**	**27**	**331**
Aankopen/verstrekkingen	5	88	128	25	246
Verkopen /aflossingen	-5	-104	-111	-20	-240
Herwaardering	-1	21	7	3	30
Overige mutaties	12	75	65	-1	151
Stand per 31 december 2023	**39**	**241**	**204**	**34**	**518**
Schuldpositie derivaten				-49	-49
Belegd vermogen per 31 december 2023	**39**	**241**	**204**	**-15**	**469**

De levelindeling van de beleggingen voor risico deelnemers is als volgt:

Bedragen in miljoenen euro's

	level 1	level 2	level 3	level 4	Totaal
	€	€	€	€	€
Vastgoed en infrastructuur					
Indirect vastgoed	8	18	-	-	**26**
Infrastructuur	-	-	-	21	**21**
Liquide middelen	3	-	-	-	**3**
	11	**18**	**-**	**21**	**50**
Aandelen					
Aandelen volwassen markten	321	-	-	-	**321**
Aandelen opkomende markten	38	-	-	-	**38**
Private equity	-	-	-	14	**14**
Liquide middelen	5	-	-	-	**5**
Overig	20	-	-	-	**20**
	384	**-**	**-**	**14**	**398**
Vastrentende waarden					
Staatsobligaties	100	-	-	-	**100**
Bedrijfsobligaties	40	-	-	-	**40**
Hypotheken	-	-	18	-	**18**
Leningen op schuldbekentenis	4	-	-	-	**4**
Deposito's	3	-	-	-	**3**
Bank loans	1	-	-	-	**1**
Liquide middelen	17	-	-	-	**17**
Overig	20	-	-	-	**20**
	185	**-**	**18**	**-**	**203**
Derivaten					
Rentederivaten	-	-	-22	-	**-22**
Valutaderivaten	-	-	-7	-	**-7**
Liquide middelen	3	-	-	-	**3**
	3	**-**	**-29**	**-**	**-26**
Totaal beleggingen 31 december 2024	**583**	**18**	**-11**	**35**	**625**
Procentuele verdeling	*93%*	*3%*	*-2%*	*6%*	*100%*
Totaal beleggingen 31 december 2023	440	14	-6	21	469
Procentuele verdeling	*94%*	*3%*	*-1%*	*4%*	*100%*

De waarde van de derivaten bevat ook de derivaten met een negatieve marktwaarde. Hierdoor wijkt deze waarde met 52 miljoen euro (2023: 49 miljoen euro) af van de balanswaarde. Op de balans zijn de derivaten met een negatieve marktwaarde opgenomen onder de ‘Overige schulden en overlopende passiva’.

3. Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Bedragen in miljoenen euro's

	2024	2023
	€	€
Stand per 1 januari	**15**	**9**
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen	4	6
Stand per 31 december	**19**	**15**

Deze voorziening heeft betrekking op nog niet uitgekeerde herverzekerde bedragen uit hoofde van premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid binnen de pensioenregeling voor risico deelnemers en WIA-excedentpensioen.

4. Deelneming

Bedragen in miljoenen euro's

	2024	2023
	€	€
Deelneming PGB Pensioendiensten B.V.	**1**	**1**

Onder de deelneming wordt de 100 procent deelneming in PGB Pensioendiensten B.V. verantwoord.

5. Materiële vaste activa

Bedragen in miljoenen euro's

	2024	2023
	€	€
Begin verslagjaar		
Aanschafwaarde	26	26
Cumulatieve afschrijving	-2	-1
Boekwaarde 1 januari	**24**	**25**
Mutatie verslagjaar		
Investeringen	-	-
Afschrijvingen	-1	-1
Mutatie verslagjaar	-1	-1
Ultimo verslagjaar		
Aanschafwaarde	26	26
Cumulatieve afschrijving	-3	-2
Stand per 31 december	**23**	**24**

De materiële vaste activa betreft voornamelijk het kantoorgebouw ‘Atria’. De afschrijvingskosten bedragen 0,8 miljoen euro (2023: 0,9 miljoen euro). Per 31 december 2024 is de boekwaarde van de ‘Bedrijfsgebouwen’ 13,2 miljoen euro, ‘Verbouwingen’ 9,3 miljoen euro en ‘Andere vaste bedrijfsmiddelen’ 0,8 miljoen euro.

6. Vorderingen en overlopende activa

Bedragen in miljoenen euro's

	31 december 2024	31 december 2023
	€	€
Premie	137	136
Vorderingen uit hoofde van onderpand in liquide middelen	-	782
Overig	38	19
Totaal	**175**	**937**

Alle vorderingen en overlopende activa hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar. Onder de post premie is een voorziening voor oninbaarheid opgenomen voor een bedrag van 0,1 miljoen euro (2023: 0,3 miljoen euro).

Vorderingen uit hoofde van onderpand in liquide middelen
Pensioenfonds PGB stort liquide middelen als zekerheid voor de reële waarde van derivatencontracten. Einde boekjaar bedraagt de omvang van de liquide middelen inzake gestort onderpand nihil (2023: 782 miljoen euro). De vorderingen uit hoofde van onderpand in liquide middelen zijn afgenomen ten opzichte van vorig jaar, wat samenhangt met de positieve waardeontwikkeling in de derivatenposities.

7. Overige activa

Bedragen in miljoenen euro's

	31 december 2024	31 december 2023
	€	€
Liquide middelen	**41**	**49**

Onder de overige activa worden de liquide middelen verantwoord. Onder de liquide middelen worden de kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen opgenomen die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn.

Passiva

8. Stichtingskapitaal en reserves

Bedragen in miljoenen euro's

	Stichtingskapitaal en reserve risico pensioenfonds	Solvabiliteits-reserve risico deelnemers	Totaal
	€	€	€
Stand per 1 januari 2023	**3.390**	**3**	**3.393**
Uit bestemming saldo van baten en lasten 2023	193	2	195
Stand per 31 december 2023	**3.583**	**5**	**3.588**
Uit bestemming saldo van baten en lasten 2024	1.434	1	1.435
Stand per 31 december 2024	**5.017**	**6**	**5.023**

Dekkingsgraad en vermogenspositie
De dekkingsgraden zijn als volgt:

	31 december 2024	31 december 2023
	%	%
UFR-dekkingsgraad	116,7	112,5
Beleidsdekkingsgraad	116,2	116,5
Reële dekkingsgraad	87,7	86,9

De ontwikkeling in de bovenstaande dekkingsgraden kan als volgt worden verklaard:

- De *UFR-dekkingsgraad* is in 2024 gestegen. De stijging van de UFR-dekkingsgraad wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de stijging van de aandelenkoersen. Hiertegenover staat een negatief resultaat als gevolg van de daling van de rente en de verleende toeslag in boekjaar 2024. De daling van de rente leidt enerzijds tot een stijging van de technische voorzieningen en anderzijds tot een stijging van het vermogen. Doordat Pensioenfonds PGB het renterisico niet volledig heeft afgedekt, is de stijging van de technische voorzieningen groter dan de stijging van het belegd vermogen, waardoor per saldo een negatief resultaat ontstaat als gevolg van de rentedaling.
- De *beleidsdekkingsgraad* is in 2024 gedaald. De daling van de beleidsdekkingsgraad in 2024 werd voornamelijk veroorzaakt door de daling van de rente en het verlenen van toeslagen. De beleidsdekkingsgraad in 2024 daalde van 116,5 procent naar 116,2 procent.
- De *reële dekkingsgraad* is in boekjaar 2024 gestegen. De stijging van de reële dekkingsgraad werd veroorzaakt door de daling van de beleidsdekkingsgraad in het boekjaar en een daling van de toeslagdekkingsgraad.

Voor het bepalen van het vereist eigen vermogen (de solvabiliteitstoets) maakt het pensioenfonds gebruik van het standaardmodel. Het bestuur vindt het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van het pensioenfonds. De uitkomsten van de solvabiliteitstoets zijn opgenomen onder de toelichting in de paragraaf 'Risicobeheer'.

Op basis hiervan bedraagt het (minimaal) vereist eigen vermogen op 31 december:

Bedragen in miljoenen euro's

	31 december 2024	31 december 2023
	€	€
Aanwezig eigen vermogen	5.023	3.588
Minimaal vereist eigen vermogen	1.259	1.195
Vereist eigen vermogen	6.530	6.133

Per eind 2024 is het aanwezig eigen vermogen hoger dan het minimaal vereist eigen vermogen, maar lager dan het vereist eigen vermogen. De vrije reserve is daardoor nihil.

Actualisatie herstelplan

Aangezien het aanwezig eigen vermogen per eind 2023 lager was dan het vereist eigen vermogen, is in 2024 een geactualiseerd herstelplan ingediend bij DNB.

Een verdere toelichting op het geactualiseerde herstelplan is opgenomen in het bestuursverslag in het hoofdstuk 'Onze financiële situatie'.

9. Technische voorzieningen risico pensioenfonds

De technische voorzieningen van Pensioenfonds PGB zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde per balansdatum. Deze actuele waarde wordt vastgesteld met behulp van de door het Actuarieel Genootschap gepubliceerde Prognosetafel AG2024, met toepassing van de Pensioenfonds PGB leeftijdsafhankelijke ervaringssterfte en een kostenopslag van 2 procent. Het is inherent aan schattingen, zoals de ervaringssterfte, dat deze kunnen worden bijgesteld op een later moment naar aanleiding van recentere informatie. De technische voorzieningen kunnen hierdoor hoger of lager uitvallen.

Het verloop voor de technische voorzieningen risico pensioenfonds is als volgt:

Bedragen in miljoenen euro's

	2024	2023
	€	€
Stand per 1 januari	**28.120**	**25.253**
Pensioenopbouw	722	678
Toeslagverlening	114	1.373
Rentetoevoeging	969	825
Onttrekking voor uitkeringen en uitvoeringskosten	-988	-921
Wijziging marktrente	542	877
Wijziging actuariële uitgangspunten	-78	-
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	21	-23
Overige mutaties technische voorzieningen	73	58
Stand per 31 december	**29.495**	**28.120**

De technische voorzieningen voor risico pensioenfonds zijn naar categorieën als volgt samengesteld:

Bedragen in miljoenen euro's

	31 december 2024	31 december 2023
	€	€
Actieve deelnemers	8.262	7.780
Pensioenontvangers	12.069	11.735
Gewezen deelnemers	9.164	8.605
Technische voorzieningen risico pensioenfonds	**29.495**	**28.120**

De technische voorzieningen bestaan uit de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, vermeerderd met een opslag van 2 procent (2023: 2 procent) voor toekomstige uitvoeringskosten.

De pensioenverplichtingen zijn zo bepaald dat er geen sprake is van een financieringsachterstand. Naar hun aard hebben de meeste technische voorzieningen een langlopend karakter.

Korte beschrijving pensioenregeling

De basispensioenregeling van Pensioenfonds PGB is een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling met een pensioenrichtleeftijd van 68 jaar. Jaarlijks wordt een aanspraak op ouderdomspensioen opgebouwd van 1,75 procent van de in dat jaar geldende pensioengrondslag en een nabestaandenpensioen, deels op risico en deels op spaarbasis. Daarnaast bestaat bij Pensioenfonds PGB de mogelijkheid om pensioenregelingen onder te brengen met specifieke afwijkingen op de hoofdregeling. De pensioengrondslag is gelijk aan het loon verminderd met de franchise. De franchise wordt jaarlijks vastgesteld. Overeenkomstig artikel 10 van de Pensioenwet kwalificeert de pensioenregeling zich als een uitkeringsovereenkomst.

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuarieel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de technische voorzieningen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen.

Toeslagverlening

Het bestuur heeft de ambitie om op de pensioenrechten en pensioenaanspraken jaarlijks per 1 januari een toeslag te verlenen op basis van de prijsontwikkeling. In geval van een negatieve prijsontwikkeling wordt de toeslag op minimaal 0 gesteld.

Het bestuur besluit uiterlijk in januari van enig jaar of en in hoeverre per 1 januari van dat jaar de pensioenrechten en pensioen-aanspraken worden aangepast. Voor de toeslagverlening per 1 januari van enig jaar is de verwachte beleidsdekkingsgraad per 31 december van het voorgaande jaar bepalend. Hierbij wordt de wettelijke randvoorwaarde van toekomstbestendig indexeren in acht genomen.

De verwachte beleidsdekkingsgraad per 31 december van het voorgaande jaar wordt vastgesteld op basis van het 12-maandsgemiddelde van de verwachte actuele dekkingsgraden van het voorgaande kalenderjaar. Vaststelling gebeurt in het

4e kwartaal. Daarbij wordt voor de actuele dekkingsgraden die op het moment van besluitvorming nog niet bekend zijn verondersteld dat deze gelijk zijn aan de meest recent vastgestelde actuele dekkingsgraad.

Bij de besluitvorming in november 2024 is de verwachte beleidsdekkingsgraad per 31 december 2024 vastgesteld door de actuele dekkingsgraden per eind november en per eind december gelijk te stellen aan de actuele dekkingsgraad per eind oktober.

Het bestuur behoudt zich het recht voor om af te wijken van bovenstaande procedure ingeval de financiële positie van het fonds daartoe aanleiding geeft.

In de onderstaande tabel staan de mogelijke toeslagen en kortingen die gelden vanaf 15 november 2023.

Bij een (verwachte) beleidsdekkingsgraad van:	Kunnen de pensioenen zich als volgt ontwikkelen:
Onder het MVV-percentage	Geen toeslag, wel (voorwaardelijke) korting mogelijk als het vereiste eigen vermogen niet binnen 10 jaar kan worden bereikt en verplichte onvoorwaardelijke korting als 5 jaar onder MVV-percentage
Het MVV-percentage tot 110 procent	Geen toeslag, wel (voorwaardelijke) korting mogelijk als het vereiste eigen vermogen niet binnen 10 jaar kan worden bereikt
110 procent tot de toeslagdekkingsgraad	Toekomstbestendige toeslagverlening op basis van de prijsontwikkeling*
De toeslagdekkingsgraad en hoger	- Toeslag conform de prijsontwikkeling*; - Ongedaan maken eventuele korting.

* De prijsontwikkeling betreft het 12-maandsgemiddelde volgens de consumentenprijsindex, alle huishoudens, afgeleid. Dit gemiddelde is gebaseerd op de door het Centraal Bureau voor de Statistiek gepubliceerde cijfers over de periode van oktober van het voorgaande jaar tot en met september van het lopende jaar. Dit percentage wordt afgerond op 1 decimaal.

Het minimaal vereist vermogen-percentage (MVV) bedraagt 104,2 procent per 31 december 2024.

Het beleid van Pensioenfonds PGB kent geen inhaaltoeslagen.

Het bestuur heeft op basis van het toeslagbeleid besloten om per 1 januari 2025 een toeslag te verlenen van 0,4 procent. Aangezien het besluit over de toeslag per 1 januari 2025 is genomen vóór 1 januari 2025, is deze toeslag verwerkt in de technische voorzieningen per 31 december 2024.

Rentetoevoeging
De technische voorzieningen zijn toegenomen door de positieve 1-jaars forwardrente van 3,439 procent (2023: 3,264 procent), zijnde de rente uit het 1e jaar van de door DNB voorschreven rentetermijnstructuur ultimo 2023 (respectievelijk 2022).

Onttrekking voor uitkeringen en uitvoeringskosten
Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden actuarieel berekend en opgenomen in de technische voorzieningen. De afname van de voorziening betreft onder meer het bedrag dat vrijkomt voor de financiering van de uitkeerbare pensioenen in de verslagperiode. Ook verwachte toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden actuarieel berekend en opgenomen in de technische voorzieningen. De afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de kosten van de verslagperiode.

Wijziging marktrente
Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de door DNB voorgeschreven rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het onderdeel wijziging marktrente. Daarnaast is ook de wijziging van de UFR-methodiek onderdeel van de wijziging van de rentetermijnstructuur in 2024. Dit heeft per saldo geresulteerd in een stijging van 542 miljoen euro.

Wijziging actuariële uitgangspunten
De actuariële uitganspunten en methoden worden periodiek beoordeeld en zo nodig herzien voor de berekening van de actuele waarde van de technische voorzieningen. Hierbij maakt het pensioenfonds gebruik van interne en externe actuariële

deskundigheid. In boekjaar 2024 zijn de volgende actuariële uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de technische voorzieningen gewijzigd:

- De overlevingstafel is geactualiseerd. Op 12 september 2024 publiceerde het Actuarieel Genootschap een nieuwe overlevingstafel, namelijk de Prognosetafel AG2024. De prognosetafel AG2024 is vanaf 30 september 2024 verwerkt in de technische voorzieningen;
- De fondsspecifieke ervaringssterfte ter correctie van de overlevingstafel is gewijzigd. Deze aanpassing is vanaf 30 november 2024 verwerkt in de technische voorzieningen;
- Toevoeging van de reservering voor latent wezenpensioen door middel van een opslag van 1,0 procent op de voorziening voor latent partnerpensioen voor niet-pensioentrekkenden. Deze aanpassing is vanaf 30 november 2024 verwerkt in de technische voorzieningen.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Het resultaat op waardeoverdrachten bestaat uit resultaten op individuele waardeoverdrachten en collectieve waardeoverdrachten. In boekjaar 2024 hebben er geen collectieve overdrachten plaatsgevonden.

Overige mutaties technische voorzieningen

Bedragen in miljoenen euro's

	2024	2023
	€	€
Resultaten op kanssystemen		
Sterfte	-22	-17
Arbeidsongeschikheid	60	32
Mutaties	14	16
Overige mutaties	21	27
Totaal	**73**	**58**

De overige mutaties bestaan voornamelijk uit het resultaat op flexibilisering. Dit heeft met name betrekking op vervroeging van de pensioendatum. De vervroegingsfactoren zijn per eind 2019 voor een periode van 5 jaar bevroren als gevolg van de harmonisatie van de pensioenaanspraken naar de pensioenrichtleeftijd 68 jaar. Het resultaat in boekjaar 2024 ontstaat als gevolg van renteveranderingen tussen 2019 en 2024. Per 1 januari 2025 is de bevriezingstermijn van de vervroegingsfactoren beëindigd.

10. Technische voorzieningen risico deelnemers

Technische voorzieningen voor risico deelnemers bestaan uit de beschikbare premieregeling (DC-regeling) voor een bedrag van 585 miljoen euro (2023: 430 miljoen euro) en PGB Pensioen Plus/ Ouderdomspensioen Plus voor een bedrag van 34 miljoen euro (2023: 34 miljoen euro).

Het verloop voor de technische voorzieningen risico deelnemers is als volgt:

Bedragen in miljoenen euro's

	2024	2023
	€	€
Stand per 1 januari	**464**	**328**
Inleg en stortingen	122	108
Onttrekkingen	-27	-19
Beleggingsresultaten risico deelnemers	55	38
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	4	8
Overige mutaties technische voorzieningen	1	1
Stand per 31 december	**619**	**464**

De pensioenregeling voor risico deelnemers is een beschikbare premieregeling (premieovereenkomst). Ook wordt de regeling ingezet voor deelnemers met een salaris boven de maximale pensioengrondslag in de middelloonregeling die over dit meerdere ook pensioen willen opbouwen (excedentregeling). Het pensioenfonds ontvangt jaarlijks de premie van de werkgever en belegt deze na aftrek van kosten en risicopremies.

De beleggingswaarde van de inleg vormt het pensioenkapitaal. Jaarlijks wordt het pensioenkapitaal verhoogd met het behaalde rendement. Met dit pensioenkapitaal wordt een pensioenuitkering ingekocht. De deelnemer kan vanaf de leeftijd 58 jaar (10 jaar voor pensioenrichtleeftijd) kiezen voor een stabiel of een variabel pensioen vanaf pensioeningangsdatum. Bij de keuze voor een stabiel pensioen wordt vanaf leeftijd 58 jaar (10 jaar voor de pensioenrichtleeftijd) automatisch jaarlijks een tijdsevenredig deel (1/10, 1/9 etc.) van het pensioenkapitaal omgezet naar een aanspraak op een pensioenuitkering (ouderdomspensioen en partnerpensioen). Op de pensioeningangsdatum wordt het dan nog aanwezige pensioenkapitaal omgezet naar pensioenaanspraken. Bij de keuze voor een variabel pensioen, blijft sprake van een pensioenkapitaal dat voor risico deelnemer wordt belegd tot aan de pensioeningangsdatum. Op die datum heeft de deelnemer de mogelijkheid (c.q. plicht) om op basis van het tot dan toe opgebouwde pensioenkapitaal (aanvullend) pensioen in te kopen bij Pensioenfonds PGB of een andere pensioenuitvoerder naar eigen keuze. Tussentijds opnemen van het pensioenkapitaal anders dan door middel van een waardeoverdracht is niet mogelijk.

De deelnemers aan de PGB Pensioen Plus-regeling hebben onder specifieke voorwaarden een inleggarantie zoals vastgelegd in het pensioenreglement Pensioenfonds PGB. De waardering van de inleggarantie bedraagt ultimo 2024 een bedrag van 0,3 miljoen euro (2023: 0,5 miljoen euro) en is onderdeel van de technische voorzieningen voor risico pensioenfonds.

11. Overige schulden en overlopende passiva

Bedragen in miljoenen euro's

	31 december 2024	31 december 2023
	€	€
Derivaten	4.935	5.600
Derdengelden	24	19
Belastingen en premies sociale verzekeringen	20	19
Nog te verwerken uit collectieve waardeoverdrachten	2	21
Schulden uit hoofde van onderpand in liquide middelen	-	1
Overig	3	13
Totaal	**4.984**	**5.673**

Alle overige schulden en overlopende passiva hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Derivaten

In onderstaande tabel wordt de derivaten van beleggingen voor risico pensioenfonds en deelnemers in categorie weergegeven:

Bedragen in miljoenen euro's

	31 december 2024	31 december 2023
	€	€
Rentederivaten	4.544	5.552
Valutaderivaten	391	48
Totaal	**4.935**	**5.600**

Risicobeheer

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over meerdere beleidsinstrumenten om risico's te beheersen. De belangrijkste financiële risico's worden beheerst met de normstelling, risicomaatstaven en afspraken uit het beleggingsbeleid, premiebeleid, toeslagenbeleid, kortingsbeleid en de pensioenregeling. De inzet van deze instrumenten is toegelicht in het bestuursverslag. Ook beschikt het bestuur over een specifiek risicobeleid en risicoregister met een beschrijving van de gekozen risicomaatstaven en risiconormen. Het bestuur voert periodiek een risicoanalyse uit en gebruikt de uitkomsten om zijn beleid bij te sturen.

Solvabiliteitsrisico's

Pensioenfonds PGB wordt bij het beheer van de technische voorzieningen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van Pensioenfonds PGB is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling streeft het pensioenfonds naar een toereikende solvabiliteit op basis van de marktwaarde van de technische voorzieningen. Het belangrijkste risico voor Pensioenfonds PGB is het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat Pensioenfonds PGB niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de technische voorzieningen. De solvabiliteit wordt gemeten op basis van algemeen geldende normen die door de toezichthouder worden opgelegd. In het uiterste geval moet Pensioenfonds PGB de opgebouwde en ingegane pensioenen verlagen.

Dekkingsgraad

De UFR-dekkingsgraad heeft zich als volgt ontwikkeld:

	2024	2023
	%	%
Dekkingsgraad 1 januari	**112,5**	**113,2**
M1 Premie	0,2	0,4
M2 Uitkering	0,5	0,5
M3 Toeslagverlening	-0,4	-5,8
M4 Rentetermijnstructuur	-2,1	-3,8
M5 Overrendement	6,2	8,3
M6 Overig	-0,2	-0,3
Dekkingsgraad 31 december	**116,7**	**112,5**

- M1: Doordat de premiedekkingsgraad 2024 hoger is dan de UFR-dekkingsgraad per eind 2023 draagt de premie in 2024 bij aan herstel en is M1 positief.
- M2: Doordat de UFR-dekkingsgraad groter is dan 100 procent, heeft het verrichten van uitkeringen een positief effect op de dekkingsgraad.
- M3: In boekjaar 2024 is 0,4 procent aan toeslag verleend, hetgeen leidt tot een daling van de dekkingsgraad.
- M4: De wijziging van de rentetermijnstructuur heeft in M4 alleen betrekking op het deel van de technische voorzieningen en resulteert in een negatief effect van 2,1 procentpunt op de dekkingsgraad.
- M5: De impact van de rentedaling op het belegd vermogen is samen met de stijging van de aandelenkoersen onderdeel van het overrendement. De beleggingsrendementen hebben, na aftrek van de benodigde rente, een positief effect op de dekkingsgraad van 6,2 procentpunt.
- M6: Als gevolg van de omvang M3, M4 en M5 ontstaat een resultaat op kruiseffecten. Dit resultaat is opgenomen onder de overige oorzaken.

Opstelling Vereist Eigen Vermogen

Om het solvabiliteitsrisico te beheersen, houdt Pensioenfonds PGB buffers in het vermogen aan. Bij de berekening van deze buffers past Pensioenfonds PGB het standaardmodel toe.

Pensioenfonds PGB belegt in langlopende vastrentende waarden waarmee al een deel van de risico's wordt afgedekt. Om rente-risico's af te dekken, heeft Pensioenfonds PGB rentederivaten (nominale renteswaps) en rentefutures afgesloten. Bij het bepalen van de vereiste buffer voor het renterisico is rekening gehouden met de netto positie, dus inclusief de derivaten met een negatieve marktwaarde. De berekening van het vereist eigen vermogen en het hieruit voortvloeiende tekort aan het einde van het boekjaar is als volgt:

Bedragen in miljoenen euro's

	31 december 2024	31 december 2023
	€	€
Technische voorzieningen risico pensioenfonds	**29.495**	**28.120**
Buffers:		
S1 Renterisico	1.018	1.023
S2 Risico zakelijke waarden	5.548	4.935
S3 Valutarisico	1.498	848
S5 Kredietrisico	301	865
S6 Verzekeringstechnische risico	711	676
S10 Actief-beheerrisico	1.213	1.100
Diversificatie-effect	-3.765	-3.319
Toetswaarde solvabiliteit (In de evenwichtssituatie)	**6.524**	**6.128**
Vereist vermogen (artikel 132 pensioenwet)	36.019	34.248
Aanwezig vermogen	-34.512	-31.703
Saldo vereist versus aanwezig vermogen	**1.507**	**2.545**

Het 'Aanwezig vermogen' bestaat uit het 'Stichtingskapitaal en reserves' exclusief solvabiliteitsreserve en de 'Technische voorzieningen risico pensioenfonds'. Bij de vaststelling van het vereist eigen vermogen wordt uitgegaan van de strategische beleggingsmix. Daarbij wordt gerekend met de evenwichtssituatie. De evenwichtssituatie is de fictieve situatie waarbij de algemene reserve exact toereikend is om het totale effect van voorgeschreven negatieve scenario's op te vangen. De 1e stap (iteratie) bij de vaststelling van het vereist eigen vermogen om de hoogte van de buffer te bepalen op basis van het aanwezig vermogen en de aanwezige verplichtingen. Einde boekjaar bedraagt het vereist eigen vermogen in de eerste iteratie 6,3 miljard euro (2023: 5,7 miljard euro). Het vereist eigen vermogen in de evenwichtssituatie (toetswaarde solvabiliteit) bij de strategische beleggingsmix bedraagt 6,5 miljard euro (2023: 6,1 miljard euro). De waarde in de evenwichtssituatie is hoger dan de berekening volgens de eerste iteratie. Dit komt omdat er voor het verschil tussen het vereist eigen vermogen en het aanwezige vermogen ook weer een buffer moet worden aangehouden.

Marktrisico's (S1-S4)

Het marktrisico omvat het renterisico, het risico zakelijke waarden, het valutarisico en het grondstoffenrisico. De strategie van Pensioenfonds PGB voor het marktrisico wordt bepaald door de beleggingsdoelstellingen. Het pensioenfonds beheerst het marktrisico op dagelijkse basis in overeenstemming met de aanwezige beleidskaders en richtlijnen. De *overall* marktposities worden periodiek gerapporteerd aan het bestuur.

Renterisico (S1)

Het renterisico is het risico dat het saldo van de beleggingsportefeuille in vastrentende waarden en van de technische voorzieningen verandert door veranderingen in de rekenrente. Het beheersen van het renterisico en curverisico dat Pensioenfonds PGB loopt, neemt een belangrijke plaats in het beleggingsbeleid van het pensioenfonds in. In geval Pensioenfonds PGB namelijk geen maatregelen zou nemen om het renterisico van het pensioenfonds te beheersen, dan zou elke daling van de actuele rente van 1 procent leiden tot een mutatie van de nominale dekkingsgraad op marktwaarde van ongeveer 18 procent. Het doel van het renterisicobeleid is dan ook om het renterisico zo te beheersen dat het resterende renterisico na renteafdekking zo goed als mogelijk aansluit bij de ambitie en het risicoprofiel van het pensioenfonds.

De solvabiliteit van Pensioenfonds PGB is gevoelig voor wijzigingen in het renteniveau en deze gevoeligheid wordt dagelijks beoordeeld. Pensioenfonds PGB mitigeert deze gevoeligheid voor wijzigingen in het renteniveau door middel van renteafdekking. Door renteafdekking heeft een daling van de rentestand met 1 procent een negatief effect op de solvabiliteit van ongeveer 1,8 miljard euro. Een stijging van de rentestand met 1 procent heeft bij renteafdekking een positief effect van ongeveer 1,4 miljard euro.

Onderstaande tabellen geven een indruk van de gevoeligheid van de solvabiliteit door de rente.

Bedragen in miljoenen euro's

	Stand bij 1% rentedaling	stand 31 december 2024	Stand bij 1% rentestijging
	€	€	€
Technische voorzieningen risico pensioenfonds (A)	35.478	29.495	24.962
Vastrentende waarden exclusief derivaten (B)	19.856	17.662	16.000
Rentederivaten inclusief schuldpositie (C)	-274	-2.279	-3.799
Totaal (B+C-A)	**-15.896**	**-14.112**	**-12.761**

Het renterisicobeleid van Pensioenfonds PGB is erop gericht om door middel van de matchingportefeuille een deel van de rentegevoeligheid van de verplichtingen af te dekken. De renteafdekking is per *key rate* vastgesteld en is afhankelijk van de hoogte van de 20-jaars swaprente, met per *key rate* vooraf vastgestelde onder- en bovengrenzen.

De beleggingen in de matchingportefeuille - in euro's uitgegeven staatsobligaties, bedrijfsobligaties, Nederlandse woninghypotheken, rentederivaten en liquiditeiten - moeten voor die benodigde kasstromen zorgen. Aan het eind van het verslagjaar bedroeg de renteafdekking 70 procent (2023: 71 procent).

De duratie en het effect van de renteafdekking kan als volgt worden samengevat:

Bedragen in miljoenen euro's

	31 december 2024		31 december 2023	
	€	Duratie	€	Duratie
Vastrentende beleggingen en rentederivaten	15.727	24,1	15.786	22,5
Totale beleggingsportefeuille (incl. derivaten)	34.927	10,9	32.000	11,3
Technische voorzieningen risico pensioenfonds	29.495	17,5	28.120	17,2

Op de balansdatum is de duratie van de totale beleggingsportefeuille korter dan de duratie van de nominale technische voorzieningen. Met de huidige rente-afdekking daalt de marktwaarde van de totale beleggingen minder snel dan de marktwaarde van de technische voorziening in geval van een stijging van de rente (bij toepassing van de actuele marktrentestructuur). Hierdoor zal de dekkingsgraad stijgen. Bij een rentedaling zal de marktwaarde van de totale beleggingen minder snel stijgen dan de marktwaarde van de technische voorzieningen, waardoor de dekkingsgraad zal dalen.

De looptijdverdeling van de vastrentende waarden naar marktwaarde is als volgt:

Bedragen in miljoenen euro's

	31 december 2024		31 december 2023	
	€	%	€	%
Resterende looptijd < 1 jaar	4.101	23	2.732	16
Resterende looptijd 1-5 jaar	2.228	13	4.021	23
Resterende looptijd 5-10 jaar	2.548	14	3.663	21
Resterende looptijd >10 jaar	8.785	50	7.077	40
Totaal	**17.662**	**100**	**17.493**	**100**

Risico zakelijke waarden (S2)

Het vereist eigen vermogen voor aandelenrisico inclusief vastgoedbeleggingen, infrastructuur en private equity is gebaseerd op een grote koersdaling van deze beleggingen. Daarbij geldt een onderscheid tussen beursgenoteerde aandelen in ontwikkelde en opkomende markten, niet-beursgenoteerde aandelen en niet beursgenoteerde vastgoedbeleggingen. Per categorie wordt een andere schok voorgeschreven.

De nadere detaillering van de vastgoed- en infrastructuurbeleggingen naar de aard van de belegging is als volgt:

Bedragen in miljoenen euro's

	31 december 2024		31 december 2023	
	€	%	€	%
Indirect vastgoed	1.193	55	1.239	58
Indirecte infrastructuur	930	44	850	39
Liquide middelen	13	1	66	3
Overig	1	-	-	-
Totaal	**2.137**	**100**	**2.155**	**100**

De segmentatie van de vastgoed- en infrastructuurbeleggingen naar regio is als volgt:

Bedragen in miljoenen euro's

	31 december 2024		31 december 2023	
	€	%	€	%
Europa (EU)	915	42	875	41
Noord-Amerika	911	42	869	40
Europa (Niet-EU)	212	10	224	10
Pacific	54	3	157	7
Azië	16	1	14	1
Centraal- en Zuid-Amerika	13	1	2	-
Overig	16	1	14	1
Totaal	**2.137**	**100**	**2.155**	**100**

Bij deze tabel is gebruik gemaakt van het inzicht in de feitelijke posities van de indirecte beleggingen.

De segmentatie van de aandelenportefeuille naar sector is als volgt:

Bedragen in miljoenen euro's

	31 december 2024		31 december 2023	
	€	%	€	%
Handel en industriële bedrijven	8.837	53	7.050	52
Serviceorganisaties	4.436	26	3.729	28
Financiële instellingen	3.268	19	2.233	17
Andere instellingen	417	2	418	3
Totaal	**16.958**	**100**	**13.430**	**100**

De segmentatie van de aandelenportefeuille naar regio is als volgt:

Bedragen in miljoenen euro's

	31 december 2024		31 december 2023	
	€	%	€	%
Noord-Amerika	11.344	67	5.843	44
Europa (EU)	1.770	11	2.803	21
Azië	1.413	7	1.210	9
Pacific	1.260	8	1.707	13
Europa (Niet-EU)	878	5	1.531	11
Centraal- en Zuid-Amerika	136	1	166	1
Overig	157	1	170	1
Totaal	**16.958**	**100**	**13.430**	**100**

Bij bovenstaande tabel is gebruik gemaakt van de feitelijke posities van de indirecte beleggingen.

Valutarisico (S3)

Valutarisico is het risico dat de waarde van een belegging wijzigt door veranderingen in valutakoersen. Beleggen in vreemde valuta brengt valutarisico met zich mee, omdat de nominale pensioenverplichtingen in euro’s zijn uitgedrukt.

Pensioenfonds PGB hanteert een dynamische valuta-afdekking, binnen een bandbreedte van 50-100 procent, van de Amerikaanse dollar, het Britse pond en de Japanse yen. De valuta exposure naar beleggingen in aandelen uit opkomende landen wordt niet afgedekt.

Het deel van de beleggingsportefeuille dat niet in euro’s wordt belegd, bedraagt ultimo 2024 ongeveer 50 procent (2023: ongeveer 46 procent). De belangrijkste vreemde valuta (in procenten) daarin zijn Amerikaanse dollar (35 procent), Britse pond (3 procent), Japanse yen (3 procent) en de Canadese dollar (1 procent). De percentages in 2023 bedroegen respectievelijk 28 procent, 4 procent, 4 procent en 0 procent.

De specificatie van beleggingen (exclusief valutaderivaten) in vreemde valuta naar categorie is als volgt:

Bedragen in miljoenen euro's

	31 december 2024		31 december 2023	
	€	%	€	%
Vastgoed en infrastructuur	1.301	8	1.316	9
Aandelen	15.490	90	11.145	80
Vastrentende waarden	364	2	1.560	11
Derivaten en overige beleggingen	-	-	8	-
Totaal	**17.155**	**100**	**14.029**	**100**

De valutapositie per 31 december 2024 voor en na afdekking door valutaderivaten is als volgt:

Bedragen in miljoenen euro's

	Vastgoed en infrastructuur	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Totaal	Valuta-derivaten	Nettopositie
							31 december 2024
		Voor afdekking				Afdekking	Na afdekking
	€	€	€	€	€	€	€
EUR	836	1.468	17.298	-2.120	**17.482**	10.809	**28.291**
USD	823	11.055	223	-	**12.101**	-9.565	**2.536**
GBP	265	492	161	-	**918**	-303	**615**
JPY	9	952	-	-	**961**	-500	**461**
HKD	20	309	-	-	**329**	-1	**328**
CAD	55	399	-	-	**454**	-290	**164**
CHF	8	349	-	-	**357**	-227	**130**
AUD	20	245	-	-	**265**	-174	**91**
SEK	13	133	-	-	**146**	-83	**63**
Overige	88	1.556	-20	-	**1.624**	-1	**1.623**
Totaal	**2.137**	**16.958**	**17.662**	**-2.120**	**34.637**	**-335**	**34.302**

De valutapositie per 31 december 2023 voor en na afdekking door valutaderivaten is als volgt:

Bedragen in miljoenen euro's

	Vastgoed en infrastructuur	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Totaal	Valuta-derivaten	Nettopositie
							31 december 2023
		Voor afdekking				Afdekking	Na afdekking
	€	€	€	€	€	€	€
EUR	839	2.284	15.934	-2.484	**16.573**	11.205	**27.778**
USD	816	5.734	2.159	5	**8.714**	-8.018	**696**
GBP	231	867	180	1	**1.279**	-648	**631**
HKD	47	280	-1	-	**326**	-70	**256**
CHF	18	613	-	1	**632**	-448	**184**
AUD	60	387	-	-	**447**	-299	**148**
SEK	18	222	1	-	**241**	-156	**85**
JPY	29	1.207	-1	1	**1.236**	-1.161	**75**
CAD	5	218	-	-	**223**	-161	**62**
Overige	92	1.618	-779	-	**931**	-96	**835**
Totaal	**2.155**	**13.430**	**17.493**	**-2.476**	**30.602**	**148**	**30.750**

Bij deze tabel is gebruik gemaakt van het inzicht in de feitelijke posities van de indirecte beleggingen en is aangesloten op de balanswaarde van de beleggingen.

Grondstoffenrisico (S4)

Pensioenfonds PGB heeft geen posities in grondstoffen en is daarom niet direct gevoelig voor een daling van de grondstoffenprijzen.

Kredietrisico (S5)

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor Pensioenfonds PGB als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop Pensioenfonds PGB (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven.

Het pensioenfonds beheerst het kredietrisico op verschillende manieren. Naast diversificatie stelt het pensioenfonds positielimieten voor tegenpartijen, zowel op product- als op totaalniveau. Ook stelt het limieten voor de kredietbeoordeling van de portefeuilles en tegenpartijen, vraagt het onderpand en hanteert het pensioenfonds prudente verstrekkingsnormen. Om het *settlement*-risico af te dekken, wordt door Pensioenfonds PGB alleen direct belegd in die markten waarin een voldoende betrouwbaar systeem voor *clearing* en *settlement* functioneert.

Met betrekking tot OTC-derivaten, werkt Pensioenfonds PGB alleen met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten, zodat de vorderingen van Pensioenfonds PGB adequaat zijn afgedekt door onderpand. Deze zekerheden bestaan uit liquide middelen en hoogwaardige staatsobligaties. Liquide middelen worden op deposito uitgezet bij zeer kredietwaardige tegenpartijen met korte looptijden. Hiervoor gelden limieten per tegenpartij.

De segmentatie van de vastrentende waarden naar regio is als volgt:

Bedragen in miljoenen euro's

31 december 2024	Overheid	Financiële instelling	Reële economie	Totaal
	€	€	€	€
Europa (EU)	10.351	527	4.036	**14.914**
Noord-Amerika	3	242	1.356	**1.601**
Europa (Niet-EU)	51	170	558	**779**
Pacific	17	96	263	**376**
Azië	-	-	10	**10**
Centraal- en Zuid-Amerika	-	-	1	**1**
Overig	-	-	-19	**-19**
Totaal	**10.422**	**1.035**	**6.205**	**17.662**

Bedragen in miljoenen euro's

31 december 2023	Overheid	Financiële instelling	Reële economie	Totaal
	€	€	€	€
Europa (EU)	8.669	586	4.203	**13.458**
Noord-Amerika	-	422	2.455	**2.877**
Europa (Niet-EU)	7	202	758	**967**
Pacific	2	156	351	**509**
Azië	20	49	118	**187**
Centraal- en Zuid-Amerika	11	30	104	**145**
Overig	6	59	-715	**-650**
Totaal	**8.715**	**1.504**	**7.274**	**17.493**

Bij deze tabellen is gebruik gemaakt van de feitelijke posities van de indirecte beleggingen.

Het overzicht van de debiteuren van de vastrentende portefeuille naar kredietwaardigheid is als volgt:

Bedragen in miljoenen euro's

	31 december 2024		31 december 2023	
	€	%	€	%
AAA	11.313	65	9.779	56
AA	1.461	8	1.146	7
A	3.094	18	3.061	17
BBB	441	2	784	4
BB	24	-	329	2
B	20	-	1.224	7
Lager dan B	8	-	686	4
Geen rating	1.301	7	483	3
Totaal	**17.662**	**100**	**17.493**	**100**

De post 'Geen rating' bestaat voornamelijk uit geldmarktfondsen, deposito's en cash collateral.

Door het besluit om uitsluitend in hoogwaardige Europese staatsobligaties te beleggen, accepteert Pensioenfonds PGB bewust een concentratierisico op voornamelijk Nederland en Duitsland. Het bestuur besloot het kredietrisico te verlagen in lijn met de ALM studie 2024.

Verzekeringstechnische risico's (S6)

De belangrijkste verzekeringstechnische risico's zijn de risico's van langleven, kortleven en arbeidsongeschiktheid. Gelet op de materialiteit van het arbeidsongeschiktheidsrisico worden bij vaststelling van het vereist eigen vermogen alleen risico's meegenomen die verband houden met sterfte (overeenkomstig handreiking DNB).

Langlevenrisico

Het langlevenrisico is het belangrijkste verzekeringstechnische risico. Langlevenrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de technische voorzieningen. Hierdoor volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichtingen.

Kortlevenrisico

Het kortlevenrisico is het risico dat deelnemers overlijden vóór de pensioenleeftijd (dit is de 1e dag van de maand waarin de deelnemer voor het eerst AOW krijgt). Hierdoor moet Pensioenfonds PGB mogelijk een nabestaandenpensioen toekennen.

Voor vaststelling van de voorziening hanteert het pensioenfonds overlevingskansen die zijn gebaseerd op de Prognosetafel AG2024 gecorrigeerd met pensioenfondsspecifieke ervaringssterfte.

Arbeidsongeschiktheidsrisico

Het arbeidsongeschiktheidsrisico is het risico dat Pensioenfonds PGB voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid. De risico's van overlijden voor de pensioenleeftijd en van arbeidsongeschiktheid zijn verdisconteerd in de doorsneepremie. Het verschil met de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat.

Collectieve waardeoverdrachten

Als voor de collectief overgedragen pensioenverplichtingen een opslag is gevraagd op de koopsom vanwege verwachte betere overlevingskansen dan is deze opslag in de voorziening opgenomen. Bij een hernieuwde vaststelling van de ervaringssterfte vervalt deze extra voorziening voor de waardeovernames waarmee bij deze vaststelling rekening is gehouden.

Liquiditeitsrisico (S7)

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen. Hierdoor zou Pensioenfonds PGB op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kunnen voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn.

Het liquiditeitsrisico kan worden beheerst door in het strategische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Pensioenfonds PGB heeft ook relatief grote posities in liquide staatsobligaties en aandelen. Deze beleggingen kunnen relatief snel, zonder direct waardeverlies, te gelde worden gemaakt om een mogelijke onvoorziene uitstroom van geldmiddelen te financieren.

Mogelijke bronnen van liquiditeitsbehoefte zijn vooral de pensioenuitkeringen, het doorrollen van valutatermijncontracten, betalingen van (korte) rente op eurorenteswaps en afrekeningen op futures, opgevraagde commitments voor vastgoed, infrastructuur en/of private equity alsook het herbalanceringsbeleid.

Het liquiditeitsrisicobeleid van Pensioenfonds PGB is gesplitst in een korte en een lange termijnbeleid. Het risicobeleid op korte termijn stelt normen aan cash, deposito's en andere korte geldmarktinstrumenten. Dit om te kunnen voldoen aan de liquiditeitsbehoefte in een normaal en in een 'stress'-scenario op de korte termijn. Het risicobeleid op lange termijn stelt maxima aan illiquide beleggingen in de matching- en returnportefeuilles. Zo kan het pensioenfonds liquiditeitsbehoeften in een langdurig 'stress'-scenario opvangen en herbalanceringsvereisten waarborgen. Het liquiditeitsrisicobeleid van Pensioenfonds PGB wordt jaarlijks geëvalueerd en, waar nodig, aangepast op basis van onder meer 'stress-scenario's, balanssturing en derivatenbeleid.

Concentratierisico (S8)

Het concentratierisicobeleid van Pensioenfonds PGB is erop gericht om te voorkomen dat door ontoereikende spreiding binnen de portefeuille een specifieke ontwikkeling of gebeurtenis een bovengemiddeld effect heeft op de waarde van de beleggingsportefeuille. Het belangrijkste instrument dat het pensioenfonds hiervoor inzet betreft spreiding over meerdere beleggingscategorieën, regio's, landen, sectoren en debiteuren.

Om het concentratierisico te bepalen, worden alle instrumenten met dezelfde tegenpartij gesaldeerd. Als grote post wordt aangemerkt elke gesommeerde positie die 2 procent of meer van het balanstotaal uitmaakt. Per 31 december 2024 is hier alleen sprake van staatsobligaties van de volgende landen:

Bedragen in miljoenen euro's

	31 december 2024		31 december 2023	
	€	%	€	%
Nederlandse staatsobligaties	6.903	17	6.522	17
Duitse staatsobligaties	3.014	8	1.839	5
Totaal	**9.917**	**25**	**8.361**	**22**

De stijging van de staatsobligaties wordt met name verklaard door de gedaalde rente. Daarnaast zijn er ook aankopen gedaan ter afdekking van het renterisico.

Operationeel risico (S9)

Operationeel risico is het risico van onder meer een onjuiste afhandeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie en fraude. Pensioenfonds PGB beheerst dergelijke risico's door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de uitvoeringsorganisatie. Het niveau van de dienstverlening is vastgelegd in een *service level-agreement*. Op basis van periodieke rapportages toetst het bestuur de kwaliteit van de dienstverlening. Aanvullend beheerst de uitvoeringsorganisatie via een stelsel van beheersmaatregelen (*controls*) de operationele risico's van de uitvoering van de pensioenregeling en van het vermogensbeheer. Elk kwartaal toetst de afdeling Riskmanagement de uitvoering van deze beheersmaatregelen en rapporteert haar bevindingen (in een *control assessment*) aan de Commissie Risk en audit.

De uitvoeringsorganisatie van Pensioenfonds PGB beoordeelt ieder jaar de *assurance* rapportages van de grote uitbestedingsrelaties van Pensioenfonds PGB. Op basis van het uitbestedingsbeleid van het pensioenfonds wordt een analyse gemaakt en worden de aandachtspunten gerapporteerd aan de Commissie Risk en audit. Waar nodig worden aanvullende controlemaatregelen uitgevoerd, zoals een ad hoc operationele audit. De uitvoeringsorganisatie rapporteert de uitkomsten van de risicoanalyse en de belangrijkste incidenten aan de Commissie Risk en audit. Voor het operationeel risico wordt geen buffer aangehouden.

Actief beheer risico (S10)

Onder actief beheer worden afwijkende posities in portefeuilles verstaan die worden ingenomen ten opzichte van de strategische portefeuilles. De mate van actief beheer kan worden bepaald aan de hand van de tracking error. De tracking error geeft de mate van afwijking weer tussen het rendement van een beleggingsportefeuille en het rendement op een benchmarkportefeuille. Een lage tracking error impliceert dat de beleggingsportefeuille dusdanig wordt begrensd dat het feitelijke rendement dichtbij de gekozen benchmark ligt. Een hoge tracking error geeft aan dat het rendement duidelijk van de benchmark af kan wijken. Een hogere tracking error impliceert daarmee een hogere mate van actief risico.

Het belangrijkste actieve risico in de portefeuille is de allocatie naar factor aandelenmanagers. Met beleggen in factoren wordt bewust en beheerst afgeweken van de marktgewogen benchmark.

Specifieke financiële instrumenten (derivaten)

Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid maakt het pensioenfonds gebruik van financiële derivaten. Als hoofdregel geldt dat derivaten uitsluitend worden gebruikt voor zover die passend zijn binnen het algemene beleggingsbeleid. Pensioenfonds PGB gebruikt derivaten hoofdzakelijk om grote financiële risico's af te dekken binnen de door het bestuur gestelde limieten, of als tijdelijke posities uit hoofde van het dynamisch beleid. Een van de belangrijkste risico's bij derivaten is het kredietrisico, het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Dit risico wordt beperkt door alleen transacties aan te gaan met partijen waarbij aantoonbaar sprake is van laag kredietrisico.

Valutatermijncontracten

Dit zijn met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het verkopen van een valuta en de aankoop van een andere valuta tegen een vooraf vastgestelde prijs en op een vooraf vastgestelde datum. Door middel van valutatermijncontracten worden valutarisico's afgedekt.

Renteswaps

Dit zijn met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het uitwisselen van rentebetalingen over een nominale hoofdsom. Door middel van renteswaps kan Pensioenfonds PGB de rentegevoeligheid van de portefeuille sturen.

Futures en opties

Pensioenfonds PGB handelt in rentefutures en aandelenfutures/-opties. Rentefutures vormen een aanvulling op het producten-pakket binnen de matchingportefeuille. Het zijn op de beurs verhandelde derivaten waarmee renterisico wordt afgedekt. Bij rentefutures wordt dagelijks de waardeontwikkeling van de future met de tegenpartij afgerekend. Aandelenopties hebben als doel om neerwaarts koersrisico af te dekken. Met aandelenputopties kan Pensioenfonds PGB ervoor kiezen om het neerwaarts koersrisico af te dekken zodra sprake is van sterk gestegen aandelenbeurzen. Met aandelenfutures wordt exposure naar aandelenmarkten ingenomen of afgebouwd.

Pensioenfonds PGB heeft verschillende maatregelen genomen om de posities in verstrekte en ontvangen zekerheden te beheersen en te monitoren. Zo stelt het pensioenfonds limieten aan afgesloten contracten met tegenpartijen op totaalniveau en per tegenpartij, waarbij dagelijks de omvang van ontvangen en gestelde zekerheden gevolgd wordt. De omvang van deze zekerheden wordt in samenhang gezien met de gesaldeerde waarde van de derivatenposities per tegenpartij. Wanneer daartoe aanleiding bestaat, worden aanvullende zekerheden van tegenpartijen gevraagd of gesteld. De afwikkeling ervan vindt niet op dezelfde datum plaats, waardoor een kortstondige over- of onderdekking kan ontstaan.

Niet in de balans opgenomen vorderingen en verplichtingen

Investeringsverplichtingen

Vooruitlopend op verwachte inkomende kasstromen zijn de op balansdatum bestaande investerings- en stortingsverplichtingen als volgt:

Bedragen in miljoenen euro's

	31 december 2024	31 december 2023
	€	€
Private equity	892	1.097
Vastrentende waarden	277	362
Infrastructuur	255	295
Vastgoed	17	18
Hypotheken	4	4
Totaal	**1.445**	**1.776**

De investerings- en stortingsverplichtingen zijn in 2024 afgenomen doordat er commitments zijn opgevraagd, met name ter uitbreiding van de private equity allocatie en die in een fondsinvestering in directe leningen.

Langlopende contractuele verplichtingen

Pensioenfonds PGB en PGB Pensioendiensten B.V. hebben de volgende overeenkomsten gesloten:

- een (overkoepelende) uitbestedingsovereenkomst met (daaronder):
  - een integrale balansbeheerovereenkomst en
  - een overeenkomst van pensioenadministratie en overige diensten.

Het betreffen overeenkomsten voor onbepaalde tijd met een opzegtermijn van respectievelijk 2, één en 2 jaar.
De over 2024 betaalde vergoeding bedraagt 79 miljoen euro (2023: 76 miljoen euro).

Overige contractuele verplichtingen

De verplichting 2025 betreft voor de beleggingsadministratie 2,1 miljoen euro en voor de portfolio en riskmanagementsoftware voor beleggingen 1,0 miljoen euro.

Met ING Bank N.V. is een kredietfaciliteit van 50 miljoen euro overeengekomen.

Overige vorderingen en verplichtingen

Er was een juridisch geschil met Booking.com B.V. dat betwistte onder de verplichtstelling van de reisbranche te vallen. In 2021 heeft de Hoge Raad bepaald dat Booking.com B.V. aan reisbemiddeling doet en op 21 maart 2025 heeft de Hoge Raad in aanvulling daarop geoordeeld dat de onderneming dit ook in hoofdzaak, vanaf 1 januari 1999, doet. Daarmee is vast komen te staan dat Booking.com B.V. onder de verplichtstelling van de reisbranche valt en is een einde gekomen aan dit geschil. Met Booking.com B.V. is overeengekomen dat dispensatie van de verplichtstelling wordt verleend onder de gebruikelijke voorwaarden van actuariële gelijkwaardigheid van de eigen vervangende pensioenregeling (met ingang van 1 januari 1999) en een vergoeding van het verzekeringstechnisch nadeel. Deze dispensatie wordt effectief nadat aan alle overeengekomen en wettelijke voorwaarden is voldaan.

Er zijn in 2024 premienota’s opgelegd aan Booking.com B.V. Vanwege de overeengekomen dispensatie zijn deze premienota’s vooralsnog niet geïnd, maar is door Booking.com B.V. als zekerheid wel een bankgarantie gesteld. Deze bankgarantie behoudt zijn geldigheid totdat Booking.com B.V. aan alle voorwaarden voor de dispensatie heeft voldaan.
Aangezien de verwachting is dat aan de voorwaarden voor de dispensatie zal worden voldaan zijn de premievordering en hiermee samenhangende pensioenverplichtingen niet verwerkt in de jaarrekening, maar aangemerkt als niet in de balans opgenomen vorderingen en niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Belastingen

Pensioenfonds PGB is opgenomen in de fiscale eenheid voor de omzetbelasting samen met PGB Pensioendiensten B.V. Op grond van de Invorderingswet is Pensioenfonds PGB hoofdelijk aansprakelijk voor verplichtingen en schulden die hieruit voortvloeien.

Verbonden partijen

Identiteit van verbonden partijen
Er is sprake van een relatie tussen Pensioenfonds PGB, zijn uitvoeringsorganisatie waarvan Pensioenfonds PGB de enige aandeelhouder is en hun bestuurders.

Transacties met (voormalige) bestuurders
Voor informatie over de beloning van bestuurders wordt verwezen naar de toelichting onder 'Vergoeding bestuurders' in het hoofdstuk 'Pensioenuitvoeringskosten'. Er zijn geen leningen verstrekt aan bestuurders. Ook is er geen sprake van vorderingen op (voormalige) bestuurders. Voor zover bestuurders deelnemen aan de pensioenregeling, gebeurt dit onder reguliere condities.

Overige transacties met verbonden partijen
Werkgevers en Pensioenfonds PGB hebben een uitvoeringsovereenkomst over de financiering van de aanspraken en de uitvoering van de pensioenregeling. In deze overeenkomst staat dat beide zorgdragen voor de verplichtingen die voortvloeien uit de cao en het pensioenreglement.

Medewerkers van de uitvoeringsorganisatie en het bestuursbureau nemen deel aan een pensioenregeling die wordt uitgevoerd door Pensioenfonds PGB. Het gaat hierbij om reguliere- en excedentregelingen tegen standaardvergoedingen.

De medewerkers van de uitvoeringsorganisatie verrichten hun werkzaamheden in een kantoorgebouw dat in huur is van Pensioenfonds PGB. De huurovereenkomst betreft een transactie op zakelijke gronden. Het kantoorgebouw is op 31 mei 2018 gewaardeerd op 13,1 miljoen euro bij een jaarlijkse huurprijs van 1,1 miljoen euro. De waarde per januari 2024 betreft 13,8 miljoen euro. De kosten van PGB Pensioendiensten B.V. worden aan Pensioenfonds PGB doorbelast op basis van een door het pensioenfondsbestuur goedgekeurde begroting. Hierin is geen winstopslag verwerkt.

De transacties met verbonden partijen zijn marktconform.

Toelichting op de staten van baten en lasten over 2024

12. Premiebijdragen voor risico pensioenfonds

Bedragen in miljoenen euro's

	2024	2023
	€	€
Werkgeversgedeelte	540	512
Werknemersgedeelte	391	402
Eenmalige premiebijdragen	2	10
Totaal	**933**	**924**

De totale bijdrage van werkgevers en werknemers aan de basis Pensioenfonds PGB-regeling bedraagt 28 procent (2023: 28 procent) van de pensioengrondslag.

De eenmalige premiebijdragen bestaan uit koopsommen en aanwending vanuit premiederdengelden.

De kostendekkende, feitelijke en gedempte premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet zijn als volgt:

Bedragen in miljoenen euro's

	2024	2023
	€	€
Kostendekkende premie	902	845
Feitelijke premie	915	895
Gedempte toetspremie	691	695

De kostendekkende en gedempte premie worden bepaald op basis van de maandelijkse salarisgrondslagen. In boekjaar 2024 is de kostendekkende premie gestegen. De rentecurve per 31 december 2023 ligt lager ten opzichte van de rentecurve per 31 december 2022. De gepresenteerde kostendekkende premie is inclusief een solvabiliteitsopslag van 21,8 procent (2023: 21,9 procent). Dit betreft de solvabiliteitsopslag per eind 2023 voor de pensioenregeling voor risico pensioenfonds. De aan het boekjaar toe te rekenen premie is als baten in de staat van baten en lasten verantwoord.

Pensioenfonds PGB hanteert een systematiek van premiedemping op basis van verwacht rendement, gecorrigeerd voor de toeslagambitie van het pensioenfonds.

De samenstelling van de zuiver kostendekkende premie, feitelijke premie en gedempte toetspremie is opgenomen in het bestuursverslag bij het hoofdstuk ‘Onze financiële situatie’.

13. Premiebijdragen voor risico deelnemers

Bedragen in miljoenen euro's

	2024	2023
	€	€
Werkgevers- en werknemersgedeelte	**122**	**108**

De premiebijdragen voor risico deelnemers bestaan voor 120 miljoen euro aan premies DC-regeling (2023: 105 miljoen euro) en voor 2 miljoen euro aan premie voor PGB Pensioen Plus/Ouderdomspensioen Plus (2023: 3 miljoen euro).

14. Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds

Bedragen in miljoenen euro's

	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
	€	€	€	€
Vastgoed en infrastructuur	52	163	-	**215**
Aandelen	296	2.419	-39	**2.676**
Vastrentende waarden	546	15	-18	**543**
Derivaten	-325	-254	-	**-579**
Totaal 2024	**569**	**2.343**	**-57**	**2.855**
Totaal 2023	**640**	**2.511**	**-58**	**3.093**

De beleggingsopbrengsten zijn verlaagd met de directe beleggingskosten van 57 miljoen euro (2023: 58 miljoen euro) zoals door derden in rekening zijn gebracht. De kosten zijn naar rato van het behaalde resultaat aan de beleggingen toegerekend.

De specificatie van de vermogensbeheerkosten is als volgt (**inclusief** risico deelnemers):

Bedragen in miljoenen euro's

	2024	2023
	€	€
Beheervergoeding externe vermogensbeheerders	13	14
Beheervergoeding uitvoeringsorganisatie	37	31
Kosten vermogensbeheer	8	14
Totaal	**58**	**59**

15. Beleggingsresultaten voor risico deelnemers

Bedragen in miljoenen euro's

	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Totaal
	€	€	€	€
Vastgoed en infrastructuur	1	3	-	**4**
Aandelen	6	48	-1	**53**
Vastrentende waarden	7	2	-	**9**
Derivaten	-3	-8	-	**-11**
Totaal 2024	**11**	**45**	**-1**	**55**
Totaal 2023	**9**	**30**	**-1**	**38**

De kosten van vermogensbeheer voor risico deelnemers bedragen voor 2024 0,9 miljoen euro (2023: 0,7 miljoen euro).

16. Pensioenuitkeringen

Bedragen in miljoenen euro's

	2024	2023
	€	€
Ouderdomspensioenen	759	706
Partnerpensioen	191	179
Wezenpensioen	2	2
Premierestitutie/afkoopsommen	3	4
Vervroegd pensioen	5	5
ANW-hiaatpensioen	5	4
Totaal	**965**	**900**

Per 1 januari 2024 is door het bestuur besloten een toeslag te verlenen van 5,2 procent. De toename van de pensioenuitkeringen wordt verklaard door reguliere instroom en de toeslagverlening.

17. Pensioenuitvoeringskosten

Bedragen in miljoenen euro's

	2024	2023
	€	€
Beheervergoeding uitvoeringsorganisatie	49	46
Kosten bestuur en bestuursbureau	3	2
Totaal	**52**	**48**

De pensioenuitvoeringskosten bestaan uit de kosten van de uitvoeringsorganisatie, de kosten van het bestuursbureau (personeel en huisvesting), de bezoldigingen van bestuurders, bestuurscommissies en adviseurs en de inkoop van overige diensten.

De werkzaamheden worden vooral verricht door werknemers die in dienst zijn bij de uitvoeringsorganisatie. Pensioenfonds PGB heeft een bestuursbureau om het bestuur te ondersteunen bij zijn taken. Aan het eind van 2024 waren bij dit bureau 8 werknemers in loondienst. Van de totale kosten 2024 van het bestuursbureau van 9,5 miljoen euro (2023: 7,2 miljoen euro) is 2,7 miljoen euro (2023: 2,0 miljoen euro) toegerekend aan de pensioenuitvoeringskosten.

Aan de bestuursleden en medewerkers van het bestuursbureau zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt. Ook zijn aan Pensioenfonds PGB in het afgelopen jaar geen dwangsommen en boetes opgelegd.

De pensioenuitvoeringskosten stegen in het verslagjaar van 48 miljoen euro naar 52 miljoen euro. Deze stijging wordt met name veroorzaakt door inflatie en loonkostenontwikkeling, (project)kosten met betrekking tot Wet toekomst pensioenen en extra IT kosten voor informatiebeveiliging.

Vergoeding bestuursleden, raad van toezicht en verantwoordingsorgaan

De vergoedingen hebben betrekking op werkzaamheden voor het pensioenfonds, zoals het voorbereiden en bijwonen van diverse vergaderingen en bijeenkomsten. De vergoedingen bestaan uit vacatiegeld, vergoeding van reis- en verblijfkosten en overige bestuurskosten.

Bestuursleden

In 2024 bedroegen de totale vergoedingen voor de bestuursleden 0,8 miljoen euro (2023: 0,8 miljoen euro). Daarnaast is een bedrag besteed aan cursus- en reiskosten van 0,02 miljoen euro (2023: 0,02 miljoen euro). Hieronder een overzicht van de totale vergoedingen 2024 per bestuurslid.

Naam	Periode	Functie	2024
J.H. Dijckmeester MSc*	1 januari 2024 - 22 november 2024	Voorzitter	€ 150.491
mr. T.J. van Dijk	1 januari 2024 - 31 december 2024	Bestuurslid	€ 104.850
R.A.L. Heijn RBA EPP	1 januari 2024 - 31 december 2024	Vicevoorzitter	€ 104.850
E.D.O. de Jong	1 januari 2024 - 31 december 2024	Bestuurslid	€ 104.850
drs. J.H. Kamps	1 januari 2024 - 31 december 2024	Vicevoorzitter	€ 104.850
ir. A.C.C. Kock-de Kreuk	1 januari 2024 - 31 december 2024	Bestuurslid	€ 104.850
F.A. van de Veen CPE BBs CRA	1 januari 2024 - 31 december 2024	Bestuurslid	€ 104.850

* De heer Dijckmeester is per 22 november 2024 afgetreden als bestuurslid.

Raad van toezicht

De vergoedingen voor de leden van de raad van toezicht bedroegen in 2024 in totaal 0,1 miljoen euro (2023: 0,1 miljoen euro). Hieronder een totaaloverzicht van de vergoedingen 2024 per lid van raad van toezicht.

Naam	Periode	Functie	2024
drs. H.C.P. Noten	1 januari 2024 - 31 december 2024	Voorzitter	€ 33.028
M. Poot	1 januari 2024 - 31 december 2024	Lid	€ 28.310
P.A.M. Loven	1 maart 2024 - 31 december 2024	Lid	€ 23.591

Verantwoordingsorgaan

De vergoedingen voor de leden van het verantwoordingsorgaan bedroegen in totaal ook 0,1 miljoen euro (2023: 0,1 miljoen euro).

Accountantshonoraria

Onder de pensioenuitvoeringskosten zijn de honoraria opgenomen van de externe accountant.

Bedragen in duizenden euro's

	2024	2023
	€	€
Onderzoek van de jaarrekening en verslagstaten		
Huidig boekjaar	509	384
Oudere jaren	34	11
Andere niet-controledienstenen	13	-
Totaal	**556**	**395**

De opstelling van accountantshonoraria bevat de kosten die ten laste zijn gekomen van Pensioenfonds PGB en is inclusief de honoraria die ten laste zijn gekomen van de niet meegeconsolideerde dochtermaatschappij PGB Pensioendiensten B.V.
De kosten voor onderzoek van de jaarrekening en verslagstaten van 509 duizend euro (2023: 384 duizend euro) hebben betrekking op de controle van de basisgegevens, Z-score en performancetoets, normportefeuille, jaarverslag en verslagstaten.

18. Saldo herverzekering

Bedragen in miljoenen euro's

	2024	2023
	€	€
Premies aan herverzekeraar	10	10
Claims bij de herverzekeraar	-4	-5
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen	-4	-6
Totaal	**2**	**-1**

19. Saldo overdracht van rechten

Het saldo overdracht van rechten betreft het saldo van betaalde en ontvangen waardeoverdrachten. Per 31 december 2023 heeft er een collectieve uitgaande waardeoverdracht plaatsgevonden. Hierbij zijn de aanspraken overgedragen naar een andere uitvoerder. Voor deze overdracht is in boekjaar 2024 de overdrachtswaarde definitief vastgesteld en vervolgens nog een rest saldo overgedragen. In 2024 heeft er geen collectieve waardeoverdracht plaatsgevonden.

Bedragen in miljoenen euro's

	2024	2023
	€	€
Inkomende waardeoverdrachten (individueel)	-61	-83
Inkomende waardeoverdrachten (collectief)	-	-
Uitgaande waardeoverdrachten (individueel)	40	82
Uitgaande waardeoverdrachten (collectief)	2	19
Totaal	**-19**	**18**

Belastingen

De activiteiten van het pensioenfonds zijn vrijgesteld van vennootschapsbelasting.

Gebeurtenissen na balansdatum

Op 21 maart 2025 heeft de Hoge Raad geoordeeld dat Booking.com B.V. met ingang van 1 januari 1999 in hoofdzaak aan reisbemiddeling doet en daarmee onder verplichtstelling van de reisbranche valt, waarmee een einde is gekomen aan het juridische geschil ter zake. Voor verdere toelichting zie het hoofdstuk ‘Niet in de balans opgenomen vorderingen en verplichtingen’.

Amstelveen, 16 april 2025

Het bestuur van Pensioenfonds PGB

drs. J.H. Kamps
Vicevoorzitter

R.A.L. Heijn RBA EPP
Vicevoorzitter

E.D.O. de Jong
Bestuurslid

F.A. van de Veen CPE BBs CRA
Bestuurslid

mr. T.J. van Dijk
Bestuurslid

ir. A.C.C. Kock-de Kreuk
Bestuurslid

De raad van toezicht van Pensioenfonds PGB

drs. H.C.P. Noten
Voorzitter

P.A.M. Loven
Lid

M. Poot
Lid

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Pensioenfonds PGB

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds PGB per 31 december 2024 en van het saldo van baten en lasten over 2024, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Wat we gecontroleerd hebben

Wij hebben de jaarrekening 2024 van Stichting Pensioenfonds PGB ('de Stichting') te Amsterdam gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2024;
2. de staat van baten en lasten over 2024;
3. het kasstroomoverzicht over 2024; en
4. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Stichting zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

KPMG Accountants N.V., een naamloze vennootschap ingeschreven in het handelsregister in Nederland onder nummer 33263683, is lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. De informatie en onze bevindingen ten aanzien van continuïteit, fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving en de kernpunten van onze controle moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Samenvatting

Materialiteit
• Materialiteit van EUR 160 miljoen • Circa 0,5% van het pensioenvermogen

Risico van een afwijking van materieel belang vanwege risico's gerelateerd aan Fraude, NOCLAR en Continuïteit
• Frauderisico's: verondersteld risico van doorbreken interne beheersing door het bestuur geïdentificeerd en verder uiteengezet in de sectie 'Controleaanpak risico van fraude en het niet naleven van wet- en regelgeving' • Risico's in verband met het niet naleven wet- en regelgeving (NOCLAR): geen rapporteerbare risico's van een afwijking van materieel belang vanwege NOCLAR risico's geïdentificeerd • Continuïteitsrisico's: geen continuïteitsrisico's geïdentificeerd

Kernpunten
• Waardering van beleggingen • Waardering van technische voorzieningen risico pensioenfonds • Juridisch dispuut inzake de verplichtstelling van de pensioenregeling van de bedrijfstak Reisbranche

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 160 miljoen (2023: EUR 150 miljoen). Voor de bepaling van de materialiteit wordt uitgegaan van het pensioenvermogen per 31 december 2024 (circa 0,5%). Wij beschouwen het pensioenvermogen als de meest geschikte benchmark, omdat het pensioenvermogen een bepalende factor is in de berekening van de (beleids)dekkingsgraad die de financiële positie van de Stichting weergeeft. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij hebben met het bestuur en de raad van toezicht afgesproken dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven EUR 8,0 miljoen rapporteren aan het bestuur en

de raad van toezicht alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de controle

Uitbesteding van bedrijfsprocessen aan dienstverleners

De Stichting heeft het pensioen- en balansbeheer uitbesteed aan PGB Pensioendiensten B.V., een 100% dochtermaatschappij van de Stichting, met onderuitbesteding aan Northern Trust Corporation met betrekking tot de bewaring en administratie van de beleggingen. De jaarrekening wordt derhalve mede opgesteld op basis van informatie over de beleggingen en beleggingsopbrengsten, technische voorzieningen risico pensioenfonds, premiebijdragen, pensioenuitkeringen en overige financiële posten die is verstrekt door PGB Pensioendiensten B.V.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor het verwerven van inzicht in de aard en de significantie van de door de dienstverleners verleende diensten en in het effect ervan op de voor de controle relevante interne beheersing van de Stichting. Op basis hiervan identificeren wij de risico's op een afwijking van materieel belang en zetten wij controlewerkzaamheden op en voeren wij deze uit om op deze risico's in te spelen.

Voor de processen uitbesteed aan PGB Pensioendiensten hebben wij de voor de jaarrekeningcontrole relevante beheersmaatregelen zelfstandig bij de dienstverlener getoetst.

Bij de uitvoering van onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden en bevindingen van een andere onafhankelijke accountant inzake de voor de Stichting relevante interne beheersingsmaatregelen van Northern Trust Corporation, zoals weergegeven in de specifiek daarvoor opgestelde SOC 1-rapportage.

Onze controlewerkzaamheden bestaan uit het bepalen van de minimaal verwachte interne beheersingsmaatregelen. Op basis daarvan evalueren wij de in de SOC 1-rapportage beschreven interne beheersingsmaatregelen, de verrichte werkzaamheden ter toetsing van de effectieve werking gedurende 2024 en de uitkomsten daarvan. Ook beoordelen wij de evaluatie door het bestuur van de kwaliteit van de uitbesteding aan PGB Pensioendiensten B.V. en Northern Trust Corporation.

Wij hebben gegevensgerichte analyses ten aanzien van premiebijdragen en pensioenuitkeringen uitgevoerd, waarbij wij de uitkomsten hebben getoetst op basis van verwachtingen die wij zelf hiervoor hebben ontwikkeld. Wij hebben door middel van deelwaarnemingen de beleggingen, beleggingsstromen, mutaties in de pensioenadministratie, premiebijdragen en pensioenuitkeringen aan de hand van brondocumentatie bij de dienstverlener onderzocht.

Door bovengenoemde werkzaamheden op de uitbestede bedrijfsprocessen en aanvullende eigen werkzaamheden hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de beleggingen, beleggingsstromen en -opbrengsten, (mutaties in) deelnemergegevens en aanspraken die resulteren in (wijzigingen in) de technische voorzieningen risico pensioenfonds, premiebijdragen en pensioenuitkeringen verkregen.

Controleaanpak ten aanzien van risico's op fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving

In het kader van onze controle hebben wij inzicht verkregen in de Stichting en haar bedrijfsomgeving, en van het risicomanagement van de Stichting met betrekking tot fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.

Onze werkzaamheden omvatten onder andere het evalueren van de gedragscode, de klokkenluidersregeling, de systematische analyse van integriteitsrisico's (SIRA), de periodieke Service Level Agreement-rapportages en de procedures van de Stichting om aanwijzingen van mogelijke fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving te onderzoeken. Bovendien hebben wij inlichtingen ter zake ingewonnen bij het bestuur en de raad van toezicht en hebben wij correspondentie met relevante toezichthoudende autoriteiten en regelgevers in onze evaluatie betrokken. We hebben elementen van onvoorspelbaarheid in onze controleaanpak opgenomen onder meer met betrekking tot de uitgaande betalingen.

Op basis van onze risicoanalyse werkzaamheden hebben wij de volgende rechtsgebieden geïdentificeerd die de meest waarschijnlijke oorzaak zouden kunnen zijn voor een materieel effect op de jaarrekening in het geval van het niet-voldoen aan deze regelgeving:

- Pensioenwet;
- Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds (Wet Bpf 2000);
- Besluit Financieel toetsingskader pensioenfondsen (Bftp);
- Algemene verordening gegevensbescherming (AVG);
- Sanctiewetgeving.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot de identificatie van een rapporteerbaar risico van een afwijking van materieel belang vanwege het niet voldoen aan wet- en regelgeving.

Wij beoordelen het veronderstelde frauderisico met betrekking tot de opbrengstverantwoording (waaronder premiebijdragen voor risico pensioenfonds en voor risico deelnemer, directe beleggingsopbrengsten en gerealiseerde indirecte beleggingsopbrengsten) als niet significant gezien de aard van de opbrengsten, de aanwezige uitbestedingsrelaties en de beperkte mogelijkheden tot het materieel beïnvloeden van de opbrengstverantwoording.

De premiebijdragen en directe beleggingsopbrengsten betreffen homogene en niet-complexe opbrengstenstromen, zonder aanwezige significante schattingselementen.

Ten aanzien van de indirecte gerealiseerde beleggingsopbrengsten hebben wij het veronderstelde frauderisico weerlegd omdat er geen verhoogde druk is op het bestuur van het pensioenfonds om de opbrengstverantwoording te sturen en de gelegenheid om de opbrengstverantwoording materieel te beïnvloeden zeer beperkt is, mede door de aanwezige uitbestedingsrelaties.

In overeenstemming met het bovenstaande en met de controlestandaarden hebben wij het volgende risico geïdentificeerd ten aanzien van fraude dat relevant is voor onze controle (dit betreft het relevante veronderstelde risico zoals vastgelegd in de controlestandaarden). Wij hebben hierop als volgt ingespeeld:

Doorbreken van interne beheersing door het bestuur (een verondersteld risico)

Risico:

Het bestuur is in een unieke positie om fraude te plegen door de mogelijkheid het proces van financiële verslaggeving en resultaten te manipuleren door middel van het doorbreken van de interne beheersing die anderszins effectief lijkt te werken, zoals schattingen gerelateerd aan de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen en de waardering van de beleggingen.

Controleaanpak:

- Wij hebben de opzet en de implementatie geëvalueerd en, waar van toepassing, de effectieve werking getoetst van de interne beheersingsmaatregelen die relevant zijn voor het mitigeren van de risico's op fraude, inclusief de interne beheersingsmaatregelen die aanwezig zijn bij de dienstverleners waaraan de Stichting bedrijfsprocessen heeft uitbesteed.
- Als onderdeel van de beoordeling van het frauderisico hebben wij een analyse uitgevoerd om te identificeren of er sprake is van (administratieve) journaalposten met een hoger frauderisico. De uitkomst van deze evaluatie is dat wij geen (administratieve) journaalposten met een hoger frauderisico hebben geïdentificeerd.
- Wij hebben significante schattingen alsook oordeelsvormingen en veronderstellingen van het bestuur met betrekking tot de waardering van de technische voorzieningen risico pensioenfonds en de waardering van de beleggingen geëvalueerd. Voor een omschrijving van onze werkzaamheden hieromtrent, verwijzen wij naar de kernpunten met betrekking tot de waardering van de technische voorzieningen risico pensioenfonds en de waardering van beleggingen.
- We hebben journaalposten en andere aanpassingen geïdentificeerd en geselecteerd om te toetsen die aan het einde van de rapportageperiode zijn gemaakt.

Onze evaluatie van uitgevoerde procedures ten aanzien van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving heeft niet geleid tot een kernpunt van de controle.

Wij hebben onze risico-inschatting en controleaanpak en resultaten gecommuniceerd aan het bestuur en aan de raad van toezicht.

Onze controlewerkzaamheden leidden niet tot aanwijzingen en/of andere redelijke vermoedens van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving die van materieel belang zijn voor onze controle.

Controleaanpak continuïteit

Zoals toegelicht op pagina 48 van het bestuursverslag en pagina 94 van de jaarrekening, heeft het bestuur een herstelplan ingediend bij De Nederlandsche Bank waarin is uitgewerkt hoe de beleidsdekkingsgraad binnen de wettelijk gestelde termijnen weer op het vereiste

niveau kan worden gebracht. Dit is onderdeel van de continuïteitsrisicoanalyse door het bestuur. Omdat de Stichting de ultieme mogelijkheid heeft om de pensioenaanspraken en pensioenrechten te korten en daarmee de continuïteit van de Stichting te allen tijde te waarborgen, heeft het bestuur geen continuïteitsrisico's geïdentificeerd. Onze procedures omvatten onder andere:

- overwegen of de continuïteitsrisicoanalyse door het bestuur en het herstelplan dat is ingediend bij De Nederlandsche Bank alle relevante elementen bevatten en consistent zijn met onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole;
- overwegen of actuariële ontwikkelingen (inclusief de voorzienbare trend in overlevingskansen) en de ontwikkelingen op financiële markten (inclusief ontwikkeling in de rentetermijnstructuur) aanleiding geven tot continuïteitsrisico;
- analyse van de ontwikkeling van de financiële positie van de Stichting gedurende het boekjaar ten opzichte van wettelijke solvabiliteitseisen op indicatoren die kunnen duiden op continuïteitsrisico's en vaststellen dat de toelichting in de jaarrekening hieromtrent, en de toelichting ten aanzien van de realisatie van het herstelplan zoals opgenomen op pagina 48 van het bestuursverslag en pagina 94 van de jaarrekening, adequaat zijn.

De resultaten van onze procedures hebben geen aanleiding gegeven om additionele controlewerkzaamheden op de continuïteitsbeoordeling uit te voeren.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het belangrijkst waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij aan het bestuur en de raad van toezicht gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Waardering van beleggingen

Omschrijving

De beleggingen vormen een significante post op de balans van de Stichting. De beleggingen van de Stichting bedragen circa 99% van het balanstotaal. Alle beleggingen dienen conform de Pensioenwet te worden gewaardeerd op reële waarde (marktwaarde). Uit noot 1 en 2 van de toelichting op de jaarrekening blijkt dat voor EUR 33.266 miljoen (95%) van de beleggingen van de Stichting de waardering gebaseerd is op genoteerde marktprijzen, voor EUR 843 miljoen (2%) de waardering gebaseerd is op onafhankelijke taxaties, voor EUR -800 miljoen (-2%) de waardering gebaseerd is op modelmatige waarderingen en voor EUR 1.618 miljoen (5%) de waardering gebaseerd is op andere waarderingsmethoden. Het bepalen van de marktwaarde voor deze laatste beleggingscategorieën is complex(er) en bevat subjectieve schattingselementen.

Het maken van de schattingen vergt een hoge mate van oordeelsvorming van het bestuur, waarbij gebruik wordt gemaakt van modellen. Gezien de invloed hiervan op de waardering van de beleggingen, het saldo van baten en lasten, het eigen vermogen en de (beleids)dekkingsgraad vormde de waardering van de beleggingen een kernpunt van onze controle.

In de 'Specifieke grondslagen' geeft de Stichting de gehanteerde waarderingsgrondslagen weer. In noot 1 en 2 zijn de gehanteerde waarderingsmethoden en belangrijke veronderstellingen voor de waardering van deze beleggingscategorie uiteengezet.
Het evalueren van de waarderingsgrondslagen en het vaststellen van de juistheid en toereikendheid van de toelichtingen vormden onderdeel van onze werkzaamheden.

Onze aanpak

Wij maken gebruik van de beheersmaatregelen die zijn ingericht bij de serviceorganisatie die de bewaring en beleggingsadministratie uitvoert en die hierover verantwoording aflegt in de SOC 1-rapportage (waarbij een goedkeurend assurancerapport van de accountant is afgegeven). Deze relevante beheersmaatregelen betreffen de aanstelling van betrouwbare fondsmanagers alsmede de betrouwbare transactieverwerking, waardering van beleggingen en aanlevering en toereikende evaluatie van periodieke performancecijfers. Daarnaast hebben wij de aansluiting vastgesteld tussen de financiële administratie en de rapportages van beleggingsadministrateur en fondsmanagers. Vervolgens hebben wij de waardering van beleggingen gebaseerd op onafhankelijke taxaties, modelmatige waarderingen en andere waarderingsmethoden onderzocht.

De waardering van de beleggingen gebaseerd op genoteerde marktprijzen hebben wij grotendeels onderzocht met gebruikmaking van een eigen waarderingsspecialist. Onze waarderingsspecialist heeft de gehanteerde waarderingen vergeleken met zelfstandig bepaalde waarderingen op basis van in de markt waarneembare prijzen. Dit geldt ook voor de controle van de waardering van de derivaten van de Stichting.

De waardering van de fondsbeleggingen hebben wij getoetst aan de hand van recente, door een andere onafhankelijke accountant gecontroleerde jaarrekeningen. Wij hebben hierbij onder meer aandacht besteed aan consistentie met de waarderingsgrondslagen van de Stichting ten opzichte van die van het beleggingsfonds alsmede de strekking van de verklaring van de andere onafhankelijke accountant. Bovendien hebben wij de monitoring van de Stichting op recente financiële informatie van de beleggingen na balansdatum in onze werkzaamheden betrokken.

Wanneer niet tijdig een gecontroleerde jaarrekening beschikbaar is, hebben wij de betrouwbaarheid van de marktwaardering zoals door de fondsmanager afgegeven, vastgesteld door de inschatting van deze fondsmanagers uit voorgaande jaren te toetsen aan de hand van de later in het jaar beschikbaar gekomen gecontroleerde jaarrekeningen (backtesting). In aanvulling hierop hebben we diverse gesprekken gevoerd met betrokken midoffice-medewerkers van de uitvoeringsorganisatie. Hierbij hebben wij significante gebeurtenissen na balansdatum, mogelijke risico’s en andere relevante aspecten die van invloed zijn op de waardering van deze fondsen besproken en getoetst aan brondocumentatie.

Tevens hebben wij de waarderingsgrondslagen en de juistheid en toereikendheid van de toelichtingen, waaronder die inzake waarderingsonzekerheid, in de jaarrekening geëvalueerd.

Onze observatie

Wij hebben geconstateerd dat de gehanteerde waarderingsgrondslagen en gehanteerde waarderingsmethodieken voor de beleggingen in overeenstemming zijn met de geldende verslaggevingsregels en geschikt zijn om te kunnen komen tot een marktwaarde van deze beleggingen.

Wij vinden dat de waardering van de beleggingen in de jaarrekening op aanvaardbare wijze is bepaald. De toelichting op de samenstelling en het verloop van de beleggingen is toereikend.

Waardering van de technische voorzieningen risico pensioenfonds

Omschrijving

De technische voorzieningen risico pensioenfonds vormen een significante post op de balans van de Stichting die wordt gewaardeerd op reële waarde (marktwaarde). De waardering van de technische voorzieningen risico pensioenfonds komt tot stand door middel van een berekening waarin aanspraakgegevens van deelnemers met behulp van belangrijke schattingen over levensverwachtingen, kostenniveaus en arbeidsongeschiktheid worden vertaald naar verwachte toekomstige kasstromen (uitkeringen). De kasstromen worden contant gemaakt met gebruikmaking van de rentetermijnstructuur ultimo boekjaar zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank.

Het maken van de schattingen vergt een hoge mate van oordeelsvorming door het bestuur, waarbij gebruik wordt gemaakt van actuariële modellen en het bestuur zich laat adviseren door actuarieel deskundigen. Gezien de complexiteit en de invloed hiervan op de hoogte van de technische voorzieningen risico pensioenfonds, het saldo van baten en lasten, het eigen vermogen en de (beleids)dekkingsgraad vormt de waardering van de technische voorzieningen risico pensioenfonds een kernpunt van onze controle.

Het bestuur heeft in de paragraaf ‘Specifieke grondslagen’ de waarderingsgrondslagen en veronderstellingen voor de technische voorzieningen risico pensioenfonds opgenomen. Uit de toelichting opgenomen in de paragraaf ‘Schattingswijzigingen’ blijkt dat er schattingswijzigingen hebben plaatsgevonden met betrekking tot de actuariële grondslagen.

In de paragraaf ‘Risicobeheer’ is de gevoeligheid van de berekening van de technische voorzieningen risico pensioenfonds voor schattingen uiteengezet.

Onze aanpak

Bij onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden van de certificerend actuaris die door de Stichting is aangesteld. Wij hebben bij aanvang van de controle en bij afronding ervan afstemming gehad met de certificerend actuaris over de te volgen aanpak, de attentiepunten en de uitkomsten.

Wij hebben de door het bestuur gehanteerde schattingsmethoden en veronderstellingen geëvalueerd. Hierbij hebben wij de consistentie, prudentie en actualiteit van de schattingsmethode en veronderstellingen betrokken. Wij hebben de onderbouwing van de veronderstellingen door het bestuur geëvalueerd aan de hand van een toetsing van de historische betrouwbaarheid daarvan en algemeen geactualiseerde uitgangspunten zoals overlevingskansen. De gehanteerde schattingsmethoden en veronderstellingen hebben wij besproken met de certificerend actuaris. Wij hebben de actuariële verklaring zoals opgenomen in de overige gegevens en de werkzaamheden in het dossier van de certificerend actuaris geëvalueerd.

Onze werkzaamheden omvatten verder het evalueren van de uitkomst van de actuariële analyse van het saldo van baten en lasten in relatie tot eerder gemaakte schattingen en kasstroomprojecties. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden hebben wij gebruikgemaakt van een eigen actuaris. Tevens hebben wij de waarderingsgrondslagen en de juistheid en toereikendheid van de toelichtingen in de jaarrekening geëvalueerd.

Onze observatie

Wij vinden dat de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen in de jaarrekening op aanvaardbare wijze is bepaald. De toelichting op de samenstelling en het verloop van de voorziening pensioenverplichtingen is toereikend.

Juridisch dispuut inzake de verplichtstelling van de pensioenregeling van de bedrijfstak Reisbranche

Omschrijving

Zoals toegelicht op pagina 25 van het bestuursverslag en pagina 109 van de jaarrekening, was er een juridisch dispuut tussen Stichting Pensioenfonds PGB en Booking.com met betrekking tot de toepassing van de verplichtstelling van de pensioenregeling van de bedrijfstak Reisbranche (sinds 1 januari 2021 uitgevoerd door Stichting Pensioenfonds PGB als rechtsopvolger van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Reisbranche) op Booking.com.

Op basis van de uitspraak van de Hoge Raad op 21 maart 2025 is vast komen te staan dat Booking.com onder de verplichtstelling van de Reisbranche valt. De Stichting is echter met Booking.com overeengekomen dat onder voorwaarden dispensatie van de verplichtstelling wordt verleend. Om deze reden zijn de potentiële financiële effecten in de jaarrekening 2024 aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa en niet in de balans opgenomen verplichtingen. We verwijzen voor verdere details van het juridisch dispuut naar de toelichting zoals opgenomen op de genoemde pagina’s van het bestuursverslag en de jaarrekening.

Gezien de potentiële financiële en presentatie-effecten van het juridisch dispuut op de jaarrekening en de specifieke aandacht die wij hieraan hebben besteed in onze controle, hebben wij dit aangemerkt als een kernpunt van onze controle.

Onze aanpak

We hebben onder meer de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- besprekingen met het bestuur van de Stichting gevoerd om de ontwikkelingen ten aanzien van het juridisch dispuut door te spreken;
- relevante (juridische) documentatie geïnspecteerd;
- een gesprek gevoerd met de door de Stichting ingeschakelde advocaat en de relevante feiten en omstandigheden die tijdens het gesprek naar voren zijn gekomen geëvalueerd en getoetst;
- de door de Stichting gekozen verwerkingswijze en de toelichting in de jaarrekening geëvalueerd en getoetst aan de verslaggevingseisen.

Onze observatie

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij vastgesteld dat het juridisch dispuut tussen Stichting Pensioenfonds PGB en Booking.com in lijn met de verslaggevingsrichtlijnen in de jaarrekening van de Stichting is gepresenteerd.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben een mindere diepgang dan onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de informatie die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Benoeming

Wij zijn door het bestuur op 25 september 2024 benoemd als accountant van de Stichting voor de controle van het boekjaar 2024 en zijn sinds 2013 de externe accountant.

Geen verboden diensten

Wij hebben geen verboden diensten als bedoeld in artikel 5, lid 1 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van Organisaties van Openbaar Belang geleverd.

Verleende diensten

Wij hebben in de periode waarover onze wettelijke controle van de jaarrekening betrekking heeft, naast deze controle, de volgende diensten geleverd aan de Stichting:

- Andere niet-controlediensten (overeengekomen specifieke werkzaamheden ten aanzien van datakwaliteit in het kader van de Wet toekomst pensioenen).

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude. Daarbij is het bestuur, onder toezicht van de raad van toezicht, verantwoordelijk voor het voorkomen en ontdekken van fraude en de niet-

naleving van wet- en regelgeving en het nemen van maatregelen om de gevolgen, voor zover mogelijk, ongedaan te maken en herhaling te voorkomen.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de Stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de Stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de Stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de Stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze doelstelling is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een verdere beschrijving van onze verantwoordelijkheden ten aanzien van de controle van de jaarrekening is te vinden op de website van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) op: www.nba.nl/nl_oob_20241203. Deze beschrijving vormt onderdeel van onze controleverklaring.

Utrecht, 16 april 2025

KPMG Accountants N.V.

W. Kevelam RA

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Pensioenfonds PGB te Amsterdam is aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2024.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Pensioenfonds PGB, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 160.000.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 8.000.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luidden.

De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- Toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen.
- Het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld.
- De kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten.
- Het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar hoger dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van artikel 132 (vereist eigen vermogen). Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luidden.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen, doch hoger dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Pensioenfonds PGB is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening niet voldoende, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen.

Purmerend, 16 april 2025

drs. B.A. Weijers AAG
Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

Verslag van het verantwoordingsorgaan

Conclusie

Het verantwoordingsorgaan heeft waardering voor de openhartige en welwillende manier waarop het bestuur het overleg met het verantwoordingsorgaan heeft gevoerd. De overlegagenda is voor een belangrijk deel bepaald geweest door de overgang naar de Wet toekomst pensioenen (Wtp) en het was duidelijk dat het bestuur stevig heeft ingezet op een beheerste overgang. Het verantwoordingsorgaan heeft een positief oordeel over het in 2024 door het bestuur gevoerde beleid.

Het verantwoordingsorgaan betreurt het vertrek van Jochem Dijckmeester als gewaardeerd bestuursvoorzitter in deze periode van veranderingen als gevolg van de Wtp.

Het bestuur legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het beleid en de wijze waarop dit is uitgevoerd. Het verantwoordingsorgaan adviseert het bestuur en behartigt daarbij de belangen van deelnemers en werkgevers. Het verantwoordingsorgaan beoordeelt uiteindelijk of het pensioenfondsbestuur de verschillende belangen evenwichtig heeft meegewogen en baseert het advies hierop.

Adviezen

Het bestuur heeft het verantwoordingsorgaan advies gevraagd over de volgende onderwerpen:

- wijziging addendum uitvoeringsreglement
- update van het uitvoeringsreglement en reglement Commissie van Bezwaar
- opheffen Commissie van Bezwaar
- collectieve waardeoverdracht
- premie 2025:
  Het bestuur heeft besloten de hoogte van de basispremie 2025 ten opzichte van 2024 niet te wijzigen. Met een uitgebreide notitie en met een mondelinge toelichting heeft het bestuur dit besluit gemotiveerd. Het verantwoordingsorgaan heeft een positief advies gegeven.
- aansluiting van een nieuwe werkgever

Samenwerking met de raad van toezicht

Uit het jaarplan van de raad van toezicht en uit de overleggen van het verantwoordingsorgaan met de raad van toezicht blijkt dat de raad van toezicht nauwgezet toezicht houdt op het handelen van het bestuur. Het verantwoordingsorgaan heeft geconstateerd dat het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht voor een deel aandacht besteden aan dezelfde onderwerpen. Beide hebben een verschillende rol en daarmee een verschillend perspectief op de onderwerpen die spelen. Het verantwoordingsorgaan is van mening dat een meer frequente afstemming met de raad van toezicht nuttig en efficiënt kan zijn. Daartoe zijn inmiddels afspraken gemaakt.

Het verantwoordingsorgaan had voor het verslagjaar 2024 4 thema's vastgesteld waar speciale aandacht aan besteed wordt:

1. Commissiestructuur
2. Vermogensbeheer
3. Wet toekomst pensioenen
4. Communicatie

1. Commissiestructuur

Pensioenfonds PGB heeft per 1 januari 2023 een governance wijziging doorgevoerd. Dat betekent ook dat het overleg tussen het bestuur en het verantwoordingsorgaan is veranderd. Daarbij komt dat een aantal leden van het verantwoordingsorgaan afscheid heeft genomen en het verantwoordingsorgaan een aantal nieuwe leden heeft verwelkomd. Een bezinning op de eigen rol en plaats in de organisatie was wenselijk om de taken van het verantwoordingsorgaan zo goed mogelijk te vervullen. Dat heeft geleid tot een studiedag met externe begeleiding op basis waarvan een herziene rolopvatting is geformuleerd. Vervolgens is een nieuwe commissiestructuur voor het verantwoordingsorgaan ingevoerd die beter aansluit bij de herziene inzichten en rolzuiverheid. Verder is er een uitgebreid introductieplan voor nieuwe leden van het verantwoordingsorgaan opgesteld.

2. Vermogensbeheer

Het verantwoordingsorgaan stelt de 4 kennissessies balans- en vermogensbeheer, georganiseerd door het bestuur, enorm op prijs. Het bestuur heeft samen met collega's van PGB Pensioendiensten (PPD) presentaties verzorgd waar het belang van *lifecycle* beleggen, de toegevoegde waarde van het opheffen van de leenrestrictie, het gebruik van benchmarks en het (Wtp) beleggingsproces zijn uitgelegd. Met de opgedane kennis is het verantwoordingsorgaan beter in staat te oordelen over het handelen van het bestuur.

Daarnaast zijn in 2 verschillende bijeenkomsten door onderzoeksbureau IG&H de resultaten gepresenteerd van het eind 2023 gehouden risicopreferentieonderzoek. De leden van het verantwoordingsorgaan kregen daardoor een goed beeld van de risicobereidheid en risicodraagkracht van de deelnemers. Onder andere is ingezoomd op de verschillen in risicohouding tussen de leeftijdscohorten en op de vraag in hoeverre de risicohouding tussen de sectoren verschilt.

Het bestuur heeft in 2023 de beleggingsovertuigingen aangepast en de risicohouding van deelnemers onderzocht. In 2024 werd dat gevolgd door het uitvoeren van een ALM-studie en is het strategisch beleggingsbeleid vastgesteld. Het bestuur is zeer transparant en open geweest over de ontwikkelingen ten aanzien van het balans- en vermogensbeheer. Over het herzien van de beleids- en investment cases zal het verantwoordingsorgaan zich in 2025 verder laten informeren. Het verantwoordingsorgaan constateert dat het beleggingsbeleid op een gestructureerde manier door het bestuur geanalyseerd wordt en waar nodig verbeteringen worden aangebracht. Veranderingen in het beleggingsbeleid leiden uiteraard tot een andere samenstelling van de beleggingsportefeuille. Het verantwoordingsorgaan heeft er begrip voor dat extra aan- en verkopen een stijging van de transactiekosten tot gevolg hebben.

Het verantwoordingsorgaan is door het bestuur geïnformeerd over de nieuwe governance in de balansbeheerketen. Deze nieuwe inrichting, waarbij strategisch en beleidsmatige (bestuur) en uitvoerende (PPD) taken en verantwoordelijkheden beter zijn gescheiden, is logisch en verstandig. Het verantwoordingsorgaan ondersteunt de verwachting dat dit de voorspelbaarheid van de financiële resultaten op lange termijn zal verbeteren.

3. Wet toekomst pensioenen

Het verantwoordingsorgaan heeft in 2024 op het gebied van de Wtp een intensief traject doorlopen. Samen met het bestuur en de raad van toezicht zijn er diverse bijeenkomsten geweest om het verantwoordingsorgaan mee te nemen in zowel het proces als de inhoudelijke kant van de Wtp. Het verantwoordingsorgaan wil zich zo goed mogelijk voorbereiden op zijn rol in dit traject en specifiek op de adviesaanvragen Invaarbesluit en Uitvoeringsovereenkomst. Om het adviesproces goed te stroomlijnen zijn er 2 leden van het verantwoordingsorgaan als kwartiermaker aangesteld. In de loop van 2024 is er een Focusgroep ingesteld. Deze groep heeft de opdracht om ter voorbereiding van de adviesaanvraag Invaarbesluit na te gaan welke onderwerpen van de Wtp inmiddels voldoende zijn behandeld en welke nog verdere aandacht behoeven om een afgewogen advies te kunnen geven. In dat kader is aan het bestuur een aantal vragen gesteld zodat de evenwichtigheid beter kan worden beoordeeld. Het verantwoordingsorgaan heeft het tot nu toe niet nodig gevonden om zich door een externe deskundige bij te laten staan. De planning van het Wtp-traject lijkt ambitieus.

In de eerdergenoemde Wtp-bijeenkomsten zijn onder meer de volgende onderwerpen aan de orde gekomen:

- Het bestuur heeft het Wtp-besluitvormingstraject regelmatig aan het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht toegelicht. De rolverdeling tussen het bestuur, de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan zijn met elkaar besproken.
- Het Wtp-portaal waarop de sociale partners hun berekeningen kunnen maken is toegelicht. De beschikbaarheid van dit portaal heeft vertraging opgelopen waardoor enkele transitieplannen ook later dan de oorspronkelijke planning binnenkwamen. Het verantwoordingsorgaan heeft begrip voor de keuze van het bestuur om de laatste productaanpassingen niet meer in het portaal te verwerken maar hier ondersteunende tools voor aan te bieden, waardoor sociale partners toch inzicht kregen in de consequenties van deze wijzigingen.
- Contractvarianten SPR en FPR, risicohouding en strategisch beleggingsbeleid in het kader van de Wtp zijn doorgenomen en uitvoerig toegelicht.
- Het verantwoordingsorgaan heeft zich beziggehouden met de adviesaanvraag van het overbruggingsplan. Deze aanvraag is door het bestuur, na gesprekken met DNB, ingetrokken omdat niet alle aansluitingen zullen invaren. De versoepelde indexatieregels zijn hiermee komen te vervallen.
- De overwegingen voor de productaanpassingen binnen het SPR-product zijn besproken. Het betreft het opheffen van de leenrestrictie, het verdelen van het vermogen en het vullen van de solidariteitsreserve en de discretionaire ruimte.
- In een workshop over de verkenning van het aanvaardingstraject heeft het verantwoordingsorgaan alle processtappen samen met het bestuur besproken.

- In een workshop op basis van de notitie integrale evenwichtigheidsbeoordeling is het verantwoordingsorgaan geïnformeerd over de manier waarop het pensioenfonds op basis van alle ingediende transitieplannen kan onderbouwen dat er een integrale evenwichtige belangenafweging heeft plaatsgevonden. Die onderbouwing is onderdeel van het invaarbesluit dat ingediend gaat worden bij DNB.

Het verantwoordingsorgaan heeft waardering voor de uitvoerige en zorgvuldige wijze waarop het verantwoordingsorgaan is geïnformeerd over de implementatie van het complexe Wtp-traject. Tijdens de overleggen was er veel tijd voor de vragen en aandachtspunten vanuit het verantwoordingsorgaan.

4. Communicatie

De commissie communicatie van het verantwoordingsorgaan heeft zich in 2024 met name beziggehouden met het adviseren over het communicatiejaarplan en het bereiken van de achterban. Over beide onderwerpen heeft de commissie regelmatig overleg gevoerd met de afdeling communicatie van PGB Pensioendiensten. Dit heeft er onder andere toe geleid dat het verantwoordingsorgaan een vaste plek heeft gekregen in pensioenmagazine PGB Beeld en in Pensioennieuws.

Het bestuursbureau heeft in het voorjaar van 2024 een speeddate georganiseerd waarin de leden van het verantwoordingsorgaan zijn meegenomen in een aantal activiteiten die is ontwikkeld voor de deelnemers, zoals de verbetering van het portaal en de inrichting van het klantsignaalmanagement en de financiële hulp: de Financieel Inzicht Tool (FIT). De leden van het verantwoordingsorgaan waren onder de indruk van de wijze waarop de organisatie aandacht besteedt aan het ontzorgen en houvast bieden aan de achterban.

Tot zover de thema’s uit het jaarplan van het verantwoordingsorgaan. Los daarvan zijn er nog 2 onderwerpen die regelmatig de aandacht vroegen.

IT-systemen

Na aanvankelijke vertragingen is de implementatie van het nieuwe systeem AxyLife (project Lotus) op gang gekomen. De planning om het systeem in 2024 volledig in productie te nemen is niet gehaald. Wel zijn delen succesvol in pre-productie genomen. Op de go-live datum van 12 februari 2025 is AxyLife het leidende systeem geworden. In 2025 zal de implementatie van de Wtp-functionaliteit worden opgepakt (project Nova). Het verantwoordingsorgaan ziet de implementatie van de Wtp in het nieuwe systeem als een belangrijk aandachtspunt voor 2025 en zal de ontwikkeling dan ook met grote belangstelling volgen.

Het verantwoordingsorgaan is door het bestuur diverse keren uitgebreid geïnformeerd over de voortgang van de informatiebeveiliging bij het pensioenfonds en heeft daardoor een goed beeld gekregen. Er liepen 2 projecten, DORA en Aster. DORA (Digital Operational Resilience Act) is een Europese verordening gericht op het beter weerbaar maken van de organisatie tegen toenemende cyberrisico’s, zoals datalekken. Aster betreft het project waarin de informatiebeveiliging verder op orde wordt gebracht. De aanvankelijke planningen van beide projecten zijn niet gehaald. Het bleek lastig beide projecten afzonderlijk uit te voeren en DORA en Aster zijn samengevoegd tot één project.

Door al deze maatregelen is de ICT-organisatie met meerdere personen uitgebreid om deze complexe vraagstukken het hoofd te kunnen bieden. Het verantwoordingsorgaan onderkent de complexiteit van de projecten en de risico’s die de organisatie loopt en vindt de maatregelen die genomen worden noodzakelijk.

Kosten

Het verantwoordingsorgaan is gedurende het jaar 2024 een aantal keren geïnformeerd over de kostenontwikkeling en in dat verband de kosten per deelnemer. De kosten per deelnemer over 2024 zijn lager dan begroot, mede doordat een groot deel van de projectkosten door vertragingen in de implementatie van het nieuwe ICT-systeem zijn doorgeschoven naar 2025. Desalniettemin zijn de kosten hoger dan in 2023.

Door de implementatie van de Wtp, de stijgende kosten van de toezichthouder, de beveiliging van de ICT-systemen en de stijgende loonkosten laten de kosten per deelnemer nog steeds een stijgende lijn zien. Het verantwoordingsorgaan heeft er begrip voor dat alle inspanningen en daarmee verband houdende kosten zoals externe inhuur erop gericht moeten zijn de overgang in het kader van de Wtp tot een succes te maken. Het verantwoordingsorgaan benadrukt ook de noodzaak om steeds met een kritische blik naar deze uitgaven te blijven kijken. De verwachting van het bestuur is dat de kosten na de invoering van de Wtp substantieel zullen dalen. Het verantwoordingsorgaan zal dat kritisch volgen.

Ten slotte

Het verantwoordingsorgaan heeft het bestuursbeleid en de wijze waarop het is uitgevoerd beoordeeld. Het oordeel van het verantwoordingsorgaan is gebaseerd op informatie die tot begin maart 2025 door het bestuur met het verantwoordingsorgaan is gedeeld.

Amstelveen, 16 april 2025
Het verantwoordingsorgaan van Pensioenfonds PGB

Reactie van het bestuur

We bedanken het verantwoordingsorgaan voor de beoordeling van het door het bestuur uitgevoerde beleid in het verslag van het verantwoordingsorgaan. Het bestuur vindt het prettig om te horen dat het verantwoordingsorgaan zijn waardering uitspreekt voor de openhartige en welwillende manier waarop het bestuur het overleg met het verantwoordingsorgaan voerde. Ook wij ervaren dat in de contacten met het verantwoordingsorgaan, zowel tijdens als buiten de vergaderingen om. Het is ons voornemen om dat vast te houden en waar het kan dit nog beter te doen.
Het bestuur ervaart een betrokken verantwoordingsorgaan, zeker in deze bijzondere tijd op weg naar het nieuwe pensioenstelsel. We willen dan ook graag op deze plaats de leden van het verantwoordingsorgaan bedanken voor hun enorme inzet.

Kennissessies

Het doet ons plezier dat het verantwoordingsorgaan onze kennissessies voor het verantwoordingsorgaan heeft gewaardeerd. Hiermee willen we het verantwoordingsorgaan proactief, transparant en tijdig blijven informeren over (komende) ontwikkelingen.

Vertrek voorzitter

Het vertrek van Jochem Dijckmeester als voorzitter van Pensioenfonds PGB wordt ook door het bestuur betreurd. Tegelijkertijd zijn we trots op de stap die Jochem naar DNB heeft gemaakt. De 6 overgebleven bestuursleden hebben de taken onderling verdeeld totdat een nieuwe bestuursvoorzitter zal aantreden. De werving voor een nieuwe voorzitter is enige tijd geleden gestart. Het bestuur dankt het verantwoordingsorgaan voor zijn input voor het profiel van de nieuwe voorzitter.

Samenstelling verantwoordingsorgaan

In 2024 is de samenstelling van het verantwoordingsorgaan veranderd. Het bestuur is blij met de nieuwe leden die in 2024 zijn toegetreden en stelt de kennis en inzet van de leden die al langer lid zijn zeer op prijs. We vinden een goed en divers samengesteld verantwoordingsorgaan van wezenlijk belang.

Adviezen

Het bestuur waardeert de manier waarop het verantwoordingsorgaan de in het verslag vermelde adviezen tijdig en professioneel afhandelde.

Samenwerking met raad van toezicht

Het bestuur ondersteunt het initiatief dat er meer afstemming plaatsvindt tussen de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan. Zeker met het oog op de vele activiteiten die er nog komen in het kader van de Wet toekomst pensioenen (Wtp). We zullen hier rekening mee houden bij het plannen van overleggen waarin we informatie over de Wtp delen. Het is daarbij van belang dat het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht hun eigen rol blijven vervullen.

Commissiestructuur

Het bestuur waardeert het initiatief van het verantwoordingsorgaan om zich, als vervolg op de studiedag in maart 2024, te bezinnen op de eigen rolopvatting. De in lijn daarmee aangepaste commissiestructuur van het verantwoordingsorgaan is voor het bestuur helder en blijkt in de praktijk ook goed te werken. Het bestuur kijkt terug op constructieve en plezierige overleggen met de verschillende commissies van het verantwoordingsorgaan in 2024. Ook het instellen van 2 kwartiermakers Wtp en een focusgroep Wtp binnen het verantwoordingsorgaan vinden we een goed idee. In de praktijk blijkt dat dit goed werkt, omdat de kwartiermakers het gehele verantwoordingsorgaan bij elke vergadering informeren over de laatste stand van zaken.

Vermogensbeheer

Het bestuur voelt zich gesteund door het verantwoordingsorgaan bij de keuzes voor een nieuwe governance in de balansbeheerketen. Het bestuur zal het verantwoordingsorgaan vanzelfsprekend blijven informeren over de ontwikkelingen rondom vermogensbeheer.

Wet toekomst pensioenen

Het is prettig dat het verantwoordingsorgaan ziet hoe intensief het Wtp-traject is. En opmerkt dat het bestuur beoogt naar alle betrokkenen transparant te zijn en alle informatie vroegtijdig te willen delen. Ook voor het verantwoordingsorgaan is het een intensief traject. We zien dat het verantwoordingsorgaan zich enorm inzet om de ontwikkelingen te volgen en zich zo goed mogelijk voorbereidt op de komende stappen in het traject. Het bestuur stelt de goede samenwerking vanuit het bestuursbureau met de kwartiermakers en de focusgroep op prijs.

Communicatie

Het is fijn dat de *speeddate* die we organiseerden voor het verantwoordingsorgaan een succes was. Het is een mooie manier gebleken om het verantwoordingsorgaan inzicht te geven in de nieuwe activiteiten voor verbetering van de dienstverlening aan onze achterban. We zijn van plan om een dergelijk event ook in 2025 te organiseren. Zo krijgt het verantwoordingsorgaan opnieuw een kijkje achter de schermen van onze organisatie.

IT-systemen

We begrijpen dat het verantwoordingsorgaan de ontwikkelingen op dit gebied nauwlettend volgt. En kritisch was op de vertraging bij de invoering van ons nieuwe administratiesysteem. Wij waarderen het dat het verantwoordingsorgaan tegelijk ook begrip toont voor de complexiteit van de projecten en de risico’s die de organisatie loopt.

Kosten

We stellen de kritische blik van het verantwoordingsorgaan op de kostenontwikkeling op prijs. De komende jaren staan in het teken van een succesvolle overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. En dus ook de afronding van de volledige Wtp-implementatie in Axylife. Dat betekent dat extra kosten helaas onvermijdelijk zijn. Ook voor het bestuur is alles erop gericht om in de periode daarna de kosten te laten dalen.

Ten slotte

We benadrukken het belang dat het bestuur samen met alle betrokkenen, waaronder het verantwoordingsorgaan, zorgt voor een goede overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Door de manier waarop we samenwerken geven we invulling aan deze grote verantwoordelijkheid. Waarbij het belang van de deelnemers en de aangesloten werkgevers steeds voorop zal staan.

Het bestuur heeft daar alle vertrouwen in: voor elkaar. We kijken uit naar de verdere samenwerking met het verantwoordingsorgaan in 2025.

Amstelveen, 16 april 2025
Het bestuur van Pensioenfonds PGB

Verantwoording van de raad van toezicht

Inleiding

De raad van toezicht (de raad) spreekt zijn waardering uit voor het fonds, het bestuur en de uitvoeringsorganisatie voor hun inzet en betrokkenheid in deze uitdagende tijden. De raad heeft oog voor de enorme opgave van het fonds rondom de implementatie van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) met de beperkte middelen en mogelijkheden, die nu eenmaal inherent zijn aan de krapte op de arbeidsmarkt; zowel bij toeleveranciers als binnen de eigen organisatie.

De raad ziet goed dat het bestuur en de uitvoeringsorganisatie bij de inrichting van al deze veranderingen ervoor gekozen hebben dat op een voor de uitvoering beheersbare manier te doen. Zo hebben zij:

- bij het project Lotus de keuze gemaakt voor een implementatiestrategie die wellicht extra tijd heeft gekost maar tot een beheersbare uitkomst heeft geleid.
- de gangbare projectstructuur geëvalueerd waardoor de samenwerking tussen bestuur en uitvoering beter is vorm gegeven. Dit heeft geleid tot een efficiëntere en effectievere samenwerking.
- de onderwerpen datakwaliteit en cybersecurity geherprioriteerd op een wijze die lijkt te leiden tot een beheersbare en uitvoerbare aanpak.

In 2024 heeft de raad een jaarplan opgesteld met daarin een aantal speerpunten, te weten strategie (bewaking focus op uitvoeringsvraagstukken), projecten Lotus en DORA/Aster, Wtp en propositiemanagement. De raad heeft de belangrijkste speerpunten kunnen volgen en behandelen.

Per 1 maart 2024 (met de benoeming van Paul Loven) is de raad weer volledig bezet. De aandachtsgebieden zijn als volgt verdeeld:

- Han Noten (voorzitter): algemene gang van zaken en governance
- Marièle Poot (lid): administratieve organisatie en interne controle, uitbesteding en communicatie
- Paul Loven (lid): balans- en vermogensbeheer, beleggingsbeleid en risicomanagement

Visie op toezicht

De raad werkt vanuit de visie dat goed pensioenfondsbestuur het centrale thema is van het intern toezicht. Het gaat om toezicht op het proces, bezien vanuit de inhoudelijke doelen. In principe zijn beleidsterreinen met elkaar verbonden en heeft de verandering op een bepaald terrein invloed op andere terreinen. Uitgangspunt voor deze benadering is de deelnemer. De nadruk ligt daarbij op een goed werkende governance, een samenhangende visie op beleid en uitvoering, een adequate organisatie van het integraal risicomanagement en het waarborgen van evenwichtige belangenafweging. Het intern toezicht voegt waarde toe aan de missie van Pensioenfonds PGB door zijn toezichtstaak zodanig in te vullen dat het bijdraagt aan het effectief en slagvaardig functioneren van het pensioenfonds. En bijdraagt aan een beheerste en integere bedrijfsvoering.

Goed toezicht vereist goed inzicht. De raad verkrijgt dit inzicht vanuit het gemeenschappelijke beeld van de strategie en cultuur en door de dialoog met het bestuur en degenen die aan het bestuur rapporteren. Het bestuur en de raad vinden het belangrijk dat deze dialoog plaatsheeft met alle leden van het bestuur en goed wordt voorbereid. De onderwerpen en focus in de doorlopende dialoog bepalen raad en bestuur in onderling overleg. Waarbij de raad vanuit zijn taakstelling ook eigen onderwerpen op de agenda kan zetten. Deze dialoog biedt de basis voor een constructieve en vooruitkijkende toezichtrelatie waarin de raad niet alleen betrokken is bij de reguliere en meer operationele zaken die spelen, maar ook (in een vroeg stadium) bij strategische en andere ingrijpende ontwikkelingen bij het pensioenfonds.

De raad houdt ook toezicht vanuit een sterk omgevingsbewustzijn, met oog voor een steeds veranderende maatschappelijke context. Bij de vervulling van zijn taak richt de raad zich primair op goed fondsbestuur, namelijk: zorgvuldige besluitvorming met daarbij oog voor de belangen van alle stakeholders. Dit zijn naast de externe toezichthouders primair de (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden, andere aanspraakgerechtigden en de sectoren en de aangesloten werkgevers. De raad bespreekt periodiek zijn plan van aanpak met de stakeholders om de verwachtingen over normenkader en aanpak over en weer helder te hebben.
Om te weten wat voornoemde stakeholders van belang vinden, voert de raad jaarlijks of meerdere malen per jaar overleg met de stakeholders (het verantwoordingsorgaan, vertegenwoordiging van de deelnemers en werkgevers, het bestuur, de directie van de uitvoeringsorganisatie, de sleutelfunctiehouders en DNB).

De raad houdt verder ook toezicht vanuit het perspectief van de deelnemers (actieven, pensioengerechtigden en slapers). De uitvoering van de pensioenregeling moet vanuit het belang van de deelnemers zijn met een open oog voor de uitvoeringsaspecten

van het fonds. Met het toezicht houden op grond van deze toezichtvisie beoogt de raad bij te dragen aan het vertrouwen van de deelnemers in het fonds.

Onder meer de Pensioenwet en de Code Pensioenfondsen vormen referentiekaders voor de raad. De raad richt zich bij de uitoefening van zijn werkzaamheden altijd op het belang van het pensioenfonds en al zijn belanghebbenden, onder wie de deelnemers.

Overleg

Gedurende het verslagjaar heeft de raad 8 keer een reguliere vergadering met het voltallige bestuur gehouden. De agenda voor de vergaderingen met het bestuur is steeds voorbereid in een overleg tussen de voorzitter van de raad en de voorzitter van het bestuur. Daarnaast is 2 keer met het verantwoordingsorgaan vergaderd en één keer met het bestuur en het verantwoordingsorgaan gezamenlijk. Er hebben ook 10 autonome vergaderingen van de raad plaatsgevonden. Een van de leden van de raad heeft ook één keer deelgenomen (als toehoorder) aan vergaderingen van de commissie balansbeheer en de commissie risk en audit van het pensioenfonds. Een ander lid van de raad heeft 2 keer deelgenomen (als toehoorder) aan de commissie pensioenbeheer van het fonds. Naast de reguliere overleggen hebben leden van de raad ook meerdere keren gesproken met (leden van) het bestuur in het kader van strategische onderwerpen (zoals de risicohouding en het evenwichtigheidskader). En er zijn 2 themasessies geweest: (1) Wtp en (2) propositiemanagement. Er hebben ook diverse periodieke werkoverleggen plaatsgevonden tussen de voorzitter van de raad en de voorzitter van het bestuur. Verder heeft er ook dit jaar structureel (2 keer) overleg plaatsgevonden tussen sleutelfunctiehouders en de raad, waarbij (onder meer) de uitgevoerde audits aan de orde zijn gekomen. Verder hecht de raad aan periodiek overleg met de directie van de uitvoeringsorganisatie en DNB; in het verslagjaar heeft met beide één keer een overleg plaatsgevonden.

Bevindingen

Algemeen oordeel

De raad constateert dat het bestuur in staat en toegewijd is om de missie te vervullen en daar de organen van het pensioenfonds in het algemeen in ruime mate bij betrekt. De raad is verheugd dat het bestuur op een aantal belangrijke dossiers in 2024 goede voortgang heeft geboekt, zoals de voorbereiding op de implementatie van de Wtp.

Overkoepelend meent de raad dat de samenwerking tussen bestuur, verantwoordingsorgaan en raad binnen het pensioenfonds goed en transparant functioneert; de raad acht zich goed geïnformeerd en betrokken. De raad heeft een overwegend positief beeld over de huidige ontwikkelingen binnen het pensioenfonds.

De raad stelt gezien de bevindingen met genoegen vast dat het bestuur in control is. Met name gelet op de enorme uitdagingen waar het bestuur en de uitvoeringsorganisatie voor staan en dat daarmee met vertrouwen de veranderende omgeving tegemoet kan worden getreden.

Algemeen beleid en governance

De raad vindt het erg jammer dat Jochem Dijckmeester heeft besloten het fonds te verlaten (per eind november 2024), maar begrijpt zijn keuze en overwegingen daarbij en wenst hem ook langs deze weg alle succes in zijn rol bij DNB.

De raad constateert dat het bestuur competent is en toegewijd de taken vervult. De bestuursleden zijn deskundig, zij stellen zich onafhankelijk op en er wordt op voet van gelijkwaardigheid gesproken en bestuurd. Het bestuur heeft het vertrek van de voorzitter opgevangen door de taken op adequate wijze (tijdelijk) te verdelen en de tijd te nemen voor het vinden van een geschikte opvolger.

De raad heeft in 2024 het door het bestuur voorgelegde functieprofiel voor een vicevoorzitter bestuur en het functieprofiel voor een bestuurslid goedgekeurd. De raad heeft zijn waardering uitgesproken voor het verwerken van de door de raad gevraagde verduidelijking in deze profielen.

In 2024 was de (her)benoeming van Hans Kamps, Ronald Heijn en Edwin de Jong aan de orde. De raad heeft met genoegen geconstateerd dat de herbenoemingen van de bestuursleden in overeenstemming met de vastgestelde functieprofielen hebben plaatsgevonden. Het doet de raad deugd dat de bestuursleden beschikbaar zijn voor een volgende termijn als vicevoorzitter respectievelijk bestuurslid. Daarmee is de continuïteit en expertise binnen het bestuur op adequate wijze geborgd.

De raad volgt, onder meer via toegang tot de relevante stukken, de gang van zaken in het bestuur en de beleidsontwikkeling van het pensioenfonds. Er is daarnaast veelvuldig overleg met afvaardigingen van het bestuur. De frequentie van de overleggen is in het verslagjaar verhoogd, onder andere als gevolg van de voorbereiding op de implementatie van de Wtp.

(Voorbereiding) implementatie Wet toekomst pensioenen

De raad realiseert zich het enorme belang van de transitie die gaande is. En is onder de indruk van hoe de organisatie en het bestuur doende zijn die transitie in goede banen te leiden. Het bestuur heeft de raad adequaat geïnformeerd en inzicht verschaft in: het bestuurlijke project en de stand van zaken, de diverse rollen van bestuur, raad van toezicht, verantwoordingsorgaan en sociale partners (bevoegdheid en verantwoordelijkheid). Net als wat er wanneer verwacht wordt van deze rollen en wat de algemene voortgang is. De raad is positief over de inrichting van het proces.

De raad heeft daarbij een positief beeld bij de door het bestuur gekozen aanpak, zoals de projectmatige aanpak, heldere criteria voor brede contractvormen (te weten het solidaire en het flexibele contract) en de goede proactieve interactie met werkgevers en bonden. De raad heeft gemeend er verstandig aan te doen om het bestuur al in een vroeg stadium een beeld te geven waar de raad te zijner tijd het bestuur op zal bevragen in zijn rol bij de Wtp-transitie. De raad heeft daarvoor een kader ontwikkeld dat *guidance* geeft aan het bestuur. De hoofdgedachte daarbij is dat de raad zich richt op 3 hoofdthema's vanuit het kader evenwichtige belangenafweging: (1) effectieve besluitvorming, (2) effectieve bestuurlijke aansturing en (3) adequate risicobeheersing.

De raad is adequaat meegenomen in hoe Pensioenfonds PGB de evenwichtigheid van de transitie naar het nieuwe stelsel vormgeeft. En is daar positief over. Er is wel nog een lange weg te gaan met veel onzekerheden.

De raad heeft het bestuur meegegeven bij onderwerpen (waaronder de evenwichtigheidsbeoordeling en de risicohouding) vroegtijdig afstemming te zoeken bij en met DNB. De raad heeft verder aandacht gevraagd voor het feit dat klantbehoud niet ten koste van alles moet gaan, omdat dit kan leiden tot (veel) extra kosten en onnodige/ongewenste druk op de organisatie. Door de stakeholders (bestuur, verantwoordingsorgaan) zullen hierin goede afwegingen gemaakt moeten worden.

Het pensioenfonds heeft in 2024 ook zijn risicohouding opnieuw vastgesteld. De raad heeft een goed en adequaat beeld gekregen van de doorlopen processtappen. En is ook goed meegenomen in het proces. We stellen vast dat een zorgvuldig besluitvormingsproces is doorlopen. De raad heeft geen bijzonderheden geconstateerd en is onder de indruk van de gedegen opzet en aanpak.

Strategie en projecten

De raad heeft zich laten informeren over de voortgang op de realisatie van de strategie en heeft in dat kader met belangstelling kennisgenomen van het herijkte 'Strategiedocument 2024 – 2028 Waarmaken en doorbouwen, voor elkaar'. De raad heeft eerder het bestuur meegegeven dat kosten in de toekomst een nog belangrijkere *driver* zullen zijn. De raad meent dat kosten en *pricing* cruciaal zijn voor de strategie van het fonds op langere termijn. De raad juicht de inrichting van een bestuurlijke commissie 'Klaar voor de toekomst' dan ook toe. De raad heeft er evenwel begrip voor en ondersteunt dat de focus in de periode tot en met de Wtp-transitie op continuïteit van dienstverlening en de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel ligt.

Het project Lotus (de overgang naar een nieuw pensioenadministratiesysteem) heeft ook in dit verslagjaar een grote impact op de organisatie. De raad heeft geconcludeerd dat de directie van de uitvoeringsorganisatie en het bestuur in control zijn. Er lijkt geen risico voor de bedrijfscontinuïteit; de raad constateert een beheerste voortgang in het project. Het bestuur heeft aangegeven dat de focus ligt op continuïteit van dienstverlening en dat door de gekozen implementatiestrategie een overgang op korte termijn (op 12 februari 2025) haalbaar wordt geacht. De raad heeft daar vertrouwen in.

Het programma DORA/Aster moet leiden tot verbetering van het IT Risk en Control Raamwerk binnen PGB Pensioendiensten. Zodat dit voldoet aan de normen van het DNB Good Practice Framework Information Security en dit ook geborgd is binnen de organisatie van PGB Pensioendiensten. De raad heeft meerdere keren zijn zorgen aangegeven over het niet voldoen aan genoemde normen. Gedurende het verslagjaar is binnen het project de prioriteit verlegd naar de implementatie van DORA (Digital Operational Resilience Act). Het op orde hebben/krijgen is een zorgpunt gebleken. Waarbij opgemerkt dat DNB heeft aangegeven genuanceerd om te zullen gaan met de handhaving van DORA, gezien de uitdagingen in de sector.
De raad heeft uitdrukkelijk de voortgang en tijdige realisatie van DORA geagendeerd bij het bestuur. Er is begrip voor de noodzaak om daarbij te kijken naar bestaande prioriteiten, maar een besluit tot mogelijk gedeeltelijke realisatie mede te baseren op een

uitvoerige risicoanalyse. Hierbij zullen de meest kritische en kwetsbare onderdelen van de IT-omgeving leidend zijn. De raad van toezicht heeft vastgesteld dat de implementatie van DORA met een gedegen plan van aanpak doorloopt in 2025.

Overkoepelend heeft de raad een positief beeld overgehouden:

- Het bestuur heeft de raad intensief en adequaat geïnformeerd over de voortgang en obstakels binnen de projecten. De raad observeert dat het bestuur proactief en bovenop de projecten zit, de risico's daarbij in kaart heeft en adequaat adresseert.
- Het project Lotus heeft in het verslagjaar een grote impact op de organisatie/beheersing gehad in verband met de continuïteit. De raad heeft voldoende vertrouwen in het managen van de voortgang en heeft gezien dat het bestuur de juiste afwegingen maakt. Het is een beheerst en zorgvuldig proces.
- De raad heeft vastgesteld dat het bestuur veel aandacht heeft voor project *deliverables*. De (tijdigheid van de) implementatie van DORA is evenwel een zorgpunt gebleken. De raad heeft uitdrukkelijk de voortgang en tijdige realisatie van DORA geagendeerd bij het bestuur. Er is begrip voor de noodzaak om met betrekking tot DORA te kijken naar bestaande prioriteiten:
    - Maar we raden wel aan een besluit tot mogelijk gedeeltelijke realisatie mede te baseren op een uitvoerige risicoanalyse. Hierbij zullen de meest kritische en kwetsbare onderdelen van de IT-omgeving leidend zijn.
    - Als gezegd heeft de raad begrip voor het handelingsperspectief (er zijn geen alternatieven beschikbaar) en geeft zich daarbij rekenschap van de schets van het bestuur van de beperkingen van wat de uitvoeringsorganisatie aankan (capaciteit).
- De raad heeft in open dialoog met het bestuur en de directie van de uitvoeringsorganisatie gesproken over de belasting van de organisatie door het gelijktijdig uitvoeren van de impactvolle projecten. En heeft vastgesteld dat hier voldoende aandacht voor is en dat ernaar gehandeld wordt.

Adequate risicobeheersing

De raad stelt vast dat het bestuur voldoende aandacht heeft voor risicomanagement en laat zich met diverse rapportages informeren over de ontwikkeling van risico's en de actuele risicopositie. De raad heeft het bestuur, gelet op de komende ingrijpende veranderingen als gevolg van de Wtp, gewezen op het belang te streven naar een sterk risicobeheer. Het is met name van belang dat het risicobeheer periodiek wordt geëvalueerd en waar nodig tijdig wordt aangescherpt.

Vermogens- en balansbeheer

De raad is uitgebreid door het bestuur geïnformeerd over de nieuwe governance (met een duidelijke rolzuiverheid) zoals deze vorig verslagjaar gestalte heeft gekregen. Deze inrichting stelt het bestuur nog beter in staat strategisch en beleidsmatig zijn taak te vervullen, met daarin voor 2024 3 werkstromen: (1) ALM en Wtp, (2) duurzaam beleggen en (3) beleggingsbeleid en investment cases. De raad heeft waardering voor de goede, solide plannen die ten grondslag liggen aan de werkzaamheden. De raad begrijpt dat de nieuwe governance (in het bijzonder de rolverdeling en mandatering met de uitvoeringsorganisatie) blijvende aandacht behoeft. De raad moedigt het bestuur aan over te gaan op de verdere executie.

Goedkeuring jaarverslag

Op 17 april 2024 heeft de raad in een vergadering met het bestuur het jaarverslag 2023 besproken en goedgekeurd. De gesprekken die de raad heeft gevoerd over het jaarwerkproces 2023, met de externe accountant, de adviserend en certificerend actuaris en de sleutelfunctiehouder actuarieel, hebben niet tot aanbevelingen geleid.

Collectieve waardeoverdrachten

In 2024 heeft de raad 2 uitgaande collectieve waardeoverdrachten en één aansluiting goedgekeurd.

Zelfevaluatie

De raad heeft in het verslagjaar een zelfevaluatie uitgevoerd. Ditmaal zonder externe ondersteuning (dat gebeurt 2-jaarlijks).
Dit gesprek heeft plaatsgevonden langs een 3-tal lijnen:

- Betrokkenheid: de raad is aangesloten op de (strategische) discussies vanuit een goede informatiepositie en wordt daarbij voldoende ondersteund. Conclusie is dat de raad zondermeer tevreden is met de wijze waarop hij door het fondsbestuur in positie wordt gebracht. De relatie is open en daar hecht de raad zeer aan. De informatievoorziening is op orde, het bestuur heeft overduidelijk de intentie om de raad vroegtijdig te betrekken bij strategische discussie en slaagt daar ook in. Maar ook vraagstukken die meer operationeel van aard zijn komen aan de orde.
- Functioneren: heeft de raad zijn eigen werkwijze op orde, is hij rolvast en heeft de raad voldoende draagvlak bij bestuur en verantwoordingsorgaan? Vanuit de wetenschap dat de balans tussen controle en advies bij voortduring aandacht behoeft, denkt de raad dat hij voldoende proactief optreedt en ook benaderbaar is maar gelijktijdig de gepaste afstand bewaart om zijn rol in onafhankelijkheid te kunnen vervullen. Er is in de beleving van de raad voldoende draagvlak bij bestuur en

verantwoordingsorgaan, maar dat neemt niet weg dat de behoefte bestaat bij de raad om de informele contacten uit te breiden. Wellicht is het mogelijk om na afloop van vergaderingen tussen raad en bestuur contact te hebben met (een deel) van het verantwoordingsorgaan om beelden met elkaar te delen rondom actuele vraagstukken. Daarnaast lijkt het de raad verstandig om jaarlijks individuele gesprekken te voeren met de leden van het bestuur.

- Interne dynamiek: werkt de raad als een team waarin voldoende kennis en kunde aanwezig is, iedereen meedoet en er voldoende zelf reflecterend vermogen aanwezig is? De raad constateert dat de verschillende ervaringsgebieden door de verschillende leden van de raad in voldoende mate gedekt worden. Er is zeker sprake van stijlverschillen, maar daar is eenieder zich van bewust. En dit wordt door de raad zelf zeker niet als problematisch ervaren. De raad heeft ook binnen het kader van de zelfevaluatie gesproken over wat zijn *governance beliefs* zijn en deze vervolgens vastgesteld en vastgelegd. Het gaat hier uiteraard om een levend document, maar het versterkt wel het beeld van collegialiteit van waaruit de raad zijn rol wil vervullen.

Vooruitblik 2025

De raad handhaaft zijn speerpunten van 2024 in 2025, vanwege de duur van de diverse strategische projecten. Met dien verstande dat het accent duidelijk verschuift naar de Wtp. De raad kiest daarmee voor continuïteit in zijn toezicht omdat er zowel bestuurlijk als in de uitvoeringsorganisatie behoefte is aan continuïteit, gezien de enorme opgaves die er liggen. De speerpunten volgen hieronder.

Wet toekomst pensioenen

De implementatie van de Wtp is voor de gehele pensioensector een complexe en meerjarige operatie. Mogelijk leidt dit tot een wijziging van de pensioenmarkt. De raad richt zich in 2025 in het bijzonder op het volgende:

- 2025 staat in het teken van het invaarbesluit Wtp. Naast het bestuurlijke traject heeft de raad een eigen verantwoordelijkheid, te weten het goedkeuringsbesluit.
- Daarnaast geldt het volgende:
  - De raad zal volgen of de door het bestuur uitgezette opzet en uitvoering werken, planningen worden gehaald en of er eventueel bijsturing nodig is. De raad heeft daarvoor een Wtp-kader ontwikkeld als een *guidance* voor het bestuur. De raad wenst langs de lijnen van dit kader te worden geïnformeerd.
  - Waar staat het fonds/bestuur met zijn plannen voor, tijdens en na transitie en de voorbereidingen voor communicatie (verder centraal staan van de deelnemer)?
  - De raad ziet datakwaliteit als een absolute randvoorwaarde voor een succesvolle overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. De raad monitort de ontwikkelingen nauwgezet.

Strategie en projecten Lotus en DORA/Aster

De raad volgt nauwgezet de voortgang van de implementatie naar een nieuwe pensioenadministratie. De raad richt zich daarnaast ook op de vraag of de drivers van de strategie voldoende robuust en gedragen zijn. En of de strategie voldoende wendbaar is als de omgeving sneller verandert dan verwacht. De raad vraagt aandacht voor het borgen van blijvende aandacht op termijn voor kosten en pricing. De raad neemt hier geen positie in, maar vindt duidelijkheid en al dan niet consequente sturing hierop wel van belang, afhankelijk van hoe het bestuur dit positioneert in het pensioenproduct.

De raad zal de hiervoor genoemde projecten volgen op werking, of planningen worden gehaald en of er eventueel bijsturing nodig is om de beoogde resultaten te halen. Deze projecten inclusief datakwaliteit als belangrijk onderdeel daarvan zijn belangrijk voor de *licence to operate* van Pensioenfonds PGB. Dat kan niet zonder adequate informatiebeveiliging.

Propositiemanagement

De raad zal de ontwikkelingen op het gebied van propositiemanagement nauwgezet volgen, mede gelet op het merkverhaal. De raad is van mening dat in het ‘post-Wtp-tijdperk’ onderscheidend propositiemanagement absoluut noodzakelijk is om een aantrekkelijk pensioenfonds te zijn en te blijven.

Tot slot

De raad kijkt terug op een uitdagend en boeiend 2024. Dat zal zeker ook gelden voor 2025. De raad bedankt het bestuur en het verantwoordingsorgaan voor de goede en constructieve samenwerking. De onderlinge samenwerking en verbondenheid zijn een belangrijke factor in het met succes aangaan van de uitdagingen van de komende tijd. Dit alles in het belang van onze deelnemers.

Amstelveen, 16 april 2025
De raad van toezicht van Pensioenfonds PGB

Statutaire regeling voor de bestemming van het saldo van baten en lasten

Voor de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het pensioenfonds. Het saldo is onttrokken aan de balanspost ‘Stichtingskapitaal en reserves’.

Bijlagen jaarverslag

SFDR – Periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of een sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doel-stellingen en de ondernemingen waarin is belegd, praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De **EU-taxonomie** is een classificatie-systeem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten.** Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doel-stelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

Template periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten, bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, lid 1, van Verordening (EU) 2020/852

Productnaam: Stichting Pensioenfonds PGB

Identificatiecode juridische entiteiten (LEI): 724500SCJKY3JGCW5E50

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-kenmerken)

Heeft dit financieel product een duurzame beleggingsdoelstelling?

☐ **Ja**	☒ **Nee**
☐ Dit product heeft de volgende **duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling** gedaan: ___%	☐ Dit product **promootte ecologische/sociale (E/S) kenmerken.** Hoewel duurzaam beleggen niet het doel ervan was, had het een minimum van ___% duurzame beleggingen
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden	☐ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden
☐ in economische activiteiten die volgens EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden	☐ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden
	☐ met een sociale doelstelling
☐ Dit product heeft de volgende **duurzame beleggingen met een sociale doelstelling** gedaan: ___%	☒ Dit product promootte E/S-kenmerken, maar **heeft niet duurzaam belegd**.

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Stichting Pensioenfonds PGB (Pensioenfonds PGB) heeft in 2024 de onderstaande ecologische en sociale kenmerken gepromoot ten aanzien van zijn duurzaam beleggingsbeleid. De prestatie van de duurzaamheidsindicatoren die met deze E/S kenmerken verbandhouden staat hieronder beschreven.

1. **Het verlagen van de CO_2-voetafdruk:** Pensioenfonds PGB heeft bedrijven uitgesloten die meer dan 25 procent van de inkomsten generen uit de kolenindustrie. Dit is in lijn met het Commitment Klimaatakkoord dat Pensioenfonds PGB heeft ondertekend. Hiermee heeft het fonds zich verbonden aan het opstellen en uitvoeren van een klimaatactieplan dat gericht is op de realisatie van de klimaatdoelen van Parijs.

   Pensioenfonds PGB heeft voldaan aan de promotie van het verlagen van de CO_2-voetafdruk. Pensioenfonds PGB heeft conform zijn uitsluitingsbeleid niet belegd in ondernemingen die meer dan 10 procent van de inkomsten genereren uit thermische kolen, schaliegas of teerzandolie. Daarnaast sluit het fonds bedrijven uit die meer dan 10 procent van hun totale energieproductiecapaciteit uit thermische kolen halen.

Daarnaast heeft Pensioenfonds PGB de absolute CO_2-uitstoot per onderneming in de aandelen- en bedrijfsobligatieportefeuilles gemeten.

Pensioenfonds PGB monitort de bovenstaande uitsluitingen en CO_2-uitstoot aan de hand van data van Sustainalytics. Op basis van deze data past het pensioenfonds ook de uitsluitingenlijst periodiek aan en wordt de realisatie van de carbon-reductiedoelstellingen opgevolgd.

Duurzaamheidsindicatoren 1 en 2 hebben betrekking tot dit kenmerk.

2. **Actief aandeelhouderschap:** Pensioenfonds PGB gelooft dat het optreden als betrokken belegger door middel van engagement en stemmen ('voting') leidt tot lange termijn waardecreatie van de beleggingen. Pensioenfonds PGB heeft bedrijven aangemoedigd om belangrijke factoren op het gebied van maatschappij en milieu te adresseren.

   In de referentieperiode heeft Pensioenfonds PGB opgetreden als betrokken belegger door te stemmen als aandeelhouder in de beursgenoteerde aandelenportefeuille.

   Uitvoering van stemrechten (voting) en engagement is uitbesteed aan Columbia Threadneedle Investment (CTI), een aanbieder van engagement en voting-dienstverlening. Speciaal voor grote institutionele investeerder heeft CTI een Responsible Engagement Overlay-programma (Reo®). Binnen Reo® heeft Pensioenfonds PGB enkele thematische aandachtsgebieden benoemd. Aan de hand van deze thematische aandachtsgebieden worden de behaalde mijlpalen gemeten.

   De voting- en engagement programma's zijn van toepassing op de ondernemingen in de aandelenportefeuille van Pensioenfonds PGB. Het engagement programma is van toepassing op de portefeuille bedrijfsobligaties. CTI heeft hierover periodiek gerapporteerd aan Pensioenfonds PGB.

   Duurzaamheidsindicatoren 3 en 4 hebben betrekking tot dit kenmerk

3. **Het realiseren van SDG-ontwikkelingsdoelen:** Pensioenfonds PGB promoot het realiseren van een positief effect op zijn omgeving op basis van de ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties (de United Nations Sustainable Development Goals, kortweg de SDG's). Pensioenfonds PGB hanteerde in 2024 daarbij de volgende thema's als speerpunten:

   a. Klimaatverandering, incl. energietransitie (o.a. SDG 13, 7, 8 en 9)
   b. Verlies van biodiversiteit (SDG 12, 14 en 15)
   c. Duurzame en betaalbare voedselsystemen (SDG 2 en 3)

   Pensioenfonds PGB monitort, voor zover betrouwbare data beschikbaar is, de beleggingen met een potentiële positieve bijdrage aan deze ontwikkelingsdoelen.

   Pensioenfonds PGB heeft aan dit kenmerk voldaan. Pensioenfonds PGB heeft, aan de hand van het SDI-AOP platform, bepaald welke investeringen als SDG-investering geclassificeerd worden. Aan de hand van deze criteria heeft Pensioenfonds PGB het percentage van de beleggingen dat aan de criteria voldoet ten opzichte van de totale marktwaarde van de beleggingen berekend en gerapporteerd.

   Als onderdeel van zijn klimaatplan belegt Pensioenfonds PGB in zgn. 'green bonds'. Op die manier draagt Pensioenfonds PGB ook bij aan de realisatie van SDG's. Pensioenfonds PGB heeft met 51 green bonds met een totale waarde van 1.468 miljoen euro voldaan aan dit vereiste. Naast green bonds heeft Pensioenfonds PGB verder 7 social bonds, 3 sustainability bonds en 16 sustainable linked bonds in de portefeuille gedurende de referentieperiode.

   De green bonds zijn geïdentificeerd aan de hand van het label dat door het Bloomberg-systeem wordt gegeven aan een bond.

   Duurzaamheidsindicatoren 2 en 5 hebben betrekking tot dit kenmerk.

4. **Maatschappelijk verantwoord ondernemen:** Pensioenfonds PGB promoot het maatschappelijk verantwoord ondernemen door het onderschrijven van de OESO-richtlijnen, voor multinationale ondernemingen en de Global Compact Principes van de Verenigde Naties (UNGC).

   Pensioenfonds PGB heeft aan dit kenmerk voldaan. De monitoring op UNGP zijn geïncorporeerd in de UNGC, de naleving van de UNGP is daarmee indirect gemonitord. Pensioenfonds PGB heeft

ondernemingen die internationale standaarden schenden, zoals UNPRI en UNGC, gemonitord op basis van door Sustainalytics geleverde data. Ondernemingen die deze standaarden schenden werden meegenomen in de engagement-activiteiten, dan wel uitgesloten op basis van het uitsluitingsbeleid.

Duurzaamheidsindicator 1 heeft betrekking tot dit kenmerk.

5. **Uitsluiting van maatschappelijk controversiële activiteiten:** Pensioenfonds PGB wil niet beleggen in bepaalde bedrijven die een negatieve impact hebben op de maatschappij. Het gaat daarbij om de volgende type bedrijven die betrokken zijn bij:

   a. Productie van tabak en daar meer dan 25 procent van hun omzet uit halen;
   b. Thermische kolen, schaliegas en oliewinning uit teerzanden (zie het 'verlagen van de CO_2-voetafdruk');
   c. De productie en verkoop van handwapens voor particulieren;
   d. De productie van controversiële wapens; en
   e. De overtreding van sanctiewetgeving (m.n. EU en VN-sanctielijsten).

   Pensioenfonds PGB heeft aan dit kenmerk voldaan. Pensioenfonds PGB heeft conform zijn uitsluitingsbeleid gedurende 2024 niet belegd in ondernemingen die betrokken waren bij het bovengenoemde controversieel gedrag en/of de controversiële activiteiten.

   Als gevolg van de militaire aanval door Rusland in de Oekraïne zijn 3 bestaande beleggingen in de portefeuille in bedrijven op een (inter)nationale sanctielijst komen te staan, te weten de SberBank, VTB-bank en Alrosa. Vanwege de wettelijke beperkingen die zijn opgelegd gedurende de referentieperiode is het (nog) niet mogelijk deze beleggingen te verkopen.

   Pensioenfonds PGB heeft bovenstaande uitsluitingen gemonitord op basis van informatie van Sustainalytics en de Economist Intelligence Unit (EIU). Sustainalytics stelt elk kwartaal een lijst op met bedrijven die uitgesloten moeten worden op basis van de bovengenoemde controversiële activiteiten. De restricties van de relevante portefeuilles zijn op basis van deze uitsluitingenlijst aangepast. EIU monitort landen en geeft daaraan ESG-scores. Op basis van het uitsluitingsbeleid van Pensioenfonds PGB in combinatie met de ESG-scores is een uitsluitingenlijst opgesteld voor de portefeuilles staatsobligaties en -bedrijven.

   Duurzaamheidsindicatoren één heeft betrekking tot dit kenmerk.

   De portefeuille heeft geen gebruik gemaakt van een referentiebenchmark gedurende 2024.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot, worden verwezenlijkt.

Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?

Indicator	Presentatie
1. Er wordt transparantie geboden over **het % van de portefeuille dat voldoet aan uitsluitingsbeleid** van Pensioenfonds PGB, waarbij beleggingen worden uitgesloten die: a. Een of meerdere van de Tien Principes van de VN (UN Global Compact) overtreden. b. Meer dan 25 procent omzet halen uit tabaksproducten. c. Betrokken zijn bij productie of handel in controversiële wapens. d. Vuurwapens maken voor of verkopen aan burgers. e. Meer dan 10 procent omzet of de elektriciteitswinning uit kolen, schaliegas en/of teerzandolie halen. f. Niet (meer) voldoen aan het beleid ten aanzien van staatsobligaties en staatsbedrijven.	Minstens 91 procent van de marktwaarde van de portefeuille voldoet aan ons uitsluitingsbeleid. Dit percentage is geen 100 procent, voornamelijk doordat bij beleggingsfondsen de naleving van ons uitsluitingsbeleid niet volledig kan worden afgedwongen.

Indicator	Presentatie
2. Er wordt transparantie geboden over **het CO_2e-profiel van de beleggingen**. Het CO_2e-profiel van de beleggingen bestaat uit: a. De evolutie van de volgende CO_2e-gerelateerde indicatoren m.b.t. de beleggingen: • CO_2e-intensiteit o.b.v. scope 1 en 2 emissies; • Financed Emissions; • De mate waarin de beleggingen zijn gealigneerd met het Klimaatakkoord van Parijs. b. De mate waarin de beleggingen van Pensioenfonds PGB voldoen aan de minimale klimaateisen; en c. Het percentage klimaatoplossingen in de portefeuille. d. De GHG-intensiteit van staatsobligaties.	a. CO_2-gerelateerde indicatoren • De CO_2-voetafdruk (WACI) eind 2024 bedroeg voor bedrijfsobligaties 59 en voor de aandelenportefeuille 75 (totaal voor beiden samen 72). De reductie ten opzichte van basisjaar 2020 bedraagt voor bedrijfsobligaties -81 procent en aandelen -64 procent (totaal voor beiden samen -70 procent). • De Financed Emissions ten aanzien van de bedrijfsobligatieportefeuille per eind 2024 bedragen 30 ton en voor aandelen 31 ton (totaal voor beiden samen 31 ton). • De beleggingsportefeuille per eind 2024 draagt bij aan een temperatuurstijging van 2,4˚C ten opzichte van de benchmark met 2,4˚C. De portefeuille wordt daarmee als 'significantly misaligned' aangemerkt. b. Ten aanzien van de 91 procent van de marktwaarde van de portefeuille dat voldoet aan ons uitsluitingsbeleid (zie item 1), voldoen alle beleggingen aan de minimale klimaateisen. c. Bij een gestelde minimumeis van 9 procent van de matchingportefeuille aan beleggingen in groene bedrijfs- en overheidsobligaties, komt dit aandeel per eind 2024 uit op 17,0 procent. d. De GHG-intensiteit voor staatsobligaties eind 2024 bedroeg 119 ton CO_2e per miljoen euro, tegen 130 ton CO_2e per miljoen euro eind 2023.
3. Er wordt transparantie geboden over het percentage **engagementtrajecten binnen de portefeuille** dat Pensioenfonds PGB op de focusthema's van het duurzaam beleggingsbeleid heeft gevoerd.	In 2024 had bijna 72 procent van de engagementtrajecten betrekking op focusthema's van ons beleggingsbeleid.
4. Er wordt transparantie geboden over **percentage aandeelhoudersresoluties binnen de portefeuille** waarop Pensioenfonds PGB conform zijn duurzaam beleggingsbeleid heeft gestemd.	In 2024 is bij 99,8 procent van de aandeelhoudersresoluties conform ons beleggingsbeleid gestemd.
5. Er wordt transparantie geboden over de 'benutten en versterken beleggingen **in % van de portefeuille**: a. SDG-bijdrage binnen de listed equity portefeuille volgens SDI-AOP; b. Groene, sociale en duurzame obligaties (green, social & sustainable bonds); c. Duurzame infrastructuur; d. Duurzaam vastgoed.	Van het totaal aan beleggingen per eind 2024 is 17,6 procent volgens ons beleid aan te merken als 'benutten en versterkenbelegging'. Dit is als volgt uitgesplitst: a. Aandelen 6,1 procent, b. Obligaties 7,9 procent, c. Vastgoed 2,4 procent en d. Infrastructuur 1,3 procent van de totale beleggingsportefeuille.

Indicator	Presentatie
6. Ten behoeve van een goede borging van het duurzaam beleggingsbeleid vindt stakeholder engagement plaats.	Volgende activiteiten vonden plaats in 2024 of eerdere jaren: a. Er is in 2024 een kennissessie over duurzaam beleggen georganiseerd voor bestuur, raad van toezicht en verantwoordingsorgaan. b. Gezien de focus op Wtp zijn met werkgeversorganisaties in 2024 geen kennissessies over duurzaam beleggen georganiseerd. In 2023 was dit wel het geval. c. In eerdere jaren zijn deelnemers betrokken bij besluitvorming ten aanzien van duurzaam beleggen en er is met de deelnemers gecommuniceerd hoe deze input in de besluitvorming verwerkt is. d. Naast het Jaarverslag Duurzaam Beleggen zijn deelnemers in 2024 geïnformeerd over ontwikkelingen op het gebied van duurzaam beleggen.

…en in vergelijking tot voorafgaande perioden?

In vergelijking met de voorgaande periode heeft strengere uitsluitingsregels toegepast inzake fossiele brandstoffen. De aanscherping van die regels vond plaats als onderdeel van het klimaatplan dat het pensioenfonds eind 2022 heeft vastgesteld. Daarnaast is de carbon-voetafdruk van het pensioenfonds verder afgenomen in 2024. Voor meer informatie hierover verwijzen we graag door naar het klimaatplan van Pensioenfonds PGB en het duurzaam beleggen jaarverslag van 2024, die op de website van het

Wat zijn de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk beoogt te doen en goed draagt de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?

Pensioenfonds PGB heeft zich niet gecommitteerd naar duurzame beleggingen conform SFDR.

De **belangrijkste ongunstige effecten** zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheids-factoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeids-omstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Hoe doen de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk beoogt te doen, geen ernstige afbreuk aan ecologische of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen?

Pensioenfonds PGB heeft zich niet gecommitteerd naar duurzame beleggingen conform SFDR.

Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

Hoe zijn de duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

In de EU-taxonomie is het beginsel 'geen ernstige afbreuk doen' vastgelegd. Dit houdt in dat op de taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie, en dat een en ander vergezeld gaat van specifieke Uniecriteria.

Het beginsel 'geen ernstige afbreuk doen' is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen evenmin ernstige afbreuk doen aan ecologische of sociale doelstellingen.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

Pensioenfonds PGB heeft geen rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.

De lijst bevat de beleggingen die het **grootste aandeel beleggingen** van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode, te weten: **1 januari 2024 tot en met 31 december 2024**

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Grootste beleggingen	Sector	% Activa	Land
Nederlandse Staat	Staatsobligaties	3,0%	Nederland
Nederlandse Staat	Staatsobligaties	2,9%	Nederland
Nederlandse Staat	Staatsobligaties	2,7%	Nederland
Apple Inc.	Informatietechnologie	2,6%	Verenigde Staten
NVIDIA Corporation	Informatietechnologie	2,3%	Verenigde Staten
Nederlandse Staat	Staatsobligaties	2,2%	Nederland
Nederlandse Staat	Staatsobligaties	2,0%	Nederland
Microsoft Corporation	Informatietechnologie	1,9%	Verenigde Staten
Nederlandse Staat	Staatsobligaties	1,8%	Nederland
Duitse Staat	Staatsobligaties	1,5%	Duitsland
Nederlandse Staat	Staatsobligaties	1,3%	Nederland
Amazon.com, Inc	Duurzame consumptiegoederen	1,3%	Verenigde Staten
Nederlandse Staat	Staatsobligaties	1,2%	Nederland
Duitse Staat	Staatsobligaties	1,0%	Duitsland
Duitse Staat	Staatsobligaties	0,9%	Duitsland

De percentages zijn gebaseerd op de stand per 31 december 2024 en gebaseerd op de totale portefeuille van Pensioenfonds PGB. Derivaten en contanten zijn niet opgenomen in de tabel. Er is niet doorgekeken in beleggingsfondsen.

De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in specifieke activa.

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Pensioenfonds PGB promootte ecologische en sociale kenmerken zonder dat het een duurzame beleggingsdoelstelling nastreeft. Pensioenfonds PGB heeft geen minimumallocatie naar duurzame beleggingen in de zin van SFDR of beleggingen in ecologisch duurzame activiteiten in de zin van de Taxonomie-Verordening opgenomen. Het overgrote deel van de beleggingen van Pensioenfonds PGB was afgestemd op de ecologische en of sociale kenmerken. Deze beleggingen hadden betrekking op aandelen (publiek en privaat), bedrijfsobligaties (publiek en privaat), beleggingen in vastgoed en staatsobligaties. De overige beleggingen waren niet afgestemd op deze kenmerken en waren belegd in derivaten en liquide middelen. Daarvoor gelden geen ecologische of sociale minimumwaarborgen.

Hoe zag de activa-allocatie eruit?

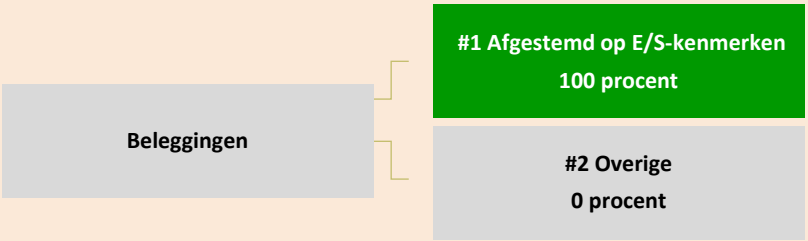

#1 Afgestemd op E/S-kenmerken omvat de beleggingen van het financiële product die worden gebruikt om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en evenmin als duurzame belegging gelden. Voor 2024 komt dit per saldo op nihil uit, doordat beleggingen in hypotheken ten bedrage van circa 1,5 miljard euro nagenoeg wegvallen tegen beleggingen met een negatief saldo in liquiditeiten en derivaten.

in welke economische sectoren werd belegd?

Sectorverdeling	Som marktwaarde %
Overheid	28,60%
Financiën	15,75%
Elektronische technologie	9,91%
Technologische dienstverlening	8,15%
Gezondheidstechnologie	4,66%
Detailhandel	3,25%
Niet-duurzame consumptiegoederen (consumer non-durables)	2,91%
Productie verwerkende industrie	2,67%
Duurzame consumptiegoederen (consumer durables)	1,67%
Vervoer	1,46%
Consumentendiensten	1,40%
Commerciële diensten	1,37%
Nutsvoorzieningen	1,25%
Procesindustrieën	1,23%
Communicatie	0,88%
Industriële diensten	0,74%
Niet-energie mineralen	0,73%
Energie mineralen	0,72%
Gezondheidszorg	0,71%
Distributiediensten	0,61%
Overige	11,33%

De percentages zijn gebaseerd op de stand van de beleggingsportefeuille per 31 december 2024.
De sectorverdeling is gemaakt op basis van de FactSet Industry-classificatie. De sectorverdeling kijkt door in onderliggende beleggingsfondsen, voor zover hierover data beschikbaar was. Onder de sectie “overige” vallen onder andere derivaten, niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen (hypotheken, vastgoed, infrastructuur en private equity) en cash en cash-equivalenten.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:
- de **omzet** die aangeeft hoe “groen” de ondernemingen waarin is belegd zijn;
- de **kapitaaluitgaven** (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen zijn gedaan door de ondernemingen waarin is belegd die relevant zijn voor een transitie naar een groene economie;
- de **operationele uitgaven** (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weergeven.

In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

0 procent van de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling is afgestemd op de EU-taxonomie. Pensioenfonds PGB heeft geen minimum percentage van zijn portefeuille naar ecologisch duurzame economische activiteiten gealloceerd zoals opgenomen in de EU-taxonomie.

De onderstaande grafieken tonen in groen het percentage beleggingen dat was afgestemd op de EU-taxonomie. Aangezien er geen geschikte methode is om te bepalen of overheidsobligaties zijn afgestemd op de taxonomie*, toont de eerste grafiek de afstemming op de taxonomie voor alle beleggingen van het financiële product, met inbegrip van overheidsobligaties, terwijl de tweede grafiek de afstemming op de taxonomie toont voor uitsluitend de beleggingen van het financiële product anders dan in overheidsobligaties.

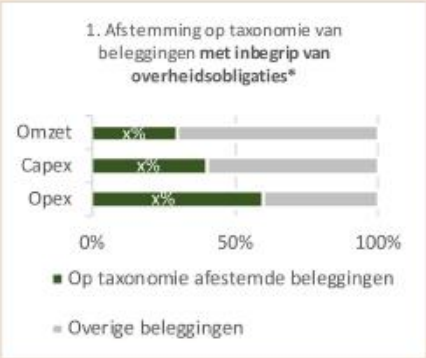

**Voor deze grafieken omvatten “overheidsobligaties” alle blootstellingen aan overheidsschulden.*

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een milieudoelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissie-niveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten

Deze vraag is niet van toepassing. Pensioenfonds PGB heeft zich gedurende de referentieperiode niet gecommitteerd aan duurzame beleggingen en heeft daarom niet gemeten of het belegd heeft in duurzame beleggingen conform SFDR.

Hoe verhield het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?

De verhouding is ongewijzigd gebleven.

zijn duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die **geen rekening houden met de criteria** voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de Verordening (EU) 2020/852.

Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?

Deze vraag is niet van toepassing. Pensioenfonds PGB heeft zich gedurende de referentieperiode niet gecommitteerd aan duurzame beleggingen en heeft daarom niet gemeten of het belegd heeft in duurzame beleggingen conform SFDR.

Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

Deze vraag is niet van toepassing. Pensioenfonds PGB heeft zich gedurende de referentieperiode niet gecommitteerd aan duurzame beleggingen en heeft daarom niet gemeten of het belegd heeft in duurzame beleggingen conform SFDR.

Welke beleggingen zijn opgenomen in “overige”? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

Pensioenfonds PGB heeft 0 procent van de portefeuille belegd in activa die niet zijn afgestemd op E/S kenmerken en daarom in de categorie ‘overige’ vallen. De beleggingen in de categorie ‘overige’ waren de beleggingen in hypotheken, een beleggingsfonds, derivaten en liquide middelen. De belegde waarden in deze assetcategorieën komen eind 2024 per saldo nagenoeg op nihil uit. Voor deze beleggingen zijn geen ecologische of sociale minimumwaarborgen opgenomen.

Pensioenfonds PGB heeft derivaten hoofdzakelijk gebruikt om grote financiële risico’s af te dekken binnen de door het bestuur gestelde limieten. Derivaten werden hoofdzakelijk ingezet voor het dynamisch renteafdekkingsbeleid en valuta-afdekking. Liquide middelen waren opgenomen om te kunnen voldoen aan aangegane verplichtingen, zoals margin calls en uitkeringen.

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?

Pensioenfonds PGB heeft de volgende maatregelen getroffen:

- Voor de reductie van CO_2-voetafdruk heeft Pensioenfonds PGB een klimaatplan opgesteld. Dat plan is in lijn met de richtlijnen van de Pensioenfederatie. Het bevat onder andere CO_2-reductiedoelstellingen op het niveau van de diverse beleggingscategorieën, klimaatoplossingen en beperkingen inzake investeringen in sterk vervuilende, fossiele brandstoffen. Pensioenfonds PGB werkt samen met PGB Pensioendiensten B.V. en de externe portfoliomanagers aan deze strategieën die bijdragen aan het behalen van de Parijs-doelstellingen. Het duurzaam beleggen-jaarverslag en het klimaatplan van Pensioenfonds PGB bevatten meer informatie hierover.

- Een uitsluitingsbeleid is toegepast en de toetsing ervan op bedrijven is uitgevoerd door Sustainalytics. Pensioenfonds PGB ontvangt elk kwartaal een lijst met bedrijven die moeten worden uitgesloten. Op basis van de toetsingsresultaten wordt de portefeuille aangepast. Het uitsluitingsbeleid is aangescherpt ten opzichte van vorig jaar door de invoering van het landenbeleid. De EIU levert op kwartaalbasis een update van de ESG-scores van landen. Op basis van de scores stelt Pensioenfonds PGB een uitsluitingenlijst op die wordt gehanteerd voor de uitsluiting van overheidsobligaties en staatsbedrijven. De uitsluitingenlijst is elk kwartaal geactualiseerd.

- Pensioenfonds PGB past zijn engagement- en stembeleid toe op de portefeuille beursgenoteerde aandelen. De uitvoering van de engagement- en stemactiviteiten voor de beursgenoteerde aandelenportefeuilles is uitbesteed aan CTI. Pensioenfonds PGB kan hierop eigen accenten aanbrengen. Pensioenfonds PGB is periodiek geïnformeerd over de resultaten hiervan. Eind 2023 zijn de engagementthema’s voor 2024 aangescherpt in samenspraak met CTI.

- Pensioenfonds PGB monitort bedrijven die internationale standaarden schenden, zoals de UNPRI en UNGC. Bedrijven die deze standaarden schenden, worden meegenomen in de engagement-activiteiten, dan wel uitgesloten op basis van het uitsluitingsbeleid.

Referentie-benchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die dat product promoot.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Deze vraag is niet van toepassing. Pensioenfonds PGB heeft geen referentiebenchmark om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken voor de gehele pensioenregeling.

Overzicht begrippen jaarverslag

A

ABTN	Actuariële en bedrijfstechnische nota. In deze, door de wet verplicht gestelde, nota worden naast de actuariële aspecten ook de hoofdlijnen van het interne beheersingssysteem en de opzet van de administratieve organisatie en interne controle beschreven.
ALM	Asset Liability Management. Een methode om modelmatig de samenstelling van de strategische beleggingsportefeuille te bepalen, rekening houdend met de pensioenverplichtingen.

B

Balanssturing	Uitwerking van alle beleidskeuzes waarmee de doelen van het pensioenfonds worden vertaald in de inrichting van de balans en de portefeuille.
Benchmark	Vooraf vastgestelde, objectieve maatstaf voor het meten van de prestatie van een beleggingsportefeuille of beleggingsfonds.
Beleidsdekkingsgraad	De beleidsdekkingsgraad is het voortschrijdende gemiddelde van de actuele UFR-dekkingsgraden over de afgelopen 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad is bepalend voor: • het moment dat het pensioenfonds in een tekortsituatie komt, dan wel uit een tekortsituatie komt; • de evaluatie van het herstelplan; • het doorvoeren van eventuele kortingen; • het toeslagbeleid; • individuele waardeoverdrachten.
Beleggingsovertuigingen	(*policy beliefs*) Principes en overtuigingen van het bestuur die leidend zijn bij de invulling van het beleggingsbeleid.
Beschikbare premieregeling	Zie: defined contribution.

C

Collateral	Onderpand. Manier om het kredietrisico op tegenpartijen uit hoofde van over-the-counter-derivatentransacties te beperken. Het risico is dat de tegenpartij op afloopdatum niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen. Het collateral reduceert dit risico doordat er gedurende de looptijd van de transactie onderpand in de vorm van kasgeld of andere waarden wordt voldaan ter dekking van de marktwaarde van de transacties.
Contante waarde	De waarde van een bedrag op dit moment dat in de toekomst beschikbaar komt.

D

Deelnemer	Werknemer die pensioenaanspraken opbouwt bij het pensioenfonds volgens de voorwaarden in het van toepassing zijnde pensioenreglement.
Defined benefit (DB)	Een pensioenregeling waarbij de pensioenuitkering van tevoren vastligt. Voor de berekening van de pensioenen wordt uitgegaan van het loon, een opbouwpercentage per jaar en de AOW-uitkering. Eindloonregelingen en middelloonregelingen zijn typische vormen van defined benefit-regelingen.

Defined contribution (DC)	(Beschikbare premieregeling) Een pensioenregeling waarbij de premie vastligt. Deze premie is een vast bedrag of een vast percentage van het jaarsalaris of de pensioengrondslag. Het is ook mogelijk een premie op te nemen, die zich volgens een staffel ontwikkelt. De beschikbare premie wordt tot de pensioendatum belegd of gespaard. Het kapitaal moet op de pensioendatum worden gebruikt om pensioen aan te kopen. De pensioenuitkering ligt niet van tevoren vast.
Dekkingsgraad	De dekkingsgraad is een (globale) indicator voor de vermogenspositie van het pensioenfonds. Hierbij wordt de actuele waarde van de beleggingen gedeeld door de contante waarde van de pensioenverplichtingen (zie ook: beleidsdekkingsgraad, kritische dekkingsgraad, reële dekkingsgraad, Swapdekkingsgraad, toeslagdekkingsgraad en UFR-dekkingsgraad.)
Dekkingsgraadneutrale premie	De betaalde premie wordt zodanig vastgesteld dat de inkoop van pensioenen plaatsvindt met een opslag die gelijk is aan de dekkingsgraad van het pensioenfonds.
Derivaten	Afgeleide beleggingsproducten. Dit kan bijvoorbeeld een renteswap zijn of een recht om iets voor een bepaalde koers te kopen of te verkopen. De waarde van een derivaat hangt af van de onderliggende waarde zoals de waarde van een aandeel, grondstof of vreemde valuta of de rentestand.
Duratie	De duratie is een maatstaf voor het effect dat een renteverandering heeft op de koers van een obligatie of portefeuille van obligaties.
E	
Eigen vermogen	Tegenover de pensioenverplichtingen staan op de balans van een pensioenfonds de bezittingen. Het verschil tussen de bezittingen op de balans en de verplichtingen op de balans is het (positieve of negatieve eigen vermogen).
Excassokosten	Om de pensioenen uit te kunnen keren worden kosten gemaakt. Deze kosten worden excassokosten genoemd. Daarvoor wordt een vergoeding gevraagd in de vorm van een percentage van de premie.
F	
Franchise	De franchise is het gedeelte van het salaris waarover geen premie betaald wordt en waarover ook geen pensioenrechten opgebouwd worden. De franchise verschilt per regeling.
(n)FTK	Nieuw financieel toetsingskader. Methodiek voor toetsing van de financiële opzet en toestand van pensioenfondsen en verzekeraars door De Nederlandsche Bank.
G	
Gedempte premie	Als alternatief voor de actuele rentetermijnstructuur mag bij de berekening van de kostendekkende premie worden uitgegaan van het verwachte portefeuillerendement of een voortschrijdend gemiddelde van de rentetermijnstructuur met een maximumperiode van 10 jaar. Dit wordt 'gedempte premie' genoemd.
Gemiddelde rekenrente	Het gemiddelde van de door DNB voor pensioenfondsen gepubliceerde rente-termijnstructuur.
Gepensioneerde	Een gepensioneerde is een oud-deelnemer voor wie ouderdomspensioen is ingegaan.
Gewezen deelnemer	Ook wel slaper genoemd. Een werknemer voor wie de pensioenopbouw is beëindigd maar van wie het pensioen niet is overgedragen aan een andere pensioenuitvoerder.

H

Haalbaarheidstoets	De haalbaarheidstoets geeft inzicht in de samenhang tussen de financiële opzet, het verwachte pensioenresultaat en de risico's die daarbij gelden.
Herstelplan	Als een pensioenfonds op grond van de beleidsdekkingsgraad niet langer voldoet aan het vereist vermogen (VV) dient het binnen 3 maanden een herstelplan in bij DNB. In het herstelplan werkt het pensioenfonds uit hoe het in maximaal 10 jaar weer voldoet aan het vereist eigen vermogen op basis van beleidsdekkingsgraad.

K

Kostendekkende premie	De feitelijke premie die het pensioenfonds in rekening brengt moet tenminste gelijk zijn aan de kostendekkende premie. De kostendekkende premie bestaat uit 4 onderdelen: de actuarieel benodigde premie voor de inkoop van nieuwe pensioenverplichtingen, een opslag voor uitvoeringskosten van het pensioenfonds, een opslag voor het in stand houden van het vereist eigen vermogen en een opslag voor de financiering van voorwaardelijke toeslagverlening (indien van toepassing).
Kritische dekkingsgraad	De kritische dekkingsgraad is de minimale actuele UFR-dekkingsgraad die het pensioenfonds nodig heeft om binnen de (resterende) herstelperiode het niveau van het vereist vermogen (VV) te bereiken zonder dat gekort hoeft te worden.

M

Marktrente	De rente die op een bepaald moment op de kapitaalmarkt en de geldmarkt geldt.
Matchingportefeuille	De portefeuille waarmee het renterisico van het pensioenfonds wordt verminderd. Hierbij worden de verplichtingen van het pensioenfonds 'gematcht' met de vastrentende-waarden-portefeuille.
Middelloonregeling	Een uitkeringsregeling waarbij de pensioentoezegging afhankelijk is van het gemiddeld verdiende loon, de diensttijd, een opbouwpercentage per jaar en de franchise.
Minimaal vereist vermogen (MVV)	Het minimaal vereist vermogen is de ondergrens van het vereist vermogen. Op grond van de Richtlijn Pensioenen mag een pensioenfonds niet te lang niet beschikken over het MVV. Dat is de reden dat in de Pensioenwet bepaald is dat een pensioenfonds dat gedurende 5 jaren niet over MVV heeft beschikt, binnen 6 maanden maatregelen neemt waardoor het in een keer aan het MVV voldoet. Voor zover het daarbij gaat om korting van pensioenaanspraken en –rechten, mag die korting over het aantal jaren uitgesmeerd worden dat door het pensioenfonds gekozen is als hersteltermijn.

N

Normportefeuille	De vooraf gedefinieerde samenstelling van de beleggingsportefeuille met bijbehorende benchmarks, waaraan de behaalde beleggingsresultaten achteraf worden getoetst.

O	
Over-the-counter (OTC)	Over-the-counter-contracten zijn contracten die buiten de beurs verhandeld worden.
P	
Pensioenbeheerketen	De wijze waarop mensen, processen en informatievoorziening (samen)werken en aangestuurd worden om het hele administratieproces rondom pensioenen uit te kunnen voeren.
Pensioenontvanger	Een pensioenontvanger is een oud-deelnemer of zijn/haar nabestaande(n) die een pensioen ontvangen. Het kan dan gaan om ouderdomspensioen, partnerpensioen of wezenpensioen.
Pensioengrondslag	Het bedrag (loon) dat als grondslag dient voor de berekening van de hoogte van de pensioenuitkering.
Pensioenresultaat	De verhouding tussen de som van de verwachte uitkering uitgaande van het fondsbeleid op basis van het wettelijk voorgeschreven economische scenario en de som van de verwachte uitkeringen zonder toepassing van vermindering van de pensioenaanspraken en met volledige prijscompensatie.
Performancetoets	De performancetoets meet het gemiddelde van 5 jaargangen Z-scores. De toets is vastgesteld door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Indien de performance toets, die is gebaseerd op 5 opeenvolgende Z-scores, onder de norm uitkomt, staat het bedrijven vrij een alternatief te zoeken voor het verplicht gestelde bedrijfstakpensioenfonds in hun branche.
Prognosetafel AG2024	De meest recente tabel van Het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG) waarmee de toekomstige overlevingskansen worden ingeschat ten behoeve van waardering van verplichtingen.
Premievrije deelnemer	Gewezen deelnemers met aanspraken, de zogenaamde slapers.
Prijsontwikkeling	Het 12-maandsgemiddelde volgens de consumentenprijsindex, alle huishoudens, afgeleid. Dit gemiddelde is gebaseerd op de door het Centraal Bureau voor de Statistiek gepubliceerde cijfers over de periode van oktober van het voorgaande jaar tot en met september van het lopende jaar. Dit percentage wordt afgerond op 1 decimaal.
Private equity	Beleggingen in niet aan de beurs genoteerde ondernemingen.
R	
Reële dekkingsgraad	Dekkingsgraad (actuele waarde van de beleggingen gedeeld door de actuele waarde van de verplichtingen). Waarbij in de berekening van de verplichtingen de (voorwaardelijke) toekomstige indexatie wordt meegenomen.
Renteafdekking	De financiële positie van pensioenfondsen is gevoelig voor veranderingen in de (lange) rente. Door het verschil in looptijd tussen de beleggingen (korter) en de verplichtingen (langer) is de rentegevoeligheid van de beleggingen doorgaans lager dan die van de verplichtingen. Hierdoor verslechtert de financiële positie van een pensioenfonds bij een rentedaling. Dit risico kan worden beperkt middels rente-afdekking. Renteafdekking is de mate waarin het renterisico dat over de verplichtingen gelopen wordt, gecompenseerd wordt door het aanhouden van beleggingen met eenzelfde renterisico.
Renteswap	Een renteswap of Interest Rate Swap (IRS) is een afspraak tussen 2 partijen om gedurende een bepaalde periode (variërend van 1 tot 30 jaar) rentebetalingen over een bepaalde hoofdsom uit te wisselen.
Rentetermijnstructuur	De rentetermijnstructuur is een curve die het verband weergeeft tussen de looptijd van een vastrentende belegging enerzijds en de daarop te ontvangen/te betalen marktrente anderzijds.

Reservetekort	Tekort dat aangeeft dat er niet genoeg geld is om naast de voorziening voor de pensioenen en voor de algemene risico's, ook nog de vereiste reserves te hebben voor onder meer de beleggingsrisico's.
Returnportefeuille	De portefeuille die is bedoeld om extra rendement te halen.

S

Solvabiliteit	De mate waarin het pensioenfonds aan zijn verplichtingen (de toekomstige pensioenuitkeringen) kan voldoen.
Swapdekkingsgraad	De actuele waarde van de beleggingen gedeeld door de actuele waarde van de verplichtingen waarbij de berekening van de verplichtingen is gebaseerd op de swapcurve. Deze dekkingsgraad is bepalend voor de dekkingsgraadneutrale koopsom bij collectieve waardeoverdrachten. Ook wordt in de balanssturing op deze dekkingsgraad gestuurd.

T

Technische voorzieningen	De technische voorzieningen zijn vastgesteld als de contante waarde van de pensioenverplichtingen vanwege de pensioenaanspraken.
Toeslagdekkingsgraad	De toeslagdekkingsgraad is de dekkingsgraad waarbij wordt voldaan aan de eis dat naar verwachting de volledige toeslag ter grootte van de prijsontwikkeling in de toekomst gerealiseerd kan worden. Als in een jaar de beleidsdekkingsgraad hoger is dan de toeslagdekkingsgraad, mag het pensioenfonds dat jaar de volledige toeslag ter grootte van de prijsontwikkeling verlenen.
Tracking error	Risicomaatstaf die aangeeft in welke mate het rendement in percentages kan afwijken van het benchmarkrendement, gegeven een betrouwbaarheidsinterval.

U

Uitwijktest	Test om aan te tonen dat de IT-dienstverlening waarvoor IT-uitwijk is afgesproken, volgens vooraf gestelde condities weer geleverd kan worden vanuit een uitwijksituatie. Hierbij worden zowel de uitwijkinfrastructuur zelf, als de benodigde plannen, procedures en overeenkomsten getest.
Ultimate Forward Rate (UFR)	Ultimate Forward Rate is de verwachte lange termijn rente. Met de introductie van de UFR werd de waardering op basis van de marktrente voor lange looptijden in feite vervangen door een lange termijn verwachte rente. De belangrijkste reden om dit te doen was een gebrek aan liquiditeit in de markt voor langlopende staatsobligaties en renteswaps.
Uniform pensioen overzicht (UPO)	Een overzicht dat wordt verstrekt aan deelnemers waarin informatie wordt getoond over hun pensioenregeling.
UFR-dekkingsgraad	De actuele waarde van de beleggingen gedeeld door de actuele waarde van de verplichtingen. Waarbij de berekening van de verplichtingen is gebaseerd op de door DNB voor pensioenfondsen gepubliceerde rentetermijnstructuur op enig moment (inclusief een UFR). Deze dekkingsgraad is bepalend voor de dekkingsgraadneutrale inkoop van nieuwe pensioenaanspraken (door middel van de reguliere premiebetaling of de inkooptarieven). Ook is deze dekkingsgraad bepalend voor de actualisatie van een herstelplan en een eventueel besluit tot korten.

V

Valuta-afdekking	De mate waarin het wisselkoersrisico dat het pensioenfonds loopt met betrekking tot beleggingen in vreemde valuta wordt afgedekt via beleggingen met een tegengesteld valutarisico. Als er geen beleggingen met een tegengesteld valutarisico worden aangehouden is de valuta-afdekking 0 procent. Als het tegengestelde valutarisico even groot is als het valutarisico op de belegging in vreemde valuta, is de valuta-afdekking 100 procent.
Vastrentende waarden	Vastrentende waarden zijn effecten waarbij gedurende de looptijd een vast bedrag aan rente uitgekeerd wordt en waarbij aan het eind van de looptijd de hoofdsom terugbetaald wordt.

Vereist vermogen (VV)	Het vereist vermogen is de omvang van het vermogen waarover een pensioenfonds ten minste zou moeten beschikken. De hoogte van het vereist vermogen is gericht op de wettelijke zekerheidsmaat van 97,5 procent. Dat wil zeggen dat de kans dat het pensioenfonds binnen een periode van één jaar over minder vermogen beschikt dan de technische voorzieningen, kleiner is dan 2,5 procent. De hoogte van het vereist vermogen is afhankelijk van het risicoprofiel van het pensioenfonds volgend uit zijn strategisch beleggingsbeleid.
Voorziening pensioenverplichtingen (VPV)	Zie technische voorzieningen.

W

Waardeoverdracht	Overdracht van de waarde van de pensioenaanspraken van de deelnemer als hij of zij van werkgever én pensioenuitvoerder verandert.

Z

Z-score	Getal dat de afwijking aangeeft van het door het pensioenfonds behaalde rendement op de vooraf opgegeven normportefeuille.

pensioenfonds PGB voor elkaar

Jaarverslag 2024
Pensioenfonds PGB

Prof. E.M. Meijerslaan 2 - 1183 AV Amstelveen
Postbus 2311 - 1180 EH Amstelveen
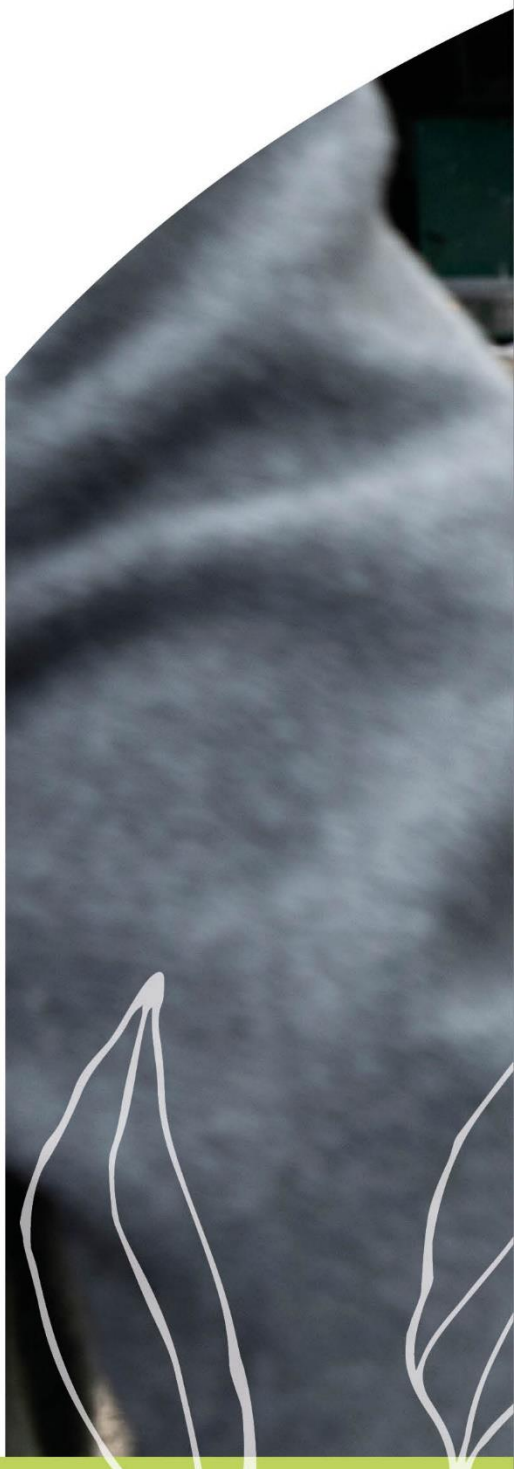
pensioenfondspgb.nl
020 541 84 18